Deчї dѕпъ ачѣаста тъ ꙟcemnez cпре кѕпощiн-цъ; къ de вꙟрста de doъzeчї шi чiнчї de anї din спiцер am фост плекат ла 1800; кѕ ажъторѕл Преа-сфiнцiї сале ꙟнтрѕ ферiчiре ръпосат, Костandie Епiскопѕл Бѕzъѕлѕї, ла ѕнiверсiтатѣа Вieniї спре ꙟнвъцътѕра щiiнцеї medichinaлъ, ѕnde dѕпъ съвꙟр-шiрѣа ramѕрiлор теоретiче am аскѕлтат пе mape-ле ꙟнвъцат ꙟn medichinъ, Петер Франк шi вестiт професор ал Клiнiкѕлѕї, шi ла 1805 ꙟn preziden-цia mapeлѕї сфетnik de кѕрте шi протоmedik ꙟm-пъртеск, Andpeac Шiфт 'mї am съвꙟршiт шi рi-гѕроzѕл meѕ, пентрѕ каре adѕк акѕm прѣа плекат adꙟнка mѣа шi а пѣamѕлѕї meѕ mѕлцѕmipe! аче-щiї лѕmiнътоареї ѕнiверсiтъцї а Еѕропiї! шi ꙟn-чепꙟnd ꙟнкъ de аколѣа а фаче практiчè прiвате обсервацiї, am фост сimцiт греѕтатѣа сарчiniї ѕ-nѕї ꙟнчепътор doктор шi am ꙟнцелес, къ чѣа de-плiнъ кѕпощiнцъ а къѕтърiї боалелор о dobꙟnde-ще doкторѕл nѕmaї, ла патѕл шi ꙟn фаца болна-вiлор, ѕnde се чiтеск шi се ꙟнвъц чеде че nѕ се пот deскрiе прiн кѕвiнте, de кꙟт nѕmaї прiн ве-depe, шi есте ачѣа че се nъmeще тактѕл прак-тiчiї, че стъ, ꙟn кѕпощiнца deосебiрiї боалеї, ѕ-nѕї om шi nopod, ка съ'л поатъ ꙟndpenта ꙟn фе-лѕл лѕї. Пе ачѣастъ amърѕнтъ практiкъ am do-бꙟndit'o dѕпъ венiрѣа mѣа ꙟn Бѕкѕрещї, кѕ ажѕ-торѕл ръпосацiлор ꙟнтрѕ ферiчiре вътрꙟniї me doкторї, Сiлiвестрѕл, Костandin Dарвар шi de Ioan Марко.

Бѕкѕрещї, Апѕл 1847.
Мартie ꙟn 25.

D. Щ. В. Е.

ПАРТЕА ꙟНТꙟІꙋ.

DIETETIKA

АПЪРЪТОАРЕА СЪНЪТЪЦІІ.

Din ꙟчепꙋтꙋл кꙋпощінцеї omeneщї, с'а фост zъріт ꙟn фъттꙋра omꙋлꙋї, пе лꙟнгъ афтократоріка пꙋтере а віеції, ші о пꙋтере болнъвітоаре а торції лꙋї, каре'л грешаще ші'л болнъвеще, ші vedem ачѣаста а тꙟт ꙟn боалъ кꙋm се лꙋптъ ші се 'нтоарче ꙟn сънътате, кꙟт ші 'n сънътате кꙋm се 'нвълꙋе de се грешаще ші се болнъвеще, ші maї кꙋ сѣатъ ші maї вꙟртос, кꙋ паtima лъкоmieї лꙋї, ші фiind къ нꙋ есте ꙟndрептаре фъръ грешалъ ꙟn лꙋmѣа ші віаца ачѣаста, есте сꙋпꙋс omꙋл с'афле п'amꙟndoъ, пе ꙋna din алта, ші кꙋ префачерѣа стърії сънътъції ші а кꙋпощінції лꙋї, тот нꙋ се поате фері грешала ꙟn тоатъ времѣа ші нічї се поате ꙟнтꙟmпіна тоатъ боала еі, ші се фꙋръ din віацъ ꙟn moарте; de ачеѣа с'а кібzꙋіт de ꙟнцелепції dокторї dꙋпъ времї, ші с'аꙋ алкътꙋіт регꙋліле віецꙋірії лꙋї, пентрꙋ тоатъ треапта ші старѣа ші с'а нꙋmіт dietetiка, прін каре с'аратъ кꙋ ліпса ші прісосꙋл хрънії отръвеще ші болнъвеще пе om, ка ші чѣа стрікатъ, ꙗр чѣа бꙋнъ ші кꙋmпътатъ

ꙟл хрънеще шi'л цine ꙟн сънътате, шi с'аȣ фъкȣт кȣ ачеаста, ꙟнчепȣтȣл ꙟнфрꙟнърiї отенещї, че се траџе dела Есеї. Кȣ ачеаста афлъ шi кȣноаще фie-каре от ажȣнс de вꙟрстъ шi de жȣdекатъ, че шi кꙟт ꙟл прieще шi'л ватъмъ ла сънътатеа лȣї, шi 'шї dъ ꙟнсȣшї регȣлiле вieцȣiрiї шi мъсȣра de хранъ de сънътате, шi чел че се deпрinde а се стъпꙟнi ꙟн плъчерiле лȣї, шi а се апъра de dieтетiчiле грешелї, ачела се стъпꙟнеще шi ꙟн челе моралнiче кȣџетърї реле, шi се dобꙟndеще обiчеюрiле челе бȣне шi de фолос, каре'л апъръ de грешелї, шi'л цine ꙟн тоатъ времеа ꙟн сънътате, шi характерiсеще пе нороdȣл шi статȣл чел кȣлтiват ꙟн цiвiлizацiа лȣї. Пентрȣ ачест сфꙟршiт с'а мꙟнат антрополоџiа шi анатомiа, че есте арътатъ ла оглinda ꙟнцеленчюнiї, спре ꙟнлеснiреа ꙟнцелеџерiї шi а ȣрмърiї ачещiї кърцї ꙟнаinте. Dieтетiка копрinde орꙟndюала ꙟнтревȣiнцърiї елементелор натȣрiї, ꙟн але кърора лȣкрȣрї есте омȣл о парте а лор шi ꙟмпреȣнъ лȣкрътор, шi афлъ прin сiмцiреа трȣпȣлȣї шi а префачерiлор лȣї, каре кȣм ꙟл ꙟнтърꙟт, че сꙟнт атꙟт отръвiтоаре кꙟт шi хрънiтоаре вiсцiї шi сънътъцiї лȣї, шi ꙟмпарте dieтетiка спре ꙟнлеснiреа ꙟнцелеџерiї шi а ȣрмърiї регȣлiлор еї, ꙟн опт deосебiте орꙟndȣелї de капете: Кап ꙟнтꙟю, ꙟн орꙟndюала пȣртърiї сiнешȣлȣї; ал doiлеа, ꙟн орꙟndюала префачерiлор времiї анȣлȣї; ал треiлеа, ꙟн орꙟndюала ꙟмбръкъмinтеї; ал патрȣлеа, ꙟн орꙟndюала хрънiї бȣкателор; ал чinчiлеа ꙟн орꙟndюала мꙟнкърiї шi а кꙟтъцiмiї; ал шаселеа, ꙟн орꙟndюала лȣкрърiї шi а odiхнiї сомнȣлȣї; ал шаптелеа, ꙟн орꙟndюала късiчieї, шi ал оптȣлеа, ꙟн орꙟndюала кȣръцeнieї трȣпȣлȣї шi а лъкȣinцеї.

КАПꙟNТꙟІȢ.

Орꙟndȣюала пȣртърії сінешȣлȣї.

Спре а стъпꙟні omȣл пе сінешȣл съȣ, требȣеще неапърат съ се афле ші съ се кȣноаскъ maї ꙟнтꙟю din фісіолоџіе, de пȣтеріле фъптȣрії лȣї, бȣне ші реле, каре кȣm ꙟл префак din старѣ сънътъцїї ші а ліпіщірії, ꙟн а непȣтінцїї ші а тȣрбȣрърії, din а веселієї ші а desфътърії, ꙟн а ꙟнтрістърії ші а пътімірії, фъръ алтъ ꙟнвеdератъ прічінъ, ші кȣm ꙟл ꙟнтърꙟт ші'л аплек спре кȣџетърї ші фапте бȣне ші реле, кȣm ꙟл порнеск спре dȣлчеціле челе временічe але desфътърії, ші кȣm ꙟл къеск ші'л ꙟнторк ла кȣmпътарѣ лор, кȣm ꙟл amъцеск de се грешаще кȣ dорінцеле ші плъчеріле лȣї, de каde din desфътаре ꙟн пътіміре, кȣm се ꙟншалъ maї ꙟнтꙟю ꙟнсȣші пе сіне, кȣ пъреріле ші іdеіле фантасієї лȣї, ші кȣm ꙟл ꙟнторк ла кȣноащінца аdевърȣлȣї ші ла фолосȣл стъпꙟнірії ші а пȣртърії сале; ел ва съ кȣноаскъ а са ꙟmпарте фелȣітъ старе ші префачере а сънътъцїї лȣї, ка ші челе че'л прієск ші'л ватъмъ ла сънътате, кȣ каре се deосібеще ка ші dȣпъ кіп ші глас, de кътре тот алтȣл, ші констітȣеск характерȣл лȣї, de фелȣл сімцірії, ал гꙟndірії ші ал ꙟнцелецерії; ел ва съ кȣноаскъ пȣтерѣ чѣ amъцітоаре ші хръпітоаре de minте а вінȣлȣї, а фрȣmȣсецїї фетеещї, ші а стърії аверії лȣї, а лаȣdелор ші а mꙟгълиселілор deшарте, ші съ се стъпꙟнѣскъ кȣ вꙟртȣте ші хотърꙟре бърбътѣскъ, спре а нȣ се стъпꙟні de dꙟнселе, ші ва фі феріт ші апърат ші de патіміле лор;

ъл моdереазъ ↑n dрагосте ші ↑n primeждie, ↑n miлъ ші ↑n m↑nie, ші'л лiniщеазъ ↑n търбꙋраре de патimъ, фiind къ ачестеа прелꙋнщеск ші скꙋртеz віаца маї мꙋлт ші маї ↑нграбъ; ка съ фіе пꙋтерпік ↑n непꙋтinца лꙋї ші de плin ↑нтрег ші ↑n сънътате ↑n тоатъ времеа, ші че есте omꙋл чел непꙋтinчiос ші фъръ стъп↑нiреа сiнешꙋлꙋї маї mꙋлт, de к↑т о тресmie пе каре о бате ші о аплеакъ тот в↑нтꙋл? ші к↑nd се стъп↑неще ші се робеще de черерiле ші плъчерiле челе временiче de стрiкъчꙋне але кꙋцетꙋлꙋї съꙋ, de че съ нꙋ се стъп↑неаскъ ші съ се ок↑рmꙋяскъ асеменеа, de нꙋ маї mꙋлт, ші de але моралꙋлꙋї minцї ші а ↑нцелепчꙋнiї лꙋї, че с↑нт de статорнiкъ desфътаре ші de ↑ndꙋлчiреа траюлꙋї вieцiї ші а сънътъцiї лꙋї? Преа пꙋтернiкꙋл обiчеюл чел deпрinс din крꙋdа крещере, не стъп↑неще ↑n локꙋл сiнешꙋлꙋї ностръ, каре de ва фi бꙋн ші потрiвiт кꙋ стареа dꙋхꙋлꙋї веакꙋлꙋї, не порочеще, iар de ва фi ръꙋ ші ↑mпотрiвъ, атꙋнчї не amъраще ші не скꙋртеазъ віаца, кꙋ тот фелꙋл de молiчꙋнї, de пъравꙋрї ші de патimї реле, цiindꙋне воеа робiтъ de d↑нселе, dела каре кꙋ греꙋ ші кꙋ аневое съ desробеще ші се сꙋпꙋне ↑n к↑рmа стъп↑нiрiї minцiї ноастре; воiеа, сънътатеа, креdinца ші обiчiїнꙋinца, с↑нт челе маї скꙋmпе атрiбꙋте, ↑нсꙋшiрї але вieцiї omꙋлꙋї, ші нꙋмаї чел че щiе пꙋтереа лор, поате съ ле ок↑рmꙋяскъ ші съ се фолосеаскъ de порочiреа ші ферiчiреа лор, ↑n miжлокꙋл отръвiлор ші ал лꙋптърiлор ↑нвълꙋiелiлор de моарте.

Пентрꙋ ачеаста требꙋiеще неапърат съ не пъzim ші съ не ферim ші de ↑нсꙋне noї, ка de тот ал-

тѹл, кѹ прівігіерѣа стъпѫпірії сінешѹлѹї ѫн тоатъ старѣа ші ѫнтѫмпларѣа, ѫн тоатъ плъчерѣа ші непльчерѣа ші ѫн тоатъ лѹкрарѣа ші аплекарѣа пѹтерілор, каре вор се фіе кѹноскѹте de кѹ временdестѹл, кѹ о потрівітъ ръбdаре dе тоатъ требѹінца ші невоінца ші маї вѫртос, ачелор черерї ші сімцірї але кѹџетѹлѹї, че прівеск спре временікъ desфътаре а трѹпѹлѹї, афаръ din ѫнщіінцарѣа слобоzірії ѹdѹлѹї ші а містѹіелії лѹї, че есте а се съвѫрші фъръ чѣа маї мікъ ѫнтѫрzіере а лор; іар пълѹчіріле ші пъреріле сінешѹлѹї ші повестіріле ші пілdѹіріле челе реле ші лъѹdате de dінафаръ, каре се ѫнцес непрекѹрмат ѫн ноі ші ѫнтре оаменї ѫнвіецѹірѣа соціалъ, сѫнт а се dепърта фоарте кѹ стъпѫнірѣа сінешѹлѹї, лъсѫнd време мінцїї але гѫнdі ѫнdестѹл ші desъвѫршіт, спре афларѣа челор аdевърате ші фолосітоаре, din челе мінчіноасе ші амъџітоаре, каре не мѫглісеск креdінца ші не робеск вона ші мінтѣа ноастръ, ші прівеск стрікъчюнѣа обічеюлѹї de смінтѣала съпътъцїї; din каре се ѫнцелеџе къ ачѣастъ ръѹтате требѹіеще се аїбъ ші прінчіпѹл еї ѫн ом! ші тѹлпіна еї есте трѹфіа, мѫнdріа ші лъкоміа dѹхѹлѹї несъціос, ші тот чел пътімаш de dѫнселе есте леѹ фъръ zъбалъ ѫн соціетате, ші кѹ кѫт вор фі маї мѹлцї ші маї de фрѹнте ші маї de нѣам, кѹ атѫт се топеще нороdѹл маї мѹлт ші маї кѹрѫнd, ка чѣара dе фаца фокѹлѹї.

Dарѹл чел маре каре ѫнкоронѣазъ капѹл тінерілор, пе лаврѫста de доъзечї ші чінчї de анї ші ѫнdрептѣазъ пашії пъртърії, de ѫнdѹлчірѣа ші прелѹнџірѣа вієцїї лор, есте мінтѣа! dар нѹмаї атѹнчі, поартъ обі-

каре се афлъ съпътатеа ші лътіла кънощінцеї mіnцiї ажьnсе de плin, din хартоніка лъкраре а органелор тръпълъї, кь челе din афаръ лъкрърї але натьрiї, ка dъпъ о ѫнтретаре din сотп ші de о непътiinцъ, кѫnd есте отъл весел, воіос ші прегътіт de тоате, ші тіnтеа ѫn пътереа лътiпърiї еї, de веde din челе трьпещї пе челе dъховнічещї але лор, ѫнтьпекоаса depъртаре ѫnтр'о апропіере, ші din вреmеа de акът пе чеа трекътъ ші вiітоаре, ші фаче челе маї тіnъnате deскоперірї ші ісвѫnzї ѫn сфера лъї.

КАП АЛ DOIЛЕА.

Орѫndъиала префачерілор времiї аnълъї.

Тоате се наск, креск, ші с'ажъnг, скаd ші се петрек ѫn време, ші вреmеа ѫnтр'ѫnселе, оаре ѫndешърт? кѫnd нiчї о ефетеръ каре 'шї ласъ фелъл, ші ѫndeплinеще орѫnдъиала еї, нъ есте ѫndешърт; нътаї отъл каре сілъіеще ажънцереа орѫnдъіелiї тътълор віецъітоарелор фъптърiї, есте пентрь сінешї непътiнчіос ші нъ ѫndeплinеще орѫndъиала лъї, нічї кѫт о сферъ, шї піерde родъл ѫтпреънъ кь тощеніреа лъї diнтр'ѫnса. Вреmеа есте о adьнаре de ън adѫnк поиап de веакърї, каре се тълъzъеск ші спътеск материа лор, о плътъdеск, de се фортеz ші фортеz тот фелъл de фъптърї, ънеле маї ѫnкіегате, маї ръсъріте ші маї ажънсе de фъптъръ de кѫт алтеле, кь о deoсебітъ лъnцime de трань, ѫn каре креск, скаd ші се петрек сът лътіnа ші кълdъра соарелъї, ші а церълъї ѫnтьперекълъї времiї, пе каре ле сiтцiт пе тот аnъл ѫn патрь deoсебіте

тімпꙋрі але лꙋі; дꙋпъ градꙋріле ноастре ꙟн прімъварь, че есте ꙟнчепꙋтꙋл крещерії лꙋмінії соарелꙋі; ꙟн каре есте ажꙋнцереа кънътꙟнꙋлꙋі крещерії, ші ꙟнчепꙋтꙋл скъдерії лꙋі; ꙟн тоамнъ че есте ꙟнчепꙋтꙋл крещерії ꙟнтꙋнерекꙋлꙋі ші ал цєрꙋлꙋі; ші ꙟн ꙗрнъ че есте ажꙋнцереа кънътꙟнꙋлꙋі крещерії ꙟнтꙋнерекꙋлꙋі ші ал цєрꙋлꙋі, ші ꙟнчепꙋтꙋл скъдерілор, ші се ꙟнкіпꙋеск ші ꙟнтр'о зі, асемънꙟндꙋсе дімінеаца кꙋ прімъвара, прꙟнзꙋл къ вара, сеара кꙋ тоамна ші ноаптеа кꙋ ꙗрна, кꙋ каре се ꙟнкеіе ꙋн ан ші се ꙟнчепе алтꙋл, ші есте лꙋкрътор ші ꙟнаінте мергътор ꙋнꙋл алтꙋꙗ; песте тоате фъптꙋріле ші роаделе пъмꙟнтꙋлꙋі, де ꙟнаінтареа ажꙋнцерії орꙟндꙋіелії лор, ші пе кꙟт ле ꙟнтꙟрзіазъ ші ле прелꙋнцеще цєрꙋл, ле гръбеще кълдꙋра ші ле скꙋртеазъ траꙗꙋл лор, ші кꙋ кꙟт се вор маі скꙋрта ші кꙋ віецꙋіреа чеа десфрꙟнатъ, кꙋ атꙟт нꙋ се вор маі пꙋтеа ажꙋнце де лꙋмінареа кꙋноштінцеі десъвꙟршірілор дꙋховнічещі ші де дꙋлчеаца лор, ші се вор петрече ꙟмпотрівъ ꙟн сълбътъчꙗнеа лор ꙟн апоі, ꙟн каре вор зъчеа алте ꙟнделꙋнгате веакꙋрі, пꙟнъ ла ꙟнтремареа ші ꙟндрептареа ꙟнаінтърілор.

Прекꙋм се мꙟнъ лꙋкрареа префачерілор времії, дінтр'ꙋн ан ꙟн алтꙋл, асеменеа се мꙟнъ ші мꙋлцімеа ші дꙋлчеаца роаделор пъмꙟнтꙋлꙋі, дінтр'ꙋн тімп ꙟн алтꙋл, але прімъверії ꙟн але верії, ші але тоамні ꙟн але іерні, ші сꙟнт де о сеамъ кꙋ стареа съпътъцїї, кꙋ крещереа ші кꙋ скъдереа віецꙋітоарелор, кꙋ маі маре саꙋ маі мікъ деосебіре а сімцірії лор, дꙋпъ деосебіта лꙋкраре а клімії локꙋлꙋі, дꙋпъ каре се формез тоате але феції пъмꙟнтꙋлꙋі, дін мъріме а цєрꙋлꙋі ші а кълдꙋрії лꙋі; пе еква-

трѫпѫлѫї, ші се скітвъ отѫл, атѫт ла съпътатеа, кѫт ші ла тінтеа лѫї ѫн алтѫл, ші маї вѫртос кѫ префачереа тітпѫрілор апѫлѫї, de пѫмаї есте тот ачела'шї от чел de вара кѫ чел de ѩрпа, ші чел de прітъвара кѫ чел de тоатпа, ла тоатъ сітціреа ші прічеперea лѫї. Аерѫл чел ръсвътѫт de разеле лѫтінії ші але кълdѫрії соарелѫї de вара, апрinde лѫкрареа первелор, ші гръбеще ціркѫлаціа zетѫрілор, ле сѫбціаzъ ші ле скаdе din трѫп, прін асѫdеала ші пъdѫшала лѫї, de'л слъбеще ші ла тінте, ші'л dъ ѫн фрігѫрї ші лѫнгорї кѫ ѫрdinърї ші върсътѫрї de venin, че се пѫтеще холера чеа блѫнdъ ші есте трекътоаре; ѩар ѫрdinарea de сѫнце, се пѫтеще dicentepie; ѩар аерѫл чел грос ші ѫndeciт de церѫл іерпії, стрѫнце ші ѫнкide порії трѫпѫлѫї, порпеще zетѫріле ѫн челе din лѫѫнтрѫл, ле ѫнгроашъ ші ле сѫце кълdѫра лор, ші dъ трѫпѫл ѫн боале апрinzътоаре, кѫ тот фелѫл de жѫпгѩрї ші de dѫрерї, de піепт ші de пѫнтече; ѫнтъреще, хръпеще ші фолосеще пѫтеї пе чеї тѫпчіторї, ші стінце віаца челор шеzъторї. Іар церѫл чел песте пѫтінца ръбdърії лѫї, ѫнкѩагъ сѫнцеле капѫлѫї, ал тѫїпілор ші ал пічіоарелор, ле ѫнгѩацъ ѫтпреѫпъ кѫ оаселе, ші сфѫршаще віаца ѫнтр'ѫп сотп dѫлче ѫн тоарте. Dеаса префачере а стърії аерѫлѫї, de тоатпа ші de прітъвара, кѫнd кълdѫрос кѫнd фрігѫрос, кѫнd ѫтеd, кѫнd ѫскат ші кѫнd ѫшор кѫнd греѫ de пѫртат, скітвъ стареа лѫкрърії zетѫрілор, ші а съпътъцїї трѫпѫлѫї, ші а тінцїї лѫї преа dec, de пѫ се поате потріві отѫл, кѫ ѫтбръкътіптеа ші кѫ хотърѫреа лѫї dѫпъ dѫпсѫл ѫн decтѫл, ші'л dъ ѫн тѫлте грешелї de стіптелї; тоатъ тѫрбѫра-

еа префачерії аерȣлȣї din тот тimпȣл,
тiнтеалъ ѫn тоатъ времеа шi стареа съп
ппорареа кȣ чеаць, плоаеа саȣ пiпсоареа
ȣрї репеzї шi речї; ꙗр церȣл шi вiфор
аї вѫртос пе ѫнтȣперекȣл попцiї, ѫппеакъ
лареа шi ръсȣфлареа лȣї ѫн моарте, саȣ ѫн
еа шi греа de моарте.

Бȣпътатеа касiї чеа de прiinцъ, de цinер
ътъцiї есте, а фi пе лок ȣскат шi ѫналт, d
чї шi шасе стѫнжiнї, din сȣсȣл фецiї апелор
гътоаре; а се ръсвате лесне de раzеле лȣminiї
ле кълdȣрiї соарелȣї, din тоатъ партеа шi прiн
те оdъiле шi ѫнкъперiле еї, кȣ ферестре ѫнd
шi марї, de цinереа кълdȣрiї, шi de ѫнлеспiреа
скideriї лор, спре вѫнтȣрареа лор, чел пȣцin
doъ орї пе тоатъ съптъмѫна, шi ѫн zilеле ч
маї лȣminoace шi маї фрȣмоасе de ꙗрнъ; к
чеа кȣ фаца спре ръсъріт шi апȣс, кȣ галеріе
кісъ кȣ ферестре, есте чеа маї бȣнъ, ꙗр кȣ фа
спре miазъ zi, поатее съ фiе шi кȣ галерiе deскiс
ꙗр чеа кȣ фаца спре miазъ ноапте, есте ѫн тоа
времеа прiмеждioасъ, de фȣрioaселе шi церoaсе
еї вѫнтȣрї; вѫнтȣрiле рidiк тоатъ dȣхоареа касiї н
възреала пътѫнтȣлȣї, dар порт шi adȣк adece о
пе алтеле ѫн лок, din depъртате локȣрї, шi кȣ кѫ
вор фi маї depъртате, кȣ атѫт сѫнт шi маї стоaлiте
кȣ реа [illegible]рареа лор; вѫнтȣл miезȣлȣї zilеї есте чел
маї ѫнсърчiнат кȣ ȣmезелї шi dȣхȣрї шi абȣрелї ре-
ле шi de стрiчеаль; ал miезȣлȣї ноапцiї съцетътор
de жȣнгiȣрї, ал ръсърiтȣлȣї dimineцiї есте dȣлче,
ȣскъцiв ръкорiлор; ꙗр ал апȣсȣлȣї серiї dȣлче,

ꙋmed ꙟкълzітор. аерꙋл чел слобоd de din аф-
ръ, се асѣаmънъ кꙋ апеле челе кꙋргътоаре; ꙗр
чел ꙟкіс ал касіĭ, кꙋ апеле челе стътътоаре а л-
бълцілор ші хелещаелор, de се клоческ din кълд-
dꙋръ, ші стінтеск сънътатѣа лесне ші ꙟграбъ
фііnd къ'л mꙟнкъm кꙋ бꙋкателе ші'л бem ꙟmпреꙋ-
пъ кꙋ бъꙋтꙋра ꙟn noĭ, фъръ съ сіmцim ꙟndатъ лꙋ-
крарѣа лꙋĭ; пentрꙋ ачѣаста требꙋіеще съ фіе тра-
пеzъріа чѣа maĭ вꙟnтꙋратъ пе тоатъ zіоа; ꙗр ꙟ-
zілеле de вара, челе ꙟпорате ші калde, кꙋ плоĭ ші
фꙋлцере, съ се ціе тоате ферестріле ші ꙋшіле о-
dъілор ꙟнкꙋіете, de опрірѣа трацеріĭ тръспетелор
прin еле; греꙋтатѣа аерꙋлꙋĭ каре о пꙋртъm пе noĭ,
ші maĭ вꙟртос пе вреmе пороасъ ші плоіоасъ, се
сокотеще а фі de maĭ mꙋлте кꙟnтаре, ші din обічĭ-
нꙋінцъ нꙋ се сіmте сарчіna лꙋĭ.

КАП АЛ ТРЕІЛЕА.

Орꙟndꙋꙗла ꙟmбръкъmіnтеĭ.

Тоате фъптꙋріле віецꙋітоаре, аꙋ фірѣаска лор ꙟmбръкъmіnте; нꙋmaĭ omꙋл есте ші се нꙋmеще deспꙋіат, dар ꙟn скꙋртъ вреmе се ꙟmбракъ кꙋ піеіле тꙋтꙋлор; кꙟніпа, інꙋл, бꙋmбакꙋл ші борангікꙋл, сꙟnт ꙟmбръкъmіnтеле челе maĭ сꙋбцірĭ дꙋпъ піеле de варъ, ꙗр лꙟna ші бланіле челе maĭ гроасе, dꙋпъ dꙟnселе de ꙗрнъ але omꙋлꙋĭ; dар фъръ потрівірѣа кълdꙋріĭ клімiĭ локꙋлꙋĭ лъкꙋінціĭ сꙟnт ꙟm-потріве, dꙋпъ каре сꙟnт тоате фъптꙋріле фіріĭ ꙟm-бръкате; аічĭ веdem нороаdеле zъdꙋфꙋрілор екватор-ꙋлꙋĭ, ꙟmбръкате ка ꙗрна, кꙋ о лъріme de чісme, de meшĭ ші de тꙋслꙋчĭ, ші кꙋ хаĭne ші панталонĭ de

търск пре пъмѫнт; асеменѣа есте ші ѫмбръкъмінтѣа капѹлѹї. Іар пороаделе церосѹлѹї пол Nордъ, ле ведем ѫмпротівъ, ѫмбръкате de вара кѹ о стрѫмтоаре de чісте пе пічіор, кѹ хаїне тѹрнате пе трѹп, чѣа маї маре парте фър' de блапъ ші кѹ капѹл, че окѫрмѹеще ші стрежѹіеще трѹпѹл, гол! — Ші че есте пѣсте ачѣаста непотрівіре ші ѫмпотрівъ пѹртаре, маї de чюdъ ші маї de мірare, аѹторіі чеі маї вестіці ле рекоманdez ші ле аdеверez din щіінцъ? — Кѫнd деспѹіерѣа ѹрціciтелор моde а пърції фетеещі ші копілърещі, пѹ о въd, ші търімѣа морталітъції dinтр'ѫнселе, пѹ ле поате deщепта міла хѹманітъції лор. Ѫмбръкъмінтѣа трѹпѹлѹї есте арътатъ de фіре, пентрѹ ачесте треі прічіні: пентрѹ цінерѣа кълdѹріі трѹпѹлѹї, de абѹрѣала лѹі ѫн воіе, пентрѹ слобоda мішкаре а тоатъ партѣа, ші а ѫнкеіетѹрілор лѹі, ші пентрѹ акоперірѣа рѹшінії ші а непѹтінції лѹі, ші фііnd къ се сѹце ші се траце кълdѹра трѹпѹлѹї, прін къпътѫюріле лѹі маї ѫнграбъ ші маї кѹрѫнd, че есте капѹл кѹ мѫїніле ші пічіоареле лѹі, се кѹвін а фі de пѹмаї ѫмбръкате, тот de о сѣамъ кѹ трѹпѹл; атѫт de кълdѹра клімії локѹлѹї лъкѹінції, кѫт ші dѹпъ тімпѹріле анѹлѹї, ші dѹпъ тоатъ старѣа ші префачерѣа zілелор ші а вѫрстії ші а сънътъції лъкѹіторілор.

Пѫнzетѹріле de кѫнепъ ші de ін, сѫнт пентрѹ вара, фііnd къ ціn кълdѹра трѹпѹлѹї маї пѹцін de кѫт de бѹмбак, каре есте маї кълdѹрос пентрѹ юрпа; юр чѣа de боранцік вара есте кълdѹроасъ, ші кѹ кѫт ва фі маї бътѹтъ кѹ атѫт маї мѹлт. Din

пꙟпжетѹрї сѐ фак кътъшіле, істепеле, ші чеар-шафѹріле, кáре се ші ꙟтбрак пе піеле трѹпѹлѹї, de ꙟпгіте абѹреала лѹї; песте кътамъ се кѹвіпе ѹп піептар, вара de таторіе сѹбціре, ші ꙟарпа de фла-пел, ꙟтпреѹпъ кѹ izmana лѹї, dѹпъ каре съ се 'т-браче ші обічіпѹітеле хаїпе, вара de жѹтътате de постав, ші ꙟарпа de постав ꙟптрег; din афара ка-сії съ се поарте вара ѹп тантел сѹбціре, ші ꙟарпа блъніт, саѹ кълтѹшіт кѹ ватъ песте тот; пічіоа-реле вор съ фіе ші съ се ціе таї калde din тоатъ партеа трѹпѹлѹї, вара кѹ чіорапї de лꙟпъ, ші ꙟарпа кѹ тѹслѹчї, чізте кѹ doъ тълпї ші кѹ гало-шї; dѹпъ каре віпе капѹл кѹ ѹрекіле, че аѹ асе-тепеа пеапъратъ требоінцъ, ꙟарпа de кѹчѹлъ de блапъ саѹ de пꙟслъ гроасъ ші кълтѹшітъ кѹ лꙟпъ, dé акоперірѣа чефії ші а ѹрекілор, фър' de каре се ръческ, ші се ѹітеще тіптеѕ de цер, кѹ жѹпгꙟ-рї ші dѹрерї de ѹрекї ші de dinцї, de тѹрбѹрареа ꙟпгіецѹлѹї а тот трѹпѹл, ші ꙟп тꙟїпї кѹ тъпѹшї de піеле, ші кълтѹшіте кѹ блапъ саѹ фланелъ. Ꙟп-тр'ачест кіп, ші кѹ ачеастъ орꙟпdѹꙟалъ de ꙟт-бръкътіпте, вор пѹтеа лѹпта лѹптъторії de цер, ꙟпсѹфлареа ші ръсѹфлареа церосѹлѹї аер, ші се ва ціпеа съпътатеа трѹпѹлѹї, ші ꙟпвіо-рареа dѹхѹлѹї лор; dар ꙟпсъ ші ачеаста пѹ ꙟп тоатъ вꙟрста, чі пѹтаї пꙟпъ ла чінчї-zечї ші шаї-zечї de анї, ші de трѹп вꙟртос; ꙟар d'ачі ꙟпаіп-те пѹ ва таї пѹтеа лѹпта церѹл, нічї кѹ ꙟпdoітъ ачеастъ арътатъ ꙟтбръкътіпте, чі се вор сѹппѹпе сотпѹлѹї торцїї; ꙟптр'ачеастъ орꙟпdѹꙟалъ се кѹві-пе ші се ꙟпцелеце а фі ші ащерпѹтѹл de odixna сотпѹлѹї, вара ръкорос ші ꙟарпа калdѹрос, фііпd

къ маї ↑нграбъ се ръчеще ші се ↑нкіацъ отѕл ↑н сотн, ші маї вↄртос чел остеніт; къ кълdѕра ші кѕ оdіхна de ноаптеа, се ціне ↑н лѕпта церѕлѕї de зіоа, фъръ de каре нѕ се поате ажѕнџе ші ціnea ла съпътатеа ші 'нвіорареа лѕї.

КАПА ЛПАТРѸЛЕА.

Ор↑ndѕiала хръніі бѕкателор.

О маре ші deлѕнгатъ dіспѕтъ а стътѕт ↑нтре dокторі ші лекѣіторі, пентрѕ храпа чеа кѕвенітъ ші фіреаскъ а отѕлѕї; ачеа ръзім↑ndѕсе пе форма фъптѕріі dінцілор ші а тъселелор, аѕ arътат храпа de кърнѕрі; iap ачещіа ръзім↑ndѕлъ пе ↑нтър↑гътоарeа фіре а кѕцетѕлѕї, аѕ arътат ↑мпротівъ, храпа верdецѕрілор ші а поамелор, de маї кѕвенітъ, dін каре нѕ се пѕтеа ↑нцелеџе чеа аdевъратъ, възndѕсе ↑н патѕръ челе маї мѕлте гаdіне ші dобітоаче хръніndѕсе кѕ верdеаца, пасъріле dѕпъ чіок ші храпа лор, торѕнѕл ші кітѕл ла а лор търіме, хръніndѕсе кѕ чеа маї нѕцінъ храпъ de р↑ме, н↑нъ с'а арътат лѕпѕл чел несъціос, че се хръпеще нѕмаї dін кърнѕрі, ші есте чеа маї скↄрбоасъ ші реа гаdінъ, ші чербѕл че се хръпеще нѕмаї dін верdецѕрі, ші есте чеа маї хръnітъ, чеа маї бл↑ndъ ші маї фрѕмоасъ гаdінъ, кѕ каре ачесте с'а арътат аdевърѕл ↑н фаптъ, ші с'а хотър↑т храпа отѕлѕї, къ есте чеа кѕвііінціоасъ пе dін доъ, кърнѕрі кѕ верdецѕрі, легѕмі ші пометѕрі, ші с'а кѕноскѕт фіреа отенеаскъ, къ нѕ есте бѕн аша de маре ↑н віаца ачеаста, de каре съ нѕ се deсгѕстезе отѕл, кѕ обічіюѕінца лѕї, ніч ръѕ аша de

маре ꙟн лꙋмеа ачеаста, де каре съ нꙋ се поатъ депринде пꙟнъ ꙟн сфꙟршiт. Iар деспре времеа тiмпꙋрiлор анꙋлꙋї, есте пентрꙋ прiмъваръ шi варъ чеа де вердецꙋрї, шi пентрꙋ тоамнъ шi ꙗрнъ чеа де кърнꙋрї; ꙗр бъꙋтꙋра вiнꙋлꙋї прiеще маї бiне пе чеа де вердеце, декꙟт пе чеа де кърнꙋрї. Ꙋн ръсъчiт шi де маре стiнтеалъ обiчеꙋ есте, ла ꙋнiї оаменї мꙟнкареа саꙋ бъꙋтꙋра, нꙋ де фоаме нiчї де сете, чi дiн обiчеꙋл лор, де сꙟнт ꙟн тоате грешiцї шi ꙟн тоатъ времеа пътiмашї, де тот фелꙋл де патiмї шi де боале де скꙋртареа вiецiї лор, не кꙋноскꙟнд къ се кiелтꙋiеще ла мiстꙋꙗла лор шi пꙋтере мꙋлтъ, де се ꙋiтеск де мiнте шi се отръвеск, къ ꙟнсꙋшї пъчереа шi храпа лор, прекꙋм ведем ачеаста шi ла чеї бецiвї шi кꙋрварї, каре се ꙟнгроп де вiї кꙋ пъчереа лор. Храпа чеа кꙋвенiтъ де прiiнца съпътъцiї, требꙋiеще се фiе сiмплъ де фелꙋрї пꙋцiне, шi бъꙋтꙋра потрiвiтъ дꙋпъ фелꙋл еї, ла бꙋкате скъбꙋте пе дiн доъ шi ла чеа земоасъ маї пꙋцiнъ, ка съ нꙋ ꙟнаоте ꙋпа ꙟн алта, нiчї съ се маї беа пꙟнъ дꙋпъ мiстꙋꙗла лор, де чiнчї шасе чеасꙋрї.

Кꙋ дешертареа чеа дiн тоате зiлеле а мiстꙋiелiї шi а зетꙋрiлор, шi кꙋ ꙟноiреа шi ꙟмплiнiреа лор ла лок, се ꙟнвiазъ омꙋл шi се ꙟнвеселеще, се хръпеще шi се цiне вiаца, шi кꙋ бꙋнътатеа шi орꙟндꙋꙗла ꙟнтребꙋiнцърiї лор, се цiне съпътатеа; фъптꙋра дiнцiлор шi а органелор мiстꙋiтоаре, аръꙋ ꙟнведерат фiреаска фелꙋрiме а хръпiї омꙋлꙋї, че есте дiн кꙟте треле ꙟмпъръцiї але пъмꙟнтꙋлꙋї; дiн пъмꙟнт сареа, шi дꙋпъ фаца лꙋї вердецеле грълiнъриеї, шi вiецꙋiтоареле кꙋ пасърiле сбꙋрътоаре шi кꙋ пе-

щиӗ ɫnnотъторї din апъ; кꙋ кɫт nꙋmaї къ вор гътіте maї ɫnтɫю кꙋ фокꙋл, dꙋпъ ꙋn meщeшꙋг сіmплꙋ ші ꙋшор ал бꙋкътъріеї, спре а се пꙋтеа mістꙋі ші а се префаче лесne ɫn фіреа omenеаскъ; ꙗр крꙋdе. сɫnт nedecтоїnіче ші ɫmпротіве de сmіnтеала съпътъціӗ; фіреще есте аратат храпа клімії локꙋлꙋї кълdꙋрос de верdeцꙋрї, ші ачелꙋї церос de кърпꙋрї; ꙗр чеа de mіжлок de віецꙋітоаре mърꙋnте ші mічї, пе din доъ кꙋ верdeцꙋрї, ші кꙋ бъꙋтꙋръ de апъ, саꙋ de віn de поаmе; храпа клімії локꙋлꙋї церос есте арътат de віецꙋітоареле чеде марї, domecnіче ші сълбатече, ші кꙋ бъꙋтꙋра de віn саꙋ de ракіꙋ. Deосебітеле гътірї але бꙋкателор, сɫnт фіерте, пръжіте ші фріпте, атɫт спре ɫплеспіреа mістіелії, кɫт ші спре dꙋлчеаца гꙋстꙋлꙋї лор; ꙗр гътіреа чеа рафіnатъ а meщeшꙋгꙋлꙋї бꙋкътъріеї, пріввеще ші есте спре ɫnтърɫтареа лъкоmіеї, ші а dꙋлчецїї гꙋстꙋлꙋї, кꙋ ɫпгреꙋіереа mістꙋелії лор, de сmіnтеала съпътъціӗ, кꙋ mіресmеле бъкъпіеї, ші кꙋ скіmбареа акрімеї, ші а сърътꙋрілор; пɫїnеа есте чеа maї певіnоватъ хръпітоаре бꙋкатъ, ші се фаче din maї mꙋлте фелꙋрї de фъіnъ, de грɫꙋ de вара ші de тоаmnа, de порꙋmб, de meю, de орz, de овъz, de арічкъ, de саго, кꙋm ші din орez, пічіочї ші алте фъіnоасе ръdъчіnї; чеа maї бꙋпъ ші maї de фрꙋnте din тоате, есте чеа de грɫꙋ кꙋрат, ші фър' de mірос de гроапъ, dоспітъ ші коаптъ біnе; песте ачестеа сɫnт верdeцꙋріле гръdіnърїеї, ръdъчіnіле, легꙋmіле, ші поmeтꙋріле de тот фелꙋл, кꙋ асеmепеа пꙋтере ші dꙋлчеаꙗъ de храпъ; dар фііnd къ ачеастъ de обще пꙋmітъ храпъ есте кꙋ бъꙋтꙋріле

але піептѹлѹї, кѹ тѹсе хропікъ, de офтікъ ші de dропікъ, ші маї вѫртос ла віецѹіре шеzътоаре ші клімї кълdѹроасе; іар ѫn клімілe челе фрігѹроасе ші џероасе ші ла віецѹіре мѹнчітоаре, се поате ѫнтребѹінца бъѹтѹра ракіѹлѹї челѹї слаб кѹ кѹмпът нѫnъ ѫn zече доъ-zечї de dрамѹрї, ші маї вѫртос, dѹnъ мѫнкаре, спре ѫndеплініреа вінѹлѹї, ші ѫn време de іарнъ се пот беа спре ѫнкълzеала трѹпѹлѹї, de лѹпта џерѹлѹї ші пончѹріле, че есте ѹn чеаіѹ ѫndѹлчіт di чінчї-zечї dрамѹрї, кѹ чінчї dрамѹрї de ром; dар ші фър' de ром, ѫndеплінеще кълdѹра бъѹтѹріі лѹкрареа лор, ѫнсъ маї de фолос ші маї de пріінца сънътъцiї есте прімъвара, бъѹтѹра чеаіѹлѹї de істъ ѫndѹлчіт кѹ zахар пе din доъ кѹ лапте dѹлче; вара de zалеш; тоамна de кѹішоаре саѹ скорџішоаре, тот кѹ лапте, ші іарна кѹ ром, пентрѹ вѫрста бътрѫнеџелор, кѹм ші dѹnъ о неnѹтінцъ de остенеалъ.

Кафеаоа чеа лімпеzітъ de dрожdіеа еї ші ѫndѹлчітъ кѹ zахар, dѹnъ о бъѹтѹръ de апъ dімінеаца, есте dесміерdътоаре de мінте, ші маї вѫртос вара de кѫт іарна, кѹм ші песте ѹn чеас доъ dѹnъ мѫнкаре, містѹітоаре. Іар кѹ доъ ші треї пърџї de лапте есте хрънітоаре; асеменеа есте din жосѹл еї чоколата ші сѫмбѹрї de какао; береа, че се фаче din dосніреа орzѹлѹї, есте о бъѹтѹръ ръкорітоаре ші хрънітоаре, кѹ кѫт къ бѹріана ѫмбътътоаре че нѹn ѫнтр'ѫнса, есте de смінтеала сънътъцiї, ѫn локѹл къріа есте квасѹл че се фаче din dосніреа de кожї de нѫіне кѹ апъ, кѹм ші брага din dосніреа меіѹлѹї, de асеменеа лѹкраре ші бѹнътате; іар салепѹл есте маї кѹ кѹ-

віінцъ а се беа вара рече, че есте ръкорітор ші ѫбланzітор de късцеліле ѫрdінърілор венінълът, ші а се беа гаречъ de късішоаре карпа ѫн локъл лът. Іар трацерєа тътънълът, слъбеще піептъл ші стомахъл, ші ковоаръ лесне патіма гътъранълът ші а троахніі дін нас ѫн піепт, каре къ бъътъра ракълът, се ѫнфлореще ѫн офтікъ de плъмѫні; іар а табакълът пе кѫт deшеапть, търбъръ ші ѫнфъндеазъ капъл ші мінтеа! іар чел отръвітор, о паралісеще de тот! пентръ ачеаста се опреск табакъріле стреіне, фър' de кредінцъ de бѫнътатеа лор.

КАП АЛ ЧІНЧІЛЕА.

Орѫндъіала мѫнкърії ші а кѫтъцімії.

Нъ нъмаі фелъріmеа, чі ші кѫтъцімеа мѫнкърії стрікеще ші префаче сънътатеа ѫн боалъ; сімціреа de фоаме ѫнщіінцеазъ пе ом. Къ алтъ ѫмпотрівъ сімціре а саціълът, каре требъіеще пъzітъ de сфѫнтъ, къ къ неаскълтареа ші тречереа еі ѫн абъz, се болнъвеще; пентръ ачеаста есте de неапъратъ требъінцъ, а се сімці ші а се прелънці фоамеа кѫт de мълт се ва пътеа, фіінд къ търеще дълчеаца мѫнкърії, пътереа містъіелиі ші а хрънірії еі, ші статорнічеще сънътатеа ші лъмінареа мінції; чел че мънѫнкъ пъцін тръіеще сънътос, ші чел че мънѫнкъ фелърі de мѫнкърі пъціне тръіеще мълт. Іар чел че мънѫнкъ фелърі de бъкате мълте, тръіеще тръdіт ші пъцін. Дъпъ тоатъ іспръвеніа містъелиі ънеі мѫнкърі ші бъътърі, се ѫнщіінцеазъ тръпъл къ сімціреа deшертърії прісосълът еі;

веселĭ шĭ maĭ бърбацĭ, de кѫт чеĭ тѫнгȣіцĭ de ne-
роdіреа лор шĭ 'шĭ прівеск фъръ моштеніторĭ сфѫр-
шітȣл лор ѫndешерт. Каспічіĭ чеĭ стерпĭ ера ла
тоате націіле de demȣлт de нечінсте, се сокотеа
de ȣn пъкат шĭ нȣ се пріімеа нічĭ ѫn капіштеа лор;
Ісраілтеніĭ dеспарт къспічіа nеродітоаре ѫn сорок
de zече anĭ; ꙗр ѫn Рома шĭ ѫn Атена се кіеzъшȣꙗ
пъріnціĭ пе роdіреа фечоарелор лор, шĭ ера сіліцĭ
съ ле стрежȣꙗскъ de тоатъ абатереа de сmінтеа-
лъ; каре ачеаста есте стінсъ din обічеꙗл стърĭĭ
цівілізацієĭ de акȣm шĭ тот нȣ ne domірim, de ne-
прекȣрмателе natimĭ але пелецꙗіріĭ, фіind къ
неam обічĭнȣіт кȣ dѫнселе. Dȣпъ о ажȣнсъ вѫр-
стъ de 30 anĭ партеа бърбътеаскъ, шĭ фемеꙗскъ
de 20, шĭ dȣпъ о агонісітъ старе de авере, de нȣ
maĭ mȣлт, de о касъ de лъкȣіт, афлѫndȣсе тінерĭ,
шĭ ѫn флоареа съпътъціĭ шĭ а кȣръценієĭ трȣпȣлȣĭ,
се слобоd dȣпъ леџе спре къспічіе, de роdіреа фе-
лȣлȣĭ лор, ла каре есте бърбатȣл кап фемеіĭ, шĭ
се фаче mъdȣлар соціетъціĭ статȣлȣĭ шĭ пърташ
dрептȣрілор лȣĭ; шĭ требȣеште а се ѫнкȣноштіінца
dȣховнічеште amѫndoъ пърціле de ѫndаторіріле лор,
спре але пъzi de сфінте, de а креште фіĭ krediнчіо-
шĭ шĭ brednічĭ бърбацĭ статȣлȣĭ шĭ патріĭ лор, шĭ
а фі ръспȣnzъторĭ пентрȣ dѫншіĭ, авѫnd шĭ darȣ-
ріле de mъdȣларĭ, пе каре ле шĭ тіжлочеште шĭ ле
ѫплесnеште статȣл, de обште пентрȣ тоцĭ фіі лȣĭ;
ꙗр ȣnde вор ліпсі ачестеа, аколо есте кълкареа
шĭ ѫпшълъчꙗпеа dрептȣрілор тȣтȣлор; нȣ ръсаре
лȣmіна adевърȣлȣĭ шĭ а dрептъціĭ, шĭ нічĭ о бȣ-
нътате шĭ фрȣmȣсеце ѫn стат, чі нȣmaĭ спінĭ шĭ
скаецĭ, че ѫnсеmnez стінцереа шĭ пȣстііреа лȣĭ! Къ-

спічіа с'алеџе dѹпъ челе d'о сеатъ обічеюрї, каре се кѹлк, се скол, се ꙟнкін, тъпꙟнк, лѹкреz ші се плімтв ꙟмпреѹнъ ші тот ꙟнтр'о време, ші се ѹпеск dрагостеї чеї de кредінцъ, ꙟмбърбътеazъ ші стрꙟнџе пе от din тоатъ рꙟсіпіреа лѹї, ꙟл апъръ de тѹлте ші тарї певоі ші реле, ꙟї статорнічеще тінтеа ші сънътатеа, ші'л фаче вредnік лѹптътор сарчінії віецїї лѹї, ші лѹкрътор обшескѹлѹї фолос; dар ꙟнсъ нѹмаї ѹnde ші кꙟnd се ва чінсті ші се ва стрежѹі кредінца ші dрептатеа еї; іар ѹnde ва фі късnічіа нѹмаї пентрѹ гѹст саѹ інтерес de негоц, аколо есте de окаръ ꙟн парте ші de стінтеалъ обшеаскъ а соціетъцїї статѹлѹї! каре ва стрежѹітъ ші спъргъторії de касъ пеdепсіцї ꙟн віleаг, ꙟмпреѹнъ ші de о сеатъ а тꙟndѹрора пърцілор; de ші zіче Бекаріа, къ нѹ есте віноватѹл dатор а се пеdепсі пентрѹ ꙟndрептареа алтѹіа, dар нѹ е нічї алтѹл dатор съ'ї ꙟнгъdѹеаскъ пілdѹіреа лѹї чеа реа de стрікъчюнеа апроапелѹї, ші къ тот лѹкрѹл стрежѹіт се жіndѹеще таї тѹлт; dар ачеаста ші фолосеще пе стат, спре аплекареа тѹтѹлор ла късnічіе. De ачеа нѹ се поате сокоті нічї о орꙟndѹіалъ пестрежѹітъ de стат ші de пърінцї, слободъ ші de фолос, чі de стрікъчюнеа соціетъцїї лѹї.

Dіететіка ꙟнвацъ, къ чеї каснічї сꙟнт, ꙟн тоатъ времеа таї апърацї de боале, таї статорнічї de тінте ші сънътате ші de траѹ таї delѹнгат, de кꙟт чеї слобоzї ші неꙟнсѹрацї, кꙟnd се ва пъzі орꙟndѹіала късnічіеї, къчї ꙟмпротівъ вор пътімі таї вꙟртос, ꙟмпреѹнъ кѹ фатіліа лор; dар ачеастъ орꙟndѹіалъ а късnічіеї аре сфінтеле еї ꙟndаторірї але кредінцїї, але dрептъцїї ші але ꙟнгріжі-

рії крещерії копііλор, каре вор съ фіе кѫноскѫте, ѫнцелесе ші ѫнкредінцате дѫховнікѫлѫї, къ се вор пъzі де плін кѫ статорнічіе; де ачеѫа нічї се поате слобоzі късnічіа челор рѫдіцї, челор непѫтінчіошї, пътімашї ші бѫнтѫіцї де боалъ ші стірпіцї де вре о патімъ де кѫцет ші де мінте; ла каре ачѣастъ треабъ, че есте о ѫнгріжіре дѫховнічѣаскъ, нѫ аре статѫλ глас ші кѫвѫнт, ѫмпотріва фолосѫлѫї обшеск, ші а кредінції лѫї; къ кѫ ѫнгъдѫіала пілдѫірілор челор реле ші ѫмпротіве, се дърапъпъ, ші чел че о ва пріімі апроапелѫї съѫ, се прегътеще а пріімі ші ѫнсѫшї кѫрвіа, каре сѫрпъ четъцї ші статѫрї ѫнтрецї; къ ѫнде е лѫксѫλ, аколо ші кѫрвіа, ші ѫнде е кѫрвіа, аколо есте ші сфрінціа, де деръпъпарѣа фаміліілор, а статѫлѫї ші а неамѫлѫї! ѫнде нѫмаї есте сігѫранца аверії ші а віецеї де траѫ, чі ѫн рамът де пътімашї ші де непорочіцї, каре вестеск ѫртъторілор ісправа віецеї лор! кѫ ѫн кѫвѫнт, прін късnічіе с'ажѫнце статѫλ ші бърбатѫλ ла ѫнфлоріреа фрѫмѫсеції, а съпътъції, ші а вѫртѫцілор, ші карыші прін късnічіе се дърапъпъ, се сѫрпъ ші се стінг ѫн чепѫша лор! — Де ачеѣа се ші прівігіазъ стрежѫіреа еї де амѫндоъ пърціле, ші се педепсеск кълкъторії де леце ші де обічеѫрі, спре пілдѫіреа тѫтѫлор, де паzа орѫндѫелілор еї, фър' де міжлок де скъпаре, пентрѫ дрептѫλ апърърії обічеѫрілор неамѫлѫї ші але статѫлѫї, фіінд къ тоатъ бѫнътатеа лѫкрѫрілор, нѫ стъ нѫмаї ѫн фіреа, чі ші ѫн търџініреа лѫкрърілор, фъръ де каре н'ар фі каноане, регѫлї ші орѫндѫіалъ де хармоніе ѫн патѫръ, чі о матеріе фъръ дѫх де віацъ ші де кѫноштінцъ!

Datoria чеа d'ал doilea a каспічілор есте, а пъzi времеа ші орындуиала ынпреунърії лор, спре а се ісводі о одраслъ вртоасъ ші плінъ de фрумусеце ші de сънътате; вор съ фіе ынтру кърьценіа фечіоріеї лор, ші ферічіт есте тразул de dулчеаца dрагостії ші а віецїї тінерілор, каре n'ау інтрат ын іспітъ, ші de dулчеаца еї ну с'ау прегустат, пынъ ла късъторіа лор, ші вор пъzi съвършіреа ачестеї таіnї, нумаї ын старea чеа deсъвършітъ a сънътъцїї, а весселіеї, а букуріеї ші а dулчецїї віецїї лор, nесокотіnd ші nеавынd ынпреунареа de ун густ, de петречере de време ші de урыт, nе фііnd ачеаста о жукъріе копілъреаскъ че се нa ыndешърт, чі о таїnікъ фаптъ бърбътеаскъ, ажунсъ de minте ші de жуdекатъ, din каре поате съ ръсаръ pod dупъ фел ші асемънаре. Кыnd о мускъ се ынгріжаще ку атыта осырdie пentру ынвіереа семінцїї еї, спре а ну о da ыndешерт, ку атыт маї мулт ші маї вртос, се кувіне омулуї ачеастъ ынгріжіре! — песте ачеа старе а сънътъцїї ші а веселіеї каспічілор, се търџінеще времеа ынпреунърії, ку тречереа de 40 de zіле dупъ тоатъ леuзia, ші ку треї патру zіле, dупъ тот сорокул орынdуелії чел din тоатъ луna; кум ші ын сuіреа соареluї луї Dекемвріе, ші ын крещереа лумінії лунії, есте'а о съвырші ын diminецііле челе сеnine, луminoасе ші фрумоасе, ші се вор ісводі оdрасле ынzестрате ку dарурї, прекум се прівеск ла челе din асеменеа ынтымплърї.

Іар а треіа datоріе а къспічіеї есте а се ынгріжі ші а се сыргуї пъріnцїї, ку крещереа копіілор, спре а'ї deпріnde de ку време ын буnе ші фолосітоаре

ПАРТЕА А DОА.

↑NГРІЖІРЕА БЪТР↑NЕЦЕЛОР.

Dе ші есте аратата dіететікъ пентрꙋ тоатъ старѣа ші ор↑ndꙋнала апърърії, ші а статорнічірії съпътъцїї фіе-кърїна в↑рстъ dе om, dар бътр↑неціле нꙋ се пот ажꙋнџе кꙋ d↑нса ↑n dестꙋл, ав↑nd фірѣаска прічінъ а скъdерії пꙋтерії віецїї ↑нтр'↑нселе, кꙋ тот фелꙋл dе сꙋпърърї ші dе dꙋрерї але непꙋтінцїї лор, каре требꙋеск алінате, ші скъdерѣа ші непꙋтінца спріжініте кꙋ о dеосебітъ ор↑ndꙋналъ а віецꙋірії, dе ↑ndꙋлчірѣа ші прелꙋнџірѣа траиꙋлꙋї лор. Бътр↑нецеле ↑нчеп dꙋпъ кліmа градꙋрілор пъm↑нтꙋлꙋї ші а віецꙋірії поастре, а z↑mбі ка ші разеле лъmінії ші але кълdꙋрії соарелꙋї, ла апꙋнерѣа ші сфінцірѣа лꙋї, dела в↑ртта dе 50 dе аnї, ші mерг z↑mбind maї mꙋлт саꙋ maї пꙋцin, dꙋпъ фелꙋл ашеzърії трꙋпꙋлꙋї ші а петрекꙋтеї віецꙋірї а тінерецелор, п↑нъ ла 60 dе аnї, к↑nd ↑нчеп а се клъті ші а къdѣа dinцїї ші mъселіле ↑n р↑nd, ꙋнꙋл dꙋпъ алтꙋл, а се слъбі пофта ші пꙋтерѣа mістꙋелії m↑нкърії, а се ръчі сіmцірѣа dꙋлчецїї ↑mпреꙋнърії, а ↑нвіорърії кіпꙋлꙋї, а скъdерії кълdꙋрії ші а в↑ртꙋтії трꙋпꙋлꙋї, а скъdѣа, а се сꙋбціа ші а се стіклі оаселе, ші а се префаче z↑mбірѣа ↑нтр'о ↑нгріжатъ ↑нтрістъчиꙋне, кꙋ зб↑рчірѣа, звінтѣала ші ꙋскъчиꙋнѣа порілор піелії ші албірѣа пърꙋлꙋї, п↑нъ ла 70 dе аnї, к↑nd атꙋнчї ↑нчеп dꙋрерілe бътр↑нецелор, а с'аръта ка ніще фꙋлџере џероасе прін m↑їнї ші пічере п↑нъ се статорніческ,

кѹ лінсіреа ѹmeżелії семінції, кѹ скъdереа кълdѹрії ші а пофтії ші а містѹелії de хранъ, а веdерії окілор ші а ціпerії de minте, ші кѹ аdъоціть непѹтінцъ ші кѹ атѫрнаре ла сomn de odixna трѹпѹлѹї ші а dѹхѹлѹї, кѹ каре інтръ omѹл ѫn старѣа копілъріеї лѹї ѫнапої, пѫнъ ла вѫрста de 80 de anї, кѫnd атѹnчї се аdаогъ непѹтінца трѹпѹлѹї ші а dѹхѹлѹї маї mѹлт, ші nѹmaї поате прііmi ші містѹі алтъ хранъ de кѫт nѹmaї zemóасъ ші ачеѣа пѹцінъ; dѹреріле трѹпѹлѹї ле кінѹеск odixna comnѹлѹї ші ле сфѫршеск de тоатъ пѹтерѣа, de тоатъ плъчерѣа ші dѹлчеаца de траіѹ, пѫнъ ла вѫрста de поъ-zечї de anї, ѫn каре време тъnѫnк прѣа пѹцін ші nѹmaї о dатъ пе zi, ле піер веdерѣа, асѹрzеск, amѹцеск, се ѹїmеск de minте ші прѣа пѹцінї ажѹнг сѹта de anї, ші маї пѹцінї о трек кѹ сімціре de віацъ, че се сфѫршаще din шъdере ші ворбъ ші се стінце ка о лѹmінъ de кandелъ ѫn moарте.

Песте ачестѣа сѫnт mѹлте ръmъшіце de боале ші de nевої, петрекѹте din тінереце, каре ѫmбътрѫnеск ѫmпреѹнъ кѹ omѹл, се ѫnфіреск стърії съпътъції лѹї ші nѹ се маї пот тъmъdѹі, чі nѹmaї аліnа сѹпъръріле лор, прекѹm сѫnт ръпіле, гѫлчіле, ѹmфлътѹріле, спѹzеліле ші ръсѹфлътѹріле челе векї, de din афара ші de din лъѹnтрѹл трѹпѹлѹї, каре пот съ фіе ші кѹ алте форme de сѹпърърї, кѹ тѹсе ші лепъdътѹръ сфѫршітоаре de флегmъ, саѹ ѹскатъ ші кѹ пъdѹф, кѹ ѫnкѹетѹръ саѹ кѹ ѹрdinаре албъ, галбенъ саѹ nеагръ, кѹ dѹрерї de оасе саѹ de ѫnкеетѹрї, ші кѹ алте ѫnтърітѹрї ші ѫmпіеdікърї але лѹкрърії органелор, прекѹm de трѫn-

15 ші 16 апі, кѫnd атѫnчі есте о преа сѫвціре, пѫці-пѫ ші апоасѫ лімпеzеалѫ, каре се ші сѫџе ѫndатѫ de џевшоареле сѫгѫтоаре, ші с'adѫче ѫп џіркѫла-џіа сѫпџелѫі ѫп апоі, ші dѫпѫ окоалеле џіркѫлацііі еі ѫп маі мѫлте пепѫтрѫрате рѫпdѫрі ѫп трѫп, ѩа-рѫші се deосібеще ѫп коаіе, ші се deпѫпе ѫп хаепе-лѫцеле еі, de ѫnde ѩарѫші се сѫџе de џевшоареле сѫгѫтоаре, ші с'adѫче de іспоавѫ сѫпџелѫі ѫп апоі, спре џіркѫлареа еі ѫп трѫп, кѫ каре ачеастѫ непре-кѫрматѫ deосебіре, сѫџере, de пѫпере ші adѫ-чере а семінџіі ѫп окоалеле џіркѫлацііеі сѫпџелѫі, се ажѫпг сістемеле ші органеле трѫпѫлѫі ла чеа de-сѫвѫршітѫ вѫртѫте а лѫкрѫрііі лор, ші сѫтѫпџа ла ѫпкегареа ші пѫтереа чеа de іспоавѫ а еі, ѫмпреѫпѫ кѫ deсѫвѫршіріле dѫховпічещі, пѫпѫ ла вѫрста лѫі; кѫnd се ші сімте ші се веdе тѫпѫрѫл ѫп алтѫл, ші de о маі ѫпалтѫ орѫпdѫіалѫ; сѫтѫпџа чеа ажѫп-сѫ ла вѫрста еі есте ѫпкіегатѫ ші грѫѫпцатѫ ка піфтіа, албічіоасѫ ші кѫ ѫп міроc фраџеd пѫ-трѫпzѫтор, маі греа dіп тоате ѫмеzеліле трѫпѫлѫі de каde ѫп апѫ ла фѫпd, ші ласѫ пе фаца апіі о посгіџѫ албѫ ші ѫпсоасѫ; ѩар прівіndѫсе кѫ мі-кроскопѫл се аратѫ ачеа грѫѫпцѫтѫрѫ а еі, плінѫ d'о мѫлџіме de віермѫші віі, кѫ кѫпѫцѫпѫ, ѫпо-тѫпd кѫ коаdа лор ѫпѫл кѫтре алтѫл, се ѫпторк ші с'абат, ешіпd ѫпѫл алтѫіа dіп кале.

Чеа маі пѫтерпікѫ ші маі скѫмпѫ ѫмеzеалѫ а трѫпѫлѫі віеціі есте сѫтѫпџа, ла тоате віецѫітоа-реле фѫптѫрі; се келтѫеще ѫп боалѫ ші піере de тот, ѫптребѫіпцѫпdѫсе de пѫтереа віеціі спре лѫпта сѫпѫперіі, ші а скоатеріі боалеі dіп трѫп, de ѫптоар-череа ші ѫптремареа лѫі ѫп сѫпѫтате, кѫnd се ші

алеџе ші се dепѫне сътѫнџа ла лок; пентрѫ ачеаста скап кѫрварії кѫ аневое de moарте din орі-че боалъ; кѫ пъстрарѣа семінџії ші кѫ ръбdарѣа фѫлџероаселор еї съџеџї, се търеџе копрінсѫл лѫмінърії десъвѫршірілор dѫховнічеџї, але мінџії, ші се статорнічеџе сънътатѣа кѫ вѫртѫте de трѫп ші de dѫх; іар кѫ аdесѣа върсарѣа еї се слъбеск ші скаd тоате ѫн непѫтінџъ de патімъ ші de боалъ, ѫмпреѫнъ кѫ dѫлчеаџа гласѫлѫї ші кѫ пѫтерѣа веdерії ші а џінерії de мінте. Ачест орган ал семінџії аре чѣа маї маре інфлѫенџъ, (енірош) кѫ тоате органеле трѫпѫлѫї, ші маї вѫртос кѫ органѫл креерілор капѫлѫї, de каре се џін ші се окѫрмѫеск тоате лѫкръріле лор de сънътате; есте чел маї сімџітор ші маї ѫнтърѫтътор, ші din гѫndірѣа актѫлѫї ѫмпреѫнърії, de се dеџѣантъ ші се ѫнкорdѣазъ ѫndатъ спре слѫжба лѫї; коаіеле се арdік ѫн сѫс, ші тріміт прін џевшоареле лор резервѫл семінџії ѫн хазнаоа бъшікѫџелор ші ачестѣа се гътеск спре върсарѣа еї, кѫ апрінdере de трѫп ші кѫ рошѣалъ de кіп, кѫ пієрdере de сфіалъ, de фрікъ ші de рѫшіне, ші к'о іроічѣаскъ ѫнdръснѣалъ ші ѫndемнаре de dѫх ші de кѫвѫнт, каре се ѫмпъртъшеск de о сѣамъ ші ѫмпреѫнътоареї пърџї фетееџї, прін сімџіре, ші с'апрінdе ѫнтр'о ѫнџелеџере ші аплекаре а воінџії, спре съвѫршірѣа dѫлчеџії актѫлѫї еї, dѫпъ каре се ръварсъ о ръкорітоаре абѫрѣалъ к'о dѫлче сімџіре песте трѫпѫріле лор, de мѫлџѫміре ші ѫndаторіре фръџѣаскъ. Іар ѫмпіеdекѫнdѫсе ші несъвѫршіndѫсе ачѣа гътіре а ѫмпреѫнърії, се івеџе временнічеџе о dѫрере ѫн стінгії, че есте трекътоаре. Ла ѫмпреѫнарѣа d'ѫнтѫѫ се варсъ

сътѫнца чеа ѫнкегатъ, кѹ каре се ші ѫнвіazъ плодѹл семінції фетеещї ѫndатъ, ші нѹ есте маі мѹлтъ de кѫт о лінгѹріцъ doъ, dар кѹ чеа маї ѫнфокатъ dѹлчеацъ амѫndѹрора ѫмпреѹнътоарелор пърцї; ла чеа d'ал doілеа ѫndатъ dѹпъ чеа d'ѫнтѫѧ, есте сътѫнца маї апоасъ, маї пѹцінъ ші скъzѹтъ de dѹлчеаца еї ші de ѫнвіорарea плоdѹлѹї семінції фетеещї; ѩр ла чеа de а треѩ ѫмпреѹнаре се варсъ ѫн сіlъ нѹмаї о ѹмеzеалъ калdъ ші апоасъ, фъръ dѹлчеацъ ші неродітоаре, каре сфѫршаще пѹтереа съпътъції ка de о боалъ.

Кѹ ажѹнцерea фетії de вѫрста de 14 ші 15 анї, се слобоаde din време ѫн време ѹн мѹк алб din органѹл нащерії еї, кѹ сімціре de сѹпъръръї ѫнтъртътоаре стъріі съпътъції, каре се ѫнгълбенеще кѹ спълъчітѹръ de сѫнце маї мѹлтъ саѹ маї пѹцінъ, ші маї ла ѹрмъ се рошаще de тот de сѫнце, кѹ скъdерea сѹпъръріlор din вѫртѹтea съпътъції ші се статорнічеще ла ѹн хотърѫт сорок de време, че есте орѫndѹѩла фірії фетеещї de обще ла тоате, de 4 съптъмѫнї de але лѹнії, саѹ марї d'але соарелѹї, ѫн каре віне de іспоавъ, ціне 4 саѹ 5 zіле кѹ оаре-каре сѹпъръръї ѫнтърѫтътоаре, ші тречe пѫнъ ла орѫndѹітѹл сорок; ачеастъ лѹкраре а органѹлѹї пърції фетеещї, прегътеще ажѹнцерea вѫрстнічіеї de родіреа лѹї, пѫнъ ла 20 de анї, кѫnd се ші ажѹнце фечіоара ла ѫнфлоріреа deсъвѫршіріlор dѹховнічещї, кѹ сімціреа de dрагостеа къснічіеї, каре се ші апринde din време ѫн време ѫнтр'о ѫнвъпъѩтъ сімціре ші dорінцъ de ѫмпреѹнаре, кѹ ѹрѫчѹпеа жѹкъріілор de пъпѹшї; ѫнтр'ачеастъ старе а сімцірії dѹлчеції віеції се dещепт ші се ѫмбърбътеск фете-

ле, се кѫръцеск ші се гътеск спре плъчереа тінерілор, ші ръсѫфлѫ фокѫл сімціріі de ѫn стреін ші некѫноскѫт dор, ѫn dѫлчеаца гласѫлѫі кѫнтъріі лор de dрагосте, ші ѫнтѫлніndѫсе к'ѫn тѫнър de о сеатъ се проптеск ѫndатъ din веdере, се черчетез, се ѫнтреб ші се ръспѫнd ѫнѫл алтѫіа фъръ гранѣ, de търімеа ѫнвіоратеі сімціріі а dѫлчеціі dрагостіі лор, пѫнъ с'ажѫнг din іскѫсінца ѫнцелецеріі ші ла щіінца прічініі лор, кѫнd се ші ѫndръспеск, се пъртінеск ші се сѫпѫн воінціі ѫнѫл алтѫіа кѫ креdінцъ аdевъратъ. Іар ѫнтѫрзііnd късічіа лор песте пѫтінца ръбdъріі ѫнфокатеі dорінці, атѫнчі ѫнчепе а скъdеа сънътатеа ѫмпреѫнъ кѫ ѫнвіорареа фрѫмѫсеціі кіпѫлѫі, ѫнтр'о вещежіре de непѫтінцъ de сънътате, каре се сфѫршаще ѫн небѫніе саѫ ѫн патіма жѫніеі, хлоросіс, de лентъ, ші се піерdе пе лѫнгъ dѫлчеаца гласѫлѫі кѫнтъріі ші кѫвѫнтареа ші фрѫмѫсецеа лор..

Времеа ѫмпреѫнъріі есте сорочітъ de фіре тѫтѫлор віецѫітоарелор фъптѫрі, dѫпъ кліма локѫлѫі лъкѫінціі лор; прімъвара ші тоамна ѫн челе калdѫроасе, ші нѫмаі прімъвара кѫ ѫнълцареа соарелѫі, о dатъ пе ан ѫн локѫріле челе фрігѫроасе, прекѫм веdем роdіреа плантелор, а пещілор, а пасърілор ші а dобітоачелор, ѫрмѫнd ші пъзінd ачест лецюіт канон, de каре нѫмаі омѫл есте нетърцініт din некѫноащінца фіріі лѫі, de с'а абътѫт ші с'а depъртат de лецюітоареа мінтеа ші ѫнцелапчюне, dела каноанеле орѫndѫіеліі фъптѫріі лѫі, ші есте кѫ пѫтінцъ а се абате вре ѫна кѫт о чіртъ din обшеаска ашезаре ші орѫndѫіалъ фъръ стінцереа еі? — Роdіреа оменеаскъ de тоамна апѫ-

къ ꙟn поъ лꙋnꙇ але сарчinii, треї de npimъваръ, шi есте de траꙋ maї скꙋрт шi се петрече maї кꙋрꙟnd; ꙗр чꙗ de npimъваръ че апꙋкъ треї лꙋnї de тoamna, есте de траꙋ maї лꙋnг шi се петрече maї тꙟрziꙋ; ачѣаста вedem шi ла podipѣa късnічieї шi а кꙋрвieї, пъскꙟnd чеї каспічї прꙋnчї maї ажꙋnшї de вꙟртꙋте, de сънътате шi de траꙋ, шi чеї кꙋрварї стꙟрпітꙋрї, слꙋтірї шi почітꙋрї, din каре се ꙟnцелеџе къ кꙋ кꙟт ва фі сътꙟnца maї џinꙋтъ шi maї ажꙋnсъ de ꙟnкегарѣа шi вꙟртꙋтѣа eї, кꙋ атꙟт есте шi podꙋл eї maї ажꙋnс de фъптꙋръ, de сънътате шi de траꙋ, шi ꙟmпротівъ, кꙋ кꙟт ва фі сътꙟnца maї слабъ шi maї апоасъ, de пъріnцї скꙋршї de пꙋтере, nепꙋтінчіошї шi пътimашї, кꙋ атꙟт есте podꙋл лóр d'o сѣamъ кꙋ dꙟnшiї; тот ꙟnтр'ачѣастъ прічinъ стъ шi грешелiле фъптꙋрiї шi але nеасemънърiї кꙋ пъріnцiї лор. Пентрꙋ ачѣаста de че ва фі ꙟmпреꙋnарѣа maї раръ, о datъ nе сънтъmꙟnъ, de ачеѣа ꙟnвіорѣazъ трꙋnꙋл, шi de че ва фі ꙟmпротівъ maї dѣасъ, de ачеѣа ꙟл слъбеще шi'л deрапъnъ maї ꙟn грабъ, шi фiind къ сътꙟnца стъ ꙟmпреꙋnъ кꙋ тоате ꙋmezелiле трꙋnꙋлꙋї, ꙟn ачеѣашї старе а сънътъцiї шi а пътimipiї, а бꙋкꙋрieї шi а ꙟntpiстърiї, се кꙋвіnе шi требꙋеще а се ꙋрmа ꙟmпреꙋnарѣа nꙋmaї ꙟn старѣа ажꙋnсеї сънътъцї шi а веселiї, кꙋ патрꙋ чinчї ziле dꙋпъ кꙋръцірѣа орꙟndꙋieлiї фетеещї, че требꙋеще съ фie ꙟnтр'о асemenѣа старе, шi maї вꙟртос ꙟn сѣрѣа соарелꙋї de Dекemвріе ꙟn 15, шi ꙟn крещерѣа лꙋminiї лꙋniї, чел mꙋлт о datъ nе сънтъmꙟnъ, ꙟn каре podindꙋсе фетеѣа, ва nаще ачѣа порочітъ ісвоdipe de фрꙋmꙋсеџе de прꙋnк, ажꙋnс de фъптꙋръ шi de асemънаре шi пъі-

пъ de сънътате, de dѹх mаре ші ѫпалт de траѵ, каре наще веакѹл din ѫнтѫmплърі.

КАП АЛ DOIЛЕА.

Zъmісліреа прѹнкѹлѹі.

Маре, таіnікъ ші mіnѹnатъ есте фелѹрimеа роdірії deосебітелор фъптѹрі, ші чел че ва воі съ іntре ѫn таіnеле патѹрії, ачела се ва ѫndестѹла съ вazъ ѹnѹл ші ачелаші скоп ѫn кѫте кіпѹрі ші фелѹрі ѫл ажѹnџе ші'л съвѫршаще. Спре добѫndіреа ѹnеі ideі de формеле роdірії але фъптѹрілор пъmѫнтѹлѹі, се dъ о скѹртъ аръtаре каре кѹm ѫл съвѫршеск ші ѫші лас фелѹл de mощенірea віеції ѫn ѹрmа лор, песлобоzind скопѹл ші орѫndѹіала ачестеі кърції, о mаі mаре ѫntindере. Чеа mаі сіmплъ формъ а роdірії есте ачеа каре ѫші наще пѹіі dintр'о крънътѹръ а феції трѹпѹлѹі ші креск de сіne; алта есте каре'ші decгріnеazъ ѹn mъdъ-лар ші'л леапъdъ ші креще пѹіѹл ѫmпреѹnъ кѹ mъdѹларѹл ла лок; алта есте mаі комnѹсъ формъ, каре ѫші наще пѹіі прintр'ѹn оѹ че'л скоате dintр'ѹn орган фетееск, ші'л аtinџе de алтѹл върбъteск ші ѫnвіazъ плоdіреа лѹі фъръ ѫmпреѹнаре; dѹпъ ачесте сѫnт челе mаі mѹлте віецѹіtоаре, каре аѹ аmѫndoъ органеле фетееск ші върбътеск ѫn трѹп, ші се роdеск кѹ ѫmпреѹнареа doор асеmенеа de ѹn неаm фъптѹрі ѹnа пе алта; dела ачеаста се mаі ѫналцъ форmа роdірії кѹ о треаптъ mаі сѹс, ла а оmѹлѹі, кѹ бъшкълѹіtе фъптѹрі, фетеаскъ ші върбътеаскъ, din каре клоческ ѹnеле оѹле лор, dѹпъ че ле скот din трѹп; іар алтеле

ле клоческ ꙟн пꙟнтечеле лор dȣпъ о ꙟмпреȣнаре роditoаре, ші наск пȣїї вії ꙟмпреȣнъ кȣ гъоачєа, че е каса лор, din каре ачєастъ трептелнікъ ꙟнълцаре а формії роdірії се ꙟнцелеце, ші ꙟnaintарєа ажȣнцерії фънтȣрілор, ші есте отȣл чєа maї ажȣнсъ ші maї de фрȣнте нобілъ фънтȣръ, dap нȣ сꙟнт тоцї тот d'о сєатъ ажȣншї de фірєа ші орꙟndȣїала моралȣлȣї лор.

Ꙟн съвꙟршірєа актȣлȣї ꙟмпреȣнърії се deckide гȣра матчії, кȣ свꙟкпеліле върсърії ȣнеї ȣmezелї а апрindepiї еї, ꙟн каре време слобоzind ші бърбатȣл сътꙟнца лȣї, о траце матка к'о магнетікъ пȣтере ꙟнтр'ꙟнса, ші кȣ ꙟнкiderєа гȣрії се стрꙟнце de жос ꙟн сȣс спре фȣndȣл еї, ші о слобоаde прin ȣна саȣ прin amꙟndoъ трімбіціле латȣрілор еї, каре се скȣрце пе плетішоареле лор ꙟн жос пе бъшікȣцеле семінції фетеещї, ші ꙟнвіаzъ плоdȣл лор, ші ꙟndатъ ꙟнчепе а креще бъшікȣца ші а се decгръdina din локȣл еї; ажȣнце ꙟн време de 8 zіле ла търimєа de ȣн боб de mazepe, кꙟnd се ші ꙟмпресоаръ de плетішоаре трꙟмбіцї, ші кресꙟnd се траце прінтр'ꙟнса, се adȣче de din афара матчії ꙟнтр'ꙟнса ші се пȣтеще оȣл оmенеск, ȣnde се ші ꙟнръdъчінєаzъ пе о парте а лȣї de маткъ, dȣпъ ꙟнтꙟмпларе пе фȣndȣл саȣ maї ꙟнжос спре гȣра еї, ші 'шї фаче хаснаоа хрънії ші а крещерії лȣї, din лъкрътарєа сꙟнцелȣї матчії ꙟнтр'ꙟнса; ачест оȣ че креще ꙟн време d'о лȣнъ ла търimєа d'ȣн оȣ de врабіе, есте плin d'о ȣmezєалъ zероасъ, ȣнсоасъ ші dȣлче, аре ȣн фірічел ꙟнтр'ꙟнсȣл ръсъріт din хаснаоа хрънії кȣ о гъвъліе ꙟн вꙟрфȣл ші ꙟн міжлокȣл ȣmezелії оȣлȣї, ші есте прȣнкȣл плȣтind ꙟн

ара лѹĭ; ꙟн шасе съптъмꙟнĭ креще шĭ с'аѩѹнџе ачѣа гъмъліе de търimѣа ѹнеĭ фѹрнічĭ кѹ бѹрічелѹл лѹĭ, прin каре 'шĭ траџе храна din хасна, de гросimѣа ѹнѹĭ фір de аць, шi de ꙟнтреітъ лѹнџime; ꙟн 2 лѹнĭ се афлъ оѹл крескѹт de търimѣа ѹнѹĭ оѹ de пѹĭкъ, шi прѹнкѹл de търimѣа ѹнеĭ албiнĭ; ꙟн 3 лѹнĭ креще оѹл de търimѣа ѹнѹĭ оѹ de гꙟскъ, шi прѹнкѹл de търimѣа ѹнеĭ коропiшнiџе, кꙟnd се шi алеџе капѹл de трѹп шi мꙟĭнiле de пiчiоаре, кѹ окĭ, гѹра, насѹл шi образѹл; ꙟн 4 лѹнĭ се аѩѹнџе оѹл шi прѹнкѹл крескѹцĭ ла ꙟndoiтъ търime, кꙟnd шi прinde партѣа бърбътѣаскъ вiаца de мiшкаре, іар чѣа фемеѣаскъ ла 4 лѹнĭ шi ѩѹмътате; ꙟн 5 лѹнĭ се афлъ оѹл крескѹт de лѹнџime de о палмъ шi прѹнкѹл de о скiоапъ; ꙟн 6 лѹнĭ се афлъ оѹл de doъ скiоапе, шi прѹнкѹл de о палмъ domнѣаскъ ла лѹнџimѣа лѹĭ, кꙟnd ꙟĭ креще пърѹл капѹлѹĭ шi ꙟнчеп а се ꙟнтърi ѹнгiле лѹĭ; ꙟн 7 лѹнĭ се афлъ оѹл крескѹт de doъ палме шi прѹнкѹл de doъ скiоапе; ꙟн 8 лѹнĭ се афлъ оѹл шi прѹнкѹл ѯемѹiт кѹ пiчерiле стрꙟнсе, кѹ кълкꙟеле ла шеzѹт, кѹ џенѹкiĭ алътѹрацĭ de пiепт, кѹ котеле мꙟĭнiлор пе џенѹкĭ, шi кѹ палмеле пе обраz, кѹ атꙟрнарѣа капѹлѹĭ ꙟн жос шi кѹ бърбiа ръzimатъ de пiепт, de лѹнџimѣа de doъ палме; іар ꙟн 9 лѹнĭ се афлъ прѹнкѹл кѹ апа оѹлѹĭ ꙟмпѹцinатъ, кѹ капѹл ꙟн жос шi кѹ шеzѹтѹл ꙟн сѹс, стрꙟнс шi ѯемѹiт ꙟн арътата формъ, песте doъ палме domнещĭ de лѹнг, шi ашеzат спре ешiрѣа шi нащерѣа лѹĭ, кꙟnd шi ꙟнчетеz мiшкърiле шi ѩѹкърiiле лѹĭ de стрꙟнџерѣа матчiĭ пе dꙟнсѹл, de се ꙟнџепенеще, кꙟnd ла dрѣапта кꙟnd ла стꙟнга пꙟнтечелѹĭ, пꙟнъ ла сосiрѣа чѣа-

ꙟndatъ dȣпъ ꙟнсърчiнаре се стрꙟнџе шi се ꙟнкide гȣра mатчiĭ, чєа лȣнгȣнатъ ꙟн кȣрmeziш ꙟн рътȣnd, се ȣmфлъ ꙟн фȣndȣл трꙟmбiцiлор din лътȣрĭ шi се ласъ ꙟн жос кȣ крещерєа еĭ ꙟн лътȣрĭ, dела doъ лȣнĭ ꙟнчепе а креще шi ꙟн сȣс, de нȣ се maĭ поате ажȣнџе шi пiпъi кȣ деџетȣл, пꙟнъ ла а шасєа лȣнъ, кꙟnd ꙟнчепе de iсноавъ а се лъса ꙟн жос пе скаȣнȣл еĭ de i се поате пiпъi гȣра, шi се ꙟнтind шi се сȣбцiе пiеiле din време ꙟн време maĭ mȣлт, din каре се скȣртєазъ шi'ĭ пiере гꙟтȣл кȣ deскiderєа шi лърџiтєа гȣрiĭ еĭ, пꙟнъ ла времєа нащерiĭ de ноъ лȣнĭ mарĭ, d'але соарелȣĭ, кꙟnd се шi ꙟнчеп а се сiмцi miнчiноаселе mȣнчĭ свȣрътоаре але mатчiĭ, каре ашеz прȣнкȣл кȣ капȣл ꙟн жос спре нащерєа лȣĭ, шi кȣ апъсарєа лȣĭ пе mацȣл шеzȣтȣлȣĭ шi пе бъшiка ȣdȣлȣĭ, опреще дешертарєа лор шi лърџеще гȣра mатчiĭ maĭ mȣлт, каре вор дешертате maĭ dec din време ꙟн време, спре а нȣ се фаче ꙟmбȣлzєалъ ꙟнтр'ꙟнселе; mȣнчiле челе miнчiноасе сꙟнт свȣрътоаре шi трекътоаре dȣрерĭ de пꙟнтече, каре се прiчiнȣеск шi ꙟнаiнтєа гътiрiĭ de нащере, din ꙟнкȣетȣра miстȣелiĭ шi maĭ вꙟртос din ръчєалъ; се потолеск шi трек кȣ слобоzirєа miстȣелiĭ шi а абȣрелiĭ трȣпȣлȣĭ кȣ кълdȣрĭ, шi нȣ сꙟнт а се mȣнчi шi а се лȣкра кꙟтȣшĭ de пȣцiн; iар mȣнчiле челе аdевърате але нащерiĭ прȣнкȣлȣĭ, вiн dȣпъ потолiрєа сърiтȣрiлор, а ꙟнцепенiтȣрiлор шi а ꙟнтоарчерiлор прȣнкȣлȣĭ, dȣпъ ашеzарєа лȣĭ чєа геmȣiтъ кȣ кȣрȣл ꙟн сȣс шi кȣ капȣл ꙟн жос, спре нащере, каре нȣ сꙟнт свȣрътоаре чi пъскътоаре, шi вор mȣнчiте, шi се сimт ка нiще врꙟнџе ꙟнчiнгътоаре, че ръсар

din шале ші се ꙟтпреꙋꙟ din ꙟнаінте ꙟн пащере, ші се къноск din ꙟтплініреа сорокꙋлꙋї de поъ лꙋнї тарї але времії, сокотіндꙋсе dꙋпъ доъ съптъмꙟні, de веніреа чеа маї dꙋпъ ꙋрмъ а орꙟндꙋіелії чеа din тоатъ лꙋна а фірії, ші din deскіdереа гꙋрії матчії, че се лърџеще din мꙋнкъ ꙟн мꙋнкъ маї мꙋлт, de се поате околі гꙋра кꙋ deџетꙋл ші маї вꙟртос, din слобоzіреа ꙋнꙋї мꙋк спълъчіт de сꙟнџе, ші din крещереа бъшічії апії прꙋнкꙋлꙋї, пе каре ачестеа тоате ле прічепе мошіторꙋл dінтр'ꙋн deосебіт пътрꙋнzътор міросал матчії; кꙟнd атꙋнчї се ꙟнкреdінџеазъ, атꙟт din черчетареа пꙟнтечелꙋї пе din афаръ кꙋ мꙟна, кꙟт ші пе din лъꙋнтрꙋл кꙋ deџетꙋл, de есте віітꙋра ші ашеzареа прꙋнкꙋлꙋї ꙟн пащере кꙋ капꙋл, есте фіреаскъ ші бꙋнъ; іар de ва фі веніт ші се ва фі ашеzат кꙋ алтъ парте а трꙋпꙋлꙋї, атꙋнчї есте нефіреаскъ ші греа, ші ꙟndатъ ші фъръ zъбавъ требꙋеще съ аdꙋкъ пе мошітор, каре ва ꙟndрепта віітꙋра прꙋнкꙋлꙋї, саꙋ че есте кꙋ прімежdіеа віеції лꙋї, de скъпареа мꙋмії, ꙟл ва скоате din мещешꙋг кꙋ щіінџъ de пічере ші ва іспръві пащереа лꙋї.

Іар фіінd віітꙋра ші ашеzареа прꙋнкꙋлꙋї ла пащере кꙋ капꙋл ші маї вꙟртос кꙋ крещетꙋл, кꙟнd се ші піпъе кꙋ deџетꙋл тоалеле челе din dъръtъ deспре чеафъ, атꙋнчї н'аре моаша алтъ гріжъ de кꙟт а ащепта веніреа џꙋгꙋітꙋрії капꙋлꙋї din мꙋнкъ ꙟн мꙋнкъ, каре нꙋ требꙋеск гръбіте саꙋ сіліте кꙟтꙋшї de пꙋцїї, чі лъсате ꙟн воеа ші ла вреmеа лор, кꙟнd се ші ꙋнфлъ din віітꙋръ ꙟн віітꙋръ ші се спарџе бъшіка апії касії прꙋнкꙋлꙋї, ші се ꙟнлеспеще

пащерѣа лꙋї; ꙗр апропіindꙋсе цꙋгꙋітꙋра капꙋлꙋї ꙟn фацъ спре ведере, атꙋнчї се ꙟнгріжаще тоаша кꙋ цінерѣа ші пропті рѣа капꙋлꙋї de жос ꙟn сꙋс, ꙟnфъшꙋрꙟnd ꙟnсъ кꙟте патрꙋ деџете а мꙟїнії дрепте, кꙋ о кꙟрпъ ꙋнсъ кꙋ ꙋnт-de-лemn, пропте ще кꙋ вꙟрфꙋл деџетелор прагꙋл ꙟn жос спре ръспꙋнсꙋл шезꙋтꙋлꙋї, din віітꙋръ ꙟn віітꙋръ а цꙋгꙋітꙋрії капꙋлꙋї, спре а се ꙟntinde ꙟn пъртеніѣа лꙋї de сꙋс, ші а'шї фаче капꙋл лок de ешірѣа лꙋї, ші апропіindꙋсе de ешіре атꙋнчї ꙟn времѣа ші асꙋпра ешірії, апасъ кꙋ палма тот ачеї мꙟїнї, капꙋл ꙟn сꙋс, каре ші алꙋнекъ кꙋ чѣафа de осꙋл прагꙋлꙋї de сꙋс ші есе кꙋ образꙋл деспре шезꙋт de жос ꙟn сꙋс ші се наще капꙋл, кꙟnd атꙋнчї требꙋеще съ ꙟnчетезе мꙋnчітоарѣа лꙋкрарѣа мꙋnчілор ꙋn мік ръпаос de ръсꙋфларѣа еї, ꙟn каре ръпаос десфъшоаръ тоаша бꙋрікꙋл прꙋнкꙋлꙋї de дꙋпъ гꙟтꙋл лꙋї, че есте маї аdесѣа орї ꙟnфъшꙋрат, ші ціне прꙋнкꙋл кꙋ амꙟndoъ мꙟїніле, кꙋ образꙋл ꙟn палме, ші кꙋ деџетеле челе марї de ꙋмереле лꙋї, спре а еші ші а се наще ші трꙋnꙋл лin ші 'нчет, ръсꙋчіndꙋсе кꙋ образꙋл ꙟn латꙋрї саꙋ ꙟn сꙋс; ші лъсꙟndꙋсе ші трꙋnꙋл прꙋнкꙋлꙋї, ꙟї щерџе кꙋ о кꙟрпъ ꙋскатъ ші калдъ окії ші образꙋл de ꙋмезѣала лꙋї, кꙋм ші дꙋпъ ꙋрекї, сꙋбціорї ші вінтре, ші ꙟnфъшꙋрꙟnd деџетꙋл арътътор кꙋ ꙋn петічел de батістъ, ꙟї щерџе дꙋп' ꙟn гꙋръ ші дꙋпъ черꙋл гꙋрії флегма dintр'ꙟnса, спре а нꙋ о ꙟnгіці, ші акоперіndꙋ'л de ръчѣалъ, ащѣаптъ ші пащерѣа касії лꙋї, чел пꙋцін ꙋn сферт доъ de чѣас, ші ꙟnтꙟрziind маї мꙋлт атꙋнчї фрѣакъ тоаша пꙟnтечеле лъхꙋzії кꙋ палма лin din осꙋл поалелор de жос ꙟn сꙋс ші се ва на-

ще ші каса. Іар ꙟпт꙼ꙟпл꙼ꙟndꙋсе din пепорочіреа прꙋпкꙋлꙋї съ паскъ каса ꙟndатъ саꙋ d'о dатъ кꙋ dꙟпсꙋл, атꙋпчї требꙋеще съ'ї ші леще тоаша бꙋрікꙋл, ꙟптр'ачесташї кіп: апꙋкꙟnd ші ціind бꙋрікꙋл кꙋ доъ деџете але mꙟїnії стꙟнџї din фаца пꙟптечелꙋї, траџе ліn ші ꙋшор, кꙋ челе-л-алте доъ але mꙟїnії дрепте, стꙟнџеле лꙋї спре касъ, апої ціпе бꙋрікꙋл кꙋ ачесте, ші слъбеще пе челе d'ꙟптꙟїꙋ але mꙟїnії стꙟнџї, пꙟпъ се траџе стꙟнџеле din пꙟптече ꙟптр'ꙟnса ші ꙗръшї ле стрꙟnџе ші слъбеще пе челе din сꙋс але mꙟїnії дрепте, ꙟn чінчї-шасе рꙟndꙋрї, ші апої ꙟл леагъ де патрꙋ деџете din сꙋсꙋл феції пꙟптечелꙋї, кꙋ доъ ноdꙋрї ші се таie кꙋ фоарфека де ꙋn деџет din сꙋсꙋл легетꙋріі, ші ꙗръшї се маї леагъ, ꙟndoindꙋсе бꙋрікꙋл ꙟпкъ о датъ, кꙋ ꙋn деџет din сꙋсꙋл феції пꙟптечелꙋї; dꙋпъ ачеаста аместекꙟnдꙋсе ꙟn доъzечї де дрампꙋрї де ꙋnт-де-лемn о ліnгꙋръ де саре де бꙋкате пръфꙋітъ сꙋбціре, съ се ꙋnгъ прꙋпкꙋл песте тот трꙋпꙋл, ші маї вꙟртос пе спателе чел ꙋnсос де ꙋрdъ кꙋ ферѣала окілор, ші ꙟndатъ съ се ші скалде ꙟn апъ калдъ кꙟт рабdъ mꙟna, лімпеде ші кꙋратъ де бъꙋт, спълꙟndꙋсе де тоатъ сърътꙋра ꙋnсоріі, ші шергꙟndꙋ'л кꙋ кꙟрпе ꙋскате ші калде, пе пърꙋл капꙋлꙋї, пе сꙋбт сꙋбціорї, пе dꙋпъ ꙋрекї ші пꙟптре вінтре де тоатъ ꙋdътꙋра, ші ꙟпфъшꙋрꙟndꙋ'ї бꙋрікꙋл кꙋ о кꙟрпъ ꙋnсъ кꙋ ꙋnт-де-лемn, спре а nꙋ се ліпі де скꙋтече, съ се ꙟnфеше dꙋпъ орꙟndꙋꙗлъ, ші съ се ашезе спре одіхnа сомnꙋлꙋї. Ачеастъ скълdътꙋръ есте асе ꙋрма ла прꙋпчії чеї ажꙋпшї де съпътате опт zіле пе тоатъ zіоа, ꙟnсъ фъръ арътата ꙋnсоаре.

**

Іар ла чеї пепѫтінчіошї ші гълбіпічіошї пѫпъ ла ѫптретареа лор.

КАП АЛ DOIЛЕА.

Ѫпгріжіреа лъхѫzіеї.

Dѫпъ пащереа прѫпкѫлѫї ші а касії лѫї, съ се dепъртеze тоатъ ѫdътѫра de сѫбт лъхѫzъ, ші тоатъ ѫпгълъчѫпеа ші сгомотѫл din ѫмпрежѫрѫл еї; і се dъ о літръ de zеатъ саѹ de чіорбъ кѫ фіdеа de фіертѫръ de пасъре de мѫпкат, секѫлкъ кѫ фаца ѫп сѫс ші се траџе пѫптечеле кѫ палма ліп ші ѫшор de жос ѫп сѫс ѫп чінчї-шасе тръсѫрї, кѫ ѫпчінсоаре ліпъ, саѹ ші фъръ ѫпчінсоареа лѫї, се моаіе о кѫрпъ ѫп опт ѫп віп калd ші се пѫпе стоарсъ пе пащере, ші с'ашаzъ кѫ пічіоареле ѫптінсе ші алътѫрате спре odіхпъ de сомп, ѫп каре време есте а се пъzі чеа маї маре лініще, ші dѫпъ deщептаре а се скімба кѫрпа чеа тѫіатъ ѫп віп калd, ші стоарсъ съ се пѫе пе пащере ѫп треї-патрѫ рѫпdѫрї пе zі, ші съ се фрече асеменеа пѫптечеле чінчї-шасе zіле мереѹ, ші съ се dепъртеze ші съ се фереаскъ тоатъ сѫпърареа de мѫніе ші de пеказ, de спаїмъ ші de тѫрбѫраре, ші съ і се ѫплеспеаскъ тоатъ требѫінца de храпъ, de калdѫръ ші de кѫръценіе, џііndѫсе ѫптокмаї ші ѫптрѫ тоате прекѫм ла метоdѫл слъбітор се повъцѫеще пе ларг, фъръ бъѫтѫръ de віп ші de ракіѹ, пѫпъ dѫпъ петречереа de шапте-опт zіле а фѫріі џѫцелор de лапте, кѫпd атѫпчї фііпd фѫріеа ші калdѫра маре, съ се џіе ші съ се пъzеаскъ фоарте de пеказ, de ръчеалъ ші de акріме, пѫпъ ла пото-

лірѣ еĭ de тот шi ꙟтрȣ тоате, а венірiĭ лаптелȣĭ ꙟn џꙟџе, кꙟnd есте а се скітва шi а се џіnѣ кȣ бъȣтȣръ de віn dȣпъ metodȣл ꙟтърітор, пꙟnъ ла ꙟnтретарѣ пȣтерілор лъхȣzіĭ de съпътате, че есте а се пъzі ꙟn време de тоamnъ шi de ꙗрnъ, пꙟnъ ꙟn doъ съптъmꙟnĭ; ꙗр ꙟn време de прімъваръ шi de варъ, пꙟnъ ꙟn zече zіле, кȣ неішірѣ din пат шi din касъ, de шi џіnе кѫръџеніѣ лъхȣzіеĭ ла ȣне-ле пꙟnъ ꙟn шасе съптъmꙟnĭ, dар аȣ а се пъzі ꙟn тоатъ ачѣстъ време фоарте de тот фелȣл de а-кріme, de ракіȣ, de врагъ шi de лimonadъ шi de тоате de стрікъчюnе, mꙟnкърĭ, de брꙟnzетȣрĭ, шi de ȣскътȣрĭ сърате шi стътȣте, de пȣчĭ шi de тоатъ ꙟnкȣетȣра mістȣелiĭ, а ȣdȣлȣĭ шi а абȣрелiĭ трȣпȣлȣĭ, шi ꙟnтꙟmплꙟndȣсе ꙟnкȣетȣръ съ се сло-боазъ ꙟndатъ кȣ бъȣтȣра de ȣnȣл саȣ doъ філіџене de ȣлею̆ саȣ de ȣnт de mirdале, шi кȣ треĭ-патрȣ чешчĭ de чѣю̆ de флоаре de сок; ꙗр ꙟnтꙟmплꙟn-dȣсе съ се болnъвѣскъ кȣ фȣріе шi форmъ de фрі-гȣръ, съ се ферѣскъ лъхȣzа de кіnъ шi de сȣл-фатȣл еĭ, ка de чѣ maĭ ꙟnфрікошатъ отравъ.

Пентрȣ dȣреріле пꙟntечелȣĭ лехȣzіĭ че се пȣ-теск ръсȣрĭ, шi се ȣрmez din стрꙟnџерѣ mатчiĭ ла mікшорарѣ еĭ, чѣ d'ꙟnaintѣ сарчiniĭ, есте бъ-ȣтȣра de треĭ-патрȣ чешчĭ de чѣю̆ de mȣшеџел шi de напаронъ пе zi шi ꙟndȣлчіт кȣ zахар, пꙟnъ ла алінарѣ лор, чел maĭ бȣn лѣк; песте треĭ-патрȣ zіле dȣпъ нашерѣ копілȣлȣĭ ꙟnчепе фȣріѣ џꙟџе-лор а вені, кȣ фіорĭ de фріг аmестекате кȣ кълdȣ-ръ, кȣ dȣрере de кап шi ȣnфлътȣръ de џꙟџе, кȣ жȣnгюрĭ свъръtoаре de mꙟĭnĭ шi de пічере шi кȣ несъџіоасъ сете, ла каре есте а се фері de ракіȣ,

de вin, de кафѣа ші de акрімe, кѫm ші de фріг, de спаїmъ ші de mѫніе, ка de фок, ціindѫce dѫпъ арътатѫл mетоd слъвітор ѫnтокmаї ші ѫnтрѫ тоате пѫнъ ла потолірѣа еї, ші венірѣа лаптелѫї ѫn цѫце, чѐ есте а се da копілѫлѫї кѫ пѫцінтелѫл кѫnd din ѫnа кѫnd din алтъ цѫцъ; ѫнсъ фііnd mѫmа сънътоасъ deспре челе-л-алте; іар de ва фі болнавъ нѫ есте dестоїнікъ а хръні копілѫл кѫ цѫца еї, фііndѫ'ї de стінтѣала сънътъції лѫї, ші требѫеще съ і ce dѣа doікъ, ші съ фіе doїка прекѫm се ва аръта ла крещерѣа копіілор; іар mѫmа есте а се цінѣа пе бъѫтѫра de doъ філіцене de ѫлеіѫ саѫ ѫnт de mігdале проаспът, dimінѣаца ші сѣара кѫте ѫнѫл de zече dрамѫрі, кѫ бъѫтѫра чѣаіѫлѫі de mѫшецел пѫнъ ла ѫndрептарѣа ші ѫнтремарѣа еї, кѫ mѫлцерѣа лаптелѫї цѫцелор de треї патрѫ орї пе тоатъ zіоа, фъръ de каре се dепѫне лаптеле ѫn челе din лъѫntрѫл трѫпѫлѫї, ші се прімеждѫіеще віаца еї. Іар фііnd сънътоасъ ѫnтрѫ тоате, атѫnчї есте о порочіре атѫт пентрѫ dѫnса кѫт ші пентрѫ копілѫл еї, а'л креще ѫn браце кѫ цѫца еї, ѫnтемеind ѫнѫл старѣа сънътъції челѫї-л-алт, фііnd dарѣа цѫцеї окротітоаре de mѫлте ші марї невої але mѫmеї ші цѫца прѫнкѫлѫї еї асеmенѣа.

КАП АЛ ТРЕІЛЕА.

Крещерѣа чѣа трѫпѣаскъ а копіілор.

Dѫпъ арътата орѫndъіалъ а легъріі ші а ѫнфъшѫръріі бѫрікѫлѫї, а ѫнцеріі ші а скълdътѫріі копілѫлѫї dѫпъ нащерѣа лѫї, съ се черчетеze тоате ръспѫнсѫріле трѫпѫлѫї лѫї, de сѫnт слобоde dѫпъ фі-

реаска формъ ші орѫndѹиалъ, фіind къ се паск
ѹпії din копії кѹ ръспѹпсѹріле шеzѹтѹлѹї, а ѹdѹ-
лѹї, а пасѹлѹї, а ѹрекілор ші а гърії астѹпате кѹ
о піеле пе din афаръ, саѹ ліпіте пе din лъѹптрѹл
лор. Іар алції се паск кѹ слѹтірї, кѹ бѹzа de сѹс
спінтекатъ ѫп кѹртеziш, ка а іепѹрѹлѹї, саѹ кѹ
вр'ѹп dinте ешіт din пащере, саѹ кѹ коаdъ ші ал-
те асеменеа, каре вор ѫndрептате ѫdатъ de мѫнъ
de хірѹрг вреdnік; иар фііnd тоате але копілѹлѹї
пе deплin dѹпъ форма ші орѫndѹиала лор, съ се
стоаркъ цѫцеле копілѹлѹї лін ші ѹшор de вор фі
ѹмфлате ші кѹ ѹмеzеалъ ѫнтр'ѫнселе; иар ѫнфъ-
шареа лѹї съ се ѫнчеапъ dела пічіоаре ѫп сѹс фъ-
ръ de апъсаре кѹ мѫна пе пѫнтечеле лѹї, din каре
се прічінѹеск лесне сърпътѹріле; пентрѹ ачеаста
съ фіе ші ѫнфъшареа ѹшоаръ, нічї слабъ dар нічї
стрѫнсъ; ѹпії копії се ші паск кѹ сърпътѹра ѫп
вінтре, din ѫнтѫрziереа ешірії коіцелор din пѫнте-
че, ші а лъсърії лор ѫп боаше, пе каре се ліпеще
кѫте о пъртеніе de мъцішор, dар се ші траце кѹ
крещереа ѫнапоі, ші есте трекътоаре de сіне фъръ
алт ажѹтор. Скълdътѹра мѹлтъ ші лѹнгъ пѹ прі-
еще пе тоцї копіі, фіе апа кѹргътоаре de ісвор,
ші чеа маї кѹратъ ші маї бѹпъ de бъѹт, пе лѫнгъ
каре се сокотеще ші чеа de плоае, ачещіа вор кѹ-
ръцції de ѹdътѹра ші ѫнтінъчиѹпеа лор, кѹ ѹп бѹ-
рете ѹdат кѹ він калd, пентрѹ фереала опърітѹрії
лор. Іар челор че пріеще скълdътѹра съ се скал-
de ла доъ треї zіле о dатъ, ѫнсъ dѹпъ скѹлареа
din сомп ші dѹпъ сѹцереа лор de цѫцъ, ка съ се
аdоармъ иаръшї, фііnd къ чеа маї ѫнтѫиѹ парте
de хрáпъ а копіілор есте сомпѹл, чел ліпіщіт ші

феріт de тот сгомотѕл dѕп'ꙟпрежѹрѕл лор, de фріг ші de прісосѕл лѹмінії оdъілор, кѹ трацерѣ перdелелор ла ферестре, ші din тоате кѹ паза кѹръценіеї ші а ꙟпрежѹрѕлѹї лор.

Чѣа маї ꙟнтѫѫ храпъ а копілѕлѹї din zіоа нащерії лѹї ші пѫнъ ла веніреа лаптелѹї ꙟн цѫцеле маічії лѹї, есте zече dрамѹрі de чѣаѹ мѹскълеск саѹ de мѹшецел ꙟndѹлчіт кѹ zахар, ші кѹ zече dрамѹрі de ѹнт de мігdале dѹлчі ші кѹ ѹн dрам de магнесіе албъ, din каре тѹрбѹрѫndѹсе біне се dъ копілѕлѹї кѫте чінчі-шасе лінгѹріце de треї патрѹ орі пе zі, ші іспръвіndѹсе се фаче алтѕл асеменѣа ші се dъ; dар се ші пѹне ла цѫцъ de а dоа саѹ а трѣа zі dѹпъ нащере, фііndѹї лаптеле чел апос d'ꙟнтѫѹ, че се нѹмеще коластръ de кѹръціреа стоаліі копілѕлѹї, каре се албеще ші се ꙟнгроашъ маі ла ѹрмъ, ші съ се баце de сѣамъ, de ва ѹрdіна копілѕл de доъ ші de треї орі пе тоатъ zіоа, есте лаптеле потрівіт de брѫнzъ ші de ѹнт, ші копілѕлѹї de пріінцъ; іар de'л ва ꙟнкіде de містѹналъ, ші ва еші нѹмаї о dатъ пе zі, саѹ ла доъ zіле о dатъ, свѫнтат ші грос ші греѹ de ешіт, атѹнчі есте лаптеле маі мѹлт брѫнzос de кѫт ѹнтос ші болнъвеще копілѕл греѹ de патіма колічії, че се нѹмеще мътріче, каре патімъ черчетѣазъ ші фър' ачѣаста маі пе тоці копіі, deла zече чінчі-спреzече zіле але нащерії, ші ціне пѫнъ ла чінчі-шасе съптъмѫні ші аѹ неапъратъ требѹінцъ de ажѹтор, ші нѹ есте алтѕл de кѫт тот ачел din сѹс арътат чѣаѹ; се dъ прекѹм с'а ꙟнвъцат, пѫнъ ла потолірѣа dѹрерілор мътрічілор de тот, ші есте атѫт de храпъ кѫт ші de мътрічі; іар ѹnde ва фі лаптеле цѫцеї

маї потрівіт de брѫnzъ ші de ȣnт, ші ва ȣрdina копілȣл de doъ орї пе тоатъ zioa ші тот ва ȣрma дȣрерꙗ mътрічілор, аколо ѫndестȣл есте съ се dꙗ нȣmaї ачел dpam de maгnecie албъ ѫn чеаю ѫndȣлчіт ші фъръ ȣnтȣл de mirdале, саȣ съ се ѫmпарцъ ачел dpam пе треї ziле ші съ се dꙗ кȣ лаптеле цѫцеї ші се вор тъꙗ dȣреріле mътрічілор.

Dȣпъ ачꙗстъ din сȣс арътатъ ѫнгріжіре ші ѫmплініре, рътѫне тоатъ трꙗба крещірії трȣпещї а копіілор ѫn регȣлата dаре а цѫцеї, че есте а се ȣрma нȣmaї ѫn шасе рѫndȣрї, ѫнтр'о zi ші ноапте de 24 de чꙗсȣрї, ѫнсъ вара de патрȣ орї zioa ші de doъ орї ноаптꙗ, ꙗр ꙗрна пе din doъ, de треї орї zioa ші de треї орї ноаптꙗ, пѫнъ ла ѫнчепȣтȣл ешірії dinцілор, de ȣnde есте а се ѫнчепе ші а се da копілȣлȣї кȣ ѫнчетȣл трептат ші кѫте о чешкȣліцъ de zꙗmъ de фіертȣръ проаспътъ de пасъре, ѫn локȣл ȣneї dърї de цѫцъ de прѫnz, ші песте о лȣнъ ші алта de сꙗръ, ші аша adъогѫnd din лȣнъ ѫn лȣнъ кѫте о чешкȣліцъ de чіорбъ ші скъzѫnd кѫте ȣn рѫnd de dарꙗ цѫцеї, се ва ші ѫнцърка пѫнъ ла ȣn an ші жȣmътате de тот, фъръ бъгаре de сꙗmъ ші de съпъраре, кѫnd атȣнчї сѫнт а се ѫmпȣцina ші а се скъdꙗ ші ачеле шасе рѫndȣрї ла треї, кȣ ѫndoірꙗ mъсȣрії, diminꙗца, ла прѫnz ші сꙗра, ші а се цinꙗ ѫn тоатъ чꙗ-л-алтъ време ѫнвіоpътоарꙗ сimцire de фоаme, че есте de mȣлт ші mape фолос ал съпътъцїї ші ал траюлȣї віецїї лȣї, пѫнъ ла ѫnкеерꙗ гȣрії de dinцї ші de mъселе, каре се съвѫршаще ла вѫрста de doї анї, кѫnd се ѫnкide ші moалеле капȣлȣї de тот; de атȣнчї требȣеще а і с'adъога ші mъсȣра хръnії ла

чінчі-zечі de dраmѕрі de чіорвъ, zече dраmѕрі карпе ші алт атът пъіне, diminеаца, ла прънz ші сеара d'о потрівъ тъсѕръ, пънъ ла въреста de чінчі ані; dела чінчі ші пънъ ла скімбареа dінцілор de шапте-опт ані, есте а лі с'адъога пъінеа ла doъ-zечі de dраmѕрі diminеаца, ла прънz, ші сеара, пънъ ла въреста de zече ані; dела zече ші пънъ ла чінчі-спре-zече ані съ лі с'adаоце чіорва ла треі літре, карпеа ла о літръ, ші пъінеа ла о літръ п'о zi, мънкънdѕле нѕмаі ън doъ рънdѕрі, ла прънz ші сеара, ші diminеаца пъінеа жѕмътате кѕ чеаіѕ кѕ лапте саѕ нѕмаі кѕ апъ; іар dела чінчі-спре-zече ані ънаінте съ лі adаоце о літръ d'ѕн фел de мънкаре нѕмаі ла прънz. Ачеаста есте тъсѕра хръніі чеа din тоате zілеле а віецѕіріі шеzътоаре, іар а чеі мѕнчітоаре лі се маі adаогъ пъінеа пънъ ла треі літре п'о zi кѕ бъѕтѕра de апъ, пънъ ла късъторіеа лор, кънd пот а се ъndръzni ші ла бъѕтѕра d'о літръ de він пе din doъ кѕ апъ ънтр'о zi, іар dела чінчі-zечі de ані ънаінте спре бътрънеце пънъ ла doъ літре.

Арътата орънdѕіалъ а ънцъркъріі копіілор, се ъмпіеdекъ ші нѕ се поате ъndеплiні din ъмпотріве ънтъмплътоаре прічіні, ші маі въртос кънd нѕ вор da ънсѕші мѕмеле храна піептѕлѕі копіілор лор, ші'ї вор da пе мъінеле ші пе храпъ строінъ, каре нѕ поате се аібъ нічі о doікъ калітъціле мѕміі челе потрівіте кѕ прѕнкѕл еі, ші тот dintр'о време кѕ пацереа лѕі, фіе стрігоаікъ de ръѕтате, се ъмблънzеще de міла ші dрагостеа лѕі ші есте de фолосѕл амънdѕрора пърці. Іар ънтъмплънdѕсе съ се болнъвеаскъ мѕма саѕ doіка, саѕ съ се некъ-

жаскъ ші съ се мѫніе дѹпъ сѣата лор, атѹнчї се болпъвеще ші се отръвеще ші цѫца ѫмпреѹнъ кѹ тоате земоріле трѹпѹлѹї лор, ші нѹ се поате да копілѹлѹї, фъръ болпъвіреа ші отръвіреа лѹї де моарте, ші требѹеще съ се ащепте негрешіт, пѫнъ ла стінџереа ші потоліреа тѹрбѹръріло р де тот ші ѫнтрѹ тоате де съпътате ші де веселіе, ші дѹпъ мѹлџереа ачеї тѹрбѹратеї цѫцъ д'ѫнтѫю, съ се деа копілѹлѹї чеа лініщітъ, дар пѫнъ атѹнчї ѫшї чере ші требѹеще съ'шї аібъ копілѹл хранъ лѹї; де ачеа се ші ѫнсемнеазъ ачі земоаселе фіертѹрї де лапте дѹлче кѹ пѹцінъ фідеа, орез саѹ гріс ші ѫндѹлчіте кѹ пѹцінтел захар, саѹ ѫн фіертѹръ де зеамъ де пасъре кѹ пѹцінтеї песмецї, саѹ ковріџеї де пост, саѹ кѹ арпъкаш фіерт ка піфтіеа кѹ апъ ші сѹбціат кѹ лапте саѹ кѹ зеамъ де фіертѹръ де пасъре, че сѫнт челе маї потрівіте кѹ храна цѫцеї, кѹ кѫт нѹмаї къ вор съ фіе проаспете, нетрезіте ші нестътѹте ѫн вас д'арамъ саѹ де аламъ, фіінд къ кокleск ші болпъвеск, ѫн лок съ хрънеаскъ копілѹл. Асеменеа требѹеще съ се ѫнгріжеаскъ ші съ се фереаскъ ші мѹма ші доїка де лъкоміеа мѫнкърії ші а бъѹтѹрії преа акре ші сърате, ѫнкѹетоаре ші апрінзътоаре, прекѹм арденѹл, ѹстѹронѹл, нѹчіле, брѫнзетѹріле, ракіѹл ші ѹскътѹріле, кѹм ші де спаїмъ ші фрікъ, де фріг ші де ръчеала піептѹлѹї лор; нічї съ се деа дін віецѹіре лѹкрътоаре кѹ леневіреа ѫн чеа шезътоаре, къ ле ва пері лаптеле цѫцелор лор, нічї сѫнт слободе де ѫмпреѹнаре, къ ръмѫінд ѫнсърчінате, нѹ се вор пѹтеа кѹноаще ѫндатъ, неавѫнд тоате кѹ цѫцъ орѫндѹнала фетеnеаскъ чеа дін тоатъ лѹна, ші се болпъвеще копілѹл греѹ, атѫт

de mila maĭчiĭ saȣ a doĭчiĭ кꙟт шi de храпа лȣĭ чѣа ꙟпсърчiпатъ, каре 'шĭ пierde калiтъцiле eĭ, шi се ꙟтпȣцineazъ din вреme ꙟп вреme maĭ mȣлт; асеmenѣа пȣ сꙟпт слободе а се кȣлка лꙟпгъ копiл, саȣ а dорmi копiлȣл лꙟпгъ dꙟпселе, пептрȣ ꙟптꙟmплъ-тоареле приmеждiĭ de се ꙟптор ꙟп соmп песте dꙟп-сȣл, шi'л гъсеск diminѣаца пъвȣшiт морт; пiчĭ а кȣлка копiлȣл кȣ фаца ꙟп сȣс, фiiнd къ алег шi боръск лаптеле ꙟп соmп шi се ꙟпек; пептрȣ ачѣа-ста копii вор кȣлкацĭ ꙟп лѣагънȣл саȣ ꙟп албiоара лор, кꙟnd пе drѣапта, кꙟnd пе стꙟпга шi прiвегiа-цĭ ꙟп тоатъ вреmѣа.

Din пȣтерпiчiле miжлоаче але ꙟпгрiжiрiĭ пърiп-тещĭ, de ꙟплеспiрѣа шi порочiрѣа крещерiĭ копii-лор, есте шi кȣръцепiѣа трȣпȣлȣĭ шi а ꙟmбръкъ-minтеĭ о mȣлт фолосiтоаре ꙟпгрiжiре; пептрȣ а-чѣаста de пеапъратъ требȣiпцъ есте, съ аĭбъ тот копiлȣл кꙟте чiпчĭ-шасе рꙟndȣрĭ de скȣтече, спре adесѣа прimепѣала ȣdътȣрiĭ шi а ꙟптiпъчѧпiĭ лȣĭ, ꙟп datъ шi фъръ алтъ zъбавъ, къчĭ din ꙟптꙟрziе-рѣа прimепелiĭ, се deпрinde кȣ ꙟпгълъчѧпѣа, шi се шi ръчеще шi се болпъвеще лесnе, фiiнd ꙟпфъша-рѣа лȣĭ требȣiпчiоасъ пꙟпъ ла вꙟрста de шасе лȣпĭ, кꙟnd d'атȣпчĭ се поате ꙟmбръка шi ꙟпфъша пȣmаĭ пе жȣmътатѣа трȣпȣлȣĭ, лъсꙟndȣiсе mꙟĭпiле слобо-de, каре вор ꙟпвелiте ꙟп соmп; капȣл есте асеmепѣа deпеапъратъ требȣiпцъ а фi ꙟп тоатъ вреmѣа ꙟпвелiт шi легат, кȣ легътȣрiце de тȣлпап; вара кȣ къiцъ къптȣшiтъ, шi ѧрпа кȣ фесчiор, атꙟт пептрȣ фе-рѣала ръчелiĭ капȣлȣĭ, кꙟт шi а сmiптелiĭ ла ловi-тȣра лȣĭ, че есте чѣа maĭ dес ꙟптꙟmплътоаре гре-шалъ, din пепрекȣрmателе лȣĭ сбȣрdърĭ, але съ-

рітѕрілор ші жѕкърііор лѕĭ, ші пе віiторіте прімеждіоасъ, фiind къ нѕ се ѫсемнеазъ ѫndатъ dѕпъ ловітѕръ ші боалъ, чі тѫрziѕ̆ песте о лѕнъ doъ, ші вътъмъшаще ші пе чел maĭ ажѕнс doктор. Dела вѫрста d'ѕн an ѫнчепе копілѕл din deпрinса кѕръцеnie а трѕпѕлѕĭ, а спѕне времеа ѕdътѕрiĭ ші а ѫнтiпъчѕнiĭ лѕĭ, ші требѕеще deпрinс а се пѕне пе цъкал mik потрiвiт пе сеата лѕĭ, спре а шedеа пе марцiнiле лѕĭ, ші ѫmбръкат dѕпъ време спре а нѕ се ръчі, ші пѕртат ѫn zілеле челе лiniщiте de вѫнт ші лѕminoace, ѫn аерѕл чел din афаръ пе тоатъ zioa de doъ орĭ, пѫнъ ѫn doъ треĭ чеасѕрĭ, кѕm ші спълат пе мѫĭнĭ ші пе обраz ѫn тоате dimineцiле, ші dѕпъ тоатъ mѫнкáреа, спре скѫрбiреа ѫнгълъчѕнiĭ лѕĭ. Копілѕл нѕ се волнiчеще пѫнъ ла о лѕнъ а се скоате din касе пе време реа ла ботеz; къ de ва фі прiтъваръ, се ва сmінті de вѫнтѕріле еĭ, de ва фі варъ се ва сmінті de бътаѩ разелор лѕminiĭ ла окĭ; de ва фі тоамнъ се ва сmінті de ѕmezеала ші греѕтатеа аерѕлѕĭ, кѕ троахнъ; ѩр de ва фі ѩрнъ се ва сmінті de церѕл еĭ, кѕ гѫлчĭ de гѫт ші кѕ жѕнгѩ̆ ѫn піепт, ші пе времеа серiĭ пе лѕнъ, съ нѕ се скоацъ din касъ, пѫнъ ла вѫрста de doĭ anĭ, nічĭ de кѕm, къ се ва бѫнтѕi лесне de епiлiпсie.

О реа обічнѕiнцъ а mѕmелор ші а doĭчiлор есте, de вор съ ѫнтѫmпiне тот плѫнсѕл копілѕлѕĭ, кѕ dареа цѫцеĭ, фъръ съ черчетеze ші съ афле maĭ ѫнтѫѩ̆ прiчiна плѫнсорiĭ лѕĭ, каре de ва фі ѕdътѕра саѕ̆ ѫнтiпъчѕнеа лѕĭ, ва ѫndатъ прimeнiт, кѕ алте скѕтiче ѕскате ші калde; de ва фі сimцiреа de фоаmе ѫл фолосеще ръбdареа венiрiĭ сорокѕлѕĭ,

de ѹнт de mirdaлe, саѹ de o лiнгѹръ de ѹнт проаспът de вакъ, amестекат кѹ ѹn dpam de фроаре de пѹчiоасъ, пе треї ziле, спре ꙟплеспiрѣа скоатерiї флегmiї тѹсiї mъгърешї пе тоате ziлеле, шi кѹ бъѹтѹра de треї патрѹ чешчї de чаѹ de флоаре de сок, пе din доъ кѹ флоаре de mак, папароанъ, че есте атꙟт пентрѹ ꙟплеспiрѣа ешiрiї върсатѹрiлор ꙟn фаца пiелiї трѹпѹлѹї, кꙟт шi пентрѹ потолiрѣа сѹпърърiлор лimбрiчiлор, каре прimеждѹеск челе maї mѹлте върсатѹрї. Кѹ ачест mijлок ꙟплеспiчiос de кътарѣа шi ꙟтꙟmпiнарѣа патimiлор копiлърещї, се ꙟплеспеще шi се окротеще крещерѣа копiiлор, de ꙟнълцарѣа фаmiлii лор шi а породѹлѹї, шi нѹmaї аѹ пърiнцiї алтъ ꙟнгрiжiре, de кꙟт а'ї denpinde ла бѹне шi фолосiтоаре обiчеюрї, кѹ пiлdѹiрѣа пъртърiї лор, прекѹm dopеск шi воеск съ факъ шi се denpinzъ пе копiї, асеmенѣа шi ꙟнтокmaї съ фiе maї ꙟнтꙟю еї ѹрmъторї, шi'ї вор imiта ꙟнтрѹ але лор ꙟнтокmaї; ла скѹларѣа de diminѣаца, ла кѹръценiа пѹртърiї хаїнелор, ла гꙟndiре потрiвiтъ шi ла ворбiре пѹцiнъ шi ла цiнерѣа de таїне, кѹ deсъвꙟршiтъ аскѹлтаре, ла орꙟndѹiала шi времѣа mꙟнкърiї шi ла ꙟнкiнъчюнѣа чѣа din тоате ziлеле, а diminецiї шi а серiї, пꙟнъ ла вꙟрста de шаптеопт anї, а'ї скimбърiї dinцiлор, кꙟnd сꙟнт а се шi трimiте ла шкоала нацiоналъ, че есте атꙟт de партѣа бърбътѣаскъ кꙟт шi de чѣа фетеѣаскъ, шi аmꙟndоъ de кꙟте треї deосебiте стърї але породѹлѹї, авꙟnd шi доъ iнститѹте пентрѹ копii чеї сꙟрmanї.

Ѹn mаре шi вълmъшiтор ерес ѹрmѣазъ ꙟнтре ѹнiї пърiнцї, de се ꙟнгрiжеск maї mѹлт de старѣа аверiї шi а агонiселiї лор, de кꙟт de бѹна крещере а moщенiторiлор; се лепевеск din простiе саѹ ерес

de modъ се сѕческ, ші 'шї daѕ крещерѣа копіілор, чѣа maї de фрѕнте ші maї de кредінцъ трѣбъ пъріntѣаскъ, пе mѫna ші пе сѣаma стреіnілор, гѕвернанцї ші гѕвернанте, каре некѕноскѫnd щііnца ші орѫndѕѣала крещерії, de ѕnde се ѫнчепе, ші ѕnde се іспръвеще, че есте кѫрma порочірілор, ѫї ръческ de міла ші dрагостѣа пъріntѣаскъ, ші'ї ѫнстреіneź de лімба, de обічеѕл, de реліціе ші de ѣбірѣа dе nѣam ші de патріѣа лор, ѕnde аѕ съ віецѕѣаскъ ші съ се порочѣаскъ, ѫї deщепт de крѕzї, пентрѕ алор кѫщіг ѫn десфътърї, ші'ї фак порѕнчіторї стъпѫнї пърінцілор, de келтѕѣала аверілор прін църї стреіne, ѕnde се келтѕеск ѫнстреінацї, ші възѫndѕсе ла ѕртъ пѫрліцї ші ръъчіцї de порочірѣа лор, се ѫнторк стреінї ла пъмѫнтѕл нащерії лор, кѕ ѕръ de пъріnцї, de nѣam ші de ѫнсѕшї патріѣа лор ѫn апої! ла ѫnвъцътѕра кърцїї ші а лімбії пъріnтещї ші пъмѫнтенещї, спре іntрарѣа лор ѫn слѕжбе обще-щї, кѕ каре nѕ се пот ажѕнце нічї пентрѕ dѫншії ѫndестѕл, ръmѫind пентрѕ тоате челе-л-алте ѫndаторірї пъріnтещї ші пъмѫнтенещї стреінї, ка ші пентрѕ тоатъ ростірѣа ші орѫndѕѣала късnічіеї, ші а агоніселіі nепорочітелор лор оdрасле. De ачѣа се ва кѕноаще аdевърѕл, къ nѕ се поате ѫn-кредінца ѫnгріжірѣа крещерії копіілор стреінілор, нічї а се ѫnвъца карте ші лімбъ стреінъ ѫnaintѣа ачеї пъріntещї ші пъмѫнтенещї, ші нічї се пот ѫнсреіna пѫnъ ла вѫрста de доъ-zечї ші чінчї de анї, фъръ ръъчірѣа ші стрікъчѣнѣа лор, de сmіn-тѣала пъріnцілор ші а nѣамѕлѕї лор, чі ръмѫne ка тот пъріnтеле чел de іспрaвъ ші кѕ бѕнъ орѫndѕ-

пічеще ші се ꙟндрѫзнеще ꙟн вое, спре рѫсгъічѹне кѹ десфрꙟнареа, фѫрѫ кѹмпѫт ші тѫрціміре, се ꙟнковоае к'о песокотітѫ істечѹне пе тот помѹл ші пе чел маі ꙟнгімпос спін, ші стѫпꙟнеще лесне тоатѫ роада, ка ѹн дрепт ал лѹі. Ачеста се префаче ꙟн блꙟндеца міелѹлѹі, кѹ ꙟнфрꙟнареа пѫлчерілор лѹі, адекѫ кѹ рѫбдареа чеа кѹмпѫтатѫ де фоаме, ші кѹ десфрꙟнареа пѫлчерілор лѹі, адекѫ кѹ лѫкоміа, се префаче ꙟнтр'ѹн лѹп песъціос ші сѫлбатік, де тоатѫ стрікѫчѹнеа. Пентрѹ ачеастѫ вѫлтѫшітѫ ші реа старе а крещерії, се дѫ пѫрінцілор о скѹртѫ арѫтаре ꙟнтр'ачесте треі ѹртѫтоаре каноане, че сꙟнт а ле пѫзі де сфінте ші де темеѹл крещерії копіілор, ка сѫ'і поатѫ авеа ла бѫтрꙟнеце де пѫрінції лор.

Ꙟнтꙟѹл канон есте: а се креще копії ла пієптѹл мѹмії ші а се прівегѣа де пѫрінці ꙟн тоате ші а се цінеа ꙟн тоатѫ времеа де пілдѹірі бѹне, пꙟнѫ ла депріндереа лор ꙟн бѹне ші фолосітоаре обічеѹрі, де статорнічіреа сѫнѫтѫції, фіінд кѫ нѹмаі дін трѹп ажѹнс де сѫнѫтате, рѫсаре ші мінте треазѫ ші дещептатѫ, фѫрѫ мѹлт ꙟнвѫц. Свѹрдѫріле сѫрітѹрілор ꙟнсемнеазѫ чеа маі де кѹ време требѹінцѫ а гріжії ші а бѫрбѫціеі лор, спре але остені кѹ о потрівітѫ лѹкраре, фіе де чел маі де німік фолос, ꙟндестѹл есте депрінде реа лор, каре ціне кѫрѫценіа трѹпѹлѹі ші апѫрѫ кѹцетѹл де пѫрері ші пѫлѹчірі реле ші де смінтеалѫ, спре скꙟрбіреа пілдѹірілор челор мінчіноасе ші дешарте.

Ал доілеа канон есте, а'ші акопері пѫрінції де фаца копіілор міла, драгостеа ші авереа лор, спре а нѹ се зѫрі де окії лор кꙟтѹші де пѹцін, кѫ се вор ꙟндрѫсні ꙟндатѫ ꙟнтр'ꙟнселе, ка ꙟнтр'ѹн авѹт ал

лор; къ de есте ѫn фiciогnom къпоскътор de гѫnd din mішкарѣа кіпѫлѫї, сѫnт коnii maї сіmціторї ші maї ѫndръспеції de dѫnселе, de каре аѫ пъріnціï а се акопері фоарте, аръттѫndѫле пеапърателе лор требѫіnце, че есте о сфѫнтъ даторіе пъріnтѣаскъ але ѫmпліnі, кѫ кѫтъ остеnѣалъ de mѫпкъ ші de о-сѫрdie, de кредіnцъ кътре mіностівѫл Dѫmnezeѫ се добѫndеск, спре dепрindерѣа лор ѫn фріка ші кре-dіnца de Dѫmnezeѫ, чел че веde тоате аскѫпсѫрі-ле оmѫлѫї, ші'ї а фъкѫт пре еї кѫ фъптѫръ de om, кѫпоскъторії фачерілор лѫї de віne ші de о-рѫndѫiала феричірії, ка съ'ї апнече ла съвірѣа лѫї, кѫ ѫnкіпъчюпѣа чѣа din тоате zілеле, а diminеції ші а серії, ші ла аскѫлтарѣа слѫжбелор ші ла па-zа dогmелор бісерічещї але лѫї.

Ал треїлѣа каnоn есте, спре а'ї dепріnde кѫ пъ-страрѣа хаїnелор лор ла ікоnоmіѣа касії, кѫ вор-біре раръ ші пѫціпъ, ла ціnерѣа de таїпъ ші ла делѫпгатъ гѫndіре, кѫ пропѫпціе кѫратъ ші dесlѫ-шітъ, ші але ѫпсѫфла кѫ лаѫda, dрагостѣа ѫпвъцъ-тѫрілор de прокопсѣалъ спре ѫпълцарѣа лор, ші de ѫmлеспірѣа пріїmірії ші а дъіnірії лор ѫптр'ѫnселе, пѫпъ ѫn сфѫршіт, сокотіndѫсе тот фіѫл рѫѫ пъръвіт de ѫn връжmаш ал патріеї ші ал пѣаmѫлѫї съѫ; іар чел кѫвіос ші віne dепріnс, de ѫn стѫлп ръzі-mъmор ал лор, ші de ѫn mъdѫлар ал соціетъції статѫлѫї лѫї.

КАП АЛ ПАТРѪЛЕА.

Епіzootікоn, Ветеріnерiѣа.

Dіететіка добітоачелор.

Акѫm веnim dѫпъ кѫвіiнцъ ші ла аръtарѣа кре-

щерії ші а ціперії сънътъції dобітоачелор, каре се порт ші с'ажънг кѕ сімціреа ші прічеперѣа лор, de от маї мѕлт, de кът оаменії кѕ ънцелецерѣа лор de дънселе, къ din непорочіреа лор н'аѕ ънцелепчѣнеа ші патіма, нічї глас кѕвънтътор, ка съ'шї поатъ аръта пъсѕл ші dѕрерѣа, ла гоана лор, de кът о жалнікъ кънтътѕръ мѕтъ! Тоате ачесте d'акѕм domecniче dобітоаче ші пасърї, ера сълбатече ші сънт ші кіар ън zioа de астъзї de тот фелѕл лор ън сълбъчѣнне, пе каре ле приnd оаменії ші ле сѕпѕн спре слѕжба ші храпа лор, ші аѕ ші еле боалеле лор, пънъ ші пещії din апъ, каре се ъndрептеz ші се ънтремеz de сінешѕл лор, фъръ алт ажѕтор, кѕ кът къ сънт маї пѕціне ші маї сімпле din сімплітатеа хрънілор, de кът а ле омѕлѕї, че сънт маї мѕлте ші маї компліте, din компліkаціа хрънії ші а віецѕірії лъкоміеї лѕї, din каре се поате траце фіреа, че есте базѕл рѕтъції лѕї, de ъмѕлцеще боалеле dобітоачелор лор, че се прічінѕіеск din остенеалъ, din храпъ стрікатъ ші реа, ші din аер съцетос ші контагіос de ръчеалъ ші боалъ реа de чѣмъ. Старѣа сънътъції dобітоачелор се ънсемнеазъ, кѕ ънвіоратъ ънкорdаре а капѕлѕї ші а гътѕлѕї, ла опінтеала, кѕм ші ла гътіреа ѕdътѕрії лор, іар а боалеї се ънсемнеазъ, кѕ ънтіndерѣа ші лъсареа гътѕлѕї ші а капѕлѕї ън жос, ші кѕ плънцереа ші лъкрътареа окілор, de сімцірѣа dѕрерілор пъсѕлѕї, ші кѕ арdікареа плеопелор окілор ън сѕс, de спастос. Спастосѕл dар есте форма ънчепѕтѕлѕї боалеї ші а сфършітѕлѕї віеції, ші ѕnde din фіре, din пѕтерѣа віеції сінешѕлѕї, нѕ се ва пѕтеа ънтоарче ші ъndрепта din боалъ ън сънътате, аколо есте din мецешѕг пeсте пѕтінцъ,

шi чел че се ва ꙟпчерка съ дреагъ о стрiкатъ ротiлъ а машiнiї, требѹе съ щiе съ о шi факъ, шi ръмꙟне тот темеюѹл лѹї ꙟн щiинца ферелiї д'а нѹ се грешi шi а се болнъвi; дар фiинд къ нѹ есте ꙟндрептаре фъръ грешалъ, ка шi сънътате фъръ боалъ, де ачеа нѹ есте нiчї тоатъ грешала де ꙟндрептат.

Тоате вiецѹiтоареле фънтѹрї, дела елефант фiлдеш, шi нꙟнъ ла о ефемеръ, ꙟшї аѹ боалеле де дiн лъѹнтрѹ шi де дiн афара лор, пе каре аѹ съ ле петреакъ негрешiт ꙟн кѹрсѹл траюлѹї вiецiї лор, шi фiинд къ добiтоачеле шi пасърiле, че сꙟнт де слѹжба шi де храна оаменiлор, болнъвiндѹсе'ї болнъвеск; де ачеа ам сокотiт де неапърат требѹiнцъ съ фак оаре-каре аръгаре, ꙟнтр'ачеастъ карте а докторѹлѹї де касъ, шi де кѹноощiнца шi апърареа лор; боалеле челе дiн лъѹнтрѹ трѹпѹлѹї есте олоцiреа, дѹререа шi кърцереа де бале дiн гѹръ, върсатѹл, вiермiї шi алтеле; челе дiн афаръ есте чюма, апрiнзеала фiкатѹлѹї шi челе-л-алте; добiтоачеле челе болнаве се кѹноск дiн пiердереа ꙟнвiоръриї лор, дiн ѹмблет моале шi ꙟнчет, кѹ капѹл атꙟрнат, дiн лъкръмареа окiлор, дiн немꙟнкаре, шi дiн зъчереа лор; пасърiле асеменеа дiн ꙟнвiнецеала крестiї, дiн гълбенареа шi дiн лъсареа арiпiлор ꙟн жос; юар ла дескiдереа трѹпѹлѹї дѹпъ моартеа лор, се гъсеще маї ла тоате шi тот д'аѹна о ꙟмбѹлзеалъ де сꙟнце ꙟн сплiнъ шi ꙟн фiкат, юар ла пасърї шi ꙟн стомах, пiнота дiн мꙟнкареа гꙟндъчеiлор гѹноюлѹї стътѹт шi дiн ръчеалъ. Ачесте болнаве добiтоаче шi пасърї есте а се опрi страшнiк ꙟнтребѹiнцареа лор, атꙟт де слѹжбъ кꙟт шi де хранъ, шi а се бъшкълѹi дiн челе сънътоасе, ꙟндатъ шi а се ферi аместекареа лор

de тот ші ѫптрȣ тоате, фіind тоатъ воала маї мȣлт саȣ маї пȣцін ліпічіоасъ, ші се ѫмпъртъшаще ші се ѫмпръщіе ѫнтре тоате, ші мор челе маї мȣлте, фъръ алт міжлок de скъпаре. Пентрȣ ачеаста се орѫndȣеск deкътре гȣверпȣл статȣлȣї ѫпгріжіторї, de цінереа сънътъції вітелор dȣп' ѫп сате ші іслаzе, че се пȣмеск ветрінерї, спре а ѫndeплініі ачеастъ слȣжбъ маї ѫп пріпъ ші маї de кредінцъ, ші вор се аїбъ ачеастъ гріжъ ші тот пропріетарȣл ші жȣрації сателор ші пѫndapї аї вітелор, кърора лі се dъ ачесте пе скȣрт ȣрмътоаре регȣле, лесне ші ȣшор de ȣрмат ші de пъzіт ѫп тоатъ времеа.

I. Тот лъкȣіторȣл каре ва воі съ'шї ціе віте de слȣжбъ ші de хрanъ, съ фіе ѫndaторат а'шї фаче маї ѫнтѫїȣ граждȣл лъкȣінцеї лор ѫndoit, ȣнȣл пентрȣ челе сънътоасе ші алтȣл маї ѫп лътȣрї, пентрȣ челе волнавè, кȣ deспърцітȣрї ȣна d'алта de кѫцїва стѫнжінї, авѫnd фіе-каре іеслеа лȣї, кȣ ȣп хѫрdъȣ de adъпат, каре съ се спеле dела ȣна ла алта; ачесте граждȣрї вор съ фіе фъкȣте de кърмізї крȣde adекъ неарсе, саȣ de гapd, dap ліпіт віне de амѫndoъ феделе, ші кънътȣіт кȣ ѫнвъліш вȣн de трестіе саȣ de кочепї ші кȣ шовар грос, спре а нȣ ръсбі вѫнтȣл пѫнтр'ѫнселе, ші кȣ ферестре спре міаzъ-zі; асеменеа съ фіе ші граждȣл de оі, de порчї ші de пасърї, ші се кȣвіне а се ѫndaтора съ аїбъ тот лъкȣіторȣл ші ȣмблътоаре ѫп кȣртеа са, спре а нȣ се пѫнгърі порчії ші пасъріле кȣ скѫрпа лȣї.

II. А се ѫпгріжі de кȣ време лъкȣіторȣл пе кѫте віте поате съ хръпеаскъ песте тот анȣл, de фѫп вȣп ші de търѫце, саȣ орz, ші de анъ вȣнъ ші

проаспътъ, ші але фері de фɪn тɤчеd ші стрікат, ка ші de апъ стътɤтъ ші клочітъ, ка de отравъ de моарте, ші а се пъzі времеа хръпії ші а adeпърії лор, канонісіт de треї орї пе тоатъ zioa de варъ, ші de doъ орї пе zioa de ɪарнъ, кɤм ші времеа слɤжбії ші а odixnії лор, кɤ паza кърцепії граждɪɤрілор ші а ɪмпрежɤрɤлɤї лор, пегрешіт пе тоате zілеле, кɤ лепъdарea бълігарɤлɤї ші а гɤноɪɤлɤї ɪн лок депъртат, спре а нɤ с'афɤмега нɤтрежɪɤпеа ші нɤтоарea лɤї ɪмпрежɤрɤл граждɪɤрілор. Іар ноаптеа а се ціпеа легате ші феріте de ловітɤра ші ɪмпɤнцереа лор, ɤнеле пе алтеле, кɤм ші de ръчеалъ ші de adъпаре dɤпъ остенеалъ, ші ɪнаінтеа odixnії лор.

III. Съ се опреаскъ кɤ страшнікъ pedeaпсъ а се бате віта dinтр'о грешалъ фъръ мілостівіре, саɤ а се лові de моарте, dinтр'о непɤтінцъ de боалъ саɤ de греɤтатеа сарчінії еї, кɤм ші а се ɪнжɤга ші а се ɪнхама вітъ болнавъ, саɤ а се мɤлце ші а се вінde лаптеле, брɪnza ші ɤнтɤл еї оаменілор de хранъ; асеменеа съ нɤ се кɤтеze а се ɪнжɤнгɪа вітъ болнавъ ші а се вінde карнеа еї de хранъ; каре поате съ болнъвеаскъ ɤн сат de оаменї, чі с'о ціе прекɤм с'а повъцɤіт маї сɤс, бъшкълɤітъ de челе сънътоасе ɪн граждɪɤл еї, ла odixнъ ші ла кълdɤръ, кɤ храна бɤнъ dinaінтеа еї, пɪнъ 'шї о фаче боала ші се ва ɪнтрема de сънътате, ші атɤнчї се поате мɤлце, ɪнжɤга ші тъɪа, спре вɪnzареа кърнії de хранъ сънътоасъ; асеменеа ɤрмаре есте а се фаче ші а се пъzі ɪнтокмаї ші кɤ пасъріле.

IV. Кɪnd се вор болнъві вітеле саɤ пасъріле ші

вор кѫdѣ ꙟndатъ ꙋпа dѹпъ алта, шi тот ꙟнтр'а-чѣа'шi време ꙟn maĭ mꙋлте локꙋрĭ, атꙋнчĭ ꙟndатъ съ се ръреаскъ шi съ се рiсiпѣаскъ mꙋлцimѣа adꙋ-нъриĭ лор, кꙟт се ва пꙋтѣа maĭ ꙟn прiпъ шi maĭ mꙋлт, шi adꙋнꙟndꙋсе чеде пе пiчере din челе къ-зꙋте, ꙗр съ се рiсiпѣаскъ ꙟнтр'ꙋn лок maĭ depър-тат, спре а нꙋ авѣа ꙟнтꙟлнiре ꙋнеле кꙋ алтеле, шi кързꙟnd шi dinтр'ачестѣа, ꙗръшĭ съ се adꙋne шi съ се ꙟmпръшiе, пꙟнъ се вор алеџе челе maĭ съпъ-тоасе; съ се dѣа de тоатъ вiта шi пе тоатъ zioa кꙟте zече dрamꙋрĭ de флоаре de пꙋчioасъ, ꙟнтр'о ока de търꙟџе, de грꙟꙋ саꙋ de порꙋmб стропiте кꙋ сараmꙋръ, пꙟнъ ла ꙟнтретарѣа лор; ꙗр пасърiлор съ лi се dѣа пе тоатъ zioa кꙟте zече чiнчĭ-спре-zече гръꙋнџе de пiпер пе гꙟт, пꙟнъ ла тречерѣа фꙋрiï боалеĭ лор. Iар кꙟте dinтр'ꙟнселе вор mꙋрi, аꙋ а се ꙟnгропа ꙟndатъ кꙋ пiелѣа шi кꙋ бълiгарꙋл лор, кꙟт de adꙟнк ꙟn пъmꙟнт, шi а се ферi челе вiĭ d'але лор, ꙟнтокmaĭ шi ꙟнтрꙋ тоате ка de чꙋmъ.

Боалеле епidemiче ꙋрmez ла вiтеле de тот фе-лꙋл шi maĭ вꙟртос ла челе корнъте, вin maĭ вꙟр-тос прimъвара шi тоаmnа, din невъzꙋте шi неа-пърате прiчiniĭ de din афаръ, шi стiнг чiреzĭ шi сате ꙟнтреџĭ de вiте, шi се нꙋmеще боала вiтелор; есте нꙋmaĭ de вр'о сꙋтъ шi maĭ вiне de anĭ ръсърi-тъ ꙟn Еꙋропа, шi чѣа maĭ контагioасъ отръвiтоа-ре, iсвеще maĭ кꙋ сѣаmъ пе челе mарĭ, вiволiĭ, боiĭ шi вачiле, каре dѹпъ семnеле ꙗцелiĭ, а лiпiелiĭ шi а mорталiтъцiĭ лор, есте ꙟнтрꙋ тоате ка шi чꙋmа оаmenilор, кꙋ локале жꙋпгꙋрĭ пе din лъꙋn-трꙋ шi пе din афаръ, кꙋ бꙋбе шi ꙋnфлътꙋрĭ de mꙋ-ре, каре кангренiсеск de moарте. Dар фiind къ о-

трава ачестеі воале епіdemiче се ръварѣ ѫпе-орі ѫndатъ ші ціне maі пꙋціп, алте орі maі ѫnчет ші ціне maі deлꙋпгат, песте maі тꙋлте локꙋрі, нꙋ се поате кꙋnоаще фіреа dела ѫnчепꙋтꙋл еі, ꙋnde есте maі ліпъ ші се ꙟцеще кꙋ ѫnтіndереа ші ꙋрmареа еі, кѫnd се ші стреdꙋеск вітеле лесne ші ѫnгравъ dела ꙋnа ла алта; dе ачеа требꙋеще ѫndатъ че се ва іві ла ꙋn лок de din лъꙋnтрꙋл саꙋ de din афара статꙋлꙋі, а се ѫnщіінца спре а се пꙋnе кордоn dе опріреа інтрърії, а ешірії ші а аmестекърії челор стреdꙋіте ші болnаве, кꙋ челе сънътоасе, пѫnъ ла потоліреа еі de тот, фіінd ачеста чел maі de кредінцъ mіжлок de скъпаре, каре кꙋ префачереа тіmпꙋлꙋі ші а стърії аерꙋлꙋі времii, се скаde ші се слъбеще отрава ліпіелії ші а морталітъцiі еі, de нічі се maі стреdꙋеск вітеле кꙋ аmестекареа лор.
Іар челе-л-алте спорадіче боале сѫnт, прекꙋm с'а zіс, пꙋціnе ші лесne трекътоаре, ка олоціреа пічіоарелор, dорꙋл гꙋрії кꙋ скꙋрцере de вале, тꙋ-кꙋл пасꙋлꙋі ші челе-л-алте.

Каіі аꙋ асеmенеа воалеле лор; dар челе maі dес ѫnтѫmплътоаре морцi, се прічіnꙋеск din тꙋлта о-dіхnа ші тꙋлта остенеалъ а лор, de каd d'о dатъ dꙋпъ пічере, фіінd de фіре maі плъпѫnzі ші maі ꙟцi, треmꙋр ші се ръческ лесne de фріг ші нꙋ се ѫnкълzеск de кълdꙋра граждꙟлꙋі аша ка de а mіш-кърії трꙋпꙋлꙋі лор, ші maі вѫртос dела спінаре ші dела спете; кѫnd се болпъвеск de ѫnкꙋетꙋра містꙋ-елії ші а ꙋdꙋлꙋі de moарте, ші се ѫnтѫmпін тꙋрпѫn-dꙋліcе пе гѫт о літръ de ꙋлеꙋ, кꙋ чінчі dраmꙋрі de флоаре de пꙋчіоасъ de доъ орі ѫnтр'о zі; ꙟар ѫn maі тꙋлте zіле се ѫnтѫmпінъ ші кꙋрцереа тꙋкꙋлꙋі

леї, de се регꙋлеазъ кꙋ тіпꙋсꙋл лор dꙋпъ регꙋліле еї. Кꙋ хармоніка лꙋкраре ші релꙋкраре а пꙋтерілор, се ціне modꙋл сънътъцїї, ші кꙋ чеа маї ꙟнтѫю прігоніре ші ꙟнтърѫтаре de din лъꙋнтрꙋл саꙋ de dinафаръ, се стінтеще еквілібрꙋл лор ші се префаче сънътатеа ꙟн боалъ, dар каре есте еквілібрꙋл ші кꙋм се констітꙋіеще ꙟн фіе-каре indiвidꙋл, ка с'о префакъ ꙟн сънътате нꙋ щіе dокторꙋл ші лꙋкреазъ adeсea-орї ꙟнтрꙋ ꙟнтꙋнерек; de с'а абътꙋт dела челе ботаніче леакꙋрї ла челе хіміче, ші с'а фъкꙋт органісмꙋл лабораторіꙋ хіміческ; че есте сімціbілітатеа кътре ірітабілітатеа органісмꙋлꙋї, че сѫнт ꙟмпъртъшіте ꙋна de алта, ірітабілітатеа к'о пропорціе de сімціbілітате, пентрꙋ контрактілітатеа органелор, ші сімціbілітатеа к'о пропорціе de ірітабілітате, пентрꙋ осцілаціа ꙋмезелїї нервелор; че есте органісмꙋл віецїї кътре віаць, de піере ꙟн асфіксії de тот, кꙋ ꙟнчетареа лꙋкрърії а тꙋтꙋлор органелор лꙋї, а плъмѫнꙋлꙋї ші а мішкърії інімії de ціркꙋлаціа сѫнцелꙋї, фъръ de каре нꙋ се поате стъві віаца нічї ꙋн мінꙋт de чеас ші а нꙋ се ꙟнкега сѫнцеле, ші песте маї мꙋлте мінꙋте ші чеасꙋрї се dещеаптъ мортꙋл ꙟн віаць ші тръеще ші ꙟнаінте, ші кѫте алте мꙋлте асеменеа ꙟнтѫмплърї de боале, нꙋ ле хотъръск dокторії de моарте, ші се скол болнавії ꙟн віаць de мірареа лор! Кѫnd еї требꙋіе неапърат съ се кꙋноаскъ ꙟн тоції ші ꙟн тоате, пѫнъ ла ꙋн аер ші ла о плантъ, пе каре ле консꙋмъ de се консꙋмеz.

Тоате ачестеа се вор лꙋміnа сокотеск кꙋ ꙟнлесніре ші к'о маї ꙟнтреагъ decлꙋшіре de кꙋношінць, кѫnd се вор ꙟнтемеіа пе прінціпії конръспꙋнzътоаре ші adевърате, ші се вор ренета сінгꙋрателе пре-

гътітоаре ꙟnвъцътȣрії de maĭ сȣс, шi ꙟmпреȣnате, пentрȣ асоціація лор; фiind къ nȣ се поате ціnѣ nічĭ о idee сінгȣратікъ аша лȣmінат шi dълȣnгат ꙟn memopie, ка чѣ ꙟmпреȣnатъ кȣ чѣ ꙟmпотрівъ саȣ anaлогъ; чіne ap пȣтѣ сіmці dȣлчѣаца ліnіщі сънътъції, фъръ сіmцірѣ amъръчюnії dȣрерії de боалъ, пе каре ле сіmцim атꙟт сінгȣрате кꙟт шi ꙟm-преȣnате ꙟntр'ȣn moment, прекȣm сꙟnт лакръміле de бȣкȣріе. Асеmenѣ сокотеск, къ de есте съ се кȣnоаскъ dокторȣл ꙟn тот алтȣл, тревȣіе се фіе de жȣdеката mіnції шi de кȣnощінца ꙟnцелепчюnії лȣĭ ажȣnс, ка съ се поатъ кȣnоаще maĭ ꙟntꙟю пе сіne, de тоате пȣтеріле, ꙟnсȣшіріле, anлекъріле шi лȣкръріле лор бȣne шi реле, ка съ кȣлтівеzе пе че-ле бȣne шi се dъпрімеzе пе челе реле, шi съ се факъ стъпꙟn пе dꙟnселе: прекȣm bedem din icmopie къ а стътȣт maĭ mȣлції вреdnічĭ шi кредіnчіошĭ бър-бації dокторĭ, каре кȣ сꙟргȣінца лор аȣ ꙟnaintaт щі-інца шi аȣ фолосіт omenірѣ. Dела Хіпократ шi пꙟ-нъ ла Галеn ера щііnца ȣn noian ꙟntȣnекос; dела Галеn шi пꙟnъ ла Щаал, Хофmаn шi Бохерав, о ȣm-бръ ꙟntȣnекоасъ, dела Бохерав шi пꙟnъ ла Кȣлеn шi Бровn, а ꙟnчепȣт а се лȣmіna ꙟntȣnерекȣл шi а се zъpi стꙟnчеле еĭ, пе каре ле прівегѣ факȣлтъці-ле шi ꙟnчеркъріле челе de cmіnтѣала пȣблікȣлȣĭ ле опрѣ; іар dела Бровn шi пꙟnъ ла старѣ de акȣm се фълеще къ с'ар фі афлꙟnd ꙟn вѣкȣл лȣmіnърії еĭ; ꙟn каре времĭ с'аȣ фъкȣт nenȣmърате теореті-че шi практіче сістеmе шi meтоаde, шi 'шĭ аȣ ці-nȣт тоате прецȣл шi фолосȣл лор, п'о сѣmъ de време, шi фіind къ се тъmъdȣна ȣnеле боале dȣnъ ȣnіле, шi алтіле dȣnъ алтіле, с'а стіnс ȣna пе алта шi

фіреа време ші пътере de але лѫкра dѫпъ щіінца
еі, че есте ѫн тоате ші ѫн тоатъ времеа таі пре-
сѫс de а луі, ші съ'ші щеаргъ idea de радікалъ тъ-
тъdуіре, че нѫ есте de сфера луі, непѫтѫnd съ кѫ-
ноаскъ лукрѫріле прекѫт сѫнт ѫн фелул лор, чі
прекѫт і се аръть.

Ачеастъ чеа таі de фрѫнте парте а mediцinії,
ѫнвацъ тъmъdуіреа боалелор de обще ші ѫн парте,
кѫ аръгареа прічінії, а формії, а курсулуі ші а
сфѫршітулуі, de кѫнощінца deoсевірії ші а ѫнтре-
бѫінцърії тіжлоачелор, de префачереа лор ѫн съ-
нътате; каре ачеаста о съвѫршаще ші пѫтереа віе-
цii органісmулуі, din щіінца фірії еі, ла чеа таі
таре парте de боале, dар фіind къ аре ші еа нере-
гѫлате ші некѫтпътате порнірі ші релукрърі але
еі, требуіеще съ не фачет таі ѫнтѫнѫ ѫн ісвоd ал тъ-
тъdуірії еі ѫн парте, ка съ щіт кѫnd ші ѫnde съ ѫр-
тът ші ѫnde съ о ѫndрептът; пентрѫ ачеаста се
аратъ dѫпъ кувіінцъ таі ѫнтѫнѫ, терапіа еі, adікъ
а фірії органісmулуі, спре добѫndіреа ѫнеі ideі de
щіінца тъmъdуірії еі.

КАП ѪНТѪІѪ.

Терапіа фірії.

Органісmул трѫпулуі отулуі есте, прекѫт с'а
арътат, de ѫndoітъ фіре ші аре о пѫтере болнъві-
тоаре ші алта тъmъdуітоаре ѫнтр'ѫнсул, de се гре-
шаще ші се ѫndрептеазъ din сіне; чеа болнъвітоа-
ре есте кѫцетул, пѫтереа апъсърії, ші чеа тътъ-
dуітоаре есте пѫтереа трацерії din натѫръ, рефор-
татъ ѫн торалул din от, ші се нѫтеще ѫн medi-

ціпъ пѫтереа віецій, пѫтереа пластікъ ші пѫтереа інтелектѫалъ, ѫпцелегътоаре, каре'л ціне ѫн сънътате ші'л апъръ de стрікъчѫнеа тѫлтор грешелі ші ѫнтѫмплърі de боалъ, каре прімеждѫеск віаца лѫі кѫ моарте, ші'і ѫноеще ші'і статорнічеще dѫлчеаца сънътъцій ші лѫмінареа мінцій лѫі маі вѫртос; аша ведем кѫ інтрареа ѫнѫі гѫноѫ пе окі, къ лъкръмез спре спъларea лѫі, ші стінце фокѫл лор ла жалнікъ ѫнтрістъчѫне; асеменеа ведем ѫнтърѫтареа ѫцелій мѫкѫлѫі din нас ші din пламѫні, къ ле скоате кѫ тѫсеа ші кѫ стрънѫтареа din еле; кленѫл ѫрекілор опреще інтрареа гѫнгъніілор ѫнтр'ѫнселе, ші інтрѫнd din ѫнтѫмпларе ші мор de dѫнсѫл; стрікареа стомахѫлѫі, adікъ плекателе, че се прічінѫеще din лъкоміа мѫнкърій ші а бъѫтѫрій, о ѫнтѫмпінъ кѫ върсъѫра саѫ кѫ ѫрdінареа; ѫнкѫетѫра містѫелій саѫ а ѫdѫлѫі, о ѫнтѫмпінъ кѫ ѫнщіінцареа слобозірій лор, кѫ dѫрері de колікъ ші кѫ непофта мѫнкърій ші а бъѫтѫрій; ръчеала о ѫнтѫмпінъ кѫ ѫнфіербінцеала ші асѫdареа трѫпѫлѫі, ші кѫ тѫсеа ші скоатереа опрітеі ші ѫнкіегатеі асѫdелі ѫн флегмъ; спаіма, фріка ші мѫніа о ѫнтѫмпінъ к'о слобозіре de ѫрdінаре; ѫнтѫмпларea ші інімареа, о ѫнтѫмпінъ ші о ръкореще кѫ нъdеждеа ръбdърій пътімашѫлѫі; остенеала de мѫнкъ ші de непѫтінца de боалъ, ле ѫнтѫмпінъ кѫ оdіхна сомнѫлѫі; ѫнфіербінцеала трѫпѫлѫі о ѫнтѫмпінъ кѫ пофта бъѫтѫрій de апъ, каре сѫпціазъ, спалъ ші кѫръцъ стомахѫл ші маџеле de флегма бѫкателор немістѫіте, ле скоате прін шеzѫт, ѫd ші абѫреала піелій ші ле ѫшѫреазъ спре ѫноіреа лѫкрърілор de сънътате. Кѫ мѫлт маі мінѫнате

сѫnт mіжлоачеле ші пѹтеріле фіріĭ віецiĭ. органіcmѹлѹĭ, ѫn лѹпта ші сѹпѹперѣа боалелор челор реле ші греле, ші кѹ скоатерѣа ꙟатеріĭ лор кѹ крісіс din трѹп; кѹ антагонісmѹл еĭ се ѫнфіербѫnтъ кълдѹра трѹпѹлѹĭ, кѹ ѫndeciта ші ѫnтъріта бътаіе а inimiĭ ші а артеріілор еĭ, слъбеще ші префаче отръвіторѹл dѹф ал боалелор, ші'л прецініmѣазъ ѫn materie, пе каре о фіербе ші о скоате ѫn фаца трѹпѹлѹĭ din mіжлокѹл лѹĭ, ка ші mарѣа сdрънiціле пе mарџiніле еĭ! О mінѹнатъ пѹтере есте віаца din om, тъmъdѹеще miĭ de болнавĭ ѫнтр'ѹn пороd ші bindeкъ miĭ de ръnіцĭ пе тоатъ zioa, фъръ алт ажѹтор! ші че есте maĭ mѹлт ші maĭ вѫртос песте ачѣаста de mіраре, къ лѹптъ ші сѹпѹпе аdесѣа орĭ тот d'o datъ пе doĭ връжmашĭ аĭ еĭ, пе doкторѹл чел пеафлат кѹ dѫnса ѫmпреѹnъ кѹ боала еĭ! к'о скѹрџере de сѫnџе din пас, din шеzѹт саѹ din органѹл пащеріĭ, саѹ к'о спѹzѣалъ ші ръсѹфларе de бѹбѹліце пе фаца піеліĭ, пе пас саѹ пе бѹzе, ші фіербе фрѫnтѹра оаселор ла лок ші алте асеmenѣа mѹлте.

Dар кѹ тоате ачесте mарĭ ші mінѹнате лѹкрърĭ, але пѹтеріĭ віецiĭ, есте ѫn maĭ mѹлте алте асеmenѣа боале ші ѫnтѫmплърĭ, кѹ пекѹmпътатъ порnіре ші кѹ непотрівітъ релѹкраре; ѫn боалеле челе степіче се порnеще к'о ѫѹцѣалъ песокотітъ а deшъртъріĭ materieĭ din mаце ші din стоmах, пе сѹс саѹ пе жос, de се рѹпе din mъріmѣа антагонісmѹлѹĭ, кѫте ѹn въсчіор de сѫnџе саѹ de лімфъ ѫn креерĭ саѹ ѫn плъmѫnĭ, ші се варсъ ѫnтр'ѫnшiĭ de се ѫnпѣакъ ѫn валѹріле апрінzеліĭ ръсбоюлѹĭ еĭ, ші се сфѫршаще ѫmпреѹnъ кѹ болпавѹл ѫn moарте; саѹ

непѕтѫnd съ скоацъ прічіna ѫnтърѫтъріĭ de боалъ din трѕп, поартъ ші depѕne матеріа еĭ dinтр'ѕп лок ѫn алтѕл, ші о adѕче din фаца піеліĭ трѕпѕлѕĭ ѫn челе din лъѕntрѕ органе, прекѕm подагра, реѕвmа, брѫнка, върсатѕл, катарѕл ші алтеле, ші се прітеждѕеще кѕ ѫmпіedекареа органелор еĭ de моарте; ꙗр ѫn боалеле челе астепіче n'аре актівітате ѫn decтѕл ші ле ѫnтѫmпіnъ к'о nепотрівітъ релѕкраре ші се антагонісеще de dѫнселе, de о сфѫршаще ѫn моарте, песте каре nѕ се поате асъла фъръ ажѕторѕл dокторѕлѕĭ, ка ші ла фрѫnтѕріле оаселор, ла каре ешind вѫрфѕріле фрѫnтѕрілор ѫn піеле, nѕ ле поате adѕче ші цinеа пе ла локѕріле лор фъръ ажѕтор, се кангренісеск ші мор болнавіĭ, ші din алте мѕлте асеменеа ѫnтѫмплъріĭ, се ѫnцелеце пеапърата требѕinцъ de dоктор, ші маĭ вѫртос de чел ажѕnс de щііnцъ ші афлат кѕ пѕтеріле ші міжлоачеле еĭ, есте de мѕлт ші маре ажѕтор болнавілор съĭ, окѫрмѕindѕсе ѕnе орĭ ѫn ѕпеле de dѫнса, ші алте орĭ ѫn алтеле се ва окѫрмѕі фіреа, adекъ пѕтереа віецiĭ de dѫнсѕл, цindѕсе ѫn тоатъ времеа маĭ ѫntѫꙗ de dѫнса ші de стареа ші орѫndѕꙗла лѕкръріслор еĭ de съnътате, adекъ de чеа фісіолоцікъ, каре префаче пе чеа патолоцікъ, ші de челе ѫnчеркате ші de кредinцъ афлате міжлоаче ші леакѕріĭ, ѫn лѕкръріле лѕĭ кѕ жѕdекатъ ла времеа лор de ажѕторѕл еĭ.

Ачеастъ лѕкраре а патѕріĭ органісмѕлѕĭ трѕпѕлѕĭ омѕлѕĭ, есте темеꙗл пе каре реаzемъ тоатъ щііnца медіцinалъ, ші требѕеще с'о афле, с'о щіе ші с'о кѕnоаскъ тот dокторѕл ла тот болнавѕл съѕ, кѫт маĭ de амърѕnт ші маĭ de апроапе, фііnd-къ

нѫ есте боалъ спорадікъ, endemікъ ші eпіdemікъ, каре съ нѫ се фі тъmъdѫіт de dѫnса, фъръ алт ажѫтор dокторіческ, нѫmаї пріп фолосѫл ажѫторѫлѫї щіінцеї сале. Ел ва съ афле ші съ кѫпоаскъ mіжлоачеле ші лѫкръріле еї, кѫm ле ѫнтребѫінцеазъ, десъвѫршаще тъmъdѫіреа боалелор, ѫn deoсебіте стърї ші ѫнтѫmплърї але іndівіdѫалѫї, кѫm с'а плек пѫтеріле de се скimб лѫкръріле ші zеmѫріле, ші се префаче стареа съпътъцїї ѫn боалъ, ші а боалїї ѫn съпътате, ка съ поатъ траце іdеї ші съ'ш факъ прінціпії dintр'ѫнселе, спре ѫнтребѫінцареа лор ші ѫn алте асеmеnеа ѫнтѫmплърї, асеmънѫnd кътре ачестеа ші deoсебітеле mетоаde ші леакѫрї, каре а ѫнтребѫінцат щіінца dѫпъ времї, ші ѫнтребѫінцеазъ ші акѫm, ѫn тъmъdѫіреа асеmеnеа боале, ші ва гъсі челе mаї mѫлте але щіінцїї, авѫnd алте лѫкрърї, din челе че се ащепта ші пе mѫлцї хотърѫцї болнавї de moарте, ѫнторкѫndѫсе ші ѫnтреmѫndѫсе ѫn съпътате, ла каре есте ѫne-орї ла ѫnії ѫnкѫетѫра mістѫелїї, mаї de фолос de кѫт слобоzіреа еї, ші чеа ѫn парте сіmтоmатікъ ші dерівативъ кѫѫтаре mаї бѫнъ, de кѫт чеа нѫmітъ фѫndаmенталъ, ші ла ѫnвеdерат астеnіе ші стеnіе, ші се вор афла mетоаdеле лор ла mаї mѫлте ѫнтѫmплърї, непотрівіте ші ѫmпотріве ші тоатъ репетіціа ші сілѫіреа лор mаї вѫртос de сmintеала ѫнтреmърїї болнавілор, ші се ва кѫноаще deoсебіреа фірії de mещешѫг, пе каре се ѫntеmеіазъ крещереа ші ѫнълцареа пороdѫлѫї.

КАП АЛ ТРЕІЛЕА.

Стеніа ші астеніа.

Стеніа ші астеніа сѫнт доъ деосебіте, абсолѫте ші релатіве акте але віецїї органісмѫлѫї, де крещерea лѫї ѫн віацъ ші де скъдерea лѫї ѫн моарте, каре се скімб ші се префак ѫна дін алта, кѫ вѫрста ші кѫ віецѫірea, пѫнъ се депринд ші се статорніческ індівідѫалѫї, ѫнтр'о активъ саѫ пасівъ старе ші лѫкраре а сънътъцїї, дѫпъ каре се формез ші сѫнт ші боалеле лѫї. Дела нащере ші пѫнъ ла вѫрста де треї-зечї де анї, предомнеще астеніа кѫнд пасівъ кѫнд активъ кѫ стеніа. Дела треї-зечї ші пѫнъ ла вѫрста де чінчї-зечї де анї, предомнеще стеніа кѫнд активъ кѫнд пасівъ кѫ астеніа. Іар дела чінчї-зечї ші пѫнъ ла вѫрста де опт-зечї де анї а бътрѫнецелор, предомнеще ѩръш астеніа, кѫ скъдерea активітъцїї стенїї органісмѫлѫї, пѫнъ се стінџе де тот ѫн моарте; ѩр чеа че ва трече маї ѫнаінте есте ѫн род а кѫмпътатеї віецѫірї ші ѫн кін д'ѫн трѫдіт ші амърѫт траѩ ал віецїї. Пѫтерea віецїї че се нѫмеще фірea, есте ла тот омѫл ѫнтр'о деосебітъ мъсѫръ де траѩ, маї ажѫнсъ саѫ маї скъзѫтъ ѫн ѫнѫл дін доъ ѫмпотріве акте а леї, прекѫм о ведем къ есте маї активъ ші абсолѫтъ саѫ маї пасівъ ші релатівъ, ші ѫн челе доъ ѫмпотріве стърї, а сънътъцїї ші а боалеї, пе каре о келтѫіеск інцітаментеле де се спореще, ші о кобор де се ѫналцъ дінтр'ѫн акт ѫн алтѫл, к'о абсолѫтъ активъ саѫ релатівъ пасівъ релѫкраре, че есте стеніа ші астеніа органісмѫлѫї, каре се скімб ші џін норма актелор віецїї, ші кѫ чеа маї ѫнтѫѩ

стінтеалъ а портеі, се стінтеще ші еквілібріѹл пѹтеріі ші а конлѹкръріі лор, ші се префаче сънътатеа ѫн боалъ стенікъ саѹ астенікъ.

Ѫн сфера віецііі органісмѹлѹі, сѫнт інцітаментеле de dінафаръ о ѫнтърѫтаре а еі, пе каре о модіфіцеазъ пѹтереа первоасъ ѫн фелѹл релѹкръріі фіе-кърѹіа орган, de се ціне ѹнѹл de алтѹл атѫт ѫн конлѹкрареа сънътъціі кѫт ші а боалеі, dін каре се ѫнцелеце, къ прічіна ачеі стінтелі de боалъ стенікъ саѹ астенікъ, пѹ стъ ѫн dіспропорціа контрактілітъціі васелор асѹпра zемѹрілор лор, чі ѫн dіспропорціа первоасеі пѹтері, асѹпра конлѹкръріі органелор, de каре се ціне контрактілітатеа, ші се ѫнтѫмплъ съ фіе ѫнтр'о боалъ стенікъ, ѹн орган астенік ші ѫмпотрівъ, ѫнтр'о боалъ астенікъ ѹн орган стенік, кѹ ѫмпіеdікатъ саѹ преа гръбітъ релѹкраре, ші кѹ ѫнdрептареа лор, се префаче боала ѫн сънътате. Стеніа есте о ажѹнсъ старе de сънътате, кѹ тіп актів de префаче dіспоzіціііле натѹріі ѫн але органісмѹлѹі, ші сѹпѹне невоіле лѹі кѹ ѫнлесніре, ші се кѹноаще dін фъптѹръ, dін фелѹл віецѹіріі, ал лѹкръріі мещешѹгѹлѹі ші dін ѫнлеснірса ѫнтреміръріі болнавѹлѹі dѹпъ боале, че сѫнт de фіре акѹтъ ші скѹрте ші се тъмъdѹеск кѹ скъdереа ѫнтърѫтъріі інціtаментелор ші de cine. Астеніа есте о неажѹнсъ старе de сънътате, кѹ тіп пасів ші лесне префъкътор, ші пѹтінчіоасъ de лѹпта невоілор, ші се кѹноаще dін греѹтатеа ѫнтреміръріі болнавѹлѹі dѹпъ боале, че сѫнт de фіре хронікъ ші dелѹнгате, ші се тъмъdѹеск кѹ аdъогареа ѫнтърѫтъріі інцітаментелор. Пентрѹ ачеаста с'а ашеzат ѹрмътоареле doъ ѫмпотріве метоаde, слъбітор ші ѫнтърітор, de стеніе ші астеніе спре ѫнтѫмпінареа боалелор лор,

лор, кꙋ паза орѫндꙋелії лор ѫнтоктаї ші ѫнтрꙋ тоате, спре десльꙋшірѣа лор.

КАП АЛ ТРЕІЛЕА.

Methodꙋл сльꙋбітор. 1907

Пе орѫндꙋıала віецꙋірії ачестꙋї метод, се ашеz ші се цін болнавії чеї граші ші zemoші, трꙋпеші ші вѫртоші де пꙋтере, ші пътімаші де боале апрінzътоаре саꙋ мелапхолікъ, кꙋ жꙋнгꙋ, саꙋ кꙋ ѫнфіербінцѣалъ а кълдꙋрії трꙋпꙋлꙋї, кꙋ сете ші кꙋ дꙋрере ші амецѣалъ де кап, саꙋ д'о датъ кꙋ рьчѣала кълдꙋрії трꙋпꙋлꙋї ші кꙋ кꙋтремꙋр де фіорї де фріг, кꙋ грѣацъ ші кꙋ ікнітꙋрї де върсътꙋръ, кꙋ ѫнкꙋетꙋръ де містꙋıалъ ші де абꙋрѣала феції трꙋпꙋлꙋї, саꙋ кꙋ ꙋрдінаре ші кꙋ скремете ші дꙋрерї де пѫнтече, кꙋ пꙋлс вѫртос, плін ші дес де бътаıа лꙋї, кꙋ ѫнсꙋфларе ші ръсꙋфларе дѣасъ, кꙋ ѫнекъчꙋне, ші кꙋ дꙋрере де шале саꙋ кꙋ скꙋрцере де сѫнџе, каре се сокотеск де боале активе стенічe, дін прічінї де дін афаръ, де стрікаре де стомах, саꙋ де ръчѣалъ ші ардікътꙋръ грѣа. Орѫндꙋıала ачестꙋї метод есте, а се ашеза болнавꙋл ѫн ащерпꙋт кꙋрат спре одіхна трꙋпꙋлꙋї ші а дꙋхꙋлꙋї лꙋї, ѫнтр'о одае кꙋратъ ші ферітъ де тоатъ пꙋтоарѣа ші дꙋхоарѣа рѣа ші грѣа, ші де тот сгомотꙋл дін ѫнпрежꙋрꙋл еї, спре апърарѣа лꙋї де тоатъ ѫнтрістарѣа, съпърарѣа ші ѫнтърѫтарѣа одіхнії лꙋї, кꙋ ѫнкълzѣалъ потрівітъ дꙋпъ времне ші старѣа лꙋї де міжлок; асеменѣа требꙋеще съ фіе ші храна ші бъꙋтꙋра лꙋї чѣа дін тоате zілеле потрівітъ, ла непофтъ де мѫнкаре, кꙋ не-

тѫнкарѣа, ціindѫce нѫmaĭ кѫ бъѫтѫра de zѣamъ de фiертѫръ de opz, dѫпъ пофтъ, шi авѫnd пофтъ de тѫнкаре се слобоаde нѫmaĭ пе о лiтръ de фiертъ-ръ кѫ апъ de чiорбъ de opez, de фidѣа, de арпъ-каш, de гріс саѫ de хоршав de прѫне, пе din доъ кѫ стокine шi стафide, фъръ пѫine пе о zi, шi фъръ алтъ чѣа maĭ пѫцiнъ тѫнкаре шi бъѫтѫръ, пѫнъ ла потолiрѣа апрinzелiĭ шi а кълdѫрiĭ de тот; кѫnd атѫнчĭ се слобоаde пѫiнѣа шi бѫкателе de ѫпост de тот фелѫл de верdеце але гръdinърiеĭ, кѫ тоате dѫлчецѫрiле de поmетѫрĭ, кѫ ѫлеѫ шi ѫптѫл de летn шi кѫ бъѫтѫра de вере, фъръ пеще, ра-чĭ, скоїчĭ, телчĭ, iкре, каракатiцъ шi челе-л-алте; de обще maĭ тоцĭ болnавiĭ шi maĭ ѫн тоатъ вре-mѣа боалiĭ лор, пътimеск de ѫнкѫетѫра mістѫелiĭ саѫ а абѫрелiĭ трѫпѫлѫĭ, саѫ de ѫрdinаре, каре цin апрinzѣала кълdѫрiĭ, шi требѫеск съ фiе пе тоате zілеле слобоde, ѫnлеснiте шi ѫndрептате din тѫн-карѣа шi din бъѫтѫра чѣа din тоате zілеле; слобо-zірѣа mістѫелiĭ се ѫnлеснеще кѫ пѫнерѣа de глi-стiр саѫ de съпѫнел, саѫ кѫ бъѫтѫра de 10—20 de drамѫрĭ de ѫнт de mirdале, саѫ de ѫлеѫ, ѫн-тр'о zi, саѫ кѫ бъѫтѫра фiертѫрiĭ кѫ апъ de доъ треĭ drамѫрĭ de cinamiki к'о лiтръ de прѫне, шi фiind ѫнкѫетѫра maĭ веке шi maĭ таре шi кѫ dѫ-реpĭ de колiкъ mарĭ, кѫ бъѫтѫра de 10 drамѫрĭ de ѫнт de рiцin шi кѫ пѫнерѣа глiстiрѫлѫĭ се ва сло-бozi; абѫрѣала шi асѫdѣала фецiĭ трѫпѫлѫĭ се ѫn-леснеще кѫ бъѫтѫра чѣаюлѫĭ de флоаре de сок, саѫ кѫ фiертѫра еĭ ѫн фiертѫръ de opz; iар ѫрdinа-рѣа с'алinъ шi се ѫndрептѣазъ кѫ тѫнкарѣа чiорбеĭ de арпъкаш фiерт ка роа шi кѫ бъѫтѫра de садец,

фъръ тіере, саѫ de ва цінеа таї тѫлт кѫ бътѫра фіертѫріï de 10 dрамѫрі de ръdъчінъ de тътъбеасъ ѫn 2 літре de апъ, ші съ ръмѫе о літръ пе о zi, ші кѫ пѫнереа ѫнѫї глістір dіntр'ачеастъ фіертѫръ, топіndѫсе ші аместекѫndѫсе ѫntр'ѫnса ші доъ dрамѫрі de скробеалъ ші се ва аліна.

Dар фііnd-къ се префак ѫнеле dіntр'ачесте боале, ѫndатъ саѫ таї тѫрzіѫ ѫn сънътате, саѫ се ѫntіnd ші ціn таї delѫngатъ време ші ръсѫфлъ отръвітоареа лор абѫреалъ dіn трѫп, ѫn аерѫл касіï, че есте ліпічіоасъ ші се ѫnчіnце лесне ѫntре тоцї, de ачееа есте а се пъzі dіn тоате ші ѫn тоатъ времеа кѫръцеnіа еї ші а аерѫлѫї еї, кѫ абѫрѫл de оцет пе тоатъ zіоа de доъ орї, арzѫndѫсе о кърътіdъ поъ, се пѫне ѫntр'ѫn вас кѫрат ші се стіnце кѫ оцет, каре тае отрава ліпіеліï боаліï, кѫ depъртареа пѫторіï цѫкалѫлѫї ші а ѫdътѫрілор, de сѫdоареа аштернѫтѫлѫї ші а тоатъ ѫdътѫра ші ѫnгълъчѫnеа оdъіï, ші кѫ фереала арdеріï кърбѫnілор ші а ѫскъріï рѫфелор ѫntр'ѫnса; ѣар zъкъторіï de лѫnгоаре n'аѫ а се прімеnі; чі а се вѫрѫ кѫрпе саѫ просоапе ѫскате ші ѫnкълzіте пе сѫбт къташъ ші пе піеле, dѫпъ тоатъ асѫdоареа ші пъdѫшала лор, ші а се прімеnі nѫтаї ачестеа, пѫnъ ла скѫлареа ші ѫntреmареа лор, кѫnd атѫnчї сѫnт а се прімеnі ші de къташа лор, ѣар ѫntіnѫndѫсе ші ѫdѫndѫсе ѫn ѫїтеала ші nесімціреа боалеї, сѫnт а се прімеnі кѫ таре фереалъ de ръчеалъ, dіn каре се прімеждѫеск лесне ші ѫnграбъ. Песте ачестеа сѫnт асеmеnеа а се фері болnавіï ші de nеказ, de спаїмъ, de тѫnіе ші таї вѫртос de вестірї реле ші ѫnтрістъчіоасе ка de фок, ші а лі се ѫnсѫфла пъ-

цѣіреа шезътоаре ші деландатъ інімъ реа, кѫт ші дін алте петрекѫте ші некъѫтате боале; орѫндѫіала ачестѫї метод есте, ашезареа болнавѫлѫї п'о регѫлатъ ші потрівітъ віецѫіре, кѫ боала ші патіма лѫї, ѫнтр'о одае кѫратъ ші 'нкълзітъ дѫпъ време, спре одіхна трѫпѫлѫї ші а дѫхѫлѫї, кѫ депъртареа а тоатъ пѫтоареа ші дѫхоареа реа ші греа, де тот сгомотѫл деп' ѫмпрежѫр ші де тоатъ сѫпърареа, некаzѫл ші ѫнтърѫтареа, де фрікъ саѫ де мѫніе; асеменеа требѫеще съ фіе ші храна ші бъѫтѫра лѫї, чеа дін тоате zілеле потрівітъ, дѫпъ обічеѫ ші дѫпъ стареа фелѫлѫї боалеі; боалеле челе кѫ ѫнфіербінцеалъ а къддѫріі, се цін пе доъ літре де чіорбъ де zеамъ де пасъре саѫ де вітъ, кѫ орез, арпъкаш, фідеа саѫ гріс, к'о літръ де пѫіне ші пе бъѫтѫръ де апъ; іар челор фъръ ѫнфіербінцеала къддѫріі, се слобод, пе лѫнгъ доъ літре де чіорбъ ші о літръ де карне кѫ вердеце, доъ де пѫіне ші ѫна літръ де він пе о zі де 24 де чеасѫрі; песте ачеаста есте а се ѫнтѫра одаіа ші а се прімені болнавії пе тоатъ съптъмѫна ші а се плімба ѫн чеас дімінеаца ші ѫн чеас дѫпъ прѫнz, ші а се ѫнтѫра ші ѫска ащернѫтѫл, ші а се афѫма одаіа кѫ решінъ, пе тоатъ zіоа фрѫмоасъ ші лѫміноасъ, ші фіінд-къ пътімеск чеі маі мѫлцї де ѫнкѫетѫра містѫелії, а ѫдѫлѫї ші а абѫрелії трѫпѫлѫї, лі се дъ ѫн тоатъ літра де чіорбъ, кѫте ѫн драм де кремор-тартар, ші ѫнаінтеа ешірії дін касъ, ла чеі фъръ фіербінцеалъ, кѫ о сѫпъ де він векіѫ, кѫ скорцішоаръ, дімінеаца ші сеара, саѫ кѫте о чеаскъ де 50 де драмѫрі де чеаіѫ мѫскълеск, кѫ доъ треі драмѫрі де ром, спре ѫндемнареа слобоzірії

лор; ıар ла чеĭ кꙋ ꙟфіербінцеалъ се дъ чеаꙋꙟл фъръ ром, саꙋ кꙟте о жꙋмътате чеашкъ де фіертꙋръ детреĭ патрꙋ дрампꙋрĭ де коажъ де нърамzъ саꙋ де нортокалъ, саꙋ де лъмꙟе, ꙟн 50 де драмꙋрĭ де апъ, деръмꙟне патрꙋ-zечĭ, дimineaца шi дꙋпъ прꙟнz спре ꙟнтърірea лор.

Ачест метод ꙟнтребꙋінцеазъ спре ꙟнтърірea болнавілор шi спре ꙟнтретарea сънътъцiĭ лор шi бъiле де апъ кꙋргътоаре, лimпеде шi кꙋратъ; ıарна калде шi вара речĭ, не тоатъ сънтъмꙟна; ıар ла чеĭ кꙋ фiербінцеалъ шi вара калде, прекꙋм ла картеа апелор металiче се повъцꙋiеще маĭ пе ларг, шi сꙟнт а се ꙋрма дꙋпъ фелꙋл боалеĭ болнавꙋлꙋĭ; шi ꙟнсꙋфлъ нъдеждеа кꙋ челе маĭ ꙟнвiоръто аре кꙋвінте, шi десmiардъ пе тоцĭ де бꙋкꙋрiе, денъртꙟnd тоатъ вестiрea де ꙟнтрiстаре шi де тꙋрбꙋраре din преажма лор, шi деnрinde трептат din време ꙟn време адъогарea хръниĭ, кꙋ пліmбарea кꙋ ꙋмблетꙋл пе жос, пе кꙟмп шi лок де вердеацъ дескiс, прiн каре се mішк тоате ꙟнкiетꙋрiле трꙋпꙋлꙋĭ шi се порнеск тоате органеле шi сiстемеле лꙋĭ, спре лꙋкрарea лор, де ꙟнтърiрea пофтiĭ шi а mістꙋелiĭ, де с'адаогъ кꙋ храна шi ꙟmпꙋтернiчiрea саꙋ а боалiĭ лор, ла каре се прiвегiазъ прiнца; къ де есте о хранъ кꙋmпътатъ ла време шi бꙋнъ, есте нꙋмаĭ прiн бꙋнъ шi десъвꙟршiтъ mістꙋıалъ а еĭ, каре се ꙟндеamнъ шi се ꙟnлеснеще прiн лꙋкрарea шi mішкарea ꙟнкiетꙋрiлор трꙋпꙋлꙋĭ, шi маĭ вꙟртос кꙟnd ва фi ꙟnжꙋгатъ шi кꙋ а дꙋхꙋлꙋĭ, прiн чiтанia бꙋнелор шi фолосiтоарелор кърцĭ, де афларea щiinцелор, а стърiĭ, а орꙟндꙋелiĭ шi а ꙟнтꙟmплърiĭ нороаделор нъmꙟнтꙋлꙋĭ, пе каре ле прiвеще шi ле гꙟndeще din денъртарea лор, ка кꙟnd ле ар шi ве-

спре а се ↑мпърці тріѹмфѹл de бѹкѹріе саѹ de ↑нтрістаре ал dокторѹлѹі, ↑мпреѹнъ кѹ d↑пшії.

Опърітѹра.

Ачѣаста есте о спѹzѣалъ de din афаръ, ші маі в↑ртос п↑нтре вінтре, каре се прічінѹеще ла прѹнчі, din ѩцѣала ѹdътѹріі пішатѹлѹі лор; ѩр ла чеі хръпіції ші zемоші, ші пе сѹбт сѹпціорі ші dѹпъ ѹрекі, din асѹdѣала лор, ші се ↑нт↑мпінъ лесне кѹ спъларѣа ачестор локѹрі, кѹ ѹн бѹрете кѹ він калd, пе тоате zілеле ші dѹпъ зв↑нтарѣа лор кѹ праф de лікопоd, саѹ кѹ пішъщѣа; ѩр фііnd спѹzѣала кѹ піелѣа жѹпѹітъ ші кѹ ръсѹфлътѹрі de бѹбѹліце, ка meнѹл пе d↑nса, атѹнчі, фііnd къ'і ѹстѹръ спъларѣа кѹ він, съ се ѹнгъ локѹріле кѹ ѹнт проаспът de вакъ спълат ↑н чінчі-шасе вінѹрі, ші се вор віndeка, к↑nd есте а се ші ↑нгріжі de кѹръценіа ачестор локѹрі.

Мътрічѣа, Колiка Інфантѹм.

Ачѣаста есте о фірѣаскъ лѹкраре а містѹеліі лаптелѹі ц↑целор, din каре се deслѣагъ в↑нтѹл спре лърціmѣа маццелор, ші кѹ ↑мбѹлzѣала лѹі din лъкоміе; се ↑нт↑мплъ dела а dоа саѹ а треѩ съптъм↑нъ dѹпъ нащере, de се ↑нкіde ↑н маце ші пътімеск прѹнчіі de колікъ, кѹ тъіетѹрі ші dѹрері de п↑нтече, de се фаче коdріі de спастосѹл маццелор лор, ръсар de dѹрере din сомн спъім↑нтаці, ↑ші фрек пічіоареле ші се в↑рколеск кѹ сѹdорі de dѹрері ші ціпът, de каd ѹне-орі ші ↑н лешін саѹ ↑н епілепсіе, de спаіма dѹрерілор; маі в↑ртос к↑nd вор пътімі din бр↑nzоасъ ц↑цъ ші de ↑нкѹетѹра містѹеліі ші а

абꙋрелії трꙋпꙋлꙋї, din ръчеала ꙋdътꙋрілор, ші маї вꙟртос а пічіоарелор, каре ꙟнтꙟрziindꙋсе ажꙋторꙋл, се префаче dꙋрерѣ ꙟн жꙋнгꙋ ші ꙟн капгрепъ de моарте, ші се ꙟнтꙟмпінъ кꙋ dарѣ de doъ треї dрамꙋрї de ꙋнт dè мігdале dꙋлчї ꙟнтр'о zi, ші се апъръ маї вꙟртос кꙋ ачѣастъ бъꙋтꙋръ, че се фаче din треї dрамꙋрї de флоаре de мꙋшецел, чінчї-спреzече dрамꙋрї de чеаꙋ, опъріт саꙋ фіерт кꙋ апъ, ꙟн патрꙋ чінчї колкоте, ръкоріт, стрекꙋрат ші ꙟndꙋлчіт кꙋ zахар, ꙟн каре се аместкъ магнесіе албъ ші аркап-dꙋплікат, din амꙟndoъ кꙟте ꙋп dрам, ші тꙋрбꙋрꙟndꙋсе се dъ копілꙋлꙋї ла тот чеасꙋл кꙟте треї патрꙋ лінгꙋріце, пꙟнъ ꙟл ва слобоzi de містꙋѣала ші de вꙟнтꙋл чел ꙟнкіс ꙟн маце; ѣр пе остеіndꙋсе dꙋрерѣ ші ціпетꙋл dꙋпъ ꙋрdінаре, съ і се фреҷе лін пꙟнтечеле ші тълпіле пічіоарілор кꙋ кꙟрпе ꙟнкълzіте, ші съ і се dѣ мереꙋ чеаꙋл, пꙟнъ ла потолірѣ dꙋрерілор de тот, кꙟнd се ліnіщѣazъ пе сомп, ші есте атꙋнчї а се прекꙋрма dарѣ чеаꙋлꙋї, спре а пꙋ се фаче обічеꙋ, пꙟнъ ла о алтъ ꙟнтеціре de dꙋрері, кꙟнd есте а се фаче ші чеаꙋл проаспът.

Офінтꙋл.—Крꙋста лактѣ.

О асеменѣ фірѣаскъ лꙋкраре есте ші ачѣастъ лінъ ші ꙋшоаръ ръсꙋфларе, de о рошацъ пе фрꙋнте ші пе обраz, пе гꙟт, пе піепт ші пе локꙋл капꙋлꙋї чел пърос, аdесѣ орї ші пе мꙟїнї ші пе пічіоаре, каре се спꙋzеще ші скоате бъшікꙋце ка d'о арсꙋръ, лъкръмеz о ꙋмеzѣлъ галбенъ, се ꙋскъ ꙟн кожї, ші се пꙟтеск бꙋбе dꙋлчї, прін каре се лътꙋреще ші се лімпеzеще спꙋцеле de ѣцѣала лꙋї,

кѫноск маї мѹлт de треї каре а скъпат кѹ віацъ dintр'ачѣастъ боалъ, кѹ лѹарѣа de 20 dрамѹрї de чеаїѹ de папароанъ ѫndѹлчіт кѹ zахар, кѹ 20 de пікътѹрї de афіоn, кѹ 9 dрамѹрї de ѹnт de рiціn, к'о жѹмътате dрам de флоаре de пѹчіоасъ шi о жѹмътате de магnecie албъ; ачестѣа, аместекате ѫnтр'о стікль, с'аѹ dат, пѫnъ ла вѫрста de треї лѹnї, пе 3 zіле, кѫте патрѹ чінчї лінгѹріце тѹрбѹрате, diminѣаца, ла прѫnz шi сѣара, кѹ фачерѣа de о бае калdъ de апъ, кѹ каре de бѹкате пе тоатъ zіоа, каѹтъ ѫn картѣа апелор металіче, кѹм се фак din мещешѹг шi ѩрпа ѫn касъ, шi кѹ ѹnцерѣа гребеnѹлѹї ѫndатъ dѹпъ щерцерѣа ѹdътѹріï din бае, кѹ 20 dрамѹрї de ѹnт de сѹпътоаре, хіперікѹм, кѹ 2 dрамѹрї de пікътѹрї de афіоn, шi кѹ'n dрам de пікътѹрї de гѫndъчеї, кантарidѹм, аместекате ѫnтр'о стікль біnе; dар шi ачещіа а мѹріт ѹnѹл de denтіціе шi доï de върсат.

Скоатерѣа dinцілор. — Dentiція.

Кѹ марї валѹрї de тѹрбѹрърї с'а ажѹnг копіі, ла скоатерѣа dinцілор, ѫn старѣа віецѹіріï ноастре de акѹм, de моаре чѣа маї маре парте, шi маї вѫртос а поблецiï, ѫn челе маї ѫnфрікошате кіnѹрї, шi nimenѣа nѹ се маї спъїмѫnтѣаzъ de dѫnшiï, фiind къ с'аѹ обічїnѹіт кѹ dѫnселе, шi кѹ ѫnгропарѣа лор; сталцѹл dinцілор есте чѣа маї маре търіе а трѹпѹлѹї, ла каре ѫnтребѹinцѣаzъ фірѣа шi чѣа маї dѹпъ ѹрмъ пѹтере, каре, фiind сфѫршітъ, ѫnцепѹnке ѫnaintѣа морціï! Ѫn времѣа de de мѹлт ѫnчепѣа съ скоацъ копіі dinцї, dела патрѹ чінчї лѹnї, фъръ чѣа маї мікъ певое de сѹпъраре, шi мѹлцї се шi пъщѣа кѹ

кѫте ѹn dinте doĭ, шi лi ce ѫпкеѣа гѹра de dinцĭ шi de тъселе, пѫпъ ла ѹn an, шi скimбарѣа лор ера maĭ тѫрzie шi ѫn maĭ mѹлте рѫndѹрĭ, пе ла 15, пе ла 30 шi пе ла вѫрста de 50 de anĭ, фiind фост oamenĭĭ вѫртошĭ de съпътате шi de траю ѫndeлѹnгат, пѫпъ ла 180 шi maĭ віне de anĭ d'aĭ noшрiĭ, пе каре о mоштенѣа копii dела пъріnцiĭ лор. Акѹm ѫнчеп копii съ скоацъ dinцĭ dела 10 шi 12 лѹnĭ a вѫрстiĭ лор, кѹ mѹлте шi mapĭ невоĭ шi сѹпърърĭ, de тѹсе шi ѫнекъчюне ѫn піепт, кѹ спѹzѣaлъ пе трѹп, кѹ dѹрере de кап, кѹ ѹрdinаре саѹ ѫпкѹетѹръ de mістѹюалъ шi de абѹрѣала трѹпѹлѹĭ, кѹ грѣaцъ шi кѹ ікпітѹрĭ de върсътѹръ, ла каре ачестѣа се ѫнсоцеще maĭ ла ѹрmъ шi апрinzѣала кълdѹpiĭ кѹ сете, кѹ гѫлчĭ шi кѹ dѹрере de гѫт, кѹ neodiхнъ шi кѹ ръсъріtѹрĭ din comn, шi ѫn чѣа maĭ dѹпъ ѹрmъ шi кѹ ѫнтецірĭ de епілепсie, кѹ каре саѹ ес dinцiĭ шi тъселiле ѫn рѫnd шi ѫn нѹmър de 20, шi се ѫnкее гѹра пѫпъ ла вѫрста de doĭ anĭ, кѹ ѫnкiderѣa шi осірѣa фоnтапелiлор капѹлѹĭ, саѹ kad копii ѫn воала кѫĭпѣаскъ шi mор пѫпъ ла а патра парте; кѹ асеmенѣа maĭ mѹлте саѹ maĭ пѹцine певоĭ шi сѹпърърĭ, есте ѫнсоцітъ шi скіmбарѣа dinцiлор, че ѹрmѣazъ пе ла вѫрста de шапте опт anĭ, кѹ ачѣастъ воалъ, шi ѹnde шi кѫnd нѹ се поате ажѹnце пѹтерѣа віецiĭ ѫn dестѹл, аколо с'ажѹтъ шi ѫmплiнеще пе ѹnеле, кѹ пагѹба шi сmінтѣала алтор пърцĭ, саѹ се стiнце de тот шi mор пе жѹmътате, пе ла вѫрста de 14 шi 15 anĭ aĭ пѹбертъцiĭ, а deoсевірiĭ сеmінцiĭ din сѫнце шi а статорнічірiĭ орѫndѹелiĭ фетееџĭ, mор юаръшĭ пе жѹmътате, ръmѫind din тоатъ сѹmа че се наск кѹ віацъ, нічĭ а

крещере ші de съпътате ші сѫпъръріле ешіріі maі тѫлте ші maі mapі; песте ачеста de ва фі ешіреа перекіі dinціиор d'інтіѫ кѫ пѫціne ші mічі сѫпъръpі, de ачеа ва фі ші ешіреа челор-л-алте перекі, кѫ d'о сеатъ сѫпъръpі, пінъ ла колцаріі ші чеі кіінещі, каре аѫ ші ціn о фѫріе maі mape a тъселіиор, кѫ оаре-каре апрінzeалъ a кълdѫріі трѫпѫлѫі, пе каре о кѫноск тѫтеле ші doічіле, dѫпъ арdереа гѫріі ла сѫбт, ка ші dокторіі dѫпъ пѫлс, dінтр'о атіpпаре ші греѫтате a трѫпѫлѫі, din непофтъ de сѫбт ші неастімпъраре de odixпъ, din сете ші din ръсъріtѫpі din comn, din ѫd галбеn poшѫ, de въпсеще скѫтічѣле ші din алте асеmeпеа, ла каре д'аѫ dокторіі ші пъріnціі a фаче maі тѫлт, de кіт a прівегеа пѫmaі opіndѫеліле съпътъціі копіілор, a слобоdeі місtѫелі ші абѫpeлі, a лініщеі імпрежѫрѫлѫі, кѫ denъртареа ші фереала сгomoтѫлѫі ші a кіпѫріиор стреіne, a пѫ се лъса ѫdaці саѫ іntinaці кітѫші de пѫціпъ вpeme, a пѫ се сілѫі кѫ dapea de ціцъ саѫ de mіnкapе кітѫші de пѫціn, ші a се фepі de віnт ші de ръчеалъ din тoате; a се інтіmпіna сѫпъръріле літвpічіиор, че се інсеmnez din фрекътѫра пасѫлѫі, кѫ dapea de doъ dpamѫpі de ѫnт de mirdaле din сеаръ ін сеаръ ші неешіреа de місtѫюлъ, кѫ dapea de ѫn dpam doъ de сіроп de ревеnт кѫ апъ de істъ; юр ѫpdiпареа че есте maі dec інтіmплътоаре, кѫ чеаюѫ de папароапъ, пе din doъ кѫ фрѫnzъ de істъ ші іпdѫлчіт кѫ сіроп de рошкове, diakodiї, юр фііnd maі порnітоаре, de патрѫ чінчі ѫpdiпъpі пе zі, верde саѫ кѫ сіnце, атѫnчі съ се аместече жѫmътате de dpam marnecie албъ, жѫmътате de dpam

de флоаре de пѫчіоасъ, ші doъ dрамѫрі de праф de клеѩ аръпеск, гѫmі арабік, ꙟn zече dрамѫрі de апъ de іcmъ саѹ de чеаѩ de папароане, кѫ патрѫ dрамѫрі de сірѫп de рошкове пе о zi, dꙟndѫсе тѫрбѫрат кꙟте чінчі шасе лінгѫріце, diminеаца, ла прꙟnz ші сеара, ші се вор потріві тоате ла скопѫл пѫтерії віецii, каре съвꙟршаще тоате din сꙟпѫл еі, ші орі ѫnde ші кꙟnd нѫ се вор пѫтеа ꙟmплíni ачестеа de фіре, аколо сꙟнт din mещешѫг нѫ нѫmai песте пѫтінцъ, чі ші de cmінтеалъ, фіінd тоатъ ꙟndрептареа чеа съвꙟршітъ de фіре ші чеа mai dъinітоаре, ші чеа mai poditоаре. Тоатъ тѫрбѫрареа сѫпъръріло́р пе скоатерії ші а ꙟнтꙟрzіерії ешірії dinціло́р, характерісеще прічіна рахітічеі боале, пентрѫ каре am афлат орꙟndѫіреа ачестор прафѫрі, че се фак din треі гръѫнце de калоmел, кѫ doъ de опіѫm, кѫ ѫn dрам de праф de гѫmі арабік, ші кѫ ѫn dрам de zахар ѫnсос de лъmꙟе, ачестеа аmестекꙟndѫсе біне, се ꙟmпарт ꙟn doъ-спре-zече deопотріве пърці ꙟn хꙟртіоаре ші се daѹ ѫnѫл diminеаца ші алтѫл сеара кѫ о лінгѫръ de апъ, саѹ de zеаmъ de кіпъ, пꙟнъ ла потолíреа сѫпъръріло́р ші а ешірії dinціло́р.

Неворбіреа копііло́р.

De обще ꙟнчеп чеі mai mѫлці копії а іmіта аѫzітеле кѫвінте, deла ѫn ан ші жѫmътате, din каре се ꙟнцелеце, къ чел mai ꙟнтꙟѩ mіжлок ал ворбірії есте аѫzіреа, прін каре се съdеск кѫвінтеле органѫлѫі кѫвꙟнтърії, de пронѫнціат, ші кꙟnd ачела ва фі cmінтіт есте ші ачеста nedещептат ꙟn але лѫі; іар кꙟnd ачела ва фі сdравън ші ачеста

грешіт, есте ворбіреа пелтікъ, ші се ажѹнџе ла пропѹнціа кѹвінтелор maĭ тѫрziŭ deкѫт алціĭ. Грешала ачестѹĭ орган ал кѹвѫнтъріĭ, че есте компѹс din треĭ, din пълтѫnĭ, din капѹл берегъціĭ ші din літбъ, се ѫнтѫтплъ de стъ maĭ adeceа орĭ, ѫn ѫmпіеdекареа еĭ, din аца de піеле de сѹбт dѫnса, чеа преа ѫnтінсъ пѫnъ ла вѫрф, de опреще слобоda еĭ тішкаре, ші ѫnсеmnеazъ фіреа о асетенеа стрежѹіре de ѫnфрѫnареа еĭ, ка ші а органѹлѹĭ ѫmпрежѹnътор! прекѹт веdеm ачеаста ла тоцĭ літбѹціĭ, къ сѫnт ші maĭ ѹшорĭ de minте, ші се тае асетенеа аць, скоцѫnd dinтр'ѫnса к'о фоарфекъ аскѹцітъ, ѹn тріангѹл dѹnъ търітеа ѫnтіndеріĭ еĭ, спре вѫрфѹл літбіĭ, dела о лінте тікъ пѫnъ ла чеа таре, ѫnсъ dела вѫрста de 3 anĭ ѫnainте; пеnтрѹ ачеастъ търере а ацiĭ літбіĭ, de ші аре хірѹрџіа dікіселе еĭ, о лопъцікъ сѹбціре de лъціmеа dеџетѹлѹĭ челѹĭ таре, скобітъ ла вѫрф, ші о фоарфекъ боаnтъ ла вѫрф ші аdѹсъ ка сечереа, се фаче ѫnтр'ачест кіп: шеzѫnd копілѹл пе кѹр кѹ капѹл реzімат пе піептѹл тѹтесіĭ ші кѹ гѹра къскатъ, се арdікъ літба ші се ціnе кѹ тѫnа чеа стѫnгъ, кѹ лопъціка ѫn сѹс вѫрѫтъ кѹ скобітѹра еĭ ѫn аць; іар кѹ чеа dреаптъ пе сѹбт dѫnса алътѹръ фоарфека къскатъ пе лопъцікъ ші вѫрѫтъ ѫn аць, dѹnъ търітеа ѫnтіndеріĭ еĭ спре вѫрфѹл літбіĭ, кѫт доъ треĭ гросітĭ de тѹкĭ dекѹціт, ѫn лат ші о тае, ші ѫndатъ ѫnтоарче тѫnа ші о тае тот атѫт ші din жос ѫn лѹnгѹл еĭ, ціind вѫрфѹл фоарфечіĭ спре къпътѫiѹл тъіетѹріĭ чеĭ din сѹс, ші скоцѫnd ѹn петічел de піеле ѫn треĭ колцѹрĭ, фреакъ локѹл тъіетѹріĭ кѹ праф de zахар, спре кѹрцереа бале-

лор ші а zече doъ-zечї de пікътѕрї de сѫнџе, ші се віndекъ кѕ џінереа de пѕцінъ саре ѫн бѕмбак пе dѫнса ѫн doъ треї zіле. Іар ѕнії копії ѫнчеп а ворбі dела треї anї ѫнаінте.

Скіопареа ші о лоцїреа копіілор.

Dела вѫрста d'ѕn an ѫнчеп копії а се ѫнчерка ші кѕ ѕмблетѕл пе пічіоаре, ші ле adѕк ѕнії маї потрівіте ші калк кѕ лаба ѫнтреагъ пе пъмѫнт, de кѫт алцїї, каре тѫръск пічіоареле ші калк кѕ лаба жѕмътате din сччітѕра еї, ла ѕнѕл саѕ ла амѫndoъ пічіоареле, ші скіопътеz ла ѕмблет. Сччітѕра лабії чеа de din афаръ, се траџе din сччітѕра мѕшкнѕрілор пічіоарелор, каре се лас ші се ѫndрептеz кѕ бъї калde de пѕчіоасъ, кѕ саре de бѕкате, каѕтъ ѫн картеа апелор металіче, ші кѕ depрindереа ѕмблетѕлѕї. Іар чеа de din лъѕнтрѕ сччітѕръ а лабії, че калкъ пе марџінеа тълпії, се траџе din легътѕріле ѫнкіетѕрії глеznії, ші нѕ се поате ѫndрепта фъръ алте ѫмпротіве легътѕрї, de din афаръ din мештешѕгѕл хірѕрџіеї.

Іар олоцїреа есте о алтъ ѫнтѫмпларе, de нѕ вор фі пічіоареле паралітіче din delѕнгатъ dѕрере ші zъчере, вешеde ші стафіdіте, чі нѕмаї аморціте de сімцїреа лор, каре се ші ѫнтѫмплъ dела вѫрста d'ѕn an ші пѫнъ ла треї, din боала рахітікъ, ші аре міжлок de ѫndрептаре кѕ фачереа арътателор бъї калde, ші кѕ черчетареа оаселор шірѕлѕї гребенѕлѕї, ѫн каре гъсindѕсе вре ѕнѕл саѕ маї мѕлте оасе ешіте din лініа лор, маї ѫнлъѕнтрѕ саѕ маї din афаръ, каре ѫнтind мъdѕва гребенѕлѕї, кѕ крещереа стрѫмбътѕрілор ші аморцеск пічіоареле de о-

лоціреа лор, сь се факъ кѹ 'н децет маї дін жосѹл лор, о фѫнтѫна де гъітан, сетаціе, ѫнсь нѹ ѫн кѹртезіш, чі ѫн лѹнгѹл гребенѹлѹї, ші сь се лѹкреzе кѹ аліфіе де арцеиѹ, пѫнъ ла ѫндрептареа пічіоарелор ші 'нтретареа болнавѹлѹї, ѫнтрѹ тоате але ѫнтреціmеї ші але сьнътъціі лѹї. Каре ачеаста се поате ѹрма ші ла тоате кокоашеле, спре опріреа крещеріі лор.

Стрікареа стомахѹлѹї, плекателе.

Чел маї пѹтерпік дар ші чел маї трѹдіт орган ал трѹпѹлѹї, ѫн тоатъ піареа омѹлѹї, есте стомахѹл, ватра діететічелор ші а алтор грешелї але лѹї, ші чеа маї дес ѫнтѫмплътоаре ші ѹрмътоаре есте а патіміі лъкоміеї, каре не ѹїтеще кѹ ворба, кѹ ръсіпіреа гѫндѹлѹї ші кѹ ѫнтърѫтареа гѹстѹлѹї, а міросѹлѹї ші а ведеріі, ші не слъбеще сімціреа саціѹлѹї ші стъпѫніреа сінешѹлѹї ностръ, де'л ѫмповъръм кѹ мѹлціmеа саѹ кѹ стрікъчѹнеа хръніі, песте мъсѹра ші пѹтереа містѹеліі лѹї, дін каре се деосібеск ші сѫнт доъ деосебіте граде; градѹл дін тѫиѹ се ѫнсемнеаще кѹ о непофтъ ші неплъчере де мѫнкаре, ші ціне де фоаме пѫнъ ла ѫндрептареа стомахѹлѹї, фъръ алтъ сѫпъраре, иар мѫнкѫнд фъръ пофтъ дін ѫндемнаре ші обічеиѹ, атѹнчї се префаче ѫн градѹл де ал доілеа ші се болнъвеще омѹл де боала лѹї ші се прічінѹеще посоморѫреа коарделор гѫтѹлѹї, але мѫїнілор ші але пічіоарелор, ші о ѫндрептеазъ фіреа кѹ борѫтѹра саѹ кѹ ѹрдінареа прісосѹлѹї. Іар щіінца медіціналъ о ѫндрептеазъ, кѹ кърѫценіа стомахѹлѹї, саѹ кѹ лѹкрареа трѹпѹлѹї ші кѹ плімбареа пе жос, ші кѹ пе-

тѫпкарѣа ші трацерѣа пе мѫînі de плекате, пѫнъ ла ѫndрептарѣа лѹї. Ачѣастъ ѫнгреѹіере а стомахѹлѹї, непѹтѫnd'о копіі с'о вораскъ ѫn пріпъ, ѫї dъ ѫn боала епілепсіеї de стінтѣала мінції, ші се ѫнтѫмплъ ші ла чеї маї ажѹншї de вѫрстъ, din лъкоміе, че есте а се фері din тоате ші ѫn тоатъ времѣа, фіінd къ depринde ѫнгълъчѩнѣа ші прічінѹеще чѣа маї ѫнфрікошатъ боалъ ші патімъ а кѹцетѹлѹї ші а dѹхѹлѹї несъціос, de фрігѹрї ѫndелѹнгате ші лѫнгоаре de моарте.

Фрігѹл.

Фрігѹл, ѫмпротіва времії ші а стърії сънътъції, есте ѹн спасмос а сістемії нервелор d'ѹн ѫнчепѹт de боалъ, віне кѹ фіорї свѹрътоаре, свѫрлеще піелѣа ка чѣа de гѫскъ ші ръчеще ші гемѹеще трѹпѹл, стрѫнце ші 'нкѹе порії авѹрелії лѹї ші порнеще ѹмезеліле din фацъ ѫn челе din лъѹнтрѹ лѹї, ѫn пѫнтече, ѫn піепт ші ѫn креерії капѹлѹї, ші маї кѹ сѣамъ ѫn органѹл сплінії, ѫнгѩцъ пічіоареле ші мѫînіле, насѹл, ші ѹрекіле, ѫнвіnецеще бѹзеле, ші се ръварсъ фрігѹл песте тот трѹпѹл ѫнтр'ѹн ѫнфрікошат кѹтремѹр, кѹ къскътѹрї ші офтърї de ѫнекъчѩне ѫn піепт, ші кѹ маре dѹрере ші амецѣалъ de кап, din ѫмвѹлзѣала сѫнцелѹї ѫнтр'ѫнсѹл, кѹ слобозіре de ѹd алб ші апос, ші кѹ сълъвіре ші скъdере de пѹлс, кѹ ѹрdінаре саѹ скѹїпаре de сѫнце, саѹ кѹ кѹрцере de сѫнце din нас; ші кѹ кѫт ва ціnѣа маї мѹлт, кѹ атѫт есте ші маї прімеждіос віеції, din асѹпрірѣа релъкрърії еї, каре се ші ащѣаптъ de ѹн асеменѣа град de ѫнфіерфінцѣалъ, ші ѫнсемнѣазъ о грѣа боалъ саѹ о граб-

ніκъ префачере ꙟн съпътате саѹ ꙟн моарте; ꙗр de ва фі фрігѹл маї мік ва ціnеа маї пѹціn ші се ва префаче ꙟн ꙟнфіербінцѣалъ, ка ла фрігѹръ, dѹпъ каре се ші ꙟнсемнеазъ кѹ слобоzіреа ѹнѹї ѹd грос ші тѹрбѹрос, de крісіс, саѹ к'о лінъ пѹтѹроасъ ші арzътоаре ѹрdінаре, саѹ кѹ кѹрцере de ѹн сꙟнце негрѹ ші арzътор пе нас есте de мꙟнтѹіре; ꙗр de ва фі фрігѹл нѹмаї кѹ фіорї свѹрътоаре ші аместекате кѹ ꙟнфіербінцѣалъ а калdѹріï, атѹнчї ꙟнсемнеазъ къ de вр'о стінтѣалъ органікъ de жѹнгꙗ, de маї dінаінте ꙟн копт, саѹ ꙟн кангренъ ші несnъргꙟnd ші нестрекѹрꙟndѹсе ꙟн челе dін афаръ, ꙟнсемнеазъ ачеа ръчѣалъ а трѹпѹлѹї моартѣа лѹї. Dар орї кꙟт требѹеще а се ꙟнтꙟмпіна тот фрігѹл трѹпѹлѹї, кѹ фрекътѹрї калdе de мꙟїнї ші de пічіоаре, кѹ рѹфе ші кърътіzї фіербінте, кѹ бае de апъ фіербінте de пічіоаре саѹ de тот трѹпѹл, ші кѹ бъѹтѹра de чеаꙗрї de мѹшецел, калdе ші кѹ ꙟнвълеалъ калdъ, de ꙟndемнарѣа ꙟнфіербінцеліï релѹкрърії фіріï, ші de ꙟнлесніреа абѹреліï ші а асѹdеліï трѹпѹлѹї.

Сетеа.

Сетѣа есте о негрешітъ ѹрмаре атꙟт а фрігѹлѹї кꙟт ші а ꙟнфіербінцеліï трѹпѹлѹї dін боалъ, ші о сімціре атꙟт а спастосѹлѹї, кꙟт а реакціï фіріï de алінарѣа ші потолірѣа еï, ші се dъ ꙟн фріг, бъѹтѹра калdъ ші ꙟн калdѹръ чеа ръкорітоаре, спре ꙟнdемнарѣа абѹреліï трѹпѹлѹї ші спре ꙟмплініреа келтѹітеї ѹмеzелї а лѹї, ші есте ачеа потрівітъ кѹ требѹінца стъріï, пꙟнъ ꙟн dоъ окъ пе zі, ꙟн тоатъ времѣа de фолос, фіінd къ се ші містѹеще ші се келтѹеще лесне ші ꙟнграбъ, прін ѹd ші прін абѹ-

реала трѫпѫлѫї; ꙇар ачеа несъціоасъ ка ші непотрівітъ, ꙟн апрінzеалъ несімціть сете, ꙟнсемнеазъ о старе de боалъ реа ші греа, ші се ꙟнтѫмпінъ кѫ бъѫтѫра фіертѫріі de орz, кѫ аместекареа de треї патрѫ лінгѫріце de оцет ꙟнтр'ѫна окъ, саѫ к'о лімонадъ de треї лінгѫріце de кремортартар, кѫ 10 dрамѫрї de zахар ꙟн doъ літре de апъ, каре слобоаde ші ꙟнкѫетѫра місттѫелііт, саѫ кѫ шербет de dѫлчеацъ de вішіне, саѫ de трандафірї, ші маї вꙟртос de стіѫръ, ші маї вꙟртос кѫ zеамъ de портокале ші de родії, че сꙟнт de обще ръкорітоаре ші алінътоаре de сете. Іар кꙟnd ꙟнгіорцеще ꙟнгіцітѫра бъѫтѫріі, ꙟнсемнеазъ моартеа болнавѫлѫї.

Дѫререа ші амецеала капѫлѫї.

Ачеаста се ꙟнтѫмплъ ші ꙟн сънътате маї dec, din тѫрбѫрареа патімілор de мꙟніе ші de неказ, кѫм ші din ꙟнкѫетѫра місттѫелііт ші а абѫреліі трѫпѫлѫї, de ръчеала лѫї, саѫ а пічіоарелор, ші din арdереа ші бътаеа разелор соарелѫї ші а кърбѫнілор ла кап; ꙇар ꙟн боалъ се ꙟнтѫмплъ din ꙟмбѫлzеала сꙟнцелѫї ꙟн кап, ꙟн спастосѫл фрігѫлѫї ші ꙟн ꙟнфіербінцеала кълdѫріі трѫпѫлѫї, кѫм ші din троахъ din ръчеала капѫлѫї, din опріреа скѫрцеріі трꙟнжілор ші а орꙟndѫеліі фемееңї, ші din стрікареа стомахѫлѫї, кѫм ші dintр'о гъѫноасъ мъсеа, каре ва скоасъ, ші се ꙟнтѫмпінъ кѫ слобоzіреа місттѫеліі ші а абѫреліі трѫпѫлѫї, кѫ бъѫтѫра de doъ треї dрамѫрї de кремортартар кѫ апъ, саѫ а фіертѫріі de doъ треї dрамѫрї de сінамікі кѫ прѫне, кѫ фачереа бъілор калde de пічіоаре сеара ꙟнаінтеа кѫлкъріі, ші кѫ бъѫтѫра чеаюріілор кал-

фiind ↑пкѕетѕра ші maĭ deлѕпгатъ, ші о старе а съпътъцї, атѕпчї съ се топеаскъ 10 dpamѕpĭ de саре амаръ ↑птр'о літръ de апъ калdъ ші стрекѕр↑ndѕсе съ се беа ↑п патрѕ zіле, к↑те 25 de dpamѕpĭ din dimineацъ ↑п dimineацъ; ıар копіілор сѕгъторĭ се dъ к↑те 5 dpamѕpĭ de cipon de ревент ші de manъ. Іар неслобоzindѕсе в↑птѕл ↑ndeстѕл ші ва ѕрma dѕреріле de колікъ, атѕпчĭ ↑пceтпеаzъ о cmintеалъ а фікатѕлѕĭ ші съ се ıа ачеле шасе прафѕрĭ че с↑пт аръmaтe ла metodѕл слъбітор, пе к↑те треĭ zіле, ѕпѕл dimineaца ші алтѕл сеара, ші съ се пѕе dѕпъ іспръвеніа лор ші патрѕ чінчĭ ліпіторĭ ла шеzѕт, ші се ва слобоzі ↑п вое ші вор ↑пчета ші dѕреріле de тот, пъzindѕсе de бр↑nzетѕрĭ, de пръжітѕрĭ ші de ѕскѕтѕрĭ, ші maĭ в↑ртос de бъѕтѕра ракіѕлѕĭ.

Ѹрdinареа ші върсътѕра.

↑пкѕетѕра абѕрелiĭ трѕпѕлѕĭ din фріг ші din ръчеалъ, пепѕт↑nd ръсѕфла ↑п фаца піелiĭ dѕпъ ор↑ndѕıала съпътъцiĭ, о ръсѕфлъ фіреа віецiĭ прін чел din лъѕптрѕ канал, ал ѕdѕлѕĭ ші ал maцелор, ла каре есте ші фікатѕл коплѕкрътор, кѕ скретеле ıѕцелiĭ шĭ але върсърiĭ венінѕлѕĭ лѕĭ, прекѕm веdem ачеаста ла о ↑псѕфлатъ пѕтоаре de din афаръ, ръсѕфл↑ndѕсе ↑птокmaĭ кѕ ачеа пѕтоаре ↑п в↑птѕрĭ прін шеzѕт, ші de ва фі фъръ вре о cmintеалъ органікъ кѕ жѕпгıѕ ↑п фікат, есте о m↑птѕітоаре релѕкраре de ↑ndрептареа ші цінереа екілібрѕлѕĭ еĭ; пентрѕ ачеаста нічĭ се волнічеще а се опрі ↑ndатъ, чі а се ↑плеснi maĭ в↑ртос върсътѕра, кѕ бъѕтѕра de чеаıѕрĭ саѕ de апъ калdъ, doъ треĭ чешчĭ пе чеас, кѕ а кърѕıа опінтітѕрĭ се daѕ zemѕpі-

ле ꙟn фаца пieлiĭ de абȣрѣала лор, каре се шi ꙟn- dѣаmnъ кȣ фрекътȣра трȣпȣлȣĭ кȣ ȣn фланел калd шi се алinъ шi се потолеще грѣаца шi върсътȣра; асеmenѣа требȣiеще а се ꙟплесni шi ȣрdinарѣа, а- флꙟndȣсе ꙟn mаце ꙟn тоатъ времѣа ръmъшiце стъ- тȣте шi nedешертате, каре атȣnчĭ ле ꙟnтърꙟт вiер- mъпоаса лор лȣкраре, кȣ тот фелȣл de скреmете шi de dȣрерĭ, шi вор dешертате, кȣ'n лin шербет din треĭ dраmȣрĭ de праф de ревеnт кȣ чiнчĭ dра- mȣрĭ de фрȣnzъ de izmъ, се фiербе ꙟn 60 dраmȣрĭ de апъ nȣmаĭ ꙟn патрȣ чiрчĭ колкоте, се акопере ȣлчiка пꙟnъ се ва ръкорi, се стрекоаръ прintр'о кꙟрпъ шi се бѣа ла патрȣ чѣасȣрĭ, кꙟте ȣn фiлiцѣаn de 10 dраmȣрĭ ꙟn доъ ziле; dȣпъ ачѣаста nеꙟnче- тꙟnd ȣрdinарѣа, ȣрmѣаzъ алте dоъ треĭ ziле бъȣтȣ- ра фiертȣрiĭ de чiнчĭ dраmȣрĭ de сътꙟnцъ de in пi- сатъ ꙟn ȣnа окъ de апъ пꙟnъ ръmꙟne жȣmътате пе о zi, кȣ каре с'алinъ шi се потолеще шi ȣрdinарѣа. Iар кꙟnd ꙟmпротiвъ nȣ се ва алinа върсътȣра шi ȣр- dinарѣа кȣ арътателе шi ꙟmплiniтеле miжлоаче, шi се ва ꙟnсоцi шi ꙟnфiербinцѣала кълdȣрiĭ, атȣnчĭ се ꙟnсеmnѣаzъ къ сꙟnт ꙟnсоцiте шi к'о сmintѣалъ органiкъ, шi вор кътацĭ болпавiĭ ꙟn грабъ шi ꙟn- трȣ тоате, прекȣm ла локȣл лор шi ла mетоdȣл слъбiтор се повъцȣеще, пъzind орꙟndȣiала лȣĭ, пꙟnъ ла ꙟnтреmарѣа сънътъцiĭ лор de тот.

Тȣсѣа шi сȣгiцȣл.

Тȣсѣа есте о гꙟdiлiтȣръ каре ръсаре dintр'ȣn ор- гаn ал пꙟnтечелȣĭ шi ръспȣnde ꙟn пльmꙟnĭ, саȣ din ꙟnсȣшĭ органȣл пльmꙟniлор, саȣ din капȣл бере- гъцiĭ лȣĭ, кȣ каре о скърпinът саȣ о сiлim кȣ ръ-

съфларea аерълѹ̆ї, съ о скоатем dintр'тnсъл, кѹ̆ скоатере ші лепъdаре de вале саѹ̆ de о тnкiегатъ флегмъ, ші се прічінѹеще ачea гтdiлітѹръ din асъпріта ші тmпіеdеката абѹрeалъ а феції трѹпѹлѹ̆ї, din ръчeалъ, че аре о ръспѹndерe кѹ тоате органеле ші maї кѹ сeamъ кѹ ал плъmтnілор, каре се нѹщеще ші тnкнагъ ѹmezeліле лор тn флегmъ, тn гindѹрї ші тnтърітѹрї тnтр'тnселe, саѹ̆ тnтъртъ гindѹріле (тѹ̆беркѹ̆ліле) ші тnтърітѹріле лор кѹ апрінzeалъ ші dаре тn конт de лeптъ, ші есте тnсърчінателор фемеї прімeжdioасъ de лепъdътѹрї, ші de обще тѹтълор о трѹdъ de neodixnъ comnѹлѹ̆ї ші копіілор de сѹрпътѹрї, ші се тnттmпінъ кѹ слобоzіреa ші ръсѹфлареa абѹ̆релії феції трѹпѹлѹ̆ї, кѹ лѹареa прафѹлѹ̆ї methodѹлѹ̆ї слъбітор ші а чeaнѹрілор калdе de mѹшeцел, mѹскъleск ші de сок, ші а флоареї de пѹчioасъ, пrnъ ла ѹn dрam пе zi, кѹ mіере саѹ̆ кѹ zахар, кѹ фачереa бъілор калdе, ші кѹ віецѹіреa чeа регѹ̆латъ ші mішкътоаре de тnкіетѹріле трѹпѹлѹ̆ї. Ачeастъ гтdiлітѹръ de тѹсе се прічінѹеще ла копії ші din ешіреa ші скімбареa dinцілор, ші din лімбрічї, ші кѹ скоатереa лор се потолеще. Чеї ажѹnші de вtрстъ поате съ тnтребѹinцeze ші dѹлчeaца de рeаn рас, ктте о лінгѹрь de масъ diminеaца ші ѹna сeара, саѹ̆ ктте doъ треї пікътѹрї de балсам de meха, пе о бѹкъцікъ de zахар.

Сѹ̆гіцѹл есте ѹn спасmос ал стоmахѹлѹ̆ї dintр'ѹn вtnт тnкіс, тn mацѹл чел mік ал ръспѹnсѹлѹ̆ї лѹ̆ї, ші се тnттmпінъ лесне кѹ лѹареa арътателор прафѹрї ші а чeaнѹрілор de mѹшeцел, ші віне dintр'о стіnтеалъ реа ші греа а містѹіелії.

Сотпъл греŭ ꙋĭтіт.

Ші 'н чѣа маĭ бꙋнъ старе а сънътъції есте сот-пꙋл чел греŭ ꙋп ꙟчепꙋт de боалъ, din віецꙋіре хрънітоаре ші шеzътоаре, се ꙟнгроашъ ші се ꙟм-бꙋлzеще сꙟнцеле, ꙟn органꙋл фікатꙋлꙋĭ ші ал кре-ерілор капꙋлꙋĭ, de ꙟнгреꙋіерѣа ціркꙋлаціеĭ лꙋĭ, ка-ре adꙋче сотп греŭ, апроапе de песітціpѣа греꙋ-тъції трꙋпꙋлꙋĭ, ші а тістꙋелії стотахꙋлꙋĭ, ші dъ лесne ꙟn апоплексіе, dap се прічінꙋеще ші din о-степѣалъ de трꙋdъ ші тꙋнкъ таре, кꙟnd атꙋпчĭ есте вретелпік, ші се ꙟнтꙟтпінъ кꙋ odіхпа ші ꙟn-третарѣа трꙋпꙋлꙋĭ. Сотпꙋл чел греŭ ші adꙟпк се дещеаптъ греŭ ші ꙋĭтіт, саŭ кꙟnd се deщѣаптъ de алтꙋл ші пꙋ се поате скꙋла; ꙗр кꙟnd пꙋ се поате deщепта ші скꙋла нічĭ de алтꙋл, атꙋпчĭ есте ꙟn а-поплексіе ші требꙋеще а се ꙟнтꙟтпіпа кꙟт таĭ ꙟn пріпъ ші таĭ ꙟнгравъ, кꙋ лꙋаре de сꙟнце dintр'ꙋп пічіор, кꙋръцепіе а стотахꙋлꙋĭ ші кꙋ паzа орꙟп-dꙋелії тетоdꙋлꙋĭ слъбітор, пꙟнъ ла deщептарѣа ші ꙟптретарѣа болпавꙋлꙋĭ de сънътате. Іар чел лі-піщіт, dꙋлче ші ꙋшор хръпеще ші ціне сънъта-тѣа ші чел de гріжĭ тꙋлте есте трꙋdіт ші се пре-кꙋртъ лесне, ші чел de цер таре adoapme віаца ꙟn тоарте, ꙗр чел прекꙋртат de боалъ, ꙟнсет-пѣаzъ о старе грѣа.

Neadopтірѣа ші ръсърітꙋра din сотп.

Ꙟn старѣа сънътъції се прічінꙋеще neadopтірѣа, ла сꙋгъторії копії, dintр'о пресітціре de dꙋpepe de тъτрічĭ ші de ꙟпгреꙋіерѣа тістꙋелії, пꙟнъ варсъ саŭ ꙋрdінъ прісосꙋл хръпії, саŭ ꙟĭ къльzꙋеще

вѫтѕмала епілепсіеї ші се пъzеск; ꙗр ла чеї ажѕнші de вѫрстъ се прічінѕеще din гріжї мѕлте ші марї, кѕ гѫndѕрї фрікоасе ші спъїмѫнтътоасе, de вѕкѕріе ші ѫнтрістаре, de некаz ші de мѫніе, саѕ dінтр'о ѫнтѫмпларе de сгомот каре сперіе сомнѕл, ші се ѫнтѫмпінъ кѕ мѕтареа ші стъпѫніреа гѫndѕлѕї ші маї вѫртос, кѕ чітаніа вѕнелор ші фолосітоарелор кърцї; ꙗр ѫн старе de боалъ ші de непѕтінцъ се прічінѕеще din dѕрерї de неоdіхнъ, саѕ din греѕтате de стомах ші de трѕп, кѕм ші din префачереа еї ѫн невѕніе саѕ ѫн съпътате, ші се ѫнтѫмпінъ кѕ алінареа dѕрерілор ші а сѕпърърілор боалії, че сѫнт arътате пе ла локѕріле лор; ꙗр ла копії се ѫнтѫмпінъ кѕ ѕшѕрінца ші ѫнтъріреа стомахѕлѕї, кѕ фрекареа ѕнеї вѕкъцелї de zахар пе коажъ de лъмѫе, пѫнъ се ва ѫнгълвені, ші се dъ dінтр'ачеаста топіт ѫн цѫцъ саѕ ѫн апъ dimineaца ші сеара. — Іар ръсърітѕра din сомн есте о ѫнтърѫтаре а сістемії нервелор, к'о сълтаре а мѕшкѕрілор ѕнеї пърцї а трѕпѕлѕї, ѫн старе de съпътате din ѫнгреѕіереа містѕелії стомахѕлѕї, саѕ din лімврічї, саѕ din петрекѕте спъїмї, каре се пъзческ ші ѫн сомн ші се depind ѫн обічеѕ, кѕм ші din ѫнгреѕіереа цірксолаціеї сѫнцелѕї din ръчеалъ, саѕ din кѕлкаре ремѕітъ ші сѕчітъ ші кѕ къпътѫѕ непотрівіт, de лі се паре нътімашілор ѫн віс, къ каd din пат, саѕ къ'ї ѫмволdеск ші'ї апасъ чіне-ва, саѕ скѫршнеск din dінцї din спасмосѕл стомахѕлѕї, de'шї мѕшк лімва din гѕръ, саѕ рохоеск ѫн сомн din ѫмвѕлzеала сѫнцелѕї ѫн кріерї ші ѫн пълмѫнї, ші вісеz сѕгрѕмаре. Іар ѫн боалъ сѫнт ачесте прімеждіоасе арътърї, ші маї вѫртос асѕ-

вра ешіріі dinцілор копіілор ші а върсатȣлȣі, ѫnсеmnez греȣтатеа лор ші сѫнт, а се ѫnтѫmпіnа кȣ скоатереа літвріічілор, кȣ кȣлкареа ѫn лінie dреапть орізонталъ, ші mаі вѫртос кȣ слобозіреа ші ѫnлеспіреа mістȣелііі стоmахȣлȣі, ші кȣ паzа чеа потрівіть а кълdȣріі трȣпȣлȣі de абȣреала лȣі, пѫнъ ла пічіоаре, ші кȣ аdесеа фачереа бъілор калdе de пічіоаре ѫn времеа кȣлкъріі.

Лешіnȣл.

Се пріччіnȣеще mаі dес din грабніче непревестітоаре ѫnтѫmплъръ, de бȣкȣріе саȣ de ѫnтрістаре, кȣm ші din mѫnie ші некаz перъсȣфлат саȣ преа апрінс, ші din спаіmъ ші темере de фрікъ, віне кȣ о сфѫршітȣръ din лінгȣреа ші кȣ ȣn спасmос de ѫnекъчіȣne ѫn піепт, ші каde omȣл, саȣ фетеа, че есте mаі сȣпȣсъ ачестеі ѫnтѫmплърі, ѫnтр'о несіmціре а трȣпȣлȣі кȣ ѫmпіеdекатъ ѫnсȣфларе ші ръсȣфларе а лȣі, саȣ асȣпрітъ ші прекȣрmатъ de тот, ші dȣпъ кѫте-ва minȣте саȣ сфертȣрі de чеас, се слъбеще ші се прекȣрmъ спасmосъл, ѫnчепе лін а ѫnсȣфла ші а ръсȣфла ші се dещеаптъ пътіmашȣл, ка dinтр'ȣn соmn dȣлче ші аdѫнк, фъръ щіре de челе че і с'а ѫnтѫmплат; ачест лешін се ѫnтѫmплъ ші din dȣрероаре ші сфѫршітоаре ȣрdіnърі ші скȣрџерi de сѫnџе, кȣm ші din реа ші греа mістȣіалъ а ȣnор mѫнкърі тарі, din непȣтінца сȣпȣнеріі лор, ші din ѫmпіеdеката лȣкраре а ȣnȣі орган ші а цірклаціеі сѫnџелȣі, din ръчеалъ ші асȣпрітъ абȣреалъ ші асȣdеалъ а трȣпȣлȣі, кȣm ші din dелȣнгата ѫnкȣетȣръ а mістȣелііі, ші се ѫnтѫmпінъ кȣ бъȣтȣрі слобозітоаре de mістȣіалъ ші de

абѫреала трѫпѹлѹї, кѹ хлеѫ саѹ хпт de mirdале ші кѹ чеанѹрі de тѫшеџел калde; ѹрdinареа ші скѹрџереа de сѫнџе прекѹт се ѫнваць пе ла локѹріле лор; ѫр патimiле de mѫnie ші de некаz, de бѫкѹріе ші ѫнтрістаре, требѹіеще ѫнфрѫнать кѹ стъпѫпіреа сінешѹлѹї, ші се ѫнтѫmпінь кѹ фрекътѹрі de mѫinї ші de пічіоаре кѹ пѫнzетѹрі ѫнкълzіте, ші кѹ ѫнвіоръtoare кѹвінте, dѹпъ deщептаре din лешin, кѫnd се ші ѹmiлеще de фапта лѹї.

Nъdѹшала ші слъбічѫпеа.

О неапърать ѹртаре а боалелор ѫнфіербѫнтътоаре ші апрінzътоаре есте, пъdѹшала ші слъбічѫпеа трѹпѹлѹї, асѹпра крісісѹл лор, ші mаї вѫртос кѫnd се префак ѫн алте хропіче, ѫн ленте ші офтічї, кѹ ѫнфіербінџеалъ din сеаръ ѫн сеаръ, de нѹ се пот ѫнтрета болнавії de съпътате, din прічіна ѫнфіербінџелії, че есте о сѫргѹінџъ а тъmъdѹітоареї пѹтері а віеџії, ші ѹрmеаzъ ѫnainte кѹ пъdѹшала ші слъбічѫпеа, ші се скаd пѹтеріле din вреme ѫн вреme mаї mѹлт, ші се ѫнтѫmпin dѹпъ фіреа боалії, кѹ mіжлоачеле челе арътате пе ла локѹріле лор; ѫр кѫnd ва фі пъdѹшала ші слъбічѫпеа фъръ ѫнфіербінџеалъ ші алтъ сѹпъраре, атѹнчї сѫнт о неапърать ѹртаре а петрекѹтеї боалї, каре ласъ ѫн ѹрmа еї, dѹпъ префачереа ѫн съпътате, ші се ѫнтѫmпінъ кѹ бъѹтѹра чеанѹрілор de izmъ ші de zалешѹ, dѹпъ повъџѹіреа ші орѫndѹіала metodѹлѹї ѫнтърітор. Іар пъdѹшала чеа ѫн парте ші deпрінсъ ѫн стареа съпътъџії, прекѹт есте а сѹбџіорілор, а вінтрелор ші а лабелор пічіоарелор, есте а се пъzі ѫн тоатъ вреmеа непрекѹрmат,

ші ферітъ ка тоатъ алтъ скȣрџере спре а нȣ се сі-лȣі опрірѣа еĭ, къ се ва префаче ꙟн боалъ, фііnd къ тоатъ старѣа сънътъції стъ ꙟнтр'о непрекȣрmа-тъ скъdере ші adъоgаре а пȣтерії віецiї ꙟн тот кȣр-сȣл еĭ, кȣ оаре каре ръсȣфлърĭ de ȣшȣрінца еĭ, ші нȣ се поате стръmȣта din орꙟndȣнaлъ фъръ сmin-тѣала сънътъції еĭ. Dар се ꙟнтꙟmплъ пъdȣшала ші слъбічнȣнѣа ші ꙟн старѣа сънътъції, din некȣръцірѣа ші слъбічнȣнѣа містȣелії стоmахȣлȣї, ші maĭ вꙟртос пе кълdȣріле верії, каре се ші ꙟнтꙟmпінъ кȣ бъȣтȣ-ра de лimonadъ, de треĭ патрȣ лінгȣріце de креmор-тартар, кȣ 10 de zахар ꙟнтр'о літръ de апъ аmе-стекате.

Спаĭmа ші mꙟніѣа.

Тоатъ веdерѣа ші аȣzірѣа грабнікъ, неащепта-тъ ші непревестітъ, de віне саȣ de ръȣ, de бȣкȣ-ріе саȣ ꙟнтрістаре, не спъĭmꙟнтѣаzъ, ші тоатъ спаĭ-mа есте ȣн спасmос ка d'ȣн тръснет din сеnin, кȣ ꙟнчетарѣа ръсȣфлърії ші а ціркȣлаціеĭ сꙟнџелȣї, кȣ ꙟнџеленірѣа сіmцірeĭ ші а гꙟndірії ші кȣ ꙟнгълбені-рѣа феції, de о пасівъ старе а віецiї, каре ръчеще ші ꙟнкіагъ сꙟнџеле ꙟн васеле челе сȣбцірĭ а ле ор-ганелор трȣпȣлȣї, de пащерѣа гіndȣрілор ші а ꙟн-търітȣрілор лор, ші maĭ вꙟртос а фікатȣлȣї, ші сꙟнт de ȣн ꙟнчепȣт de патіmъ ші боалъ, ші се ꙟн-тꙟmпінъ кȣ паzа орꙟndȣіелії меmоdȣлȣї слъбітор ші кȣ лȣарѣа прафȣрілор лȣї, чел пȣцін пе треĭ zіле; кȣ mȣлт maĭ марĭ сꙟнт ȣрmъріле спаĭmії ла копії ші ла чеĭ непȣтінчіошĭ болнавĭ, de кad ꙟн-dатъ ꙟн епілепсіе саȣ ꙟн лешin de mоарте. Іар mꙟ-nia есте ꙟmпротівъ, о старе активъ а віеції, каре се аnpinde dinтр'о ꙟmпротівіре а пъdеждії ші а а-

щептърії, ↑нтр'о грабнікъ ші фȣріоасъ тȣрбȣраре а с↑нџелȣї, de ↑нгълбенеще фаца, спȣтеазъ гȣра, сълбътъчеще кінȣл, піереVсімціреа ші г↑ndіреа, се гръбеще лȣкрареа, се отръвеск zетȣріле органелор, ші се ръсп↑ndеск, але п↑нтечелȣї ↑н піепт, але піептȣлȣї ↑н inimъ ші але іnimії ↑н креерії капȣлȣї, de се рошеск окії, се ↑нвінеџеск бȣzеле ші се ↑нкордеz mȣшкії трȣпȣлȣї спре ръсбоюл ръсбȣнърії! dȣпъ каре скъп↑nd de прімеждіа апоплексіеї, скаde ші се слъбеще фȣріа, с'алін валȣріле тȣрбȣрърілор ↑нтр'о сімціре de остенеалъ греа, кȣ deсе ші ad↑нчї офтътȣрї ші кȣ dȣрере ші греȣтате de кап, п↑нъ се стрекор zетȣріле пе ла локȣріле лор, ші се ↑нт↑mпін ші с'ашеz тоате кȣ пеm↑нкареа, ші кȣ бъȣтȣра de чінчї dраmȣрї de креmортартар кȣ 10 de zахар ↑н doъ літре de апъ, ші кȣ плімбареа пе жос, чел пȣцін de doъ треї чеасȣрї, ші dȣпъ ȣн соmн de алте треї съ тъп↑нче, dȣпъ повъцȣіреа mетоdȣлȣї ↑нтърітор ші кȣ паzа ор↑ndȣелії лȣї, чел пȣцін de треї zіле ші кȣ фачереа бъілор калdе de пічіоаре, din сеаръ ↑н сеаръ ↑н времеа кȣлкърії.

Фріка ші пъdеждеа.

Къ есте о ↑нцелеџере а dȣхȣлȣї mаї ажȣнсъ ↑нтре чеї de о сеаmъ кȣлтіваџї, de се ↑нтреб ші се ръспȣnd ші прін г↑nd, ка прін кȣвінте, веdеm ачеаста din провіdенца лор, ші ↑нтре deосебітеле неаmȣрї de віецȣітоаре фъптȣрї, къ се ↑нцелег кȣ семне ↑нтре d↑нселе de сімціреа лор; din каре се ↑нцелеџе къ есте о пресімціре mаї лȣmіноасъ саȣ mаї ↑нтȣнекоасъ ↑н оm, din каре ръсаре ачеа те-

тетере ші пѣтетере, че есте фріка ші пъдеждеа, каре се скітьб ші се префак ѕна din алта ꙟn віаца отѕлѕї, прекѕт ле ведет ші ꙟntр'ѕn жок de кърції префъкꙟndѕ-се таї dес, фріка піерdepiї кѕ пъдеждеа къщігѕлѕї, ші есте о петречере плъкѕтъ, каре се deпріnde ꙟn обічеюѕ ші се ажѕпце ꙟn патітъ de стъпꙟпеще пе от. Фріка асѕпреще съпътатеа ші тіnтеа, юар пъдеждеа ле ꙟnвіореазъ, ші кѕ кꙟт се вор хръпі ѕна саѕ алта de віне саѕ de ръѕ таї deлѕпгат, кѕ атꙟт се ꙟnфіреск ꙟn характер ші атъръск ші ꙟndѕлческ, прелѕпцеск ші скѕртеz віаца ꙟn тоарте. Пептрѕ ачеаста тревѕіе се фіе dокторѕл ші dѕховпікѕл кѕпоскѕт кѕ фіреа отепеаскъ, ка съ'ї ꙟndрептеzе грешаліле еї, ші съ пѕ ꙟnфрікошеzе ші съ deспъdъждѕюаскъ пе от ші пе пічї ѕn болпав, къ ваdеспъdъждѕі таї ꙟntꙟюѕ пе ꙟnгріжіторії лѕї de остепеала лор, ші'л ва ꙟnгропа de віѕ пꙟпъ а пѕ тѕрі.

КАП АЛ DОІЛЕА.

Терапіа тетоdікъ саѕ dогтатікъ.

Метоdѕл есте фелѕл кѕтърії dокторѕлѕї, чел ꙟnтетеюат пе щііnца лѕї, deспре прічіпіле боалелор, че сꙟnт de доъ deосевіте фірї, de апроапе ші deпъртате прічіnї, але кърора ꙟnвъцътѕръ се пѕтеще етіолоџіа; каре лѕтіпеазъ пе dоктор ꙟn dіагпостіка ші прогпостіка боалелор, de пѕ се грешаще ꙟn кѕтареа фелѕлѕї лор. Прічіпіле боалелор челе de апроапе сꙟnт ачелеа, каре прічіпѕеск боалеле d'а dрептѕл фъръ алтъ тіжлочіре, прекѕт есте ѕn гѕпоюѕ пе окюѕ, саѕ ѕn гітпе ꙟnфіпт ꙟn піеле, саѕ ѕn ос саѕ ак ꙟпгіціте, каре глоdеск ші фак

ꙟтърꙟтаре de dꙋрере, de апрinzꙋалъ, de ротаꙡъ ші ꙋmфлътꙋръ пе локꙋріле афлъріĭ лор, ші кꙋ скоатереа ші depъртареа лор, се алin ші піер съпъръріле кꙋ тоате алътꙋрателе лор сimтоаmе. Dар нꙋ сꙟнт ла тоате боалеле прічiniле аша ꙟнвederате ші ꙋnde нꙋ се пот doвedi, аколо есте ꙟнсꙋшĭ боала ші прічiна еĭ, каре ꙋрmеазъ adeсеа-орĭ ꙟnainте ші dꙋпъ depъртареа ші скоатереа прічiniĭ din трꙋп, фiind къ се репродꙋꙡеазъ de органiсmꙋл ші префаче пе ꙋна ші ачеа прічiнъ, ꙟn maĭ mꙋлте фелꙋрĭ de боале, dꙋпъ фелꙋл ашезъріĭ ші а стъріĭ сънътъꙡiĭ фiе-кърꙋiа оm. Iар прічiніле челе depъртате а ле боалелор сꙟнт аплекъріле трꙋпꙋлꙋĭ deспре фъптꙋръ, вieꙡꙋiре ші deспре mоштенꙋгꙋл лꙋĭ спре боалъ, аmестекареа чеа реа а zъmꙋрiлор лꙋĭ din deселе тꙋрбꙋрърĭ de патimĭ, mіастеле локꙋлꙋĭ лъкꙋiнꙡеĭ, але аерꙋлꙋĭ ші алте ꙟнтꙟmплътоаре, каре хрънеск ші прелꙋнꙡеск боалеле, dар нꙋ ле прічiнꙋiеск. Пентрꙋ ачестеа сꙟнт ꙟнтеmеiете регꙋле, каре вор пъzіте ꙟn кꙋтареа боалелор de сфiнте, ші кꙟnd ші ꙋnde се ва репаще о боалъ din алта, съ се каꙋте чеа din тꙟiꙋ, че есте прічiна чеа de апроапе ачеĭ de ал doiлеа ші алте mꙋлте; dар челе maĭ требꙋiнчіоасе сꙟнт, кꙋноштiнꙡа лꙋкръріĭ фiріĭ, кꙋm ші а се прiвегеа лꙋкрареа орꙟndꙋiтелор dокторiĭ, de алin саꙋ апрind фꙋріiле боалеĭ, de се алеꙡе тiпꙋсꙋл ші реmісioанеле ꙟn кꙋрсꙋл еĭ, ші de се арът ꙟn ziлiле крiтiче сеmne de крicіс, de скъdереа саꙋ de крештереа боалеĭ.

Сеmнеле ꙟнсънътоширiĭ ші але mорꙡiĭ болнавꙋлꙋĭ се кꙋноск, ші din deшертареа фелꙋлꙋĭ mатерiĭ крiтiчеĭ; че стъ ꙟнтр'о кꙋрꙡере de сꙟнꙡе негрꙋ-

рошѫ ші арzътор пе пас саѫ пе жос; саѫ ѫнтр'о ръсѫфларе de бѫбѫліце пе бѫzе саѫ п'ѫн пас; саѫ ѫнтр'о спѫzеалъ рошіе кѫ mѫнкъріmе пе трѫп; саѫ ѫнтр'о кѫрцере de mѫк вепіпос ші арzътор пе пас саѫ пе жос; саѫ ѫнтр'о скѫїпаре d'о флегmъ галбепъ ѫпкеrатъ ші коаптъ, саѫ mохорѫтъ de сѫнџе ші пѫтѫроасъ кѫ тѫсеа din піепт; саѫ ѫнтр'о ѫрdіпаре de треї патрѫ ешірї, d'о mатеріе пеагръ галбепъ, саѫ верde, арzътоаре ші пѫтѫроасъ de стѫрв; саѫ ѫптр'о слобоzіре de ѫd mѫлт, пегрѫ-рошѫ, тѫрбѫрос ші арzътор, каре ласъ dѫпъ ръчеала лѫї о dрожdіе рошіе саѫ албъ ла фѫпdѫл васѫлѫї; саѫ ѫптр'о пъdѫшалъ песте тот трѫпѫл, к'ѫп mірос фраџет ші пътрѫпzътор de ліпіала боалеї; саѫ се префаче боала ѫп алта, mаї блѫпdъ саѫ mаї рea; саѫ се алеџе mатеріа боалеї din трѫп ѫптр'о ѫmфлътѫръ de апостіmе de mетастасіс ѫп фаца піелії, каре ва ръсѫфлатъ ѫпdатъ кѫ кѫцітѫл, ші се ѫпсъпътошеаzъ болпавѫл чел deспъdъжdѫіт de віацъ.

Боалеле се кълъѫzеск dѫпъ фелѫл прічіпії лор, ші dѫпъ аплекареа ші стареа съпътъцїї оmѫлѫї, кѫ deосебіте ѫпаіпте mергътоаре ші скіmбътоаре аръъріі de сеmпе але лор, каре лѫmіпеz етіолоџіа, dоbedеск dіагпостіка ші ѫплеспеск терапіа кътъріі лор. Іар челе кѫ прічіпъ de ліпіалъ коптагіоасъ, се арът dѫпъ фіреа лор ѫпdатъ, кѫ фѫріі de еволѫціі de mоарте, пѫпъ ла формалісіреа лор, ѫп dоъ треї zіле, de кѫпd есте а се пътъра ші zілеле боалеї; кѫ фіорї de фріг аmестекате кѫ ѫпфіербіпцеалъ, каре се ръварсъ песте тот трѫпѫл, кѫ апріпdереа кълdѫріі лѫї, кѫ пѫлс плін, вѫртос ші dес, саѫ mоале, слаб ші ѫпdесіт de бътае, кѫ сіmціреа пъ-

сᴕлᴕї ші а dᴕрерії стінтітᴕлᴕї орган, кᴕ ↑нсᴕфларе dвасъ, скᴕртъ ші ↑тпіеdікатъ de офтърї ші челе-лалте.

Тоате боалеле отᴕлᴕї с↑нт, de доъ deосебіте фірї, отогене ші етерогене; челе отогене с↑нт челе тощеніте dіn наштере ші але крещерії в↑рстеї тінерецівлор; прекᴕт шкрофᴕла, рахітіка, хіdроцефал, почітᴕріле, офінтᴕл, търічва, dентіція, върсатᴕріле, тр↑нжії, артрітіс, ші челе-лал-те. Іар челе етерогене с↑нт тоате челе-лалте ↑нт↑тплътоаре але локалітъції, але тітпᴕрілор вретії анᴕлᴕї, ші а ле тещешᴕгᴕлᴕї, спораdіче ші епіdетіче, каре ші ачества се ажᴕнг ла форта, ла кᴕрсᴕл ші ла характерᴕл лор, dᴕпъ тоdᴕл стърії съпътъції фіекърᴕіа іndівіdᴕл, ші с↑нт de шасе deосебіте пеатᴕрї; періоdік, фрігᴕрос, ↑нфіерб↑нтътор, апрінзътор, ші л↑нгᴕрос ші хронік кᴕ тіпᴕсᴕл лор; ла каре ↑нсетнеазъ фіоріле фрігᴕлᴕї ↑нчепᴕтᴕл, фіоріле ↑нфіербінцелії крещерва, ші пъdᴕшала сф↑ршітᴕл ᴕнᴕї періоd de пароксісм, че есте de треї deосебіте фелᴕрї, dевіне саᴕ ↑н тоате зілеле, саᴕ а треіа саᴕ а патра зі регᴕлат ші тот ↑нтр'ачва врете dіn т↑іᴕ, dіn каре с↑нт котпᴕсе тоате боалеле пеатᴕрілор, ші кᴕ к↑т ва фі тіпᴕсᴕл таї алес ші таї експрітат ↑нтр'о боалъ, кᴕ ретісіоане, скъdерії а ле фᴕрії еї, кᴕ ат↑т се ↑нсетнеазъ de ᴕшоаре ші лесне de петрекᴕт, іар кᴕ к↑т ва фі ↑тпотрівъ, тіпᴕсᴕл пеалес ші пе↑нвеdерат ↑тпреᴕнъ кᴕ ретісіоанеле лᴕї, кᴕ ат↑т се ↑нсетнеазъ боала de рва ші грва, котплікатъ ші прітежdіоасъ віеції болнавᴕлᴕї; dар dіn ікономіа фірії віеції с↑нт ші боалеле пестаторпіче тоате п↑нъ ↑н сф↑ршіт, ші се префак ші еле dінтр'ᴕн пеат ↑н алтᴕл, ат↑т ↑наінте к↑т ші ↑напої; челе періоdіче ↑н

фрігȣроасе, челе фрігȣроасе ꙟн лꙟнгȣроасе ші челе лꙟнгȣроасе ꙟн тіфоасе ші ꙟмпротівъ, кȣ ꙟndoірѣа тіпȣлȣĭ ші ꙟмпреȣнарѣа сінгȣратечелор періоаde, ші кȣ кꙟт ва фі комплікаціа маĭ маре есте ші апрінzѣала ші ꙋцѣала бътъіĭ пȣлсȣлȣĭ маĭ dѣасъ ші кȣрсȣл лор маĭ скȣрт ші се сфꙟршеск маĭ ꙟнграб ꙟн моарте, саȣ ꙟн сънътате.

Боалеле пѣмтȣлȣĭ періоdіче аре чел маĭ скȣрт тіп ші кȣрс, се асѣамън кȣ ал боалелор фрігȣроасе, dар кȣ ачѣаста нȣ сꙟнт фрігȣрĭ ші нічĭ се тъмъdȣіеск тот de о сѣамъ; сꙟнт ꙟнаінте мергътоаре ші неажȣнсе форме de боале; він кȣ ꙟнтрістаре саȣ веселіе ꙟн deосебіте сороаче de време, кꙟнd dімінѣаца, кꙟнd dȣпъ прꙟнz, кȣ ȣн че маĭ ꙟнаінтѣа саȣ маĭ ꙟн ȣрма сорокȣлȣĭ, ꙟнчеп кȣ сімтоаме первоасе, къ о dȣрере саȣ кȣ ꙟнфіербінцѣалъ а ȣнеĭ пъртеніĭ а трȣпȣлȣĭ, а фрȣнціĭ, а окілор, а ȣрекілор, саȣ а капȣлȣĭ, кȣ о арdере de лінгȣрѣа ші кȣ ȣн жеръганȣ пе піепт, кȣ о лінъ ꙟнфіербінцѣалъ, каре се ꙟнтinde маĭ песте тот трȣпȣл, кȣ ꙟнтърꙟтаре de пȣлс, кȣ борборосіре de нꙟнтече саȣ кȣ dȣрере de колікъ, кȣ късктȣрĭ ші ꙟнтінzътȣрĭ ші кȣ deсе офтърĭ, ціне маĭ мȣлт саȣ маĭ пȣцін de треĭ чѣасȣрĭ ші се сфꙟршеск кȣ о лінъ асȣdѣалъ ші кȣ ȣd търбȣрос ші тречe de тот, пꙟнъ ла о алтъ de іспоавъ ꙟнтеціме маĭ маре саȣ маĭ мікъ. Боалеле пѣмтȣлȣĭ фрігȣроасе сꙟнт фрігȣріле, аȣ кꙟте ȣн періоd de пароксісм, кȣ фріг, кȣ кълdȣръ ші се сфꙟршеск кȣ пъdȣшалъ ꙟн апірексіе, кȣ прекȣрмарѣа а тоатъ сȣпърарѣа de сънътате, пꙟнъ ла о алтъ de іспоавъ ꙟнтеціре, кȣ тіп dіn тоате zілеле, de а треіа саȣ de а патра zі, каре dіn deосе-

съратъ, рѣа ші грѣа de містѹіт ші de скос din трѹп, ші се сімте пътімашѹл ѫнгреѹіат ші кѹ гѹст кокліт, амар ші кѹ ґрѣацъ ѫн лок de ѹшѹрінцъ ші de пофтъ, ші скъzѹт de пѹтерѣа трѹпѹлѹї ш'а г҇ѫndѹлѹї, din слъбірѣа містѹіселії стомахѹлѹї ші а мацелор, ші се формѣаzъ ѹна din доъ сърї de плекаре, адікъ de стрікаре de стомах, ѹскатъ ші кѹ ѫнфіербінцѣалъ, саѹ ѹмеdъ кѹ р҇ѫг҇ѫіалъ, кѹ ікпітѹрї de върсътѹръ саѹ de ѹрdінаре, фъръ ѫнфіербінцѣала кълdѹрії, саѹ кѹ ѫнфіербінцѣалъ. Каре се характерісеще din скъdерѣа ѫнфіербінцелії ші adъогарѣа еї din време ѫн време, ші din delѹнгатъ арzътоаре сімціре de лінгѹрѣа, кѹ ѹн жерегаѹ че се ѫнтinde пе піепт dѹпъ тоатъ м҇ѫнкарѣа, кѹ ѫнкѹетѹръ ші греѹтате de містѹіалъ, кѹ р҇ѫг҇ѫіалъ клочітъ, кѹ лімбъ албъ галбенъ, кѹ тѹсе ші скѹїпаре de о флегмъ бълоасъ ші кѹ о ѫнцепоасъ ѫнтінzътоаре ші стр҇ѫнгътоаре dѹрере de стомах, ші к҇ѫnd есте гол ші deшъртат, к'о грѣацъ ші кѹ ікпітѹрї ші върсътѹрї de о бълоасъ акріме, dѹпъ каре се стрепеzеск dinцїї ші се маї алінъ ші се маї ръреще dѹрерѣа, ла каре есте бѹтѹра de ѹн драм de кремортартарон, din diminѣацъ ѫн diminѣацъ пе нем҇ѫнкате, de маре фолос; dар се ѫноеще dѹрерѣа лесне din фіешї-че грешалъ dіететікъ ші d'о ръчѣалъ кѹ ѫнкѹетѹръ а містѹелії ші а абѹрелії трѹпѹлѹї, ші din віецѹіре шеzътоаре ші некъжітъ, се ѫмпіеdікъ лесне ші орѫndѹіала фірії фетеещї, ші а скѹрцерії с҇ѫнцелѹї саѹ а мѹкѹлѹї тр҇ѫнжілор, ціне ѫndелѹнг кѹ тот фелѹл de сѹпъръри, п҇ѫнъ се префаче ѫн алтъ боалъ маї рѣа ші маї грѣа, ші се ѫнт҇ѫмпінъ фіреще, кѹ нем҇ѫнкарѣа

ші кꙋ ръбdарѣа de фоаmе, нꙋmаї кꙋ о бъꙋтꙋръ de апъ пъпъ ла ꙟndрептаре; кꙋm ші кꙋ ꙟndemпарѣа върсътꙋрії, кꙋ пꙋнерѣа deцетꙋлꙋї пе гꙟт; іар din щііnцъ се тъmъdꙋіеще, кꙋ лꙋарѣа шербетꙋлꙋї de върсътꙋръ de веnin, фііnd прічіnа боалеї ꙟn фікат, саꙋ кꙋ о лінъ ші делꙋnгатъ кꙋръцірe а стоmахꙋлꙋї, кꙋ лꙋарѣа прафꙋрілор арътате ла mетоdꙋл слъбітор, ші кꙋ паzа орꙟndꙋелії лꙋї доъ треї zіле; іар de ва фі ꙟnсоціtъ кꙋ dꙋрере de жіꙋnгіꙋ ꙟn фікат, атꙋnчї съ се каꙋте de жіꙋnгіꙋ, фъръ лꙋарѣа шербетꙋї de върсътꙋръ.

Боала ръчелії. Рефрігераtіо.

О сіmціре de ръчѣалъ а трꙋпꙋлꙋї, кꙋ піпъіре ші кꙋ сꙋdоаре рече, есте о скъzꙋтъ старе а кълdꙋрії лꙋї, din ꙟmпіеdіката цірквлаціе а сꙟнцелꙋї, кꙋ о опріtъ абꙋрѣалъ а лꙋї, че се прічіnꙋеще d'а dрептꙋл de dinафара лꙋї; din грабnікъ ешіре ші іntраре din фріг ꙟn кълdꙋръ ші din кълdꙋръ ꙟn фріг, din вꙟnтꙋрї речї ші din вреше фрігꙋроасъ de карпъ, прекꙋm се ꙟnтꙟmплъ ші се ꙋрmѣаzъ кꙋ ꙋрцісітеле mоde ла клꙋпꙋрї, саꙋ dinтр'о бъꙋтꙋръ рече кꙋ трꙋп ꙟnфіербꙟntат, пъdꙋшіт ші остеniт de кълdꙋріле верії, кꙋm ші din кꙋлкаре de поапте неꙟnвълітъ, ꙟn лок ꙋmеd ші ръкорос de півniцъ саꙋ борdеіꙋ; іар din ꙟnсꙋфларѣа церосꙋлꙋї аер, се ръчеще ꙟndатъ ші maї ꙟnтꙟіꙋ капꙋл, mꙟїніле ші пічіоаріле, de ꙋnde се ꙟnтinde ръчѣала песте тот трꙋпꙋл ші'л ꙟнгіаць, кꙋ ꙋn dꙋлче соmn de mоарте. Dар кꙋ ліnа ръчѣалъ се ꙟnкіd порії феції піелії трꙋпꙋлꙋї, се опреще абꙋрѣала лор, че се стрекоаръ пріntр'ꙟnшії din сꙟnце, пе

Боала фрігѕріі. Інтермітенс.

Ла тоате боалеле отѕлѕї есте ші о сѫргѕінцъ а фіріі, adікъ а пѕтеріі віецій трѕпѕлѕї, лѕкрътоаре, de фіерберѣа, сѫпѕперѣа ші de скоатерѣа лор dinтр'ѫпсѕл, ші ла нічі ѕпа нѕ есте сѫргѕінца фіріі аша de ѫпвеdератъ, ші грешаліле че се ѕрmez аша de тѕлте, ка ла фрігѕръ, dар нічі есте алта аша de фъцарнікъ ші атъцітоаре, лесне стрътѕтътоаре ші ѫнграб префъкътоаре, ѫн тоатъ алтъ формъ de боалъ ка фрігѕра, пе каре о пѕтіт рече, фііnd къ се ѫпчепе кѕ третѕрътоаре ръчѣалъ de трѕп, кѕ каре се характерісеще ші се deocібеще de тоатъ алтъ боалъ. Есте de ѫndoіт характер, стенік ші астенік, dѕпъ каре ва кътатъ maї кѕ сѣатъ; аре ѕн пароксіст кѕ ѕн тіпѕс din треї arътътор, de орѫпdѕнала венірії еї ѫптр'ѕн хотърѫт сорок de време ла чѣас ші ла мінѕт, din тоате зілеле, de a трења саѕ de a патра зі; се аратъ а рареорі de o датъ ші ѫнтрѣагъ ѫн форма еї, њар mаї dec кѕ ѫнаінте мергътоаре семне, кѕ къскътѕрі dece, кѕ гѕст кокліт, кѕ о неплъкѕтъ сімцірe ші сѫпърать de din лъѕнтрѕл, ші кѕ кѫртѣалъ de немѕлцѕміре ѫн челе dinафаръ, пѫнъ се ажѕнце ѫн doъ треї зіле de форма еї, ла каре кѕ кѫт ва фі фрігѕл mаї сімцітор, ші ѕртътоарѣа ѫнфіербінцѣалъ mаї ажѕнсъ ші пъdѕшала mаї ѫнтінсъ песте тот трѕпѕл, пѫнъ ла deцітеле mѫїнілор ші але пічіоарілор, есте ші апірексіа інтервалѕлѕї еї mаї deпліn ажѕнсъ de сънътате, њар кѕ кѫт вор фі ачесте ѫмпотрівъ, кѕ атѫт есте фрігѕра компалікатъ ші аместекатъ кѕ алте боале, кѕ гътѕрањ саѕ кѕ реѕ-

matism, кꙋ стрікаре de стомах, кꙋ жꙋнгиꙋ ші кꙋ тꙋрбꙋраре de венін ші алтеле, ла каре се ꙟмпꙋціпеазъ фрігꙋл ші се адаогъ кълдꙋра din рꙟnd ꙟn рꙟnd, кꙟnd се стрътꙋтъ ші се скімбъ ші тіпꙋсꙋл еі.

Dар нꙋ есте нічі о фрігꙋръ аша de алеасъ ші de кꙋратъ din ꙟнчепꙋтꙋл арътъріі еі, каре съ нꙋ фіе аместекатъ ші кꙋ алте сімтоаме de боале, пе каре о алеџе ші нꙋтереа віеції ші ꙟndрептеазъ ші алте органіче смінтелі векі, кꙋ репетіціа de маі тꙋлте пароксісме але еі, кꙟnd се вор фері ші болнавіі de ꙟмпотріве ꙋрмърі, ші нічі dокторꙋл нꙋ се ва пріпі кꙋ астꙋпареа ші асꙋпріреа еі, ші маі кꙋ сеамъ ші маі вꙟртос ла челе неажꙋнсе de форма ꙟndестꙋл ші нꙋміте фрігꙋрі аскꙋнсе, маскіте, ꙟнтре каре поате съ фіе ші періодіче боале, каре нꙋ сꙟнт фрігꙋрі ші се ꙋрмеазъ ꙟn сокотінца лор, тꙋлте ші маrі грешелі ші смінтелі, кꙋ непотрівітеле ші ꙟмпотріве dокторіі, кꙋм ші кꙋ нетърџінітꙋл ші de обще ꙋрмъторꙋл метод ꙟнтърітор; din каре се ꙟнцелеџе, къ тот темеюл щіінцеі тъмъdꙋіреі а тоатъ боала стъ, ꙟнтр'о темеініkъ dіагностікъ, а кꙋноащінцеі dеосебіріі лор, че есте ꙟнкъ неажꙋнсъ de орꙟndꙋюала еі ꙟndестꙋл, ші требꙋіеще dокторꙋл съ ш'о ажꙋнгъ din іскꙋсінца лꙋі, спре але нꙋтеа тъмъdꙋі dꙋпъ фіреа лор ші ꙟn фелꙋл болнавілор лꙋі, ші нꙋмаі чел че ва тъмъdꙋі фрігꙋріле кꙋ бꙋнъ орꙟndꙋюалъ, есте dестоінік ші пентрꙋ тоате челел-алте боале а ле тъмъdꙋі.

Фрігꙋра есте чеа маі dес ꙋрмътоаре боалъ ꙟn тот локꙋл, ꙟn тоатъ времеа тімпꙋрілор анꙋлꙋі ші ла тоатъ вꙟрста, dар маі вꙟртос ꙟn локꙋрі бълтоа-

крісісѕл ѧпфіербінцелії, ціne ші пъдѕшала maї mѕлт саѕ maї пѕцін de doъ чеасѕрї, ші се пѕmеще фѕріа пъdѕшелії; ші се сфѧршаще періоdѕл, кѕ алінарѣа ші перірѣа а тоатъ сѫпърарѣа ѧп старѣа съпътъції болпавѕлѕї.

Din кѕрсѕл ачестор треї deoсебіте фѕрії, каре характерісеск пароксісmѕл ѕпѕї періоd, adікъ пѧnd de фрігѕръ, се ѧнцелеце, сокотеск, кѕрат ші deслѕшіт ѧndестѕл, че есте фрігѕра ші кѕ че се deосібеще de тоатъ алтъ боалъ; еѕ пѕmеск періоdѕл зъстѧmп ші пароксісmѕл ѧnтецірe; іар ачел ръпаос de слобоdъ вреme а съпътъції, че есте ѧnтре сфѧршітѕл ші ѧпчепѕтѕл ѕпѕї пароксісm, adікъ ѧnтецірї, іnтермісіоn, ші времѣа dела ѧпчепѕтѕл ѕпеї ѧnтецірї de фрігѕръ ші пѧпъ ла чеа-л-алтъ, іnтервал, ѧп каре се копріndе ѕп іnтермісіоn ші ѕп зъстѧmп de фрігѕръ, есте а се лѕа ѧп скѕmпъ бъгаре de сѣmъ, ші а с'афла каре din doъ креск ші се ѧnтіnd maї mѕлт, іnтермісіоnѕл, adікъ ръпаосѕл, саѕ пароксісmѕл, adікъ ѧnтецірѣа фрігѕрії; къ de ва креще ѧnтецірѣа din зъстѧmп ѧп зъстѧmп ші се ва скѕрта ръпаосѕл, есте фрігѕра рѣа ші maї грѣа; іар de ва креще ръпаосѕл ші ѧnтецірѣа ва скъdѣа, есте фрігѕра блѧndъ ші ѕшоаръ; фііnd-къ креск саѕ скаd, саѕ се mѧn ѧnаіnте саѕ ѧпdърът, din зъстѧmп ѧп зъстѧmп, ші maї вѧртос ѧп ал треілѣа, ал чінчілѣа ші ал шаптелѣа періоd, кѧnd се префаче фрігѕра ѧп съпътате, саѕ ѧп алтъ боалъ а лѧпгорії, ші есте ачѣа фрігѕръ пеалѣасъ ші комплікатъ кѕ ѕп скѕрт ръпаос, саѕ тѕрбѕратъ de пеплъчерї; ачѣаста есте а се прівегіа de обще ла тоате боалеле, каре се ѧпчеп кѕ формъ de фрі-

гѹръ ші маї ла ѹрмъ се префак ꙟн алта; dар маї вꙟртос ла фрігѹрї, прекѹм се поате ведеа ші din непотрівіреа арътателор фѹріі, ші маї вꙟртос а фрігѹлѹї, кꙟнd нѹ ва вені кѹ кѹтремѹр, чі нѹмаї кѹ фіорї de фріг аместекате кѹ ꙟнфіербінцеалъ, ші се вор префаче ꙟndатъ ꙟн ꙟнфіербінцеалъ, ші ачеаста ва ціnea маї delѹнгат, ші нѹ се ва тъꙗ de тот кѹ пъdѹшала, ші ва ціnea пе болнав ꙟнтре doъ ꙟмпротіве кънътꙟꙋрї, ꙟнтре боалъ ші сънътате, атѹнчї требѹеще а с'алеџе фрігѹра din ꙟнвълѹꙗла еї, кѹ лѹареа прафѹрілор слобозітоаре а ле методѹлѹї слъбітор, de кѹръціреа стомахѹлѹї пе треї зіле, кѹ паза орꙟndѹелії лѹї пꙟнъ ла алеџереа еї, кꙟнd атѹнчї есте а се скімба ші методѹл слъбітор кѹ чел ꙟнтърітор; ꙗр неалегꙟndѹсе фрігѹра кѹ ачест міжлок, атѹнчї есте ꙟнсоцітъ кѹ сміnтеалъ органікъ, ла каре мѹлт поате съ сміnтеаскъ сістема ꙟнтърітоаре, кѹ сілѹіреа еї, саѹ есте о алтъ фіре de боалъ неформалісітъ ꙟndестѹл ші desъвꙟршіт, ші требѹеще съ се факъ diагностіка еї, dѹпъ каре ва ші кътатъ.

Арътатѹл інтервал аре треї маї dес ꙟнтꙟмплътоаре ші deосебіте форме, кѹ характерѹріле лор, ші кѹ о deосебітъ лѹнџіме de ръпаос: форма чеа d'ꙟнтꙟꙋ а фрігѹріі чеї din тоате зілеле, аре ѹн інтервал de 24 чеасѹрї; форма чеа а doа а фрігѹріі чеї de а треꙗ зі, каре віне ꙟнтр'о зі ші ꙟн алта нѹ, аре ѹн інтервал de 48 de чеасѹрї; форма а треꙗ а фрігѹріі чеї de а патра зі, каре віне ꙟнтр'о зі ші ꙟн doъ нѹ, аре ѹн інтервал de 72 чеасѹрї; ꙟн каре есте ꙟнтеціреа скъзѹтъ ші ръсіпітъ маї мѹлт саѹ

Праф de афіоn doъ гръѕnце.

Ачестѕа аmестекѫndѕсе віne ѫn піѕліцъ, съ се ѫmпарцъ ѫn zече deопотріве пърцї ѫn хѫртіоаре, шi съ се dѕа спре требѕінцъ.

Iа сълфат de кіnъ, zече гръѕnце.

Екстракт de цеnтаѕр, ѕn dраm.

Праф de афіоn, doъ гръѕnце.

Ачестѕа аmестекѫndѕсе віne ѫn піѕліцъ, съ се форmeze ѫn doъzечї de хапѕрї шi съ се dѕа спре требѕінцъ.

Iа сълфат de кіnа, zече гръѕnце.

Праф de гѕmi арабік, doъ dраmѕрї.

Пікътѕрї de афіоn, doъzечї.

Ачестѕа аmестекѫndѕсе шi тоnіndѕсе ѫn:

Апъ de izmъ, поъ ѕnціе.

— de форї, ѕnа ѕnціе.

Сіроп de керmez, жѕmътате ѕnціе.

Съ се dѕа ѫn стікль спре требѕінцъ.

Dinтр'ачесте треї форmе есте а се лѕа орї каре dinтр'ѫnселе пе doъ zіле, ѫn doъ ръпаосе але фрігѕрії, кѕ треї патрѕ чѕасѕрї ѫnаіnтѕа веnірії еї, шi се вор прекѕрmа.

Dар din тоате есте а се пъzi фѕріа чѕа dѕпъ ѕрmъ а пъdѕшелії ѫn тоатъ времѕа пе deплin, фъръ чѕа maї mікъ сmіnтѕалъ de оnріреа еї, кѕ ешіреа din ащерnѕт шi din касъ, пѫnъ ла ръкорѕала шi свѫnтарѕа трѕпѕлѕї de тот.

Боала Періоdікъ.

Ачѕастъ ѫn тоатъ времѕа ѕрmътоаре формъ de воалъ, есте de пѕціnї dокторї кѕnоскѕтъ шi de mѕлцї воллавї трѕdітоаре, ціnе mіжлокѕл ѫnтре аръта-

та фрігѕръ чѣа рече ші чѣа апрінzътоаре, ші нѕ есте нічі ѕна din doъ; віне ꙟтр'ѕн хотърꙟт сорок de време, кѕ тіпос сімплѕ саѕ ꙟndoiт din тоате zілеле, кꙟnd diminѣаца кꙟnd кътре сѣаръ ші кꙟnd ꙟn амꙟndoъ ачесте времі, фъръ фріг ші ꙟнфіербінцѣалъ, de odатъ кѕ dѕрере de кап саѕ de стомах, саѕ кѕ ѕн ꙟпекъчіос жѕнгꙟѕ ꙟn піепт ші кѕ тѕсе ѕскатъ, саѕ кѕ ꙟnainте тергътоаре нервоасе сімтоаме; ла партѣа фетеꙗскъ кѕ о арdере de лінгѕрѣа ші de лабеле мꙟінілор ші але пічіоарелор, ші кѕ ѕн жерегаꙟ пе піепт, (пірocic) каре се ꙟнтinde пꙟнъ ла берегатъ ші прічінѕеще ꙟпекъчіоасъ тѕсе ѕскатъ, саѕ кѕ о фіербінте патъ de рошацъ а ѕнеі пъртеніі а трѕпѕлѕі, а пꙟнтечелѕі, а піептѕлѕі, а гꙟтѕлѕі, а обраzѕлѕі, а окілор саѕ нѕмаі а ѕрекілор, ші кѕ бътае de інімъ; ꙗр ла партѣа бърбътѣаскъ кѕ dѕрере de стомах ші de шале, кѕ арdере de палме ші de тълпі, кѕ грѣацъ de мꙟнкаре ші de тот гѕстѕл, кѕ о мꙟнкъріме de піелѣа трѕпѕлѕі, ка de рꙟіе, кѕ борбороcipe de маце ші кѕ zбѕрътоаре dѕрері de колікъ ші кѕ ꙟнкѕіетѕръ, de вꙟнт ші de місттѕꙗлъ, фъръ сете, dар кѕ плъчере de бъѕтѕръ, кѕ ѕd галбен ші крѕd, цін маі мѕлт саѕ маі пѕцін de треі патрѕ чѣасѕрі ші се сфꙟршаще періodѕл ꙟнтр'о лінъ асѕdѣалъ а трѕпѕлѕі ꙟn апірексіе, кѕ оаре-каре сѕпъраре de пѕлс стрꙟнс', мік ші слаб, пꙟнъ се алеце боала ꙟn а треілѣа саѕ ал чінчілѣа періоd, de віне ка ѕн істерісм, кѕ о ꙟпекъчіоасъ, стрꙟнгътоаре dѕрере de піепт, саѕ de пꙟнтече ла фікат, кѕ апъсътоаре ші фѕлцероасе жѕнгꙟрі, ꙟn сѕс пе піепт, ꙟнкѕрмеzіш спре сплінъ ші ꙟn жос ла шеzѕт ші ла маткъ, кѕ ꙟndeсітъ тѕсе катаралъ ші кѕ ръгꙟелі

dece, саѹ кѹ о лешінътоаре dѹрере de колікъ din фікат, кѹ върсътѹра мѫнкърії ші а вътѹрії, кѹ кѹрџере de сѫнџе din пас, саѹ din трѫнжії шъzѹтѹлѹї саѹ din маткъ, ші кѹ сімџітоате ѫнфіербінџеалъ, кѹ пѹлс стрѫнс ші гръбіт, ла каре се свѫрколеск маџеле de спасмос, de се фаче пѫнтечеле коdрії, de търімеа лешінътоареї dѹрері пѫнъ ла сфѫршітѹл періоdѹлѹї ѫн апірексіе, кѹ о асѹdеалъ а трѹпѹлѹї, кѫnd се прекѹртъ върсътѹра ші пієрdе dѹререа, кѹ слобоzіре de вѫнт ші de містѹналъ, пѫнъ ла о альтъ ѫнтеџіре а пароксісмѹлѹї періоdік, dар din рѫnd ѫn рѫnd скаdе пѹлсѹл, пѹтеріле ші ѫнвіорареа болнавѹлѹї, ѹрмеазъ тѹсеа ші о dѹрере ѫn diафрасма, каре нѹ лась пе болнав се ръсѹфле нічі ѫn апірексіе слобоd.

Depъртателе прічінї але ачещії боале сѫnd din челе мѹлте, опріреа обічнѹітелор скѹрџері de трѫнжї ші de орѫndѹнала фірії фемееещї, рошії, албе ші мѹкоасе, ѫнкіdереа фѫнтѫнелелор ші але ръпілор векї, асѹпрітеле фрігѹрї de кѫтаре реа, пієтріле de фікат ші de венін, din рінікї ші din бъшіка ѹdѹлѹї, deселе тѹрбѹрърї але патімілор de фрікъ ші de некаz, de спаімъ ші de мѫніе ші delѹнгата інімъ реа, префачереа стърії ші а віеџѹірії, ѫнкѹіетѹра абѹрелії трѹпѹлѹї din ръчеалъ, а вѫнтѹлѹї ші а містѹіелії din опріреа лор ла време, трѹфаша ші шъzътоареа віеџѹіре ші алтіле, каре ѫнтърѫт сімџібілітатеа первелор ѫмпарте, о ѫпалџ песте кѹмпътѹл еквілібрѹлѹї еї ші есте прічіна чеа de апроапе а боалеї, ші се тъмъdѹеще кѹ depъртареа лор, кѹ слобоzіреа обічнѹітелор скѹрџері de трѫнжї ші de фіре, кѹ ѫнсѹфлареа нъdежdеї de бѹкѹріе, кѹ ѫн-

dрептарєа асѫрітелор фрігѫрї, кѫ слобоzірєа авѫрелії, а вѫнтѫлѫї шi а місті̆єлії трѫпѫлѫї, кѫ паzа орѫndѫіелії методѫлѫї слъбітор шi кѫ лѫарєа ачестор ѫнсемнате шаїспреzече прафѫрї, кѫте ѫпѫл dімінєаца шi алтѫл сєара, ѫнтр'ѫн філіџєан кѫ апъ, опт zіле мереѫ, каре deскide порії de авѫрєала шi ѫоірєа піелії шi слобоаde вѫнтѫл шi містѫѣала ѫнтр'о лінъ ѫрdінаре, фъръ скремете, скоате кѫ тѫсєа флегма катаралъ коаптъ, галбенъ шi ѫнкіегатъ шi мікшорєаzъ dѫрерєа шi скѫртєаzъ пароксісмѫл періоdѫлѫї din рѫnd ѫn рѫnd пѫnъ ѫл шi прекѫрмъ.

«Іл тартар тартарізат пръфѫіт, шасе dрамѫрї.
«Праф de ръdъчінъ de ревент de кіна, 2 dрамѫрї.
— De екстракт de хіосціам, жѫмътате dрам.

Ачестєа фрекѫndѫсе шi аместекѫndѫсе біне, съ се ѫмпарцъ ѫn шаїспреzече deопотріве пърцї ѫn хѫртіоаре шi съ се dєа спре требѫінцъ. Іар кѫnd нѫ се ва прекѫрма венірєа періоdѫлѫї de тот, атѫнчї есте боала ажѫнсъ шi алєасъ de фрігѫръ рече, шi съ се dєа болнавѫлѫї, din арътателе ръцете de dокторії de фрігѫрї, шербетѫл саѫ прафѫріле саѫ хапѫріле, ка съ ле ѣа dѫпъ арътата орѫndѫѣалъ, треї патрѫ zіле мереѫ, шi се ва прекѫрма dѫрерєа ѫмпреѫnъ кѫ періоdѫл de тот, кѫnd се ва аръта ѫn ѫd шi о dрожdіе рошіе ла фѫndѫл лѫї, шi есте а се скімба атѫнчї шi методѫл кѫ чел ѫнтъргітор de пѫтерї, шi а се прекѫрма шi dокторііле, dѫпъ каре се ва ѫнтрема шi болнавѫл лесне шi ѫнграб, кѫ deплінъ сънътате.

сафір de аръреа, de din афара орвітеі лві, ші сжнт трвпврі череші, каре'л околеск ші трек п'ън преажма лві ън тоатъ времеа, невъzвте ън тоатъ орвіта лві, втблъ прівеці фъръ старе ші орънdвнлъ статорнікъ, се траг ші се deпъртеz ка о съцеатъ de соаре, ші есте твлціmea котітелор кжтпіі кврсвлві пътжнтвлві, каре абвреск непрекврmат отрава вієції віецвітоарелор лві, ші о ажвнг кв dоспіала лор, ла фіреа ліпіеліі ші а нвцеліі еі de моарте, ші есте ън натвръ ачеа че есте ші ън фівл еі! Ачест прінціп ал морціі че есте ънфіінцат ън мінерале ші планте ка ші ън віецвітоаре, кв отрава ръвтъціі ші а тжніілор, с'ажвнце ла нвцеала ліпіеліі ші а морталітъціі, ші dвпъ кліma локвлві пътжнтвлві, пе каре ва къdеа прін атмосфера лві маі ънтжнв, ачеа рече ші отръвітоаре абвреалъ; фіреще каd тоате спре чентрвл лві, пе екватор вnde есте кълdвра чеа маі маре, с'ажвнце ші се ънпръщіе маі ънграбъ, пе тропіче маі ънчет ші пе полврі, вnde есте цервл чел маі маре маі ънчет ші маі тжрzів, de се ші слъбеще ші се формеазъ ън алте боале, ън періпневmoniі ші катар, троахнъ, прекvm фвсесе вестіта інфлвенцъ, de вnde ънтінzжndвсе спре тропік, се dесторцеа de кълdвръ, ші пе екватор ънфлореа, ші ънпротівъ ънтінzжndвсе dела екватор спре тропік се слъбеще, ші спре пол ънцеленеще.. Ачеаста есте прічіна de се слъбеще ші скаdе нвцеала ліпіеліі ші а морталітъціі, пе zъdвфвріле веріі ші пе церvл іерніі, ка ші кв ънтіndереа міасmeі еі; ачесте doъ deосевіте ші ънпреvнате ънсвшірі, каре характерісеск чвмa, сжнт ші dвпъ старea актівітъціі ші а пасівітъціі стреdвітоа-

реі отръві, че с'адъче пріп оашепі ші търфърі стредъіте, ла чеі кърацї de данса, ші дъпъ старѣа ші орандъiала віецъіріі лор, к'о deосебітъ лъкраре ші апріndере, фііnd къ ші къ ампръщіерѣа еі се скаde, ші канd есте маї ампръщіатъ ші маї антінсъ, атъnчі ші піере маї de тот.

О асеменѣа епіdемікъ miазmъ се пльтъdеще маї ап тоатъ времѣа ші ап om ші пре пъмант, дъпъ фоамете саў храпъ стрікатъ ші болпавъ, дъпъ ръсбоае сапцероасе, дъпъ потоапе ші iарпъ лънгъ ші грѣа; dар ачѣаста ватъеще къ моарте пъmaї пасъріле ші dовітоачеле, ші чел мълт че се ажъnце de оамепі есте, кльтірѣа ші търбърарѣа патімілор лор, каре се префак ап тоатъ форма de воале лангъроасе, прекът веdem антр'ачѣа време прін оспіталърі, скоцанd болпавілор бъбоапе, карбъnкъліі ші петехії, пріп каре de ші есте iъцѣала ліпіелії ші а морталітъції болпавілор маре, ші сечеръ лангоарѣа пріnтр'апселе ка ші чiъта прінтре пороаde, dар п'аре антіndерѣа ші пічї се поате ажъnце ла фірѣа еі. Dар de че вапѣазъ чiъта омепѣаскъ пъmaї пе оамепі, ші чѣа dовіточѣаскъ пъмаї пе dовітоачеле челе марі, фъръ съ се стреdъiаскъ ъпіі de алтеле ші челе мічі de челе марі? — Се апцелеце къ віаца омепѣаскъ есте d'о алтъ маї сльвітъ фіре, къ апцелепчiъпѣа ші патіміле еі, каре ліпсеск ла dовітоаче, ші пъ лі се пот соkоті пічі апцелепчiъпѣа. Чiъта съцетѣазъ пе om ап стаdіъл еі d'антаiъ ал апчепътълъі, къ апрінzѣалъ вепіноасъ de върсътърі ші ърdіпърі, къ важіала аъzълъі ші къ ъiмѣалъ de мінте, каре се префаче пъпъ а треiа саў а чінчеа zі, антр'о апостімъ че

тȣсе. Кȣ тȣлт маї сімціtoape dap ші маї ꙟпве-depaте сꙟнт, жȣнгюріле органелор пꙟнтечелȣї, ка-ре се деспарте de кошȣл піептȣлȣї, кȣ ȣн мȣшкю лъмеџ маре ші вꙟнос ꙟн кȣрмеziш, нȣміt діафраг-ма, пріn каре трече цѣава ꙟнгіціtȣрії хрънії din гꙟт-леж ꙟн жос ꙟн стомах, нȣмітъ есофаг, ші de каре се ціне фікатȣл d'a dpѣапта ші спінтекарѣа лȣї d'a стꙟнга, атꙟрнате кȣ легътȣрї de о піеле вꙟно-асъ, ші din dосȣл ші din жосȣл лор сꙟнт рінікії, ȣнȣл пе о парте ші алтȣл пе алта лініції, кȣ легътȣрї de шірȣл оаселор гребенȣлȣї, пріn каре се стре-коаръ ȣdȣл din сꙟнџе ші се слобоаде пріn dоъ цев-шоаре, че трек dinтр'ꙟншії п'ꙟнтре піеіле пꙟнтече-лȣї ші ръснȣnd ꙟн бъшіка ȣdȣлȣї, че есте лініtъ кȣ партѣа din doc, ла партѣа фетеꙗскъ de маткъ, ꙗр ла чѣа бърбътѣаскъ de мацȣл шеzȣтȣлȣї, ші тоате ачесте сꙟнт сȣпȣсе dȣпъ фелȣл фъптȣрії ші ал лȣкрърії лор жȣнгюрілор, dap маї кȣ сѣамъ есте органȣл фікатȣлȣї ші ал сплінії сȣпȣс жȣнгюрі-лор, пріn але кърора ꙟмпреȣнатъ лȣкраре се але-џе венінȣл, din сꙟнџеле тȣтȣлор търȣнтаелор пꙟн-течелȣї ші се depȣне ꙟн фіере, че есте спре мі-стȣꙗла хрънії de неапъратъ требȣінцъ, ші спре ціnepѣа орꙟndȣелії съпътъції тȣтȣлор; асеменѣа есте ші стомахȣл ꙟмпреȣнъ кȣ тот шірȣл маце-лор лȣї, сȣпȣс жȣнгюрілор, кȣ induced трѣчерѣа de тот фелȣл de мꙟнкърї ші de бъȣтȣрї прінтр'ꙟнселе, кȣм ші матка кȣ лȣкрарѣа орꙟndȣіелії din тоатъ лȣна ші кȣ deселе ꙟмпреȣнърї, нащерії ші лепъ-dътȣрії.

Dȣрерѣа жȣнгюрілор нȣ есте ла тот органȣл тот de о сѣамъ сімціtoape, ші нічї пȣлсȣл апрінzелії

лор тот de о сваmъ аръттор, чі dѹпъ фелѹл фъптѹрії ші ал реценmівітъції лор deoceбіте, пе каре dокторѹл требѹіе съ ле алеагъ ші съ ле жѹdече, dѹпъ фірѣа прічініі лор, спре а ле пѹтѣа тъmъdѹі ꙟн фелѹл лор ші ал болнавілор. Deпъртателе прічіні а ле жѹнгхѹрілор сꙟнт, атꙟт din лъѹнтрѹ кꙟт ші de din афара трѹпѹлѹі; челе din лъѹнтрѹл сꙟнт deceле органіче стінтелі ші тѹрбѹрърі але патімілор, de бѹкѹріе ші ꙟнтрістаре, ші de mꙟніе ші de некаz, трѹфаша ші шеzътоарѣа віецѹіре ші ꙟнпотрівъ, чѣа лінсітъ ші трѹdітъ de mѹнкъ, deлѹнгата інітъ рѣа, спъіmꙟнтоаса ꙟнтꙟмпларе ші ꙟнкѹіетѹра містѹіелії, а ѹdѹлѹі ші а абѹрелії трѹпѹлѹі, нісінѹл ші пієтріле din ріnікі, din фікат ші din бъшіка венінѹлѹі ші алтіле; іар челе din афаръ deпъртате прічініі de жѹнгхѹрі сꙟнт, ръчѣала dѹпъ ꙟнфіербінцѣалъ ші остенѣалъ de трѹп, ші mаі вꙟртос de вꙟнтѹріле аерѹлѹі mѹнтос, прекѹm есте ал Сфꙟнтагѹрії, ꙟн каре нѹ поате еші оm din кіліа лѹі, ꙟнаінтѣа ръсърірії соарелѹі ші нічі се шаzъ ла ферѣастръ ꙟн времѣа бъїї лѹі, фъръ а нѹ се бꙟнтѹі de жѹнгхѹ, ꙟнсѹфларѣа аерѹлѹі бълтос ші ꙟнгреѹіат кѹ ѹmеzелі греле ші пѹтѹроасе, ешірѣа din кълdѹръ ꙟndатъ ꙟн фріг, ші din фріг ꙟн кълdѹръ, mꙟнкарѣа ші бъѹтѹра стътѹтъ ші стрікатъ, mеханічеле лѹкрѹрі ші лѹкрърі ші челе-л-алте, каре апринd прічіна чѣа de апроапе а жѹнгхѹлѹі ші а апрінzелії лѹі.

Боала апрінzелії есте de фірѣа арdерії фокѹлѹі ші mаі ꙟн тоатъ времѣа кѹ жѹнгхѹрі, авꙟнd пѹтерѣа віецїї ші прічіні mаі mарі de лѹптат ші de ꙟndрептат прінтр'ꙟнса, каре прівеск dъръпънарѣа орга-

Песте ачестѣ сѫнт жѫнгѣріле ші d'о алтъ фі-ре, каре се пѫтеск тінчіноасе ші він фъръ апрін-zеалъ, din ѫнкѫетѫра транспіраціі, а абѫрелії трѫ-пѫлѫї, а містѫелії ші а вѫнтѫлѫї еї, кѫ фѫріе de ѫн-некъчѫне ѫн гѫт ші ѫн піепт, ші маї вѫртос а пър-теніеї din dрѣапта, ші ѫнтре спете кѫ ѫнкорdарѣ тѫшкѣрілор гѫтѫлѫї, пѫнъ ла цѣаста din dърът а капѫлѫї, каре н'аѫ алтъ требѫінцъ de кѫт de сло-вогірѣ ѫнкѫетелор ръсѫфлърї, кѫ паza орѫndѫелії методѫлѫї слъбітор, ші кѫ лѫарѣ прафѫрілор лѫї треї zіле тереѫ, ші перъсіпіndѫсе de тот, кѫ репеті-ціа прафѫрілор, кѫ пѫнерѣ ші цінерѣ ѫнеї веzікъ-торї, саѫ тѫртеї de тѫщар пісат треї патрѫ чѣасѫ-рї пе dѫнселе ші вор тречe. Ачесте жѫнгѣрї сѫнт de фіре спастотіче, се ѫналц пѫнъ ѫн спата dрѣап-тъ ші арът ѫн атак ал фікатѫлѫї ші ал стотахѫ-лѫї, de кардіалгіе, ші кѫ ръсѫфларѣ вѫнтѫлѫї пе жос се рісіпеск ші піер ші се кълъѫzеск кѫ сѫгіцѫл, каре трѫdеск пе невіновата прѫпчіе кѫ търтічѣ че се префаче ѫнтр'ачесте жѫнгѣрї, ші о dъ лесне din търімѣ dѫрерії ѫн епілепсіе ші ѫн фълкаріцъ, трістѫс de тоарте, de каре требѫеще прівегіатъ ѫн тоатъ времѣ ші ѫнтѫмпінатъ фъръ zъбавъ, кѫ арътатѫл лѣак de търтічї ла крещерѣ еї. Din тоа-те ѫртътоареле жѫнгѣрї аdевърате сѫнт, челе маї dес ѫнтѫмплътоаре, ал плътѫнілор, періпневто-ніа; ал фікатѫлѫї, епатітіс; ал сплінії, спленітіс, ал маткії, метрітіс; ал ѫрекілор, отітіс; ал гѫтѫ-лѫї, ангіна; ші ал окілор, офталміа; каре се вор аръта ѫн рѫнd пе а пѫме.

Жѹпгѣѹл пълтѫпілор. Періпневтоніа.

De обще тоате жѹпгѣѹріле с'арът maĭ ѫнтѫѣ кѹ dѹрерĭ локале, de ѹnde се ѫmпръщіе ѫn тот трѹпѹл ші се фаче кѹ апрінzѣала лор џенералъ; аша есте ші жѹпгѣѹл пълтѫпілор, се ѫпчепе к'о сітџіре d'о стрѫпгътоаре ші апъсътоаре dѹрере ѫнтр'о пъртеніе din фаџъ, din doc саѹ din латѹріле лор, к'о ѫmпіеdекатъ ші опрітоаре респірацie, ръсѹфларе, ші к'о тѹсе прекѹртътоаре de ворбъ, ѹскатъ саѹ ѹmedъ, скѹіпътоаре de флегтъ кѹратъ саѹ ѫmпестріцатъ кѹ сѫnџе, ші кѹ апрінzѣала кълdѹрiĭ, кѹ бътае de пѹлс плin, таре ші dec, саѹ асѹпріт, ѫпекътор de бътаie, ѫmпіеdекат ші прекѹртътор, тік ші moале din ѫmпіеdеката лѹкраре а пълтѫпілор ші din ѫmбѹлzѣала сѫпџелѹĭ ѫнтр'ѫпшіĭ; din тѹсѣа чѣа ѹmedъ кѹ скѹіпаре de флегтъ, ші din кѹлкарѣа болпавѹлѹĭ пе партѣа жѹпгѣѹлѹĭ, се ѫпџелеџе къ есте жѹпгѣѹл ѫn тіжлокѹл пълтѫпілор; ѣар ѫmпротівъ din тѹсѣа чѣа ѹскатъ ші din кѹлкарѣа болпавѹлѹĭ пе партѣа чѣа din протіва жѹпгѣѹлѹĭ, се ѫпџелеџе къ есте жѹпгѣѹл пе фаџа фоілор пълтѫпілор dеспре коасте, de каре се ші ліпеще локѹл жѹпгѣѹлѹĭ лесnе, ші есте dѹрерѣа maĭ mаре ші maĭ dелѹпгатъ; кѹ кѫт вор фі ръпаосѹріле скъdерiĭ dѹрерілор ші але апрінzелiĭ тіпѹсѹлѹĭ maĭ ѫпвеdерате, кѹ атѫт есте жѹпгѣѹл maĭ ліn ші maĭ ѹшор, ші се сфѫршаще кѹ рісіпірѣа лѹĭ ѫn съпътате; ѣар кѹ кѫт вор фі ръпаосѹріле скъdерiĭ тіпѹсѹлѹĭ maĭ тѹрбѹрате de валѹріле апрінzелiĭ, кѹ атѫт есте жѹпгѣѹл maĭ ръѹ ші maĭ отръвіт, ші се сфѫршаще пѫпъ а чінчѣа саѹ а поа zі ѫнтр'о гіndѹроасъ ѫнтъріѹръ,

саѹ dъ ꙟн копт, саѹ ꙟн кангренъ; къ се рісіпеще жѹнгюл, се кѹноаще din транспіраціа, авѹреала трѹпѹлѹї, din ѹd грос ші тѹрбѹрос, кѹ лъсаре dѹпъ ръчеала лѹї, de о dрожdie ла фѹndѹл васѹлѹї, кѹ скъdерѣа апрінzелії ші а dѹрерії лѹї; ꙗр кꙟнd се сфꙟршаще ꙟнтр'о ꙟнтърітѹръ се кѹноаще din скъdерѣа апрінzелії de тот, кѹ о ѹрmаре de тѹсе ѹскатъ ші к'о лінъ dѹрере а локѹлѹї, ші се ꙟнтꙟмплъ de се фаче dропіка піептѹлѹї; кꙟнd dъ ꙟн копт, спарџе ші се скѹрџе пріn џевшоареле плъmꙟнілор, кѹ скѹїпарѣа d'о флегmъ коаптъ, галбенъ ші ꙟнкіегатъ, кѹ авѹреала трѹпѹлѹї, кѹ скоатерѣа de пѹроае ꙟн dрожdіа ѹdѹлѹї ші кѹ скъdерѣа апрінzелії ші алінарѣа dѹрерії лѹї; кꙟнd dъ ꙟн кангренъ кѹ перірѣа dѹрерії, кѹ скъdерѣа апрінzелії ші а пѹлсѹлѹї, кѹ ръчеала трѹпѹлѹї, ші кѹ скъdерѣа ші сфꙟршітѹра пѹтерілор віецїї ꙟн mоарте; ꙗр кꙟнd стъ контѹра ꙟнкісъ, се кѹноаще din тѹсе ѹскатъ ші фтісікъ, кѹ ꙟнфіербінцеалъ ші ꙟndeсіт ші слъбіт пѹлс din сѣаръ ꙟн сѣаръ, ші кꙟнd спарџе ші се варсъ контѹра ꙟн кошѹл піептѹлѹї, к'о непревестітъ ꙟнnекъчюnе de mоарте; ші се ꙟнтꙟmпінъ din ꙟnченѹт, кѹ арътателе mіжлоаче ла апрінzѣала жѹнгюрілор, кѹ слобоzірѣа de сꙟнџе ші кѹ лѹарѣа аръталелор прафѹрї кѹ антіспастатік ші ѹнтѹрї. Іар кꙟнd ꙟmпотрівъ nѹ се ва ажѹнџе болнавѹл кѹ ѹрmателе mіжлоаче de ажѹтор ꙟndeстѹл ші desъвꙟршіт, ші ва mаї сіmці жѹнгюл din вреmе ꙟн вреmе, кѹ о ꙟнфіербінцѣалъ, кѹ сете ші кѹ тѹсе din сѣаръ ꙟн сѣаръ, атѹнчї се аmерінцъ а се префаче ꙟн боала офтічії ші тревѹіеще ꙟнтꙟmпінатъ, кѹ пѹнерѣа de о веzікатоаре пе локѹл жѹнгюлѹї, цііndѹ о ле-

гатъ пѫнъ ва траџе бъшікъ, каре съ се крестезе кꙋ о фоарфекъ ші съ се ꙗ піелеа еі ші съ се ꙋкрезе кꙋ аліфіе de mezepeꙋ zече чінчі-спре-zече zіле, прімenindꙋ о diminеаџа ші сеара пѫнъ ва пері жꙋнгꙋл de тот ші атꙋнчі съ се bindече кꙋ пꙋперea de ꙋнт проаспът, ші съ се ꙗ ші ачесте доъzечі прафꙋрі, ꙋнꙋл diminеаџа ші алтꙋл сеара ѫнтр'ꙋн філіџеан кꙋ апъ, бѫнд песте ꙋн чеас dꙋпъ dѫнсꙋл ші кѫте о чеаскъ de салеп саꙋ de фіертꙋръ de сѫmѫнцъ de in пісатъ; ꙗр фіертꙋра de ръdъчінъ саꙋ de фрꙋnzъ de ꙋрzікъ, се о беа ѫн лок de апъ пѫнъ ла чеа десъвѫршітъ ѫнтреmаре а болнавꙋлꙋі, кꙋ паzа орѫnдꙋіелії metodꙋлꙋі слъбітор.

Іа сꙋлфꙋр аꙋрат antimoniat.

Праф de фрꙋnze de dirітал пꙋрпꙋръ.

— de екстракт de xiocџiam. Din кѫте треле кѫте доъ-zечі de гръꙋнџе.

Праф de гꙋmі арабік.

— de kandел алб. Din amѫndoъ кѫте доъ dpamꙋрі.

Nітрі deпꙋраті, ꙋn dpam.

Ачестеа amестекѫndꙋсе біне, съ се ѫmпарцъ ѫn доъ-zечі deопотрівe пърџі ѫn хѫртіоаре ші съ се деа спре требꙋінцъ.

Жꙋнгꙋл фікатꙋлꙋі, Епатітіс.

Ачест жꙋнгꙋ се кꙋноаще ші се deосібеще maі лесне, din ꙋmфлътꙋра ші арdерeа dешертꙋлꙋі dрепт, de сꙋбт коасте, din търіа ші dꙋререа піпъірії локꙋлꙋі, каре de ва фі жꙋнгꙋл пе фаџа чеа din сꙋс рътꙋndъ а фікатꙋлꙋі, копрinde лінгꙋреаоа ші се ѫntinde dꙋререа лꙋі ѫn сꙋс, ѫn ꙋmeрі пѫнъ ѫn ꙋmeрі-

ле dрепт, adecea орĭ ші ꙟn кꙋрmezіш din ліпгꙋрєа ꙟn спліпъ, ꙟn dешертꙋл стꙟпг, кꙋ тꙋсе ꙋскатъ, кꙋ ꙋd тꙋрбꙋрос ші галбеп ꙟпкіс ші кꙋ ꙟпгълбепірєа піелії ші а албеції окілор, кꙋ лімбъ галбепъ, клеіосъ ші аmаръ, кꙋ греацъ ші ікпітꙋрĭ de върсътꙋръ, кꙋ ꙟпкꙋетꙋръ de mістꙋналъ ші de трапспірація, абꙋреала трꙋпꙋлꙋĭ, кꙋ апріпzеала кълdꙋрії, кꙋ сете ші кꙋ пꙋлс плін, таре ші dec, ші кꙋ фꙋлцероасе ші съцетоасе dꙋрерĭ ꙟп сꙋс, пріп піепт ші ꙟп жос пꙟпъ ꙟп півіорꙋл dрепт, adecea орĭ ші кꙋ аmорцеала лꙋĭ, de стъ болпавꙋл maĭ mꙋлт плекат ші кꙋлкат пе партєа жꙋпгꙋлꙋĭ, din ꙟпгреꙋієрєа респірації лꙋĭ; Іар de ва фі жꙋпгꙋл пе фаца чєа din жос гъвъпатъ а фікатꙋлꙋĭ, атꙋпчĭ есте жꙋпгꙋл ші пе фаца стоmахꙋлꙋĭ, ші'л ꙟптърꙟтъ кꙋ dece ікпітꙋрĭ ші върсътꙋрĭ, de пꙋ поате ціпєа пічĭ ꙋп фел de бъꙋтꙋръ ꙟптр'ꙟпсꙋл ші съ се ковоаре ꙟп жос ꙟп mаце, к'о сіmціре d'о арzътоаре dꙋрере, каре се ꙟпtinde кꙋ жерегаиꙋ de върсътꙋръ пе піепт, ші аре тот ачеле арътате сфꙟршітꙋрĭ але жꙋпгꙋрілор; іар чел кꙋ ꙟптърітꙋръ веке прічіпꙋеще ачєа ꙟпdелꙋпгатъ ші хропікъ тꙋсе, ші се префаче ꙟп пъdꙋф, астmе, ші ꙟп dропіка пꙟптечелꙋĭ; се прічіпꙋеще din піатра вепіпꙋлꙋĭ, din апріndерєа патіmілор de mꙟпіе ші de пеказ, din віецꙋіре шеzътоаре ші din храпъ апріпzътоаре, ші din опрірєа обічпꙋітелор скꙋрцерĭ албе ші рошії, ші се ꙟптꙟmпіпъ кꙋ слобоzірєа de о літръ de сꙟпце din півіор ші кꙋ пꙋперєа de шапте опт ліпітогĭ пе локꙋл ші ꙟmпрежꙋрꙋл жꙋпгꙋлꙋĭ' ші кꙋ алте патрꙋ чіпчĭ пе ръспꙋпсꙋл шеzꙋтꙋлꙋĭ, кꙋ паzа орꙟпdꙋелії mеtodꙋлꙋĭ слъбітор ші кꙋ лꙋарєа прафꙋрілор лꙋĭ, кꙋ каре пеажꙋпгꙟпdꙋсе болпа-

въл de ажътор ꙟdecтъл, се ꙗ ачесте ꙟсemnate прафърі, ъnъл diminѣаца ші алтъл сѣара, ꙟntр'о чѣашкъ de фіертъръ de ърzікъ саъ de папаdie, саъ de орz.

Іл тартар тартарizат, патръ dраmърі.
Праф de ревеnт de кina, doъ dраmърі.
Праф de екстракт de хіосціаm, 12 грънце.

Ачестѣа аmестекꙟndъсе віne, съ се ꙟmпарцъ ꙟn 12 deопотріве пърці ꙟn хꙟртіоаре, ші съ се dѣа спре тревъінцъ. Бꙟnd ꙟn лок de апъ фіертъра de ърzікъ саъ de папаdie тереъ, пꙟnъ ла рісіпірѣа жъnгіюлъі ші потолірѣа апрinzелії лъі de тот ші ꙟnтръ тоате, кꙟnd есте а се ші скіmба metodъл къ чел ꙟnтърітор. Dinтр'ачест жъnгію, рътꙟne ла ъnії о ꙟnтърітъръ de фікат, къ тъсе ші фъръ ꙟnфіервinцѣалъ, пе каре о порт пътіmашії къ о регълатъ віецъіре ani ꙟndeлъnгаці, фъръ съ се префакъ ꙟn dропіка пꙟnтечелъі, чі маі вꙟртос ꙟn формъ de гълбепаре саъ de фтісікъ боалъ.

Жъnгію спліnії, Спленітіс.

Ачест жъnгію есте къ mълт маі съцетос de кꙟт ал фікатълъі; се сіmте ші с'аратъ ꙟn пъртеніа чѣа стꙟngъ de сьвт коастеле челе скърте ші мічі, к'о ꙟnцепоасъ ші сецетоасъ dърере de апрinzѣала кълdъріі тръпълъі, ші de ꙟntinderѣа еі пе тоатъ партѣа ꙟn със ші ꙟn жос, de'л сіmте болнавъл маі със ꙟn піепт ꙟn dреnтъл іnimii ші пꙟnъ ꙟn спата ътерълъі din стꙟnга; ꙟmпіеdекъ ръсъфларѣа плъmꙟnілор ші ꙟnтърꙟтъ стоmахъл ші фікатъл din лъкрарѣа

pepe a гътълъї ла ѫпгіціт, ла ворбіт ші ла респіраціе, ѫнсъфларе ші ръсъфларе, кѫт ші din ѫмфлътъра ші рошаца апрінzелії лъї, а mirdалелор din лътърї, саѣ din съсъл лор а отъшоръхъї, каре се ѫнтinde атѫт din ръdъчіна лімбії ѫн жос спре гъра есофагъхъї, ші спре капъл ръспъпсъхъї берегъції, кѫт ші ѫн сѫс пе черъл гърії, пе ціnціі ші de жър ѫmпрежъл еї ші а лімбії, ші се посоторъск търеле каре deocібеск ші лъкръmez непрекъртат ъmezeaла еї, din латъріле фълчіхор, але лімбії ші de събт dѫnca; се ѫнтърѫт ші се ѫнкіd ръспънсърі-ле лор de къцеала апрінzелії ші а ѫнтіndepії жъпгнъхъї, ші се ѫмфлъ de primeждіа ѫнекъчнъпії болпавъхъї; ші с'а ѫнтѫmплат съ въz о ѫmфлътъръ de лімбаріцъ крескътъ ѫн 24 de чеасърї, ѫнтр'о търіme грозавъ de астъпа тоатъ гъра, ші deскіzѫnd'о а ешіт пе лѫнгъ о літръ ші maї біne de бале къ сѫnџе, ші о піатръ ѫн кіпъл ѫпъї октав de лъпъ, de доъ dpamърї ші жътътате! — Каре нъ пътеа съ фі фост de maї nainte, фъръ нічї ѫн фел de съпъраре, din каре се ѫнцелеџе къцеала лъкръріі віецiї mікрокосmъхъї, кътре а патърії! —

Ачест жъпгнъ ал гѫтъхъї віne къ апрінzеалъ а кълdърії, къ пълс плін, таре ші deс, къ сете ші къ ѫнкъетъръ а містъелії ші а трапспіраціі, абъpeлії тръпъхъї, къ тъсе adeceа орї, кѫnd есте жъпгнъл ѫн mінс ші пе цеава берегъції ѫн плъmѫнї, ъскатъ саѣ ъmedъ, къ лімбъ рошіе саѣ албъ ші к'о dънгъ галбенъ ла mіжлокъл еї, каре се ѫнегреще din търіmеа апрінzелії ші а primeждіі болпавъхъї, къ mape dърepe de кап, къ ъd рошъ арzътор, ші къ ѫmбъл-zеалъ de сѫnџе ѫн креерї ші ѫн плъmѫнї, din ѫmпіе-

dеката ціркѕлаціе а лѕї din гѫт, кѕ спаптосѕрї de ѫпекъчнѕне, кѕ ръсърітѕрї din сотп, кѕ ворбіре анѕреа ші кѕ скітбаре de глас, ші кѕ кѫт есте ѕтфлътѕра таї трасъ ѫп din лъѕнтрѕл, кѕ атѫт таї таре есте ші прітеждіа ѫпекъчнѕпії; нар кѕ кѫт ва фі таї трасъ din dinафаръ, кѕ атѫт таї пѕцін; нар кѕ кѫт ва фі апрінzеала таї таре ші ѕтфлътѕра гѫтѕлѕї de din лъѕнтрѕ саѕ de din афара лѕї таї тікъ, рошаца таї лѕчеdъ, тохорѫтъ ші свѫнтатъ, кѕ атѫт есте гласѕл таї скітбат флѕеrътор; ръпаосѕл скъdеріі фѕріі таї тік ші таї тѕрбѕрат, болнавѕл таї ѫнтрістат de сітціріле лѕї, ші жѕпгнѕл таї ѫнтінс, таї адѫнчіт ші таї отръвіт de кангрепъ de тоарте; префаче апрінzеала ѫп лѫнгоаре, кѕ періреа ръпаосѕлѕї фѕріі de тот, ші се сфѫршаще пѫпъ ла а 9-а саѕ а 14-а zі, ѫп ѕнѕл din патрѕ арътате сфѫршітѕрї `а ле лѕї; нар фіind жѕпгнѕл хроnік фъръ апрінzеалъ, ціnе ші се префаче dinтр'ѕп сфѫршіт ѫп алтѕл ѫndелѕнгат; се прічіпѕеще din ръчеала капѕлѕї, а гѫтѕлѕї саѕ а трѕпѕлѕї, din троахнъ реа ші греа ші din ѫпсѕфлареа аерѕлѕї церос, кѕт ші din алте боале ші таї вѫртос din върсатѕрї, din чел пѕрпѕр ші спѕzос, скарлатіnа, de прітеждѕеще віаца болнавѕлѕї таї ѫнграб, de кѫт боала, ші се ѫнтѫтпінъ кѕ пѕнереа de треї патрѕ ліпіторї п'о парте а гѫтѕлѕї de dinафаръ, треї патрѕ пе алта, асѕпра ѕтфлътѕріі din жосѕл ѕрекіі, кѕ обложіреа гѫтѕлѕї кѕ търѫце de грѫѕ фіерте ѫп оцет ші ѫnoіте de доъ треї орї пе тоатъ zіоа, кѕ фачереа de бъї калdе de пічіоаре, кѕ паzа орѫпdѕелії тетоdѕлѕї слъбітор ші кѕ лѕареа прафѕрілор лѕї, ші кѕ фачереа гаргаріі, din доъ літре de чеаѕ

de флоаре de сок, кꙋ ꙋn dpam de ціneрiг пiсат. Шi кꙋ doъ треĭ лiнгꙋрĭ de miере, пе тоатъ ziоа de чiнчĭ шасе орĭ кълdiчiкъ, пѫнъ ла рiсiпiрѣа жꙋнгꙋлꙋĭ шi потолiрѣа апрinzелiĭ de тот шi ѫнтрꙋ тоате. Іар ѫнтѫмплѫndꙋсе съ се прiтежdꙋꙗскъ болнавꙋл кꙋ ѫнекъчꙋне de моарте, атꙋнчĭ съ се пꙋie шi съ се лꙋкреze doъ веziкаторĭ пе латꙋрiле гѫтꙋлꙋĭ, кꙋ алiфie de базiлiк пѫнъ ла вindекарѣа`лор, кѫnd атꙋнчĭ есте а се скiтба шi metodꙋл кꙋ чел ѫнтърiтор de пꙋтерĭ.

Жꙋнгꙋл окiлор, Офталмiа.

Ачест жꙋнгꙋ се кꙋноаще dinтр'о глodiтоаре шi арzътоаре dꙋрере, кꙋ апрinzѣалъ шi рошаць а албеціĭ окiлор, каре, dꙋпъ търiтѣа шi adѫнчiтѣа лꙋĭ ѫn бꙋлбiĭ окiлор, есте шi апрinzѣала кълdꙋрiĭ, маĭ маре шi маĭ грѣа, саꙋ маĭ мiкъ шi маĭ ꙋшоаръ, dар ѫn орĭ-че кiп шi фел de граd ва фi, есте de прiтежdia веdерiĭ лор; Ачест жꙋнгꙋ аре апрinzѣалъ шi арzътоаре dꙋрере, ꙋнфлъ бꙋлбiĭ окiлор de се арdiкъ албецѣа din сꙋсꙋл стелелор ка о карне рошie, ѫнтꙋнекъ веdерѣа шi'ĭ ѫнтърѫтъ лꙋmina, кꙋ dꙋрере шi атецѣалъ de кап, кꙋ грѣаць шi кꙋ iкнiтꙋръ de върсътꙋръ, кꙋ спасмосꙋрĭ шi ръсърiтꙋрĭ din сomn шi кꙋ ворбiре аꙗрѣа, din ѫмбꙋлzѣала сѫнцелꙋĭ ѫнтр'ѫншiĭ шi ѫn креерiĭ капꙋлꙋĭ, кꙋ кꙋрцере de арzътоаре лакръмĭ, каре спꙋzеще обраzꙋл шi ꙋшꙋрѣазъ жꙋнгꙋл, саꙋ фъръ кꙋрцере, каре'л ѫнгреꙋꙗзъ шi'л търеще; шi се прiчiнꙋеще ка тоатъ боала, din мꙋлте ѫnвеdерате шi неѫnвеdерате прiчiнĭ; челе маĭ ѫnвеdерате сѫнт фꙋмꙋл, шi прiгорѣала фокꙋлꙋĭ, абꙋре отръвiтоаре шi dꙋ-

хорї болпъвітоаре, ші інтрарѣа пълберії de гъ-поаіе ꙟn окї; перії чеї ръї, adекъ ценіле челе кре-скъте съчіте спре лъmіна окілор, каре ꙟптърꙟт бъл-біїї, ꙟцѣала венерікъ ші скрофълоасъ, артрітікъ, реъmатікъ ші катаралъ, din ръчѣала капълъї, ка-ре се траг ꙟn окї ші челе-л-алте. Се ꙟтꙟmпінъ жъпгꙟъл окілор къ пъперѣа de doъ ліпіторї ла фіе-каре, спре капъл ші ръdъчіna пасълъї, de гросі-mѣа ъпъї deцет dепъртате de бълбії лор, de ва фі ꙟпсъ апрinzѣала ші dърерѣа mаре; ꙟар de ва фі de mіжлок саъ рече, ꙟпdестъл есте а се спъла, de треї патръ орї пе тоатъ zіоа, къ чѣаꙟъ калd de флоа-ре de сок ші de фоï de трandафір ꙟпdълчіт къ zа-хар, ші а се пъне пе окї mꙟzгъ расъ съпціре гал-бепъ de събт коажа стічелелор de сок, ші ꙟаї вꙟр-тос а mъdъвілор, ші а се ꙟпоі ші скіmба de doъ орї пе тоатъ zіоа, къ паzа орꙟпdъелії mеtоdълъї слъбітор ші къ лъарѣа прафърілор лъї пе треї zіле, къ пъперѣа de mър креціеск копт пресърат къ zа-хар, ші къ фачерѣа бъілор калde de пічіоаре din сѣаръ ꙟп сѣаръ, пꙟпъ ла рꙟсіпірѣа жъпгꙟълъї ші пото-лірѣа апрinzелії ші а dърерії лор, de тот ші ꙟптръ то-ате, кꙟnd есте а се ші скіmба ші mеtоdъл къ чел ꙟп-търітор. Іар пептръ съпъръріле жъпгꙟълъї хропік фъръ апрinzѣалъ, се ва къъта dъпъ фірѣа аръта-телор ꙟцелії ші прічінї, ла каре mълт фолосеще mъdъва de сок фіартъ къ віп ші обложітъ пе окї din сѣаръ ꙟп сѣаръ.

Боала гътъраꙟълъї. Катаръс.

Прекъm есте жъпгꙟъл креерілор, ал ърекії ші ал окілор, асеmепѣа есте ші жъпгꙟъл пасълъї ꙟп-

тinc пе тieлea чea тѫкоасъ de din лъѫнтрѫл лѫї, ѫнтр'о спѫzeaлъ апрinсъ шi ѫнфлатъ, de с'астѫпъ ръсѫфларea прinтр'ѫнсѫл de тот, саѫ, кѫnd пе о паре кѫnd пе алта, шi кѫ кѫрцере de тѫк тѫлт шi de о zeaтъ ѫте, фiербinте, галбенъ шi тѫкоасъ din пас, че есте фоарте лiпiчiосъ; кѫ греѫтате, dѫреpe шi атецeaлъ de кап, кѫ окї тѫрбѫрацї шi кѫ стърпѫтърї dece, кѫ апрinzeaла кълdѫрiї трѫпѫлѫї, dѫпъ граdѫл търiтiї жѫнгѫлѫї, кѫ пѫлс dec, таї плin шi таї таре, саѫ таї тоале шi лесnе de апъсат, кѫ сете шi кѫ ѫнкѫетѫра тiстѫелiї шi а транспiрацiї абѫрелiї трѫпѫлѫї. Ачеста есте гѫтѫраnѫл чел спораdiк шi лесnе de петрекѫт, ѫn шапте опт ziле; iар чел еnidemiк есте таї апрinzътор, таї рѫѫ шi таї греѫ de петрекѫт, ѫn doъ шi треї съптътѫnї; ѫртeazъ ла тоатъ вѫрста шi таї вѫртос прiтъвара шi тоатnа; вiне кѫ фѫрiе de лѫнгоаре, кѫ ворбiре аiѫрea, кѫ атецeaлъ шi кѫ астѫпаре de аѫz, кѫ пасѫл ѫнфѫndат, шi кѫ окiї рошiї лъкрътторї, шi кѫ ѫiтeaлъ de тinте шi de сiтцiре, кѫ съцетоасе dѫрерї прiн кап, окї, ѫрекї, гѫт ш пiепт, кѫ тѫсе шi кѫ респiрацiе, ръсѫфларе ѫnгреѫiатъ шi ѫтпiedекатъ, кѫ пѫлс плin, таре шi dec; кѫ лiтбъ албъ шi кѫ о dѫпгъ галбенъ пе тiжлокѫл шi ла ръdъчiна eї, кѫ реѫтатiче dѫрерї прiн тот трѫпѫл, шi кѫ ръсърiтѫрї din сотn, кѫ пеоdiхпъ de поапте, кѫ грeaцъ, кѫ iкпiтѫрї de върсътѫръ шi кѫ ѫd рошѫ, арzътор шi крѫd, каре креск ѫтпреѫпъ кѫ фѫрiа апрinzелiї, din сeаръ ѫn сeаръ, шi се скаd таї тѫлт саѫ таї пѫцin, din dimineaцъ ѫn dimineaцъ, кѫ оаре каре транспiрацiе, абѫрeaлъ а трѫпѫлѫї, шi кѫ ѫd dрожdiос,

пѫнъ ла а чінчѣа саѹ а шаптѣа zi, кѫnd се хотъраще пе форта гѫтѹраnѹлѹї, кѹ кѹрџере de контѹръ de mѹчї, кѹ о пъdѹшалъ песте тот трѹпѹл, кѹ скоатере de флегmъ коаптъ ші ѫнкегатъ ші кѹ ѹd dрожdіос de фаџа кърътiziї, саѹ се префаче din ѫmпротіве ѹрmърї ѫn жѹпгнѹ ѫn пльmѫnї, ѫn фікат саѹ ѫn сплінъ, ші ѫn лѫнгоаре.

Вестітѹл епідеmік катар ал пороdѹлѹї росеск, dела 1782, пѹmіт інфлѹенџа ші гріпа, а стінс ѫнтр'ѹн ан о џенераџіе de пороd, каре авіа с'а ажѹнс ѫn вреmе de 30 de анї, ла чѣа de maї наінте ѫнтреџіmе, фііnd къ нѹ се вьга лѹкрърілe фірії лѹї de сѣmъ, ші ѫn adевър нѹ се пѹтѣа вънѹі пъпрасnіка еї фіре ші кѹ нічї о боалъ нѹ се пот mѫнгѫnа лептошії, ка кѹ гѫтѹраnѹл! ші че есте bazѹл прічінії лѹї ла норd maї mѹлт, de кѫт ѹрџісіта modъ а nadѹлѹї, чѣа ръсърітъ dела Романї, а голътъџії капѹлѹї! каре паще шарпеле чел кѹ шапте капете ші пе орї-каре ва сdробі dокторѹл ла mѹшкъ! — Џіѹ ѫn mіnте кѹвѫнтѹл вестітѹлѹї ръпосат, професор ал клінікѹлѹї Віенії, Петре Франк, чел dат din капџел аскѹлтъторілор лѹї ла 1804, къ, кеmѫndѹсе ла фіка ші кліропоаmа ѹнеї грефін, каре пътіmѣа de гѫтѹраnѹ, dобѫndіт dела ѹн бал, 'ї ар фі орѫndѹіт ѹн чѣаnѹ, dар ѹрmѫnd візіта а dоа zi, ар фі гъсіто mоартъ ші ѫнтінсъ пе mасъ! ла каре zікѫndѹ'ї грефінії къ фаче требѹінџъ de а се deскide mоарта, 'ї ар фі zic пѫрліта, къ чѣа maї неапъратъ ѹрmаре есте, а mерџе съ ѫнвеџе mеdіџіна maї біне ла алџії ші а лъкрътат бътрѫнѹл! — Тоате боалеле сѫnт de обще фъџарпіче, нар фрігѹра ші гѫтѹраnѹл ѫнтрек ла фъџърпічіе пе тоате; ѫнтърѫ-

тъ тоатъ сістема, апрinde тоатъ рачіла ꙟпъріту-рілор піептулуї ші але пꙟнтечелуї, ші ꙟнкуїбеazъ пе алтеле, ші maї вꙟртос ла чеї каре беаў чюбук ші ракіў, есте de скуртарѣ трауулуї віецiї. Се прічінуеще din ръчеала капулуї ші а пічіоарелор, каре ку кꙟт вор фі maї феріте, кў атꙟт се лупть ꙟнсуфларѣ аерулуї церос maї mулт, че есте maї ꙟн тоатъ времѣ аmестекат ші ку miazme отръві-тоаре, каре пътрunд трупул ка ші dѣаса префаче-ре а луї; din уmed ꙟн ускат, ші din калdурос, це-рос; ꙟар din партѣ трупулуї поате съ фіе лъку-інца саў віецуірѣ, ку ꙟmбръкъmінте непотрівітъ, кътре пърціле челе maї супусе ръчелії, къ пре-кум ꙟнтꙟmпінъ калdура пічіоарелор ръчеала пꙟн-течелуї, ші калdура спетелор ръчеала піептулуї ші а mꙟїнілор, асеmенѣ ꙟнтꙟmпінъ ші калdура ка-пулуї ръчеала образулуї, ші рекоmandez ку бунъ щіінцъ ші кредінцъ статурілор, лепъdарѣ урці-сітеї mode, а голътъції капулуї. Гутурауул се ꙟн-тꙟmпінъ ку паза орꙟndуелії metodулуї слъбітор, ші ку ларѣ прафурілор луї, ꙟн челе треї zіле din тꙟю, ꙟар dупъ dꙟнселе кў ларѣ арътателор пра-фурї ла апрinzѣла жунгюрілор; ку adесѣ бъуту-ра чѣюрілор калde de флоаре de сок; ку абурѣ-ла капулуї ку абур de оцет, че се тоарнъ п'о къ-ръmidъ ноъ ші арсъ ші спре слобоzірѣ транспіра-ціеї, абуреле трупулуї, ші ку фачерѣ de бъї кал-de ла пічіоаре din сѣаръ ꙟн сѣаръ, пꙟнъ ла чѣ de-съвꙟршітъ потоліре а жунгюлуї ші а апрinzелії ку крісіс, ші ꙟнтреmърії съпътъції боꙟлнавулуї, кꙟnd есте а се скімба metodул ку чел ꙟнтърітор.

Боала врѫнчії, Ерісіпелас.

Брѫнка есте ѹн асеменеа жѹнгхѣ de din лъѹнтрѹ, ръсѹфлат ѫн фаца трѹпѹлѹї, ші рескірат п'о парте а лѹї, пе mѫїnї, пе пічіоаре саѹ пе трѹнкхѣ; ꙗр ачеа каре есе пе кап есте чеа maї греа ші реа, dѹпъ о апрinzеалъ а кълdѹрії трѹпѹлѹї, ѫнтр'о патъ роші́е тохорѫтъ кѹ пѫнкъріmе, креще ші се ѫнтinde ѫmпрежѹрѹл еї, пѫнъ ла о палтъ ші doъ de търіmе, ші de че креще de ачеа се deскide ла фацъ ші есте кѹ'н че maї арdікатъ de фаца піелії; се плітбъ de сѹс ѫн жос ка ѹн пѫржол спре кѫпътѫіеле трѹпѹлѹї, се албеще de апъсареа deцетѹлѹї ші кѹ арdікареа лѹї се рошаще ла лок, ші се префаче ачеа mѫнкъріmе, ѫнтр'о арzътоаре ші сіmцітоаре dѹрере, кѹ апрinzеала трѹпѹлѹї, кѹ ѫнкѹетѹра mістѹелії ші а транспірації, абѹрелії трѹпѹлѹї, кѹ сете ші кѹ пѹлс вѫртос, плin, dес ші регѹлат; ꙗр ла брѫнка капѹлѹї есте фѹріа ші maї mаре, кѹ атѫрпаре ла сomn, ші кѹ mікшорареа ші тѹрбѹрареа ръпаосѹлѹї еї, кѹ греацъ ші кѹ ікпітѹрї de върсътѹръ, кѹ спасmосѹрї ші ръсърітѹрї din сomn, кѹ літбъ албъ ші галбенъ ла mіжлокѹл еї, ші кѹ ворбіре аѵреа, кѹ dѹрере, греѹтате, ші аmецеалъ de кап, кѹ ѹd рошѹ, арzътор ла слобоzіреа лѹї, грос ші крѹd, кѹ асѹрzеалъ, кѹ тѹрбѹраре ші рошацъ de албеца окілор ші кѹ ѫнтѹнечіmе de веdереа лор, ла каре сѫнт ші валѹріле апрinzелії maї mарї, de скот ѹнеле брѫнчї ші бъшічї de арzътѹръ пе фаца лор, ші се пѹтеще бъшікатъ, каре аѹ ѹн венin гълбіnічіос ѫнтр'ѫнселе, се спарг ші спѹzеск піелеа пе ѹnde се скѹрг; Dар de че се ѫн-

din ȋmpiedikata цiркȣлацiе a сȋнџелȣї артерiiлор шi a вепелор, каре dȣпъ фiрѣа еї пȣ коаче шi се рiсiпеще тот кȣ ачест din сȣс бластор, кȣm шi ла прелȣнџiрѣа dȣрерiлор de префачерѣа реȣmатiсmȣлȣї ȋn чел хропiк, кȣ лȣарѣа ачестор хапȣрї, чiнчї dimiпѣаца шi чiнчї сѣара шi кȣ паzа орȋпdȣiелiї metodȣлȣї слъбiтор, пȋпъ ла чѣа desъвȋршiтъ рiсiпiре a ȣmфлътȣрiї шi a dȣрерiлор.

Iл кермеz miнерал. Праф de екстракт de аконiт. Din amȋndoъ кȋте doъ-zечї de гръȣпце. Меркȣр солȣбiле хапеmап, zече гръȣпце. Праф de гȣmi amoпiак, de кваiак, de скаmoпiȣ, din кȋте треле кȋте doъ dрamȣрї. Праф de гȣmi aлое сȣкотрiп, шi екстракт de ревепт, din amȋпdoъ кȋте ȣп dрam. Праф de фрȣпzъ de diriтал пȣрпȣръ, жȣmътате dрam. Ачестѣа тоате amестекȋпdȣсе кȣ екстракт de папаdie кȋт ва требȣi, съ се формеzе хапȣрї de кȋте чiнчї гръȣпце ȣпȣл шi пресърȋпdȣле кȣ праф de ръdъчiпъ dȣлче съ се dѣа спре требȣiпцъ.

Боала бȣбiї чеа реа. Карбȣнкȣлȣс.

Ачест карбȣпкȣл саȣ a бȣбъ рѣа есте, o стрекȣратъ шi алѣасъ отръвiтoаре ȣцѣалъ din сȋпџе, ръсȣфлатъ de фiре ȋn фаца пiелiї, шi пе орї-каре парте a трȣпȣлȣї поате iшi, dар maї кȣ сѣатъ пе фрȣпте, пе mȋiнї шi пе пiчiоаре шi maї вȋртос пе deџетеле лор, ȣрmѣаzъ ла чеї ажȣпшї de вȋрстъ, iар ла копiї ȋn гȣръ, пе фалкъ саȣ пе џiнџiї, прimъвара шi вара, шi maї вȋртос пе време̌а ȣпеї eпidemiї реле, ȋn кiпȣл ȣпȣї бȣбоiаш лътец, каре креще deла тъpimѣа de ȣп гръ-

ѕнте de лінте ші пѫнъ ла ѕн сфанціх de маре; е-
сте вѫнътъ de рошѕ ла фацъ, ші околітъ кѕ'н чѣар-
кън ѫмпрежѕр маї рошѕ deскіс, ші фоарте мѫн-
кѣчіоасъ, пѕмітъ фагѕса, de кad dinціï din гѕръ;
аре марї ші съцетоасе dѕрерї de лешін ші апрinde
кълdѕра трѕпѕлѕї, кѫnd ѫнвінецеще de тот ші кан-
гренісеще ла фѕndѕл еї, dap ѫn време de чѣѕмъ сѫнт
отрѫвіте de моарте, ші daѕ прѣа кѕ аневоіе ѫn
конт, пріn каре се ші вінdекъ маї лесне ші се ѫн-
тѫмпінъ кѕ паzа орѫndѕелії метоdѕлѕї слъвітор,
кѕ лѕарѣа прафѕрілор лѕї пе doъ треї zіле, ші dѕпъ
търімѣа апрinzелії ші а dѕрерії карбѕнкѕлѕї, се пѕ-
не doъ саѕ патрѕ ліпіторї ѫмпрежѕрѕл ротакънѕ-
лѕї; се dъ кѫте 60 de пікътѕрї de елікcір de ві-
тріол мінсіхті, dъ се бѣа ѫнтр'о лінгѕръ de апъ di-
мінѣаца ші сѣара, ѩр ла копії пе жѕмътате, се
спалъ ѫn гѕръ кѕ ачѣастъ гаргаръ ші се ѕнце бѕба
dѕпъ тоатъ спъларѣа кѕ ачѣастъ міере, de треї
патрѕ орї пе zі.

Іа фрѕnzъ de zалеш ші de коаda шорічелѕлѕї,
(міле фолі) din амѫndѕъ кѫте о мѫнъ, фіербеле
ѫнтр'о літръ de апъ ѫn шапте опт колкоте ші ръ-
корindѕсе съ се стрекоаре zѣама кѕ стоарчерѣа бѕ-
рієнілор ші съ се пѕіе ѫнтр'ѫнса. Флоаре de амо-
ніак, (ціперіг) ѕн dрам, міере de трandафірї, ѕна
ѕнціе.

Ачестѣа аместекѫndѕсе съ се dѣа ѫнтр'о стікль
спре требѕінцъ.

Іа міере de трandафірї, doъ ѕнціе,

Флоаре de ціперіг, ѕн dрам.

Праф de гѕмі міре, doъ dрамѕрї.

**

кѫт de апроапе фъръ алтъ темере, ші ѫndатъ dѹпъ къdерѣа лор, кѹ непрекѹртата ѹртаре а обложелій, пѫнъ ла алінарѣа dѹреріі ші а потоліріі апрінzеліі de тот, кѫnd есте а се скімба ші методѹл, кѹ чел ѫнтърітор. Ачесте сѫнт челе маі de о сѣамъ de din афаръ боале, кѹ жѹнгѫріле челе din лъѹнтрѹл трѹпѹлѹі, ші тоате боалеле лѹі се пот сокоті de о лѹкраре а фіріі, de кѹръціреа оръвіі ші а ѫцеліі че се репроdѹчѣазъ ѫн сѫнџе, пе каре о алеџе ші о ръсѹфлъ пѹтерѣа віецііі din трѹп; ѫн фаца піеліі лѹі, ші сѫнт тіжлоачеле крісісілор еі de прелѹнџірѣа трагѹлѹі віецііі, кѹ кѫт нѹмаі къ нѹ ле поате сѹпѹне ші съвѫршi пе тоате ѫn тоатъ време́а, фіind ші старѣа віецѹіріі поастре ѫн потрівъ, ші че ар фі віаца поастръ фъръ dѫнселе? кѫnd веdем ѹрмѫndѹсе deoсебірѣа, алеџерѣа ші скоатерѣа отръвіі, din трѹп, din чѣа маі крѹdъ старе а віецііі din пѫнтече.

Боала върсатѹрілор, Варіоле.

Ачѣастъ формъ de боалъ есте о формаціе нооъ, а боалелор челор стінсе але лѹміі векі, ші ажѹнсе ѫнтр'ачѣастъ de акѹм ѫнфлоріре а еі, каре н'а фост кѹноскѹтъ Елінілор ші Романілор, ші ѹрмъторіі лор н'аѹ петрекѹто ѫнтр'ачѣастъ лінъ старе, прекѹм есте ѫнфлорітъ стъріі ші орѫndѹеліі віецѹіріі поастре, фіind фост ла ѫнчепѹтѹл ръсъріріі еі, кѹ о ѫцѣалъ отръвітоаре ка de чѹмъ, de пѫржолѣа сате, ораше, четъці, ші ціnѹте ѫнтреці de оамені, ші ле пѹстіа кѹ грабнікъ моарте, de тоатъ вѫрста, каре din вѣак ѫн вѣак с'а скъzѹт ші с'а алінат фѹріа отръвіі еі, кѹ стінџерѣа лепріі, а пъ-

бъдъілор, а бъбелор лъї Іов ші ачеї ънфрікошатеї садоріі de moарте ші алтор, ші че есте песте ачеаста de mірaре, къ есте ънтінс върсатъл пънъ ла добітоаче ші пъсърї, ші чел че ъл ва петрече одатъ, есте ші рътъне скътіт de дънсъл, ка de нічї о алтъ боалъ, пе тоатъ веата віецїї лъї, din каре се ънцелеце къ есте скътітор ші de алте боале, ші ънвіорътор de сімцірва тръпълъї, къ mънкърітва ші ъстърітва піелїї лъї, ші есте о dажdіе а ачещїї віецї пътънтещї, прекът bedem ачваста, къ сънт de обще тоцї чеї чюпіцї de дънсъл, mаї съпътошї ші mаї dещепцї de dъх, ка de о шкоалъ фіреаскъ, dар че сфършіт поате се аїбъ іноклъаціа, алтъірва ън віiторіme, нъ се поате преведеа ші се ащеаптъ съ о ші bedem, кънд атъпчї ва фі ші търгіъ а ne ънтоарче ла рóстъл оръndъіеліїї поастре, фііnd ън тот кіпъл ъп атак асъпра патъріі ші а оръndъіеліїї віецїї поастре.

Ла ачеастъ ърmътоаре de акъm практікъ а лъї, дъпъ бъгъріле de веатъ че am фъкът, нъ почю кънoаще mаї mълт, de кът о некъпощінцъ а ажъпцерії ші а ръсъфлърії лъї, din тінереце ла бътрънеце, кънд ачелва сънт къ ъпіле, ші ачествa къ алтіле ънклінате ші ънсоціте, ші ne адъче о idee а трансфъсії нар нъ mаї mълт; тоатъ прімеждіва фіреск ълъї върсат, дъпъ ънделъпгатъл апаліс че am фъкът, am афлат къ стъ ън старва ші лъкрарва чва рва а zemъріклор тръпълъї ші а атmосферії, нар нъ ън фірва лъї, че есте окротітоаре ші de алте патіmї ші боале, ші челе mаї реле ънтъмпларї каре прімеждъіеск ънфлорірва лъї ші віаца пътіmаші-лор, есте лъкъінца ші віецъірва чва рва, съпърарва літmбрічілор ші лъпгъроаса епіdemіе чва ънпо-

трівъ, каре ачеља дѫпъ старѣа цівілізаціі ші а індѫстріі де акѫm, се ѫндрептеz ші се ѫмблѫнътъцеск, ші ачестѣа се пот апъра ші депърта; пентрѫ ачѣаста се поате да статѫлѫі din партѣа щіінцеі ачѣастъ темеініkъ ѫнкредінцаре, де апърарѣа прімеждіоаселор ѫнтѫмпларъі але петречеріі върсатѫрілор, кѫ аместекарѣа копіілор челор сънътоші, кѫ ачел болнав де върсат фіреск, ѫнсъ дѫпъ о прегътіре а лор, че требѫіеще съ лі се факъ маі ѫнтѫіѫ, din старѣа сънътъціі трѫпѫлѫі, кѫ паза орѫндѫеліі методѫлѫі слъбітор, ші кѫ бъѫтѫра де zече драмѫрі де ѫнт де мігдале дѫлчі, саѫ де ѫлеѫ проаспът, саѫ кѫ мѫнкарѣа де о лінгѫръ де ѫнт проаспът де вакъ пе zі, дела вѫрста де треі аnі, чінчі шасе zіле мереѫ, ші ѫн времѣа чѣа маі кѫратъ де вре о епідеміе ші маі фрѫмоасъ ші бѫнъ, ші кѫці се вор болнъві атѫнчі, се вор ші късѫта дѫпъ арътарѣа орѫндѫеліі лор, дар кѫці нѫ се вор болнъві, ръмѫн а се ѫнчерка аместекарѣа лор, кѫ чел болнав де върсат, пе алте асеменѣа времі, пе ла вѫрста де чінчі ші нoъ аnі, фіінд тоатъ алтъ сілѫіре ла не време ѫн атак де моарте.

Канонісітеле върсатѫрі, каре требѫеск съ ле петрѣакъ тот омѫл одатъ, ѫн деосебітъ вѫрстъ ші време а стъріі тінереціlор, сѫнт де треі деосебіте фелѫрі, кѫ деосебіте форме ші кѫрсѫрі але лор, ші кѫте треле сѫнт де фіре апрінzътоаре, епідеміче ші ліпічіоасе, кътре чеі че нѫ ле аѫ петрекѫт, ші се ажѫнце пльтада лор ла ѫніі пѫнъ ла адѫнчеле бътрѫнеце, пе каре ле прімеждѫеще, ка ші пе непѫтінчіоса прѫнчіе, кѫнд се вор ѫнтѫмпла съ віе асѫпра ші ѫнвремѣа лѫкръріі ешіріі ші а скімбъріі дінціlор, саѫ а тѫсеі

конвулсівъ, тъгърещі, кънd сънт а се ші ферi маї вѫртос de лiпiвала епidemiiлор; чел dinтъї есте върсатул чел маре ші гръунцат; чел de ал doiлеа есте върсатул чел мiк ші пътат, че'ї ziче пожар саў јаръ; ші чел de ал треiлеа есте чел спузос ші пурпур, че'ї ziче кокiнad, каре кънd вiн ън рънd регулат ші ън deoсебiте времї уна dупъ алта, сънт лiне ші ушоаре de петрекут, iар кънd вiн уна ънаiнтеа саў асупра алтеiа тот ънтр'о време ші курс, атунчї сънт ку оареш-каре греутате de петрекут, dар фiiнd кътареа пъziтъ ші аерул одъї курат ші потрiвiт dупъ времеа чеа пе din афаръ, тiмпул курат de епidемie реа ші сънътос, ну се прiтежdуеск болнавiї ші скап ънтреџї de сънътате.

Върсатул чел маре.

Ачест върсат урмеаzъ маї вѫртос прiмъвара ші тоамна; ал прiмъверiї се ънтinde спре кълdурiле верiї, кънd урмеz лънгуроаселе урdiнърї ку сънџе, ші есте маї греў, dар ачеста се ънтinde спре фрiгул iернiї ші есте маї лiн ші маї ушор de петрекут, ші аре ун курс dела ънчепут ші пънъ ла ънтретаре, de треї-zечї de ziле; се ziче къ чеї кънъџънощї, хръпiџї ші zемошї копiї, de характер стенiк, ар фi петрекънd ачест върсат маї греў, dар есте о idее грешiтъ ка ші чеї de характер астенiк, къ л'ар фi петрекънd маї ушор, фiiнd ку ачеаста стъ маї мулт ън темперамент ші ъл петрек чеї мелапхолiчї маї греў, dар ші ачещiа ну атът, фiiнd de вѫрстъ крudї ші de ва фi ші de крещере ън ъмпiлаџї, есте de небъгаре de сеамъ; върсатул се iвеще ку ънфiербiнџеалъ de фрунте ші de урекї, ку

кѫрпѹліце кѹ каѹрт саѹ кѹ лапте бътѹт, се пѹне пе окї ші се ѫноеще de doъ треї орї пе zi, ші фiind къ кѫте треле върсатѹрї бѫнтѹеск ші гѫтѹл, maї тѹлт саѹ maї пѹціn, съ се пѹе doъ фелії de слъnінъ пръжіте пе amѫndoъ латѹріле гѫтѹлѹї, пѫнъ пе сѹбт ѹрекі, съ се прітеnеаскъ ла doъ zіле odatъ, ші съ ціе легате пе тоатъ вреmеа върсатѹрілор; iар пептрѹ ферeала чѹпітѹрілор din обраz ші dѹпъ піепт, се ѹнг петіче de ватістъ кѹ ліnте фiартъ кѹ лапте ші слеітъ, ші се пѹn пе обраz ші піепт, dела ѫнчеперea върсатѹлѹї а се ѹска, ші се ѫноеще ачеаста de doъ орї пе тоатъ zіоа, пѫнъ ла скѹтѹрарea ші куръцірea кожілор, ші потолірea апрinzелії, кѹ тоате сѹпъръріле еї; de тот ші ѫнтрѹ тоате, кѫnd есте а се скітба атѹнчї ші meтоdѹл кѹ чел ѫнтърітор, каре требѹеще а се пъzі ші ачеста алте doъ съптъmѫnї, кѹ паza орѫndѹелії лѹї.

Dinтр'ачест adевърат бѹn ші окротітор върсат mаре, ръсар алте doъ deосебіте форmе de върсатѹрї, кѹ deосебіт характер ші кѹрс ал лор; adікъ върсатѹл чел de вѫnт, чеї zіче ші mінчіnос, ші върсатѹл чел лѫnгърос, каре се ѫnтѫmплъ din рea старе ші аmестекаре а zеmѹрілор трѹпѹлѹї ші а аерѹлѹї чел dinафаръ, din епіdemie контагіоасъ, ші сѫnт ѹрmътоаре, кѫnd ѫnаінтea, кѫnd ѫn ѹрmа ачелѹї adевърат.

Върсатѹл de вѫnт.

Ачест върсат есте ѫnтѫmплътор ші ѹрmeazъ, кѫnd ѫnаінтea кѫnd ѫn ѹрmа ачелѹї adевърат; dар maї adесea-орї есте кълъѹzѹл лѹї, фiind къ ѫл петрек

копії нмmaĭ odатъ ші се івеще кꙋ о лінъ ші кꙋ о ꙋшоаръ ꙟнфіербінцѣалъ а кълdꙋріĭ трꙋпꙋлꙋĭ, ші еꙋсе ꙟнкъ de a doa zi ꙟн пете ші ꙟн пікътꙋрĭ рошіĭ перегꙋлат, ші maĭ ꙟнтѫĭꙋ пе пѫнтече ·ші пе піепт, ші maĭ ла ꙋрmъ ші пе челе-л-алте пърцĭ але трꙋпꙋлꙋĭ, dap pape ші пꙋціне ші пѫнъ а трея zi креск de търіmѣа ꙋнꙋĭ боб de mazъре, ші пѫнъ а патра ші а чінчѣа zi daꙋ ꙟн копт ші се ꙟнгълбенеск, ꙟн кіпꙋл бъшічелор de арzътꙋръ, dap de о ръткndъ фортъ ші кꙋ о zѣатъ апоасъ ꙟнтр'ꙟнселе, авѫnd ꙋнеле ші вѫнт ꙟн локꙋл ꙋmezелiĭ, ші съ ші zвінтеск ші пієр ꙟmпреꙋнъ кꙋ ꙟнфіербінцѣала, пѫнъ а шаптѣа zi, фъръ алтъ съпъраре, саꙋ чꙋпітꙋръ ші паре алтъ требꙋінцъ de ажꙋтор, de кѫт de пазъ de mѫнкаре ші de ръчѣалъ, dꙋпъ новаца metodꙋлꙋĭ слъвітор, пѫнъ ла потолірѣа ꙟнфіербінцелiĭ, ші чел mꙋлт кꙋ лꙋарѣа de ꙋн праф doъ de а ле лꙋĭ, не фіind каnonicіт de ал нетрече тоцĭ, ші нічĭ окротітор de алтꙋл; din каре се ꙟнцелеце, къ mатерiѣа върсатꙋлꙋĭ се ажꙋнце ꙟн органіcmꙋл, ші нꙋmaĭ кꙋ ꙟнсꙋфларѣа de din афаръ, нꙋ се поате ꙟнфлорі ꙟнаінтѣа гътіріĭ лꙋĭ, ші фъръ ꙟнфлоріре нꙋ се поате стѫрпі din трꙋп.

Върсатꙋл лѫнгꙋрос.

Ачест върсат есте ачел поmеніт ла чел бꙋн ші греꙋ de петрекꙋт, кѫnd ꙋрmѣазъ ꙟн старѣа чѣа рѣа а трꙋпꙋлꙋĭ ші а аерꙋлꙋĭ чел din афара лꙋĭ, ꙟн време de епіdemiĭ реле, саꙋ асꙋпра ші ꙟн времѣа лꙋкрърiĭ еширiĭ dінцілор, саꙋ а тꙋсiĭ консꙋлсівъ, търъщĭ, ші ꙟн патіmа лімбрічілор че есте а се скоате din трꙋп maĭ ꙟнтѫĭꙋ din тоате, фііnd къ се ꙟнсоцеще

атѹнчї лесне шї кѹ стїнтѣалъ органїкъ de жѹнгѣ; каре ачестѣа требѹеск кѹноскѹте, кѹръцїте, ꙟdрептате шї ферїте пе кꙟт се ва пѹтѣа de върсат; ꙟнчепе кѹ апрїнzътоаре фѹрїе, de каdе болнавѹл de а треїа саѹ а патра zї, ꙟн сфꙟршїтоаре лешїнѹрї, кѹ dѹрере маре de кап, de лїнгѹрѣа шї de шале, кѹ амецѣалъ шї вꙟжїѣалъ de аѹz, кѹ мїнте ѹїтїтъ шї кѹ ворбїре аїѹрѣа dїн сомн, шї кѹ спасмосѹрї de епїлепсїе, кѹ грѣацъ шї кѹ їкнїтѹрї de върсътѹръ, adесѣа-орї шї кѹ ѹрdїнаре шї кѹ скремете кѹ сꙟнце, кѹ окї тѹрбѹрошї саѹ рошїї, кѹ маре неастꙟмпъраре de оdїхнъ шї кѹ пѹлс стрꙟнс мїк, dес шї нерегѹлат de бътаї, кѹ гръбїтъ шї ꙟмпїеdїкатъ офтътоаре респїрацїе ръсѹфларе шї ꙟнсѹфларе а плъмꙟнїлор, кѹ ѹd рошѹ, арzътор, ѹнтѹрос шї крѹd, шї кѹ лїмбъ албъ кѹ о dѹнгъ галбенъ саѹ нѣагръ пе мїжлоkѹл еї; върсатѹл есе шї се аскѹнdе dїн фаца пїелїї ꙟн маї мѹлте рꙟнdѹрї, саѹ есе маї тꙟрzїѹ саѹ маї de време нерегѹлат, прекѹм с'аѹ поменїт ла върсатѹл чел бѹн, саѹ de о dатъ песте тот трѹпѹл шї фъръ скъdерѣа апрїнzелїї лѹї, ꙟн лоскобъї de ꙟмпреѹнате пете de върсат, каре креск шї се ꙟнтїнd ꙟн лътѹрї, копрїнd маї вꙟртос капѹл шї гꙟтѹл de ꙟнгреѹїаzъ ꙟнгїцїтѹра, шї ръгѹшѣаzъ гласѹл; їар върсатѹл ꙟн лок съ се ꙟнгълбенѣаскъ се префаче ꙟн петехїї стꙟрлїчї, шї се ꙟнвїнецеще шї прїмеждѹеще вїаца болнавѹлѹї. Ачѣастъ комплїкацїе а върсатѹлѹї лꙟнгѹрос, че се кѹноаще dїн нерегѹлата лѹї формъ шї ешїре ꙟн фаца пїелїї трѹпѹлѹї, се ꙟнтꙟмпїнъ кѹ орꙟнdѹїала метоdѹлѹї слъбїтор, кѹ лѹарѣа прафѹрїлор лѹї, пе треї zїле, шї кѹ ꙟмпреѹнарѣа arътателор dокторїї de лꙟнгоаре, кѹ

ꙟчепере de a ce da болнавꙋлꙋї, dꙋпъ арътареа семпелор de лꙟнгоаре, dела а шаптеа zi, шi маї вꙟртос фiертꙋра de ръdъчiнъ de шарпе de вiргiнеа, шi dела а zечеа zi съ се dеа пiкътꙋрiле de елiксiр de вiтрiол тiнсiхтi, ла чеї тiчї кꙟте 20 шi ла чеї тарї кꙟте 40 de пiкътꙋрї ꙟнтр'о лiнгꙋръ кꙋ апъ, de треї орї пе zi пе тот кꙋрсꙋл боалiї, пꙟнъ ла ꙟнтретареа болнавꙋлꙋї, ꙗр пꙟнъ ла а шаптеа zi, съ се ꙋрmeze прафꙋрiле върсатꙋлꙋї челꙋї бꙋн, шi ꙟнтꙟмплꙟndꙋсе съ се арате ꙟн кꙋрсꙋл боалiї шi вре о стiнтеалъ органiкъ de жꙋнгꙟ, съ се ꙟнтꙟмпiне шi ачеста кꙋ пꙋнереа de везiкътоаре асꙋпра лꙋї, пе doъ треї чеасꙋрї, шi перiсiпiндꙋсе ꙟн ачеастъ време, съ се ціе пꙟнъ ва траце бъшiкъ шi съ се лꙋкреzе пꙟнъ ла рiсiпiреа лꙋї de тот, кꙋ алiфiе de васiлiк, ꙗр опрiреа ꙋdꙋлꙋї, а тiстꙋiелiї шi а вꙟнтꙋлꙋї, прiчiнꙋеще теторiстꙋл, ꙋтфлътꙋра пꙟнтечелꙋї, шi есте але ꙟнгрiжi кꙋ ꙋртареа аръташелор dокторiї асеменеа din тоате.

Върсатꙋл чел мiк морбiлi.

Ачест de ал doiлеа канонiсiт върсат, че се нꙋмеще пожар шi iлер, ꙋртеазъ маї вꙟртос пе церꙋл тiтпꙋлꙋї iернiї шi пiере пе кълdꙋрiле верiї de тот; есте de кꙋрс маї тiк шi de фел маї лiн шi маї ꙋшор de петрекꙋт, dар de фiре маї сꙋпцiре шi маї пльпꙟnd de ръчеалъ; de есе шi се аскꙋнde лесне din фаца пiелiї, ꙟн челе din лъꙋнтрꙋл трꙋпꙋлꙋї, ꙟн маї тꙋлте рꙟndꙋрї; се iвеще кꙋ о лiнъ апрiнzеалъ de фрꙋнте шi de ꙋрекї, каре се ръварсъ ꙟndатъ песте тот трꙋпꙋл, кꙋ семне de троаꙋ-

пръжіте de сальпінъ, ші ↑нсуфл↑nd пе din лъ8нтрул луі, абурул de о фіертуръ de флоаре de сок ку пiцел оцет, de треі патру орі пе тоате zілеле, чел пуцin уп сферт de чеас; іар пъвълind ші modiфік↑ndусе върсатул ↑п умфлътуръ de г↑лчі de г↑т dупъ уреке, атунчі прімеждуіеще віаца болнавулуі ші есте а се овложі г↑лка ку търіце de гр↑8 фіерте ку оцет таре, de треі патру орі пе zi кълdічік, ші а се da ачесте прафурі съ ле беа, ла копіі doъ ші ла чеі ажунші de в↑рсть патру пе zi, ла треі чеасурі к↑те упул ку апъ.

Іа флоаре de пучіоасъ, тагпесіе алб ші zахар, din к↑те треле к↑те doъ dрамурі. Праф de іпекакуапъ, ші de dігітал пурпуръ, din ам↑пdoъ к↑те doъспреzече гръунце. Ачестеа аместек↑nдусе віпе, съ се ↑мпарцъ ↑п 12 deопотріве пърці ↑п х↑ртіоаре ші съ се dеа спре тревуінцъ.

П↑пъ ла чеа desъв↑ршітъ рісіпіре а г↑лчіі ші потоліре а апрinzеліі ші а търіцъріі луі; к↑nd есте а се скімба ші метоdул ку чел ↑птърітор, ку асеменеа ферелъ de ръчеалъ ші маі в↑ртос de лъкоміа м↑пкъріі, фііnd къ ласъ ші ачест върсат ші din чеа маі тікъ прічіпъ, к↑те о рачілъ de лъкрътаре de окі, саў de умфлътуръ de dропіка піеліі трупулуі, ↑п урма луі, каре ку вуна віецуіре а метоdулуі ші луаре de флоаре de пучіоасъ трече.

Боала тусіі мъгърещі.

Тусіс конвулсіва.

Ачеастъ боалъ есте ръсъріть маі тот ↑птр'о време ку върсатуріле, ші с'а арътат маі ↑нт↑іу ↑п

Франца, de unde с'а ѫмпръщіат ѫн тоатъ Европа, к'о апрінzътоаре фуріе de моарте, пѫнъ с'а ѫнфіріт стърії віецуіріі ноастре, ші с'а domолit фуріа ei; есте асеменеа канонісітъ de а о петрече маі тот омул о datъ пе тоатъ веата віецii луi; есте маі ка ші върсатул, епіdемікъ ші фоарте ліпічіоасъ, къtре чеі че н'аў петрекуто din тінереце, ші урмеазъ маі вѫртос прімъвара, пе ла вѫрста копілъріеі; есте de формъ, de курс ші de характер степік, прекум се ва веdеа, deосебіт ші de о фіре ку върсатул, поате съ фіе о реформъ ачестуі dупъ урмъ спузос върсат, каре се репроdуцеазъ ѫн плъмѫні, ші се аратъ ѫнтр'ун спастос локал ал лор, фіінd-къ нуʼл петрек de обще пѫнъ ла уна тоці, ші чел че'л петрече маі de ку време, ну есте негрешіт сунус съ петреакъ ші тусеа тъгъреаскъ. Ачеастъ тусе се ѫнчепе ку ѫнкуетуръ de містунаlъ ші de абуреала трупулуі, ку семне de троахнъ, ші ку фіорі de фріг аместекате ші скітбътоаре ку ѫнфіербінцеалъ, каре се ѫнтinde ші се ѫналцъ din сеаръ ѫн сеаръ ку стърнутътурі, ку рошацъ ші лъкрътаре de окі, ку dуреpe de кап, ші ку траџере ла сомн, ші се скаde dімінеаца ку о асуdеалъ; dела а треіа саў а чінчеа zі се префаче ѫнфіербінцеала ѫн апрінzеала кълdуріі трупулуі, ку пулс плін, dес ші моале, ку ѫнгреунатъ респірацie, ѫнсуфларе а плъмѫнілор, ші ку ѫndесітъ ші мъpітъ тусе ші dуреpe de кап, din сеаръ ѫн сеаръ, ші се скаde dімінеаца ку асуdеалъ ші ку уd dрожdіос; dела а чінчеа саў а шаптеа zі, креск ѫнтецііріле апрінzеліі din zі ѫн zі маі мулт, ку пулс маі плін, маі dес ші таре, ку ѫнгреуіереа ръсуфлъріі, ку ѫн-

decitъ шi търiтъ тѫсе, кѫ спатоdiкъ ѫнсѫфларе de ѫнекъчѫне, кѫ лъкрътаре шi тѫрбѫраре de окї, adecea орї шi кѫ върсътѫръ, dѫпъ каре се алiнъ тѫсеа шi апрinzеала, кѫ оаре-каре скъdере а фѫрii, пе ѫн тiк шi скѫрт ръпаос, пѫнъ ла алтъ de icnoавъ ѫнтецiре, каре креще din сеаръ ѫн сеаръ кѫ neodixnъ de comn, се скаde din diminеацъ ѫн diminеацъ к'о асѫdеалъ шi ѫd dрожdiос, шi се ѫndeceще ѫнтецiреа din zi ѫн zi маї мѫлт, шi тѫсеа din ѫнтецiре ѫн ѫнтецiре, кѫ спастос de ѫнекъчѫне, ѫн кiпѫл ѫнеї фрiгѫрї, кѫ асѫdеала трѫпѫлѫї шi кѫ ѫd тѫрбѫре шi dрожdiос ѫн фаца кърътiziї.

Dела а шаптеа саѫ а поа zi, ѫнчепе пароксiстѫл кѫ тѫсеа, кѫ о стрѫнџере de ѫнекъчѫне а берегъцiї, кѫ ѫнсѫфларе греа шi кѫ о сiтiвеалъ de глас de цѫфнъ, шi кѫ бътаiе de inimъ шi de пѫлс стрѫнс, таре шi перегѫлат, кѫ ѫнфлътѫръ шi рошацъ de окї, кѫ вiнецеалъ de бѫze, шi кѫ кѫтремѫр de фрiка ѫнекъчѫнiї, кѫ dece шi мiчї ръсѫфлърї ѫн кѫте-ва рѫndѫрї ѫна dѫпъ алта, кѫ каре скоате болнавѫл о флегмъ бълоасъ, саѫ варсъ чеа че а мѫнкат, шi се алiнъ тѫсеа шi се слъбеще стрѫнџереа берегъцiї шi ѫнсѫфлареа, пѫнъ ла алтъ de icnoавъ ѫнтецiре; ѫнтр'ачест ръпаос de odixnъ се ѫаѫ копiї dѫпъ жѫкърiiле лор, шi есте форма чеа характерiстiкъ а ачестеї боале, dар din време ѫн време се търеще шi се лѫнџеще пароксiстѫл, ѫнтецiреа, шi се мiкшореазъ шi се скѫртеазъ pemicionѫл, ръпаосѫл, шi се ѫndeceще шi се търеще спастосѫл тѫсiї, ѫн кѫт се ѫмфлъ вiнеле капѫлѫї шi але гѫтѫлѫї, ѫн венiреа еї, се рошеск шi лъкръмеz окiї, de сар болнавiї din лок шi се гътеск de лѫпта еї,

кꙋ стѫлпіреа лор пе мѫні, саꙋ се ціn кꙋ вѫртꙋте de алтꙋл, de сꙋгрꙋмареа капꙋлꙋі берегъції de ѫпекъчꙋне, ѫn каре ачеастъ време поdіdеще пе ꙋnії сѫnџеле пе nас, пе гꙋръ, пе окі, саꙋ пе ꙋрекі, шії трек сꙋdоpі речі кꙋ кꙋтремꙋр de ѫпекъчꙋне ші каd ꙋnії копіі ѫn лешin, саꙋ ѫn епілепсіе de се ѫнтіn пе dѫншії, ші віnе ачеастъ ѫнфрікошатъ невое ла ꙋnії маі dес, ла тот чеасꙋл, ші ла алції маі рар, ла dоъ ші ла треі чеасꙋрі о dатъ, ші маі вѫртос ноаптеа de кѫт zіоа, каре се ші скімбъ пароксісмꙋріле ѫнтр'о zі маі мꙋлте de кѫт ѫn алта, кꙋ тіп de а треіа zі, кѫnd се ші хотъраще боала кꙋ крісіс, к'о кꙋрџере de сѫnџе мохорѫт ші арzътор din nас, кꙋ о ръсꙋфларе de бꙋбꙋліце пе бꙋzе, саꙋ к'о nъdꙋшалъ песте тот трꙋпꙋл ші кꙋ ꙋd dрожdіос; dар de че вор фі съліріле маі кꙋ dешертаре de флегмъ, de върсътꙋръ саꙋ de ꙋрdінаре, de ачеа се хотъраще ші се прекꙋрмъ боала маі кꙋрѫnd; іар кꙋ кѫт вор фі ѫмпротівъ, съліріле маі ꙋскате, кꙋ атѫт ціnе маі мꙋлт.

Кꙋрсꙋл ачестеі боале есте dꙋпъ стареа zемꙋрілор трꙋпꙋлꙋі ші а аерꙋлꙋі времії, кꙋ о deосебітъ лꙋnџіме; ла ꙋnії ціnе ачест кіn dоъ треі съптъмѫnі, іар ла алції dоъ треі лꙋnі, кѫnd се скаd ші се скꙋртеz пароксісмеле ѫмпреꙋnъ кꙋ тꙋсеа, ші креск ші се прелꙋnџеск ремісіоаnеле din zі ѫn zі ші din време ѫn време, пѫnъ се потолеск ші піер de тот; dар кѫnd се ѫнтѫмплъ de біnе ла копії ѫn времеа ші асꙋпра ешірії dinцілор, атꙋnчі ѫі прімеждꙋеще кꙋ апоплексіе de моарте; dар ші кѫnd nꙋ вор фі къꙋтації ші феріції de ѫмпотріве ꙋрмърі, ші de dіететіче грешелі, прічіnꙋіеще ші ласъ ачеастъ

боалъ ꙟтърітѕрі ꙟп піепт, саѵ ꙟп пꙟнтече ꙟн ѕрma еї, каре daѵ лесне ꙟn dропікъ ші лентъ, саѵ ꙟнтр'ѕп пъdѕф, астmъ греа de moарте, ші есте ꙟn тот кіпѕл ші mai ꙟn тоатъ времеа о прімеждіоасъ боалъ de петрекѕт, ші требѕе а се лѕа ꙟn чеа mai скѕmпъ бъгаре de сеаmъ, ꙟn фереала ші кътареа еї, ші се ꙟнтꙟмпінъ кѕ паza орꙟndѕелії meтodѕлѕї слъбітор, ші кѕ лѕареа прафѕрілор лѕї ꙟn шасе zіле, кѕmпъnind лѕкрареа лор, de doъ треї ешірі пе тоатъ zіоа, ціindѕсе болпавії ꙟmбръкаці ꙟn къташъ de лꙟнъ, спре ꙟndemпареа непрекѕрmатеї абѕрелї а трѕпѕлѕї, че есте de неапъратъ требѕінцъ а се пъzі, ші а се фері de ръчеала ѕdътѕрії еї кѕ пріmeнеала dеасъ; ші фііnd къ аѵ ші лімбрічї о жѕкъріе de ꙟнтърꙟтаре ла ачеастъ боалъ, се dъ болпавілор ꙟn doъ треї серї ші кꙟте о лінгѕръ ші doъ de mасъ, de ѕнт de mirdале, кѕ каре се вор потолі, фъкꙟndѕсе din сеаръ ꙟn сеаре ші кꙟте о бае калdъ de пічіоаре; іар пентрѕ тоатъ чеа-л-алтъ време, съ се іа ачесте прафѕрї.

Іа праф de antіспасmатік de щал, треї dрamѕрї.
Флоаре de пѕчіоасъ, mагнесіе албъ, din amꙟndoъ кꙟте ѕn dрam.
Праф de kandел алб, doъ dрamѕрї.
Кермеz mінерал. Праф de екстракт de хіосціam, ші de фрѕnzъ de dіrітал пѕрпѕръ, din кꙟте треле кꙟте doъ-спре-zече гръѕнце.

Ачестеа amестекꙟndѕсе біне, съ се ꙟmпарцъ ꙟn doъ-спре-zече deопотрівe пърці ꙟn хꙟртіоаре, ші съ се dеа спре требѕінцъ. Din каре съ се dеа dела вꙟрста de треї anї ші пꙟнъ ла чінчї, кꙟте о жѕmътате de праф dintр'о хꙟртіоаръ, кѕ zеаmъ de

dȣлчеацъ саȣ к'о лінгȣріцъ mікъ de mіере, dimi-
неаца ші жȣmътате сеара, ші кꙟте о чеашкъ de
чеаїȣ de папароанъ. Іар deла вꙟрста de чінчĭ ші
пꙟнъ ла zече anĭ, съ се dea кꙟте ȣн праф ꙟнтрег
dimineаца ші ȣнȣл сеара, ші іспръвindȣсе прафȣ-
ріле съ се репетеzе, пꙟнъ ла потолірea апрinzелії
ші а тȣсії de тот ші ꙟнтрȣ тоате, кꙟnd атȣнчĭ есте
а се скimба ші metodȣл кȣ чел ꙟнтъріtор, а кърȣїа
орꙟndȣїалъ есте acemenea а се пъzi, пꙟнъ ла чеа
desъвꙟршітъ ꙟнтремаре de сънътате а болнавілор,
кȣ каре се ꙟнтꙟmпінъ ші форmа фрігȣрії, ꙟn каре
се сфꙟршаще ачеастъ боалъ, кȣ бъȣтȣра фіертȣ-
рії de коажъ deпъраmzъ; іар неꙟнтꙟmпінꙟndȣсе се
поате da атȣнчĭ ші сълфатȣл.

Боала блꙟndії. Ȣртікаріеа.

Опріта їȣцеалъ че с'алеце din сꙟnце ші с'абȣре-
ще непрекȣрmат ші ꙟn тоатъ вреmea, ꙟn стареа съ-
нътъцїї трȣпȣлȣї, кȣ лȣкрареа ші плimбареа лȣї,
ші ꙟn стареа боалії кȣ ꙟнфіербінцеала ші апрinzеа-
ла еї, се поате вedea ла ачеастъ боалъ а блꙟndії,
ꙟn лоскобъĭ de ȣmфлътȣрĭ гindȣроасе ші тарĭ, че
ле скоате пȣтереа віецїї ꙟn фаца піелії трȣпȣлȣї, de
mъріmea mazърії, а фасолії ші а бобȣлȣї, кȣ о несȣ-
феріtъ mꙟнкъріme, ші есте сокотеск, ȣn maĭ ꙟnвede-
рат крісіс ал еї, deръсȣфлъ їȣцеала сꙟнцелȣї, dȣпъ о
апрinzеалъ а кълdȣрії трȣпȣлȣї, maĭ mаре саȣ maĭ
mікъ, кȣ аmецеалъ ші dȣрере de кап, кȣ греаць ші
кȣ ікнітȣрĭ de върсътȣръ, кȣ сете ші кȣ ꙟнекъчіоа-
съ респірацїе, ръсȣфларе а пълꙟmꙟнілор, кȣ пȣлс
плin, mаре ші dec, ші кȣ ꙟнкȣетȣра mістȣелії ші а
абȣрелії трȣпȣлȣї, ші есе блꙟnda maĭ ꙟнтꙟїȣ пе mꙟїnĭ

шi пе пiчioаре, пе кап шi пе обраz, пе гът шi пе пieпт, пе пънтече шi пе спате, ън тот фелъл de форме шi de мърime, din ъмпреѹнареа гindѹрiлор, ън рошiї, галбене шi албе ѹмфлътѹрї, шi песте ѹн чеас doъ dѹпъ авѹреала ѹцелiї лор, din скърпiнътѹръ шi фрекътѹръ, скаd, се мiкшореz шi пiер ъмпреѹнъ кѹ фѹрiа апрinzелiї фъръ коачере, жѹпѹiре шi търъцаре de пiеле, саѹ кѹ преа пѹцiнъ, шi песте тѹлт саѹ пѹцin есе ѹаръшї de iспоавъ, dар тот кѹ фѹрiе de апрinzеалъ маї мiкъ, de doъ шi de треї орї ънтр'о zi, шi ла doъ треї ziле оdатъ. Се прiчiнѹеще din търбѹрареа zемѹрiлор de патiма мънii шi а некаzѹлѹї, din опрiреа авѹрелiї, din ръчеала трѹпѹлѹї шi din некѹръцепiа стомахѹлѹї, din храпъ сърать шi стътѹтъ, de рачї шi de пеще морт, din бъѹтѹръ de апъ стътѹтъ шi клочiтъ de лакѹрї, de хелещае шi бълцї, шi din zарzават вешеd шi треziт, шi се префаче ачеастъ боалъ некъѹтатъ лесне ън скорбѹт, шi се ънтъмпiнъ кѹ раzа орънdѹелiї меtodѹлѹї слъбiтор шi кѹ лѹареа прафѹрiлор лѹї пе шасе ziле, de слобоziреа мiстѹелiї шi а авѹрелiї трѹпѹлѹї; ѹар фiind ънкѹiетѹра маї маре; кѹ лѹареа шербетѹлѹї de кѹръцепiе, саѹ de върсътѹръ de вепin, че сънт арътате ла матерiа медiкъ, кѹм шi кѹ пѹнереа de чiнчї шасе лiпiторї ла шеzѹт, шi кѹ фрекътѹра блънdiї кѹ ѹн фланел ън орї-кѹте рънdѹрї ва ешi, пънъ ла чеа deсъвършiтъ тъмъdѹiре а боалiї шi а ънтреmърiї de съпътате а болпавѹлѹї.

Боала бъшiкатъ. Пемфiкѹс.

Прекѹм есте ачеастъ din сѹс арътатъ блънdъ,

о ръсѕфларе а ꙟцелії стпцелѕї dіn сънътате, асеменеа есте ші ачеаста бъшікат, о ръсѕфларе а ꙟцелії стпцелѕї dіn боалъ, аdекъ о сімптоматікъ ѕрмаре а еї, префъкѕтъ саѕ сфѫршітъ ꙟтр'ꙟнса, ші маї вѫртос dіn лѫнгоаре, пе каре о поартъ простімеа пе пічіоаре фъръ zъчере. Стъ ꙟн бъшічї dела търімеа de мазъре пѫнъ ла о алѕнъ ші маї маре; сѫнт ротоколіте к'о рошацъ ші пліне de о ѕмеzеалъ албъ галбенъ; ꙟнвінецеск, спарг ші се свінтеz; каре ла ѕнії се сѫце ачеа ѕмеzеалъ dінтр'ꙟнселе, ші с'аdѕче de іспоавъ ꙟн сѫнце ші ꙟнноеще боала лор чеа прімаръ, саѕ чел пѕцін ꙟмпіеdекъ ꙟнтремареа болнавѕлѕї ші'л dъ ꙟн боалъ хронікъ, ꙟн шкорбѕт; ꙟар ла алції ціне ешіреа, спарцереа ші свѫнтареа лор маї delѕнгатъ време, ші се ꙟнтѫмпінъ кѕ лѕареа прафѕрілор меторѕлѕї слъбітор пе треї zіле, кѕ бъѕтѕра фіертѕрії de ръdъчінъ, саѕ de фрѕнzъ de ѕрzікъ, ші кѕ наzа орѫнdѕелії меторѕлѕї ꙟнтърітор, пѫнъ ла чеа desъвѫршітъ ꙟнтремаре de сънътате а болнавѕлѕї.

Боала лѫнгѕроасеї ѕрdінърї.

Dісентерія.

Чеа че есте гѕтѕранꙟа ꙟн нас, есте ші dісентеріа ꙟн мацеле челе сѕпцірї, о апрінzеалъ de жѕнгꙟѕ рѫсініт п'ꙟнтр'ꙟнселе, кѕ фрѫмѫнтътѕрї ші тъетѕрї жѕнгꙟѕроасе de пѫнтече, ꙟнdрептѕл бѕрікѕлѕї, кѕ о сімціре арzътоаре фъръ стрѫмѕтаре de лок, кѕ скремете ші сторкътѕрї de ешіре ла скаѕн ші кѕ непѕтінцъ de ѕшѕрінцъ, кѕ матеріе пѕцінъ албъ ші мѕкоасъ, саѕ ꙟмпестріцатъ кѕ сѫнце, ла каре пътімеск тоате органеле пѫнтечелѕї ші маї

вѫртос фікатꙋл, ші се ѫнсоцеще кꙋ фіорі de фріг аместекате кꙋ ѫнфіербінцеалъ ші апрінzеалъ а къл-dꙋрії трꙋпꙋлꙋї, кꙋ пꙋлс dec, сꙋпціре ші моале, кꙋ сете ші кꙋ пеodixnъ de comn, кꙋ греацъ ші кꙋ ік-пітꙋрі de върсътꙋрь, кꙋ лімбъ галбенъ ші бълоа-съ, ші кꙋ гꙋст амар, ші кꙋ непꙋтінцъ de транспі-раціе, абꙋреалъ а трꙋпꙋлꙋї. Ачеастъ ꙋрdінаре ꙋр-меазъ маї вѫртос прімъвара ші тоамна ла тоатъ вѫрста епіdемікъ, ші есте асеменеа ліпічіоасъ ка ші лѫнгоареа, ші маї вѫртос ѫн крещереа ші ѫнтін-dереа еї ѫнтре попоd, ші dін скѫрна еї, ѫн кѫт стін-це фамілії ѫнтреці, ка ші чꙋма. Тоате ешіріле ꙋпꙋї болнав, песте 30 ѫн 24 de чеасꙋрі, абіа с'а-dꙋн ла о літръ de матеріе, ші есте фоарте пꙋтꙋ-роасъ ші ліпічіоасъ, ші тревꙋеще ѫн тот кіпꙋл ші рѫнdꙋл de ешіре, ѫнdатъ dепъртатъ ші ѫнгропатъ, кѫнd атꙋнчї сѫнт мацеле ꙋмфлате, спꙋzіте ші стрімторате, d'абіа се стрекор бъꙋтꙋріле прінтр'-ѫнселе, ші мѫнкареа чеа ѫнкіегатъ стъ dін сꙋсꙋл лор, се стрікъ ші се ꙋцеще, ѫнтърѫтъ съцетоасе-ле dꙋрерї ші скретете кꙋ сфѫршітоаре лешінꙋрі de непꙋтінцъ, каре ѫналцъ ші мъреще апрінzеала, de пꙋ се маї кꙋпоаще скъdереа еї, кꙋ пꙋлс мік, мърꙋнт, dec ші скъzътор, кꙋ ръсърітꙋрі dін comn, кꙋ ворбіре аіꙋреа, кꙋ сълтаре de коарdе ші кꙋ о-кії тꙋрбꙋрацї ші стікліцї, ші се сфѫршаще болна-вꙋл кꙋ кангренъ ѫн моарте; іар кꙋ кѫт ва фі ма-теріа ешіріі маї спорітъ, кꙋ атѫт есте жꙋнгіꙋл, ꙋмфлътꙋра ші спꙋzеала мацелор маї мікъ, скре-метеле, dꙋреріле ші спасмосꙋл пѫнтечелꙋї маї слабе ші маї ръріте, ші апрінzеала кълdꙋріі маї скъzꙋтъ, ші ръпаосꙋріле de odixnъ маї лꙋнці, кꙋ

пъ͡ле maĭ плiн, maĭ таре шi maĭ регълат, че сжнт прегътiрiле крiсiсълъĭ боалiĭ, къ пъdъшалъ песте тот трънъл, шi къ ъd dрожdiос, каре се шi хотъраще ла а шаптеа, апаĭ-спре-zечеа шi а dоъ-zечĭ шi ъна de zile.

О фiреаскъ сжргъiнцъ а пътерiĭ вieцiĭ есте, а жndеплiнi жmпiedеката оржndъiала а ънъĭ орган, прiн алтъл, шi скоате опрiта транспiрацiе, абъреала феціĭ трънълъĭ, de греа ръчеаръ а лъĭ, прiн алт канал ал органiсmълъĭ еĭ, шi о ръсъфлъ прiн плъmжnĭ саъ о dепъне пе mаце шi жn фiкат, каре dъпъ фiреа еĭ, опреще саъ гръбеще лъкрареа лъĭ, ъцеще шi жmълцеще веniнъл шi опреще саъ гръбеще вiерmъпоаса лъкраре а mацелор шi ле апрindе, къ жnкiderеа вжнтълъĭ шi а miстъелiĭ лор, шi есте ачеа че се пъmеще ентерiтiс, апрiнzеала жъпгълъĭ mацелор шi diсентерiа, каре се жnтжmпiнъ къ пъпереа de zече лiпiторĭ пе пжнтече, пе партеа фiкатълъĭ шi а dърерiĭ, къ паzа оржndъiелiĭ mетоdълъĭ слъвiтор шi къ лъареа прафърiлор лъĭ, пе шасе zile, къ бъътъра de чiнчĭ шасе dрамърĭ de ънт de miгdале dълчĭ, саъ de ълеъ проаспът, din пржnz жn пржnz, шi din сеаръ жn сеаръ, жn челе шапте опт zile d'жnтжъ, dъпъ каре ърmеазъ лъареа ачестор прафърĭ, ъпъл dimiнеаца шi алтъл сеара къ апъ.

Iа тартар тартарiзат, патръ dрамърĭ.

Праф de ревент de кiна. Флоаре de пъчiоасъ, din амжndоъ кжте ън dрам.

— de екстракт de хiосцiаm, dоъспреzече гръънце. Праф de ръdъчiнъ de шарпе de вiргiнiа. ън dрам.

Ачестеа аместекжndъсе бiне, съ се жmпарцъ

ꙟтреmареа съпътъцій; ꙗр фiind dѹреpѣа de гѹрь фъръ апрinzѣалъ шi пѹmаĭ кѹ о спѹzѣалъ de бѹнѣ пе партѣа чѣа din лъѹнтрѹл а бѹzелор, атѹнчĭ се аmестекъ ꙟn dрат de праф de бора de Венеціа, ꙟn zече dраmѹрĭ de miере de трandафiрĭ шi съ се ѹnгъ diminѣаца шi сѣара пꙟnъ'ĭ ва трече. Iар петрекꙟnd dѹреpѣа гѹрiĭ кѹ ѹрmарѣа арътателор dокторiĭ, атѹнчĭ съ се черчетеzе болnавѹл ꙟn гѹръ, кѹ d'атърѹnтѹл, шi гъсindѹсе вре о бъшiкѹцъ вꙟнътъ саѹ рапъ mꙟnкъчiоасъ, (пѹmiтъ фагѹса) пе фалкъ саѹ пе цinціĭ, атѹнчĭ пе dатъ се кѹноаскъ къ есте бѹба чѣа рѣа шi се факъ чеѣа че се повъцѹiеще ла dꙟnса шi се ва mꙟnтѹi.

Сꙟnцеръmѹра. — Емораriа.

Din сꙟnце се ꙟn ѣпе вiаца органiкъ, ꙟn сꙟnце се префаче шi се репроdѹчѣаzъ кълdѹра елементаръ а хрънiĭ еĭ; de крещерѣа органiсmѹлѹĭ кѹ тоате органеле лѹĭ, шi ꙗръшĭ ꙟn сꙟnце се скаde, се топеще шi mоаре. Прiн потрiвiта ꙟmпръщiере шi регѹлата цiркѹлаціе а сꙟnцелѹĭ, п'ꙟn органе, се цine съпътатѣа органiсmѹлѹĭ, шi прiн чѣа ꙟmпiеdекатъ, ꙟn парте ꙟmбѹлzitъ, саѹ прѣа гръвiтъ се болпъвеще, шi прiн скѹрџерѣа шi върсарѣа лѹĭ, се стiнџе вiѣаца: сꙟnцеле есте dар вейкѹлѹл вiецiĭ шi тоатъ сꙟnџеръmѹра de скѹртарѣа еĭ, dела zъmiслiре шi пащере шi пꙟnъ ла ажѹnцерѣа крещерiĭ трѹпѹлѹĭ, de вꙟрста de треĭ-zечĭ de анĭ, есте mъсѹра сꙟnцелѹĭ mаĭ прiсосiтъ ꙟn аmꙟndоъ сiстемеле васелор лѹĭ, ꙟn артерiĭ шi вене, каре се келтѹеще шi скаde ꙟmпреѹnъ кѹ трѹпѹл, din вреmе ꙟn вреmе спре бътрꙟнеце, прекѹm с'а фост аdъогат кѹ крещерѣа

лѸї; кѸ віецѸірѣа чѣа трѸфашъ, кръпітоаре ші шезътоаре, се фаче плеторa, ѫмбѸлzѣала сѫнџелѸї трѸпѸлѸї пeсте тъсѸра лѸї, ші есте о прімеждіоасъ старе а сънътъцїї, че се нѸмеще степікъ, фіінd къ кѸ чѣа маї ѫнтѫѭ, тѸрбѸраре a патімії de мѫніе, се поате dа ѫн апоплексіе de моарте, ші кѸ чѣа маї ѫнтѫѭ опріре a містѸелії ші a авѸрелії трѸпѸлѸї, ѫн dропікъ ші ѫн тот фелѸл de сѫнџерътѸрї прімеждіоасе. Dела вѫрста de шапте опт анї a скімбърії dінцілор, се фаче о фірѣаскъ ѫмбѸлzѣалъ de сѫнџе ѫн кап, каре се ші рѫсіпеще кѸ о лінъ скѸрџере de сѫнџе din нас, din време ѫн време; пе ла вѫрста de 12 анї, се кобоаръ ачѣастъ ѫмбѸлzѣалъ de сѫнџе din кап ѫн піепт, се ръсѸфлъ прін плъмѫнї, ѹне-орї ші кѸ сѫнџе ші се скоате кѸ флегмъ; пе ла вѫрста de 14 ші 15 анї, се кобоаръ ачѣа ѫмбѸлzѣалъ de сѫнџе din піепт ѫн пѫнтече, ші статорнічеще ла партѣа фемеѣаскъ, кѸ крещерѣа цѫцелор ші кѸ оаре-каре сѸпърърї de dѸрерї ѫн матѸкъ, лѸкрарѣа скѸрџерії de сѫнџе чѣа din тоатъ лѸна; ѩр ла партѣа бърбътѣаскъ алеџерѣа семінцїї ѫн коае, кѸ крещерѣа мѸстъцілор. Песте ачѣаста се ѫнтѫмплъ асеменѣа ші парціале ші локале ѫмбѸлzелї de сѫнџе, ші din алте de din афаръ прічінї: din ръчѣала пічіоарелор се прічінѸеще ѫмбѸлzѣала сѫнџелѸї ѫн пѫнтече, ші din ръчѣала капѸлѸї ші a мѫїнілор, се прічінѸеще ѫмбѸлzѣала сѫнџелѸї ѫн піепт; ѩр din ръчѣала трѸпѸлѸї ѫнтрег, се траџе тот сѫнџеле din фаца пиелії ѫн челе din лъѸнтрѸл лѸї, ші се фаче ѫмбѸлzѣалъ ѫн пѫнтече, ѫн піепт ші ѫн креерії капѸлѸї, се dепѸне авѸрѣла лѸї ѫн ѳрганеле лор ші фаче гіndѸрї,

тѕберкѕле, фітата, ші ꙟтърітѕрї пріптр'ꙟпселе ші таї вꙟртос ꙟп плъмꙟпї, ꙟп фікат ші ꙟп сплінъ, de ꙟмпіеdекарѣа џіркѕлаџіїї сꙟпџелѕї, de фак васеле лѕї сꙟпѕрї, варіџе, de а пе орістате, ші de џꙟџꙟпї de трꙟпжї, ші се апрind гindѕріле ші ꙟптърітѕріле органелор ꙟп жѕпгюрї ші сꙟпџерътѕрї, саѹ се слъбеск пієіле васелор din ꙟмбѕлzѣала сꙟпџелѕї, ші лъкръmez прін къпътꙟюріле ші порії лор, ші таї вꙟртос ла о віеџѕіре трѕфашъ ші шеzътоаре, ла каре се апрind лесне ші ꙟнгравъ ші патіміле de мꙟпіе ші de бѕкѕріе, ꙟп валѕрї de тоатъ търбѕрарѣа сꙟпџелѕї, ші се ꙟнтꙟмплъ челе таї мѕлте спарџерї de сꙟпѕрї а ле васелор, ші локале сꙟпџерътѕрї, ші върсърї de сꙟпџе, ꙟп челе din афаръ ші de din лъѕнтрѕл трѕпѕлѕї. Ачѣаста есте о мікъ ꙟпаinте мергътоаре теоріе, de лѕмінарѣа сꙟпџерътѕрілор.

Боала сꙟнџеръті̆рії насѕлѕї: Епістаксіс:

Ачѣастъ сꙟпџерътѕръ есте о кѕрџере de сꙟпџе din пас, dinтр'о паре саѹ din амꙟпdоъ, ꙟп пікътѕрї мічї, марї саѹ ꙟп рꙟѕлеџе; се ꙟнтꙟмплъ таї аdесѣа орї din боале апрінzътоаре, din dѕрере ші аmeџѣалъ de кап de таї паінте, din ꙟмбѕлzѣалъ de сꙟпџе ꙟп креерї, din апрinderѣа ші търбѕрарѣа ѕпеї патімї, ші таї вꙟртос de мꙟпіе, din ръчѣалъ ші ловітѕръ de кап, саѹ din бътаѣа раzелор соарелѕї пе кап гол, ші есте о ѕрмаре а крісісѕлѕї стърії, прін каре с'алін ші се потолеск, кꙟnd атѕпчї есте сꙟпџеле пегрѕ, ꙟndатъ ꙟпкегътор, ші арzътор ла

кѫрџерea лѹї; dap ce прічінѹеще ші din ѫнкѹетѹра
містѹелії, din некѹрѫціреа стомахѹлѹї, din лім-
брічї ші din бѫтае de кап ші ѫпвѫцѫтѹрѫ ші гѫн-
dѹрї марї ші мѹлте; ѩр ѫп вѫрста тінереціlор ші
ѫn старе de сѫпѫтате фѫрѫ ѫпвedерaтѫ прічінѫ,
есте о лѹкраре фіреaскѫ, каре се кѫлѫѹzеще кѹ о
мікѫ dѹрере, греѹтате ші амецеалѫ de кап, кѹ ро-
шацѫ de окї, кѹ свінтеaлѫ ші гѫdілітѹрѫ de нас,
ші кѹ стѫрнѹтѫрї dece ка de о троахнѫ, ші ѹрмеa-
zѫ ѫн пікѫтѹрї мічї калde ші пѫнѫ ла о лінгѹрѫ
ші doѫ de масѫ, стѫ ші се осtіаzѫ de cine, ші ві-
не din време ѫн време маї рар, пѫнѫ ла префаче-
рea вѫрстії; ѩр кѫnd ва кѹрџе маї мѹлт пѫнѫ ла
чінчї-zечї de dрамѹрї ші ва вeni маї dec, о кѹр-
џере ѫndатѫ dѹпѫ алта, ші ва ціnea маї мѹлт, а-
тѹнчї есте о прічінѫ апрінzѫтоаре de din лѫѹнтрѹл
трѹпѹлѹї, de жѹнгѣ саѹ de ѹn вѫрсат, каре се ші
кѹноаще din апрінzeaла кѫлdѹрії, кѹ пѹлс плін,
таре ші dec, ші требѹіеще а се кѫѹtа боала dѹпѫ
прічіна eї, кѹ ѫмпреѹната ѫнгріжіре а сѫнџерѫтѹрії,
каре се ѫнтѫмпінѫ кѹ паzа орѫndѹeлії методѹлѹї
слѫбітор ші кѹ лѹареa прафѹрілор лѹї, пе doѫ треї
zіле, de слобоzіреa абѹрелії ші а містѹелії трѹпѹ-
лѹї, dѹпѫ каре сѫнт а се ѹрма прафѹріле челе ро-
шії ші арѫтате ла апрінzeaла жѹнгѣрілор, de anti-
спасматік, пе орї-кѫтѫ време ва цінeа сѫнџерѫтѹ-
ра, ші ѫn орї кѫте рѫndѹрї ва вeni, ші кѹ фачереa
de бѫї калde de пічіоаре, ші топіndѹсе праф de
піатрѫ акрѫ ші праф de клеѣ арѫпеск, арабік, din
амѫndoѫ кѫте чінчї dрамѹрї, ѫn 50 de dрамѹрї de
апѫ калdѫ, сѫ се трагѫ мереѹ пе нас, ші се ва о-
стіа сѫнџеле, ші кѹ ціnepea ѹнѹї фітіл de кѫрпѫ

ші тъıат ꙟтр'ачеастъ топіре ꙟп пас, ші маї вꙟртос кꙋ тъвъліреа фітілꙋлꙋї тъıат ꙟп праф de пıатръ акръ; ıар ꙟп челе маї dꙋпъ ꙋртъ певоі прімеждіоасе, кꙋ слобоzіре de 30 саꙋ 40 de dрамꙋрї de сꙟпџе, dіптр'ꙋп пічіор ші се ва остіа de тот. Кꙋ кꙟт къ ва съ се жꙋdече маї ꙟптꙟıꙋ, de есте опріреа лꙋї de фолос, саꙋ de о алтъ маї маре боалъ, фііnd къ пꙋ есте лꙋкраре фъръ прічіпъ, ші нічї прічіпъ фъръ лꙋкрареа еї.

Боала сꙟпџерътꙋрії пълмꙟнілор. Емоптісіс.

Фъптꙋра плъмꙟпілор есте органꙋл чел маї сꙋпџіре ші маї плъпꙟnd dіп тоате а ле органісмꙋлꙋї, фііnd пріімітор de челе маї мꙋлте ші маї марї боале; кꙟте абꙋрелї опріте de фріг ші ꙟптоарсе dіп фаца піелії трꙋпꙋлꙋї, се ръсꙋфлъ пріптр'ꙟпші; кꙟте грабпіче ші пꙋтерпіче валꙋрї а ле сꙟпџелꙋї, ші тꙋрбꙋрърї а ле патімілор ші а ле боалелор, се абꙋреск пріптр'ꙟпшії, ші кꙟте алте dꙋхорї ші міазме а ле аерꙋлꙋї de dіп афаръ, пꙋ се траг кꙋ ꙟпсꙋфлареа ші ръсꙋфлареа лор, се компꙋп ші се dескомпꙋп ꙟптр'ꙟпшії. Кꙋ ꙋп кꙋвꙟпт плъмꙟпії сꙟпт лабораторіꙋл хіміческ ал віецїї органісмꙋлꙋї, ꙟп каре се алеџе, се deосібеще ші се лъмꙋреще елементара еї хранъ, а аꙋрꙋлꙋї вітал, каре dꙋпъ тъdesеа лор се сокотеск ші оаменії маї съпътошї, маї вꙟртошї ші кꙋ маре лꙋпџіме de траıꙋ, ші пꙋ есте ачест орган ал плъмꙟпілор ꙋп dар пꙋмаї ал пащерії, пе каре'л мощепеск копіі dела пъріпцї, чі ші ал бꙋпеї крещерї ші віецꙋірї а лор, к'о по-

трівітъ храпъ ші ꙟтбрѫкътінте дѹпъ време, ші апъратъ de стінтелї, de гѹтѹраю, de тѹсе тъгъреаскъ, de върсатѹрї, de отрава Венеріеї, а шкрофѹліилор ші а жѹнгиѹрілор din ръчелї, каре лас пе ватра лѹї тот фелѹл de ръмъшіце ꙟн ѹрма лор, de гіndѹрї ші ꙟнтърітѹрї, каре стрꙟмпторез ші ꙟмпіеdек ціркѹлаціа сꙟнцелѹї dінтр'ꙟнсѹл, фак ꙟмбѹлzеалъ de сꙟнце ші прічінѹеск сꙟкѹлеце варіце de вене ші de артерії, ші din деосебіте прічінї de стрігърї саѹ кꙟнтърї, се спарг ші фак сꙟнцеръгѹръ, кѹ скѹїпаре саѹ върсаре de сꙟнце, ші dѹпъ тѹлціmеа саѹ рошаца лѹї, се жѹdекъ сфꙟршітѹл; алте орї се кълъzѹеще боала кѹ о ꙟнфіербінцеалъ а тълпілър ші а палмелор, а фрѹнції, а образѹлѹї ші а ѹрекілор, ші кѹ свѹрътоаре съцецї de dѹрерї прін піепт, че він din сеаръ ꙟн сеаръ ші с'апрind ачеле гіndѹрї ші ꙟнтърітѹрї а ле пълтꙟнілор, ꙟн жѹнгиѹрї, ші прічінѹеск сꙟнцерътѹръ кѹ тѹсе ші скѹїпаре de сꙟнце, саѹ daѹ ꙟн копт ші кꙟnd спарг ші се скѹрг ѹнеле, кѹ тѹсе ші кѹ скѹїпаре de коптѹръ кѹ сꙟнце, daѹ алтеле ꙟн копт, спарг ші се скѹрг, ші се ціне тѹсеа ꙟndелѹнгатъ кѹ скѹїпаре de сꙟнце, каре сфꙟршаще віаца ꙟнграбъ; песте ачестеа се прічінѹеще ші din ꙟнтърітѹріле пꙟнтечелѹї ші маї вꙟртос а ле фікатѹлѹї, ші din опріреа обічнѹітелор скѹрцерї de мѹк ші de сꙟнце, а ле трꙟнжілор ші а ле орꙟndѹелії фетееші, фак ꙟмбѹлzеалъ de сꙟнце ꙟн пълтꙟнї кѹ скѹїпаре de сꙟнце, кѹм ші din ꙟнкѹетѹра транспіраціі, абѹрелії трѹпѹлѹї ші а містѹелії лѹї, ші din віецѹіре трѹdітъ ші офтътоаре, саѹ преа десфрꙟнатъ ꙟн пълчерї, ші есте ꙟн тот кіпѹл о ꙟнтрістъчіоасъ старе

ші ↑нт↑мпларе а болнавȣлȣї, ав↑нd ȣн dрȣм deскіс, пе каре 'л лȣкреазъ маї тȣлт аерȣл de к↑т пȣтереа віецїї, ші се ↑нт↑мпінъ скȣїпареа de с↑нџе чеа грабнікъ, маї ↑н пріпъ, кȣ лȣареа de о жȣмътате de лінгȣръ de саре de бȣкате, пръфȣітъ сȣпціре, ші кȣ бъȣтȣра de ніцікъ апъ рече, ↑ndатъ dȣпъ d↑нса, ші ↑н невоіе de прімеждіа ↑нпекъчиȣнії ші а сф↑ршічиȣнії віецїї de лешінȣрї, кȣ deріваціа, кȣ слобозіре de 60 саȣ 80 de dрамȣрї de с↑нџе dінтр'ȣн пічіор, ші кȣ ціпереа лор ла кълdȣръ, кȣ пȣнереа de чінчї шасе ліпіторї ла ръсп↑нсȣл шезȣтȣлȣї, ші dȣпъ ачеаста, кȣ паза ор↑ndȣелії метоdȣлȣї слъбітор ші кȣ лȣареа прафȣрілор лȣї, de слобозіреа містȣелії ші а транспіраціі, абȣрелії трȣпȣлȣї ↑н воє, ші кȣ бъȣтȣра фіертȣрії de съм↑нцъ de ін пісатъ ↑н лок de апъ, п↑нъ ла чеа desъв↑ршітъ ↑нчетаре а тȣсії ші а с↑нџелȣї de тот; иар фіінd с↑нџерътȣра ↑мпреȣнатъ ші кȣ апрінзеала кълdȣрії трȣпȣлȣї, кȣ пȣлс плін, таре ші dес, кȣ съџетоасе dȣрерї ↑н піепт, кȣ тȣсе ші кȣ сете, атȣнчї съ се иа dȣпъ челе din сȣс арътате прафȣрї de треї зіле, ші прафȣріле челе арътате ла апрінзеала жȣнгиȣрілор, п↑нъ ла чеа desъв↑ршітъ потоліре а апрінзелії ші а скȣїпърії de с↑нџе, чел пȣцін doъ треї съптъм↑нї, к↑нd атȣнчї есте а се скімба ші метоdȣл кȣ чел ↑нтърітор, ші а се пȣрта о віецȣіре маї регȣлатъ dȣпъ ор↑ndȣиала лȣї, кȣ арътата бъȣтȣръ п↑нъ ла потоліреа тȣсії de тот, че ръм↑не adeсea-орї ↑н ȣрма с↑нџеръткрії, de пащереа офтічії ші се ↑нт↑мпінъ ші ачеаста кȣ лȣареа ачестор прафȣрї, ȣнȣ dімінеаца ші алтȣл сеара кȣ бъȣтȣра фіертȣрії de ін,

нар ла копіĭ пе жѫmътате, пѫнъ ла потолірѣа тѫсіĭ de тот ші ѫнтрѫ тоате.

Іа сѫлфѫр аѫрат antimoniат. Праф de ектракт de xiocціam, din amѫndoъ кѫте doъzeчĭ de гръѫnце. Праф de гѫmi amoniaк, zахар алб, din amѫndoъ кѫте треĭ dрamѫрĭ. Флоаре de пѫчіоасъ, ѫn dрam.

Ачестѣа amестекѫndѫсъ віне, съ се ѫmпарцъ ѫn doъzeчĭ deoпотріве пърцĭ ѫn хѫртіоаре ші съ се dѣа спре тревѫінцъ.

Боала сѫнцерътѫріĭ стомахѫлѫĭ. Ематемесіс.

Dѫпъ о delѫnгатъ арdере кѫ ѫнфѫndатъ dѫрере ѫn лінгѫрѣа, каре се ѫntinde пе партѣа чѣа din лъѫнтрѫл осѫлѫĭ піептѫлѫĭ, ка ѫn жерегаѫ апрінzътор, ші maĭ вѫртос dѫпъ mѫнкаре ші бътѫръ, кѫ о тѫсе ѫскатъ ші кѫ dece ѫнгіціtѫрĭ a mѫстѫлѫĭ гѫріĭ, de ѫнгреѫіерѣа mістѫеліĭ лор, се ѫнцелеце о cmintѣалъ а органѫлѫĭ стоmахѫлѫĭ, каре се ѫnсеmнѣаzъ ші dѫпъ deшертарѣа лѫĭ кѫ ікпітѫрĭ de върсътѫръ, de бале ші de о zѣатъ акръ, каре стрепezeще dinціĭ, ші кѫ алте сіmтоаmе, сemne а ле карdіалгіĭ, ші чѣа maĭ dec ѫнтѫmплътоаре прічінъ а ачестеĭ боале стъ, ѫнтр'о апрінzѣалъ а ѫнеĭ ѫнтърітѫрĭ a гъвънатеĭ пърцĭ a фікатѫлѫĭ, че есте ѫntinсъ пе стоmах, саѫ а спліниĭ че се алътѫръ de фѫndѫл din стѫнга лѫĭ, саѫ ѫn сѫнѫлецеле, варіцеле de вене саѫ de артеріĭ, че се фак пе din лъѫнтрѫл лѫĭ, din deceле ѫmбѫібърĭ a ле лъкоmii ші ѫntinderiĭ a ле пієілор лѫĭ; dѫпъ ачѣастъ че ціне

maĭ mȣлт saȣ maĭ пȣцin de ȣn an, c'апрind палмеле, фрȣнтеа, обрazȣл ші ȣрекіле, adeceа орĭ ші тълпіле пічіоарелор к'о ꙟнфіербінцеалъ а кълdȣріĭ трȣпȣлȣĭ, ші віне din сеаръ ꙟн сеаръ ка о фрігȣръ аскȣнсъ, ші піере diminеаца к'о лінъ асȣdеалъ, ші се adaoгъ din zi ꙟн zi, ші кȣ сфȣрътоаре dȣрерĭ че він din фікат, песте стоmах спре сплінъ, ші се ꙟнтinde ші ꙟн сȣс спре піепт ші ꙟн жос спре пꙟнтече, пꙟнъ се ꙟнчепе кȣ о тȣсе dȣпъ mꙟнкаре ші о върсътȣръ а бȣкателор, кȣ сꙟнџе ші кȣ вале mȣкоасе ші ꙟȣцĭ de о акріme, ка de о отръвіре, каре остііndȣсе кȣ о върсътȣръ doъ, се сіmте болнавȣл ꙟнтр'о mꙟнтȣітоаре ȣшȣрінцъ, ꙟар ȣрmꙟnd върсътȣра de сꙟнџе ꙟн maĭ mȣлте ші dece рꙟndȣрĭ, каde ꙟн лешінȣрĭ ші ꙟн сфꙟршічꙟȣнеа віецііĭ de moарте, кȣ ръчеала mꙟїнілор ші а пічіоарелор, кȣ ꙟнвінецеала бȣzелор ші кȣ ꙟнчетареа пȣлсȣлȣĭ, ші ціне ачеста треĭ ші пꙟнъ ла шасе чеасȣрĭ, dȣпъ каре ꙟнчепе пȣлсȣл ꙟаръші а лȣкра ші а се dештепта болнавȣл ꙟнтр'о сфꙟршітоаре непȣтінцъ ші неціінцъ, de челе петрекȣте, кȣ ꙟнкълzеала mꙟїнілор ші а пічіоарелор. Ла ачеастъ ꙟнтꙟmплътоаре боалъ се черчетеаzъ mȣлціmеа ші рошаца сꙟнџелȣĭ върсътȣріĭ; de ва фі рошіетік deскіс, есте din артеріĭ, ші de ва фі рошȣ ꙟнкіс, есте din вене; ꙟар de ва фі рошȣ mохорꙟт ші негрȣ галбен, атȣнчĭ есте din спарџереа ꙟнтърітȣріĭ фікатȣлȣĭ саȣ а сплініĭ ꙟн стоmах, чеа апрінсъ ші datъ ꙟн копт, ші ꙟн орĭ-че кіп ші фел ва фі, се ꙟнтꙟmпінъ кȣ паzа орꙟndȣеліĭ metodȣлȣĭ слъбітор; кȣ лȣареа прафȣрілор лȣĭ de doъ треĭ zіле, спре слобоzіреа ꙟнкȣетȣріĭ mістȣеліĭ ші а абȣреліĭ трȣ-

пълъї, dъпъ каре съ се на ачесте прафърї кї апъ треї пе zi, ъпъл diminеаца, алтъл ънаінтеа прънzълъї шi алтъл сеара, къ doъ часърї ънаінтеа мънкърії. Іар ла копii пънъ ла върста de zече anї пе жъмътате.

Іа кремортартар пръфъіт съпцiре, 4 dрамърї.
Магнесiе албъ шi zахар ъпсос de скорцiшоаръ.
Din амъndoъ къте doъ dрамърї. Праф de екстракт de хiосцiам doъ-спре-zече гръънце.

Ачестеа аместекъndъсе съ се ъмпарцъ ън 12 de опотрiве пърцї, шi съ се dеа спре тревъiнцъ; шi съ се пъе шi патръ чiнчї лiпiторї ла ръспъпсъл шеzътълъї; iар ла партеа фемееаскъ се пъне пе бъzеле пацерiї; къ непрекъртата бъътъръ а фiертърiї de съмънцъ de in, ън лок de апъ, шi къ фачереа de бъї калde de пiчiоаре, din сеаръ ън сеаръ, пънъ ла чеа desъвършiтъ потолiре а ънфiербiнцелiї, a dърерiї, a върсътърiї шi a ънтреmърiї съпътъцiї болнавълъї, кънd есте а се скiмба шi метоdъл къ чел ънтърiтор.

Боала сънцеръtърiї маткiї.
Менорагiа.

Ъп асеменеа de абъzърї dъълат орган ка стомахъл, есте шi матка, съпъсе ла мълте шi марї невоїа ле'сънцеръtърiї лор; тоатъ фемееа ажъпсъ de върстъ шi de съпътате, аре о фiреаскъ скърцере de сънце, чеа din тоатъ лъна, каре вiне ла сорок къ оаре-каре съпърърї de търбъратъ сiмцiре, шi de сбъръtоаре dърере de пънтече шi de шале; цiне патръ чiнчї ziле к'о кърцере пънъ ла 50 dрамърї de сънце, шi се остiазъ de тот, пънъ ла вii-

торѕл сорок; асеменеа се остіазъ ші ꙟн тоатъ времеа сарчіпії ші а дърії лаптелѕї џꙟцелор, ла челе маї мѕлте; іар ла ѕнеле преа пѕціне ѕрмеазъ орꙟндѕіала фетеѣаскъ ші атѕнчї, пꙟнъ ла пащере ші лъхѕзіе, кꙟnd се ꙟмѕлцеще чел мѕлт пꙟнъ ла о літръ de сꙟнџе, пе тоатъ времеа ші се ꙟмпѕціпеазъ din съптъмꙟнъ ꙟн съптъмꙟнъ, пꙟнъ с'ажѕнџе ла мъсѕра лѕї чеа din тоатъ лѕна; іар кꙟnd віне сꙟнџеле ꙟн мѕлціме маї маре, фъръ сорок ші ціне мереѹ, ѕне-орї ші чіпнind din маткъ ші маї вꙟртос асѕпра ѕнеї лепъdътѕрї, саѹ пащерї, саѹ ꙟndатъ dѕпъ лепъdътѕръ саѹ пащере, саѹ ꙟмпреѕнаре, атѕнчї се пѕмеще сꙟнџерътѕра маткії, ші есте о боалъ ꙟнгъlатъ ші сфꙟршітоаре de пѕтеріле віецїї. Се пріџінѕеще din каркіпѕл маткії, саѹ dintр'о рѕптѕръ а еї din пащере грѣа, кꙟnd есте ꙟнсоціtъ кѕ dѕрерї ші кѕ апрінзѣала кълdѕрії трѕпѕлѕї, dела ꙟнчепѕт ші пꙟнъ ла сфꙟршіт; саѹ dintр'ѕн жѕнгѣ de фікат аскѕнс, кѕ ꙟнкѕетѕра містѕелії ші а авѕрелії трѕпѕлѕї, кѕм ші din сꙟнѕлеџеле, варіџеле de вене саѹ de артерії, че се фак ꙟн маткъ, спарг ші се скѕрг ꙟнтр'ꙟнса din трꙟпжї, din деселе ꙟмпреѕнърї, лепъdътѕрї ші пащерї, кѕм ші din ꙟмпреѕнаре отръвітъ de боалъ de скѕламент, de венерее, сфрінціе, че есте кꙟnd ꙟнсоціtъ кѕ dѕрерї ші кѕ апрінзѣалъ, кꙟnd фъръ dѕрерї ші апрінзѣалъ, ші се ꙟнтꙟмпінъ dѕпъ фіреа пріџінії: чеа кѕ dѕрерї ші кѕ апрінзѣалъ, кѕ паза орꙟndѕелії метоdѕлѕї слъвітор ші кѕ лѕареа прафѕрілор лѕї, de слобозіреа містѕелії ші а авѕрелії трѕпълѕї, ші кѕ бъѕтѕра фіертѕрії de съмꙟнцъ de ін ꙟн лок de апъ, ші кѕ обложітѕра пꙟнтечелѕї,

кꙋ кѫрпе тꙋѩате ѫn апъ кꙋ оцет рече. Чѣа венереє, кꙋ арътателе dокторії ла боала еї, асеменѣа ші чѣа de каркіn. Іар чѣа фъръ dꙋрере ші апрінzѣалъ сѫнцеръткръ, се ѫнтѫmпінъ кꙋ паza орѫndꙋелії metodꙋлꙋї ѫнтърітор, ші кꙋ лꙋарѣа пікътꙋрілор de скорцішоаръ, кѫте 30 de пікътꙋрї, dimineаца, ла прѫnz ші сѣара, ѫнтр'о лінгꙋръ кꙋ апъ, саꙋ de еліксір de вітріол апгліkап, din фіе-каре кѫте 30 de пікътꙋрї, ѫнтр'о лінгꙋръ кꙋ апъ, саꙋ ѫn чѣаѩ de mꙋшецел саꙋ de коаdа шорічелꙋлꙋї рече, кꙋ прекꙋрmарѣа ѫmпреꙋпърії, а тꙋрбърії патimілор ші а dепъртърії гѫndꙋлꙋї еї, пѫнъ ла чѣа deсъвѫршітъ ѫнтреmаре а сънътъції.

Боала сѫнцерътꙋрії бъшічії ꙋdꙋлꙋї. Ематꙋріа.

Ачѣастъ боалъ есте о слобоzіре de ꙋd сѫнцерос, каре се dепꙋne ѫn бъшіка ꙋdꙋлꙋї ші din алте ꙋрmътоаре ші апрінzътоаре боале, dрепт крісісꙋлор, кѫnd се ші сфѫршеск ші трек, ші есте mѫнтꙋітоаре, ка ші жꙋпгѩꙋл рѫnікілор, каре се сфѫршаще dꙋпъ о delꙋпгатъ ѫнцепоасъ ші апрінzътоаре dꙋрере de шале, кꙋ тꙋсе ші кꙋ ікпітрї de върсътꙋръ ші кꙋ аpdікарѣа бошꙋлꙋї ачеї пърції ѫn сꙋс, ѫнтр'о сѫнцерътꙋръ, че се кобоаръ ѫn бъшіка ꙋdꙋлꙋї, ші се deшартъ ѫшпреꙋпъ кꙋ ꙋdꙋл, ші се сфѫршаще кꙋ рѫсіпірѣа лꙋї; ѩар кѫnd есте ачел жꙋпгѩꙋ dintр'о ѫнтърѫтаре de пієтрічікъ а рінікѩꙋлꙋї, атꙋпчї ꙋрmѣазъ dꙋрерѣа ші апрінzѣала локꙋлꙋї, ѫndeлꙋпгатъ вреme, кꙋ сѫнцерътꙋръ саꙋ фъръ сѫнцерътꙋръ а ꙋdꙋлꙋї, пѫнъ се кобоаръ піатра

ле вієцї; ачесте локꙋрї daꙋ̆ ꙟn копт, се ласъ контꙋра ꙟn жосꙋл лор спре ръспꙋнсꙋл тацꙋлꙋї, шi фаче фістꙋле. Се ꙟптꙟmпiнъ ачеастъ сꙟпцеръткръ de din афаръ, кꙋ легареа цꙟцꙟпiлор; юр чеа din лъꙋнтрꙋл шi din сꙋсꙋл тацꙋлꙋї, нꙋ се пот лега, шi се ꙟптꙟmпiнъ кꙋ топiрꙗ de doъ dрamꙋрї de піатръ акръ пiсатъ, шi кꙋ патрꙋ dрamꙋрї de скробꙗлъ, ꙟn 20 de dрamꙋрї de фiертꙋръ de сътꙟнцъ de in, че се пꙋне dꙋпъ тоатъ ешіреа de містꙋꙗлъ, калdъ ка лаптеле чел тꙋлс, кꙋ̆ ꙋn глiстiраш, шi ла тоатъ ешіреа тацꙋлꙋї, съ се спеле тацꙋл кꙋ черпеалъ, шi съ се цiе кꙋ паzа орꙟndꙋелiї metodꙋлꙋї слъбітор, кꙋ лꙋареа прафꙋрiлор лꙋї din време ꙟn време, спре ꙟnлеснiреа ешiрiї de містꙋꙗлъ тоале, шi а абꙋрелꙋї трꙋпꙋлꙋї, пꙟнъ ла чеа desъвꙟршітъ потолiре а dꙋрерiї, а сꙟпцеръткрiї шi а ешiрiї тацꙋлꙋї, de ꙟnтреmареа болнавꙋлꙋї, кꙟnd атꙋnчї требꙋаще а се скimба шi metodꙋл, кꙋ чел ꙟnтърiтор de пꙋтерї, шi а се пъzi орꙟndꙋꙗла лꙋї, кꙋ ꙋmблетꙋл пе жос шi регꙋлатъ вiецꙋiре, de потрiвiта цiркꙋлацiе а сꙟнцелꙋї ꙟn тоатъ партеа трꙋпꙋлꙋї, фъръ de каре се сmiнтеще кꙟnd ꙋnа кꙟnd алта, шi се ꙟпoiеще сꙟпцеръткра.

Боалеле нервоасе. Nервосес.

Ла ачест неаm de боале авеm прiчiнъ а descрie ꙋn че din псiхолоцie. Отꙋл аре deла чел маї ꙟnалт ал съꙋ̆ ꙟnчепꙋт, кꙋ щiре de sine шi de лꙋme сꙋфлетꙋл, кꙋ каре се афлъ вiецꙋind, шi есте чеа маї слъбітъ пꙋтере а вieцiї лꙋї, прiн каре се кꙋноаще шi се нꙋmеще ка о персоанъ стъпꙟнiтоаре еꙋ! Ачест еꙋ

есте атıт гındiтор ші лȣкрътор, кıт ші лȣътор de сеатъ гındȣлȣї ші а лȣкрȣлȣї, ші се deосiбеще пе сiне de тот алтȣл ші de тоатъ сimцiрѣа тiшкърiлор de din лъȣнтрȣл ші de тоатъ прiчеперѣа аръ-търiлор de din афара лȣї, ın време, пе каре ле прiвеще, ле гındеще ın фаца ші ле ınфъцiшѣазъ ші ın лiпса лор, ші ле аплѣакъ спре тревȣiнца лȣї, ші превеde din челе din афаръ пе челе din лъȣн-трȣл ші din челе de акȣm вiiторȣл ші алте тȣлте. Сȣфлетȣл есте кıнd ıтпреȣнат кȣ трȣпȣл, кıнd слобоd ші неатıрнат de dıнсȣл, прекȣm веdem а-чѣаста ла асфiксiї; аре треї deосебiте елементаре пȣтерї din жосȣл лȣї, каре се ажȣнг кȣ вıрста трȣ-пȣлȣї ла лȣminарѣа лор, ші сıнт кȣцетȣл, minтѣа ші ınцелепчȣнѣа, matка iзворȣлȣї лȣminърiї de-съвıршiрiлор dȣховнiчещї але лȣї, ші се аръm кınd ȣнiте ші ıтпреȣнъ съвıршiтоаре de ȣmiлiнца лор, спре ȣнiрѣа лȣї кȣ сiнешȣл съȣ, de а нȣ се греші ші а се болнъвi, кınd прiгонiте ıнтре dıнселе, de се ші прiлостеск ші се абат de норma конръспȣнde-рiї аdевърȣлȣї лор, кıнd се грешаще ші се болнъве-ще omȣл. Кȣцетȣл есте пȣтерѣа воiї desфътътоаре трȣпȣлȣї ші болнъвiтоаре; de сферъ локалъ а трȣпȣлȣї, песте каре нȣ се поате ıнтinde, ші болdȣл егоiсmȣлȣї ші ал сimцiрiї стърiї вieцiї лȣї; minтѣа есте de сферъ реалъ ші ınцер апъ-рътор ші ındрептътор de грешелї, кȣ аръторе de аdевър ші de аdевърата вieцȣiре de сънътате, регȣлѣазъ черерiле ші кȣmпътѣазъ порнiрiле патi-mілор кȣцетȣлȣї, ші ростеще mещешȣгȣрiле; ın-целепчȣнѣа есте de сферъ idеалъ, каре ınалцъ ші ıтпреȣнъ сimцiрiле кȣцетȣлȣї ші ınцелецерiле

minцiï ꙟn marï шi mѕлт копrinzътоаре ideï, de ꙟnтреага лор кѕноштinцъ, шi ле dъ регѕле шi леџï de ꙟналта фрѕmѕсеце, de dрептате, de кѕвiошie, de ꙟнтреџime шi de челе ꙟmпотрiвъ, шi ростеще ꙟналтеле щiinце, шi сꙟнт кꙟте треле пѕтерï mърџinitоаре шi ꙟnaintътоаре ѕnа алтiѣа, de ажѕнџерѣа кѕноштinцеï adевърѕлѕï de тоатъ старѣа чѣа din лъѕнтрѕл шi de din афаръ. Dар ачесте пѕтерï nѕ сꙟnт ажѕnсе din фiре de орꙟndѕiала лѕminърiï лор dеплin, шi вор съ се ажѕнгъ кѕ iскѕсinца лор, nічï копръспѕnd de о потрiвъ ꙟn тоатъ времѣа шi nічï сꙟnт тот de о сѣamъ шi de о потрiвъ ла тоцï оаmeniï din некѕноштinцъ шi грешiтъ ꙟнтребѕinцаре а лор се шi сminтеск, de гꙟndеск чеï maï mѕлцï ꙟn naintѣа сimцiрiï шi ворбеск шi лѕкреz ꙟnaintѣа гꙟndiрiï, шi се абате ꙟnцелепчiѕnѣа лор лесne dела търтѕрiiле adевърѕлѕï minцiï, ла ересѕрiле фantaсіi еï de небѕnie, dар шi кꙟnd вор фi търтѕрiiле minцiï неажѕnсе de ꙟnцелеџере ꙟнтрѣагъ de кѕноштinца de жос, се аmъџеще шi се грешаще ꙟn съвꙟршiрiле еï de сѕс, шi есте ѕn роd maï вꙟртос ал грешелiï, din неꙟnгрiжiрѣа крештерï шi а гѕвернѕлѕï, dепрinc ꙟn обiчеiѕ, de кꙟт а ле сminтелiï лор, кѕ каре се ꙟmѕлцеск шi се хръпеск боалеле первоасе шi небѕniï.

Dар maï кѕ сѣamъ шi maï вꙟртос сꙟnт, dеселе фѕртѕnоасе порniрï а ле патimiлор кѕџетѕлѕï omѕлѕï, каре стъпꙟnеще вонa лѕï шi ꙟл тѕрбѕръ непрекѕрmат ла minте шi ла съпътате, прiчina, кѕ ексалтата сimцiре шi фantaсie а стърiï кѕлтѕрiï вѣакѕлѕï, ꙟл аплѣакъ ꙟndатъ саѕ maï тꙟрziѕ ла боалеле первоасе шi ла небѕnie. Ꙟmпреѕnателе пѕтерï але

отълуї, се арът ла ажунса луї върстъ, ѝn треї deосебіте ѝнсушірї але лор, ѝn а сіmцірії, ѝn а ѝnфъцішерії ші ѝn а черерії; сіmцірєа есте о урmаре а mішкърії куцетулуї de ун че, din спонтанеітатєа саў de dinафара луї; ѝnфъцішарєа есте о съвѝршіре а гѝndipії minцiї ші а ѝnкіпуітоареї путерії а ѝnцелепчунії, de кunoщinца прічінії mішкърії ші а сіmцірії луї; іар черерєа есте о урmаре а воінцеї, че есте търцініть de кѝте треле путерї ші се хотъраще de уna; каре ші ачесте се ѝntребуінцез de mулцї оаmenї ѝn потрівъ, de чере отул ун че, ѝnaintєа сіmцірії ші а ѝnфъцішерії луї, ші се грешаще ѝn лок съ се ѝndрептезе de сінешул съў. Органісmул трупулуї ну есте алт, de кѝт ѝnфііnцателе путерї ѝn органеле фъптурії луї, din каре ръсар доъ deосебіте елеmentаре путерї трупещї, сіmцібілітатєа креіерілор ші а нервелор, din каре ръсаре mintєа ші ѝnцелепчунєа ші есте органул лор; есте дупъ ачеаста ірітабілітатєа, ѝnтърѝтъчунєа васелор уmezелелор органелор, din каре ръсаре куцетул ші есте inima органулуї, ші сѝnт amѝndoъ ѝmпъртъшіте уna dела алта, сіmцібілітатєа ку ун потрівіт град de ірітабілітате, пентру осцілаціїле еї, ші ірітабілітатєа ку ун асеmenєа град de сіmцібілітате, пентру контрактілітатєа еї, ші кѝnd прічінъ кѝnd урmаре уна алтієа, ші ку скіmбътоарєа лор лукраре ші релукраре се ціnе віаца органісmулуї, іар ку хармоnia еквілібріулуї лор съпътатєа, че есте ла тот indівідуул ку о deосебітъ актівітате, іар ѝn боалъ се ѝnалцъ, саў се слъбеще ші скаde о путере din доъ din еквілібріул лор ші продоmneще, ла боалеле васелор, сіmптоаmеле ірітабілітъцiї, ші ла а-

чіоарелор, ші кꙋ о тꙋсе ꙋскатъ, кꙋ сете, кꙋ пꙋлс слаб, тоале ші dес ші кꙋ ꙋd літпеdе ші лімбъ рошіе, ка dе о фрігꙋръ аскꙋнсъ ші ларфатъ; каре ачестѣ топеск трꙋпꙋл ші скаd пꙋтеріле лꙋі din zi ꙟn zi, пꙟнъ се ажꙋнџе ла о сфꙟршітоаре ші пꙋтꙋроасъ ꙋрdінаре, саꙋ пъdꙋшалъ dе лептъ, ші кꙋ ꙟтпреꙋнарѣ чѣ некꙋтпътатъ, се сфꙟршеск ꙟн тоарте. Се ꙟнтꙟтпінъ кꙋ пага орꙟndꙋіеліі тетоdꙋлꙋі ꙟнтърітор, кꙋ лꙋарѣ таі ꙟнтꙟꙋ dе патрꙋ прафꙋрі пе dоъ zіле а ле тетоdꙋлꙋі слъбітор, ші dꙋпъ ачелѣ, кꙋ лꙋарѣ ачестор прафꙋрі, пꙟнъ ꙟн dоъ пе zi кꙋ апъ.

Іа калотел, чінчі гръꙋнџе. Кертеz тінерал, праф dе екстракт dе хіосціат, din атꙟndоъ кꙟте zече гръꙋнџе. Zахар ꙋнсос dе лътꙟіе, тагнесіе албъ. Праф dе гꙋті арабік, din кꙟте треле кꙟте dоъ dратꙋрі. Ачестѣ атестекꙟndꙋсе біне, съ се ꙟтпарцъ ꙟн dоъ-zечі dеопотріве пърці ꙟн хꙟртіоаре ші съ се dѣ спре требꙋінцъ.

Іар dꙋпъ іспръвеніа прафꙋрілор dе zече zіле, се репетеz ші съ се ꙗ ші ачест dекокт, о чѣшкъ dе zече dратꙋрі dітінѣца ші алта сѣра, ші іспръвіndꙋсъ ші ачеста съ се репетеzе.

Іа праф dе коажъ dе кінъ рошіе, ꙋна ꙋнціе. Праф dе скорцішоаръ, коажъ dе пъратzъ тъꙗтъ търꙋнт, din атꙟndоъ кꙟте dоъ dратꙋрі. Ачестѣ съ се фіарбъ ꙟнтр'о літръ ші жꙋтътате dе апъ, пꙟнъ ва рътꙟнѣ о літръ ші ръкорінdꙋсъ съ се стрекоаре пꙟнтр'о кꙟрпъ, ші съ се пꙋіе ꙟнтр'ꙟнса. Сіроп dе кертеz, ꙋна ꙋнціе. Лікбор аnоdін ꙋн dрат, пікътꙋрі dе афіон zече, ші съ се dѣ спре требꙋінцъ.

Пѫnъ ла чѣа десъвѫршітъ ѫптретаре а сънътъцій болнавѹлѹі, каре се маі ѫнтъреще ші кѹ фачерѣа де zече бъі де фіер, ші дѹпъ ачестѣа ѹрмѣаzъ късъторіа, ла каре съ се прівігеze нѹ нѹмаі темпераментѹл ші старѣа сънътъцій трѹпѹлѹі, де каре атѫрн ші аръторіле мінцій, чі ші а обічеюлѹі, ѹрмѫnд ѫмпреѹнарѣа кѹ чѣа маі кѹмпътатъ орѫндѹюалъ.

Сатіріасіс, Німфоманіа ші Пріаісмѹл.

Сатіріасіс есте ла партѣа бърбътѣаскъ ші ла чѣа фемеѣаскъ Німфоманіа, о апрінzътоаре ші лешінътоаре пофтъ де ѫмпреѹнаре, кѹ о сілѹітоаре ші пъвълітоаре порніре ші ѫнкордаре а органѹлѹі ѫмпреѹнътор, ка де о тѹрбаре, каре ѫнтѹнекъ тоатъ прімеждіа ші фріка морцій, пѫнъ ла съвѫршірѣа еі, че есте непотолітоаре ші несъціоасъ пѫнъ ла скоатере де сѫнџе ѫн лок де сътѫнцъ, ші кад болнавіі ѫн спасмосѹрі саѹ ѫн лешінѹл морцій, каре ле потолеще тоатъ ісправа траюлѹі віецій; юар Пріасмѹл есте о ѫнкордаре а органѹлѹі, к'о апрінzътоаре дѹрере кѹ пофтъ де ѫмпреѹнаре, фъръ пѹтінцъ де слобоzіт, ші кѹ опріре де ѹд, каре дъ ѫн кангренъ де моарте ѫн скѹртъ време; ачѣастъ бътае де жок де ом а болнъвітоареі пѹтері, се ѫнтѫмплъ ші дін грабнікъ ѫнфрѫнаре а нъравѹлѹі кѹрвіеі, дін нісіп саѹ піатръ ѫн рѫнікі, саѹ ѫн бъшіка ѹдѹлѹі, кѹм ші дін апріндерѣа юцеліі сѫнџелѹі трѫнжілор, дар маі вѫртос ла хіпохондріщій ші меланхолічій дін делѹнгатъ опріре; партѣа фе-

сѫл; ѫне-орї се стрѫнџе ѫнтр'ѫн гломоz маї маре de астѫпъ лърџімѣа маџѫлѫї de тот; алте орї се стрѫнџе шї'л астѫпъ ѫн маї мѫлте лоќѫрї, шї фаче тот пѫнтечеле кodріі de кѫмі, кѫ челе маї ѫнфрікошате сфѫршітоаре шї лешінътоаре dѫрерї, шї к'о сімџіре de ръчѣалъ а лѫї ка d'ѫн шарпе, каре се свѫрколеще ѫн тот кіпѫл шї ѫн тоатъ партѣа пѫнтечелѫї.

Сѫпъръріле челе непрекѫрмате шї боалеле каре прічінѫеск ачещї віермї, шї мънѫнк пе ом de віѹ, шї маї вѫртос крѫdа шї фраџеdа копілъріе, шї пълънѫnda фъптѫръ фемеѣаскъ, нѫ сѫнт маї пѫџіне de кѫт апріndеріле патімілор de тоатъ тѫрбѫрарѣа сънътъџії, а ле неаdормітѫлѫї връжмаш din ом; шї се арът к'о віермънoасъ шї ѫнџепоасъ мѫнкъріме ла ръспѫнсѫл шеzѫтѫлѫї, шї ла џѣава органѫлѫї ѫмпреѫнътор, каре се ѫнтінde пѫнъ ла нас, de се спѫzеск копіі de мѫнкърімѣа лѫї, din ѫнџепоаселе лор пѫшкътѫрї de маџе; ѩр партѣа фемеѣаскъ се рѫпе de скърпінътѫрї; ла ѫнії се рошаще шї албѣаџа окілор кѫ ѫнвінеџѣала пләопелор, шї кѫ ѫнгрошала пърілор насѫлѫї, шї лігнеск шї слъбеск шї кѫ чѣа маї бѫнъ хранъ de віеџѫіре, шї пътімеск непрекѫрмат de пішкътѫрї шї тъіетѫрї de пѫнтече, кѫ грѣаџъ шї кѫ ікнітѫрї de върсътѫръ diміnѣаџа, de бале шї de zѣамъ акръ, каре стрепеzеще dinџії, кѫ ръсърітѫрї din комн шї кѫ скръшніре de dinџї шї кѫ спасмотіче мѫшкърї de лімбъ, к'о мѫкоасъ шї несънътоасъ ешіре de містѫѩлъ шї абѫрѣалъ акръ, кѫ ѫнфлътѫръ de пѫнтече, шї кѫ ѫd тѫрбѫрос de бале, кѫ арdере de палме шї de тълпї шї кѫ dѫрере шї амеџѣа-

лъ de кап, ші се daȣ лесне ші ꙟграбъ de фіе-че сȣпъраре ꙟн боала епілепсіеі, ші маі вꙟртос ꙟн времеа ші асȣпра ешіріі ші а скімбъріі dінцілор, а върсатȣрілор ші а пȣвергъціі, кꙟнd се ꙟнсоцеще ші о ꙟнфіербінцеалъ dін ceаръ ꙟн ceаръ ші се daȣ ꙟн лептъ, ші сȣг пе пътімашіі болнаві пꙟнъ'і ȣсȣк ші'і сфꙟршеск ꙟн моартъ. Тоате ачесте фелȣрі de віерті се скот, се кȣръц dін маце ші се ꙟнтꙟмпін сȣпъръріле лор маі лесне ші маі ꙟнграбъ, dін фраџеda копілъріе; dела вꙟрста de ȣн ан ші пꙟнъ ла чінчі, кȣ dареа de о лінгȣръ de масъ доъ de ȣнт de мігdале саȣ de ȣлеиȣ, ꙟнdȣлчіт кȣ zахар саȣ кȣ міере; иар dела чінчі ші пꙟнъ ла вꙟрста de zече ані, кȣ треі патрȣ лінгȣрі пе тоатъ zіоа, шапте опт zіле мереȣ, ші dȣпъ ачеаста съ се иа ачест мацȣн ꙟн треі dімінеці пе немꙟнкате, кꙟте а треиа парте ші се беа dȣпъ dꙟнса ꙟndатъ, ші кꙟте о літръ de лапте dȣлче, ші нічі се мънꙟнче саȣ се беа чеваші, пꙟнъ ꙟн шасе чеасȣрі.

Іа праф de сємꙟнцъ de сантонікъ, 2 dрамȣрі. Праф de ревент de кіна, аркан-dȣплікат, dін амꙟndоъ кꙟте ȣн dрам. Флоаре de пȣчіоасъ, жȣмътате dрам. Етіопс антімоніі, чінчі-спреzече гръȣнце. Ачестеа съ се аместе́че кȣ міере dъсвȣмать кꙟт ва требȣі, спре а се фаче мацȣн ші съ се dea спре требȣінцъ.

Ші се вор скоате ші се вор кȣръці; иар пентрȣ ажȣнса вꙟрстъ de 20 ші 30 de ані, есте маі anевое ші маі греȣ de скос віерміі, фіінd маі марі, маі ꙟмпȣтернічіці, ші маі тарі ші маі вꙟртос ленівл, каре се ціне маі delȣнгат dін тоці; dар се сdробеще ші ачеста, кȣ ꙟнтрсіта лȣаре ші лȣкраре

dѫnкꙋл лешінꙋлꙋї, ші тоате ѫнчеркателе ші лъꙋdателе тіжлоаче, аꙋ фост спре сфѫршітꙋл лꙋї; ꙗр dꙋпъ dещептаре се поате кътꙋа dꙋпъ арътателе прічіні ші methodічеще, ла каре есте скъdерѣа прѣа кꙋлтіватеї сімцірї, кꙋ adесѣа бъꙋтꙋра чѣаюꙋлꙋї de папароапъ, кꙋ скорцішоаръ, de фолос.

Боала Істерікъ. Істеріа.

Ачѣастъ маї de обще ꙋртътоаре боалъ, ѫнчепе dела вѫрста пꙋбертъцїї, ші цїпе пѫнъ ла 40 ші маї біне de ані, ші кінꙋеще маї вѫртос партѣа фетеѣаскъ, dар нічї чѣа бърбътѣаскъ нꙋ есте пъръсітъ de dѫнса; стъ ѫн фꙋріоасе тꙋрбꙋрътоаре сімцірї але органісмꙋлꙋї, че сѫнт adесѣа орї періоdіче ші він кꙋ о zі doъ ѫнаінтѣа сороачелор орѫнdꙋіелїї фетеещї, саꙋ асꙋпра лꙋкрърїї лор, dар ші маї dес ші ѫн алте времї, ѫн ал doілѣа рѫнd пе ла жꙋмътатѣа сорокꙋлꙋї, саꙋ пе ла чел d'ѫнтѫю кіклос de шапте zіле, кꙋ маї мꙋлте ші маї марї, саꙋ кꙋ маї пꙋціне ші маї мічї съпърърї de спасмос, пѫнъ ла арътата вѫрстъ, de ꙋnde ѫнчеп а се слъбі ші а се ръріі din време ѫн време, пѫнъ с'ашеz стърїї съпътъцїї трꙋпꙋлꙋї ші орѫndꙋелїї віецїї еї, кѫnd се ші потолеск тоате тꙋрбꙋръріле плъчерілор ші але неплъчерілор кꙋцетꙋлꙋї, ші се сфѫршеск ѫн тꙋлпіna лор ѫн маткъ, че есте сенсорінꙋл ал тꙋтꙋлор челор de din жос віецꙋітоаре. Ачѣастъ боалъ аре о маре асемъпаре кꙋ чѣа хіпохondрікъ, кꙋ каре се ші скімбъ лесне; віне ші ачѣаста атѫт ла бърбацї кѫт ші ла фемеї; dар ѫн маї трекꙋтъ вѫрстъ ші маї кꙋ deосебіте арътърї, фіінd-къ а-

чеѣа стъ ↑нтр'о ↑нълцатъ ші преа плъп↑ndъ, ꙗр ачеаста ↑нтр'о стінтітъ сімціре, ші прекꙋт в↑нтꙋеще істеріа маї мꙋлт пе фетеї, аееменеа в↑нтꙋеще хіпохондріа маї мꙋлт ші маї кꙋ сеамъ пе бърбацї, каре порт сꙋпъръріле ↑нтър↑търілор лор маї акоперіт, маї мꙋлт саꙋ маї пꙋцін, дꙋпъ стареа ші ашезареа сънътъцїї ші а в↑ртꙋцїї лор.

Істерістꙋл ꙋрмеазъ маї в↑ртос ла фетеле ші фетеіле челе хръніте, кꙋ віецꙋіре шезътоаре ші ажꙋнсъ де сънътате, ші маї кꙋ сеамъ ла челе стерпе ші ꙗвеце, ші маї сълтате ші деще пте де сімціре, ші маї аплекате ла німфоманіе; пентрꙋ ачеаста о ші нꙋмеск посологї боала дꙋлчецїї; ꙗр ла челе пъскътоаре кꙋ віецꙋіре лꙋкрътоаре ші маї в↑ртос ла челе домоале ші пътімаше де поалъ албъ, маї рар ші маї пꙋцін. Істерістꙋл віне кꙋ о ↑нтър↑таре апрінзътоаре ші тꙋрбꙋрътоаре де патімъ де м↑ніе ші де неказ, де каре с↑нт пътімашії маї ↑н тоатъ времеа трꙋдіцї, кꙋ о скімбатъ сімціре ші фꙋрнікаре де трꙋп, ші кꙋ о стр↑нцере а п↑нтечелꙋї де жос ↑н сꙋс, че се адꙋпъ ↑нтр'ꙋн гем, ші ꙋмблъ п'↑н п↑нтече, дінтр'о парте ↑н алта, п↑нъ се ашазъ ↑н лінгꙋреа ші се ↑нтінде гемꙋл ↑н нодꙋлеце, ↑н сꙋс пе піепт п↑нъ ↑н г↑т, ші с'адꙋпъ ↑нтрег, каре стр↑нце пе пътімашї кꙋ ꙋн спастос де сꙋгрꙋмаре ші ↑нпекъчꙗне, де кад ↑нтр'ꙋн лешін, кꙋ оаре-каре десе ↑нгіцітꙋрї ші ↑нсꙋфлърї, ші кꙋ бътаї де м↑нї ші де піепт, ↑нтр'о ꙋітітъ сімціре а трꙋпꙋлꙋї, ↑н каре ачеастъ време се бат ꙋнеле кꙋ м↑їнеле ↑н тоате пърціле, се ловеск кꙋ пꙋмнії пе піепт де ↑нпекъчꙗнеа лꙋї, ші се търеск ші се слъбеск стр↑нсоріле спастосꙋлꙋї,

пра mістѹелії, кѹ чѣа maї mape сѫпъраре, din непѹтінца рѫгѫелії, ші ѫмпротівъ, чѣа maї mape ѹшѹрінцъ сітт ѫn слобоda ръсѹфларе а вѫнтѹрілор пе жос, че сѫнт ѫmпреѹнъ кѹ mістѹнала ші кѹ абѹрѣала феції трѹпѹлѹї, maї ѫn тоатъ времѣа ѫнкѹете ші піелѣа свѫнтатъ, фъръ ѫнфіербінцѣалъ ші кѹ пѹлс ліn ші регѹлат, кѹ ѫnсѹфларе слобоdъ ші пътіmаші кѹ челе maї гремe пъреpі de небѹніе, ші сфѫршіцї de пѹтере de фріка mорцїї; фіind къ прічіna боалії нѹ стъ нѹmaї ѫn органікъ cmіnтѣалъ, чі ші ѫn грешітъ сітціре, кѹ тот фелѹл de пълѹчірї ші de пъреpї стреіne ші deшарте, din непѹтінца стъпѫnірії фаnтасіілор, de сѫnт ші бънѹіторї de ръѹ ші кътре чеї maї de апроапе ші maї de кредінцъ аї лор, фрікошї ші лесне апрінзъторї de mѫnіе ші de ръсбѹнаре пѫнъ ла moарте, ші нѹmaї чеї че ле ѫnтemeeз пъререа лор, афлъ лесне intраре ла dѫншії. Прічіna чѣа органікъ а хіпохоndріеї am афлат din mѹлте ші ѫndелѹнгате ѫnчеркърї, къ стъ maї вѫртос ѫn органѹл фікатѹлѹї ші ал сплінії, ѫнтр'о прѣа салінъ ѫѹцѣалъ а веnінѹлѹї лѹї, саѹ а mатеріі шкрофѹлоасъ, артрітікъ саѹ венерікъ, din каре се прічінѹеще ѹn спасmос, че конръспѹnde ѫn креерії капѹлѹї ші фіксѣазъ о idee а стърії ші а плекърії пътіmашѹлѹї, каре omogenеще пе челелалте; ѫар ѫn жос сѹгрѹmъ кѫnd mацѹл чел mік ал ръспѹnсѹлѹї стоmахѹлѹї, кѫnd челе сѹпцірї, de се фаче пѫnтечеле коdрії de dѫnсѹл, каре опреще ші ѫnтѫрzіе, кѫnd deшъртарѣа хрънії din стоmах, кѫnd mістѹнала еї din mаце, ші deслегарѣа ачеї mѹлцimї de вѫnтѹрї, de ѹnфлъ ші болборосеск mаделе, ші прічінѹеще ачеле ѫn парте сітцірї ші

пълвч'рї стреіne de тот фелвл de ересврї але фантасіілор; каре dвк ла пебвпіе ші се ѫпшвціпеz ші с'алін кв паzа орѫndвелії metodвлвї слъвітор, ші кв лварєа прафврілор лвї, спре слобоzірєа вѫптвлвї ші а місtвелії, din време ѫп време; іар пептрв тоатъ времєа, кв лварєа ачестор прафврї, впвл dimineаца ші алтвл сєара кв апъ.

Іа креmортартар пръфвіт фоарте свпціре, патрв dрamврї. Магnесіе албъ, doъ dрamврї. Праф de екстракт de хелебор пегрв, праф de фрвпzе de dirітал пврпвръ, din amѫndoъ кѫте doъ-спре-zече гръвпце. Ачестєа amестекѫndвсе біне, съ се ѫmпаpцъ ѫп doъ-спре-zече deопотріве пърці ѫп хѫртіоаре ші съ се dєа спре тревбіпцъ.

Пе лѫпгъ ачестєа mвлт фолосеще фрекарєа локвлвї спліпії din стѫпга de свбт коасте, diminєаца ші сєара кв палта, ші mѫпкарєа de mере крещї, крвde ші фіерте ѫп бвкате, квт ші бъвтвра zemії de фіертвръ de фрвпzъ de пападіе, пѫпъ ла алінарєа тврбвръріі лор, кѫпd се ші префак свпъръріле ѫп пароксісmврї періodіче, кв слъбірї ші лъсърї de ръпаосе cenine ші лініщіте, ші есте а се скіmба атвпчї ші metodвл кв чел ѫптърітор.

Боала меланхолії, Меланхоліа.

Меланхоліа, че ѫпсеmпєазъ о веніпаре пєагръ, аре ші теmпераmептвл еї, че есте чел maї de плін ажвпс de сіmціре адѫпкъ хіпоxопdрікъ, к'о deосевітъ старе а съпътъції mвлтор пороаde; аічї се аратъ аквm пвmaї боала лвї, че есте асеmепєа а-

dѫnк сімціtoape ка ші temпераmentѕл, ші се характерісеще dіntр'о пасівъ ѫптърѫтаре, кѕ delѕнгатъ ші прімеждіóасъ ръbdаре а сѕпъръріллор eĭ, din каре се прічінѕеще ші о парціалъ cmintѣалъ а minціĭ, de сimте, гѫndеще ші жѕdекъ пътimашѕл ѫn ѕnіле, dѕпъ орѫndѕiала рѣгѕлілор minціĭ, ші nѕmaĭ ѫn алтіле есте грешіtъ, ші неажѕnсъ ѫndестѕл, кѕ каре сѫnт болnавіĭ ѫntр'о непрекѕрmatъ прігоnіре ші dісnѕтъ кѕ пърерѣа сmеnшѕлѕĭ лор, de каре атѫрn ші nѕ се nоt decлѕші ші deскѕрка de dѫnса ѫn нічĭ ѫntр'ѕn кіп, пѫnъ се остенеск ші се сфѫршеск de nѕтерѣа прігоnірії ші а ѫmпротівірії лор de тот, кѫnd се ші nотолеще фѕріа лор спре ѕn ръnаос de odіхнъ, ші кѕ adѕnарѣа nѕтерілор ѫnчеnе пароксісmѕл лор de іcnоавъ, ші ціnе тот maĭ mѕлт, каре грешалъ се ѫntinde din вреme ѫn вреme ка о кангренъ ѫn тоатъ сістеma сіmціріĭ трѕnѕлѕĭ, ші се cminteще minтѣа de тот ші ѫnтрѕ тоате але eĭ, de небѕnіе, кѕ nесіmціре de фоаme, de сеmе, de фріг, de остенѣалъ ші de dѕрере maĭ mѕлт саѕ maĭ nѕціn, се nофілеz ші се сълбъточеск болnавіĭ ла фаць ші ла кіп, се тоnеск ші се ѕсѕк de трѕn, dap nѕ ші de nѕтеріле лор, че сѫnт de о nесокотітъ вѫртѕте, ші ѫn тоатъ вреmѣа спъіmѫntаціĭ ші тѕрбѕраціĭ de mѫnie ші de ѫmпротівіре, фъръ cmintѣалъ органікъ, фъръ ѫnфіербінцѣалъ ші скітбаре de nѕлс ші de сѕфларе, ші кѕ ѫnкѕетѕръ а mісmѕеліĭ ші а абѕреліĭ феціĭ трѕnѕлѕĭ, се сфѫршеск ѫn moapte; ачеста есте ісвоdѕл ші сфѫршітѕл ачестеĭ боале; іар ѫnчеnѕтѕріле eĭ сѫnт фъцарніче, mѫnгѫіоасе ші фоарте mѫгліcітоаре de фантасіе, а ле ѫnшелъторѕлѕĭ връжmаш din om! каре аnъце-

ще ші хрънеще пе фіе-каре дъпъ старea ші кѫце-тарea лѹї, кѹ челе маї ѫнвіорате веселітоаре аръ-търі а ле фантасіеі лѹї, де ѫнълцарea ші ѫмбѹнъ-тъцірea стъріі ші а десфътъріі, пе каре і ле пъ-лѹчеще дін депъртарea лор, ѫнтрѹ апропіерea лѹї, ка кѹм ле ар ші ведea, пѫнъ'ї фѹръ ѫнкредінцарea ші ѫндатъ ѫл небѹнеще ші ѫн скѹрт ѫл пierде ші дін чea маї бѹнъ ші тікнітъ старе де сънътате ші де авере.

Ачeастъ меланхоліе есте продомінатѹл прін-ціп ал сімцірії дін ал мішкърії трѹнѹлѹї, де обще ла тоате віецѹітоареле, ші ла тоцї оаменії маї мѹлт саѹ маї пѹцін, матеріа, ѫнтърѫтътоаре де патімї ші де боале, каре ле апрінде ші пото-леще пе ѹнеле кѹ алтеле, дѹпъ деосебітеле лор граде, ші констітѹеще характерѹл ші старea сън-ътъцїї фіе-кърѹя ом, ші есте де міраре ѫн кѫт ѫї ѫмпѹтерпічеще патіма, воea ші лѹкрарea лор, де лѹнт ші ѫн боалъ ка ѫн сънътате тоатъ невоea кѹ о несокотітъ дѹініре, ші есте тоатъ небѹніа о-патімъ хронікъ а фіе-кърѹя. Ѫн фірea оменea-скъ стъ, а се слъбі тоатъ бѹнътатea кѹ рѫѹтатea, тоатъ дѹлчeаца кѹ амъръчѹнea, ші кѹ обічнѹін-ца лор, а се денрінде ла немѹлцѹмірea ші жіндѹ-ірea де челе стреіне, че есте о лѹкраре а префа-черії органісмѹлѹї дін механісмѹл натѹрії, ші пар-тea чea слабъ а омѹлѹї, пе каре о стрежѹеще мін-тea ші о апъръ де смінтелї, пѫнъ і се ва прілості де невъzѹтѹл ѫншелътор връжмаш, гѫндѹл ші фанта-сіа, дін кѫрма стъпѫнірії еї, дін каре се ѫнцелеце, къ ръсбоеще пе ом дін сънътате кѹ капріціа, сѹперсті-

ціа, dорінца ші плъчереа лъї, тл хръпеще кѫ слава de авере, de щіінцъ ші de фрѫмѫсецъ ші кѫ апрindерea патімілор лѫї de dрагосте, de мѫніе ші de некаz, тл тѫрбѫръ, тл лешінъ ші'л невѫнеще! din каре ѣаръші се тцелеце, кѫтъ прівігере de стъпѫніре требѫеще съ аїбъ тот омѫл, тн тоате ші тн тоатъ времеа асѫпра лѫї, спре а се фері de стрікъчѣнеа ачестѫї връжмаш din сіне, каре'л фѫръ dintр'о хръпіре тн алта ші dintр'о боалъ тн алта, din мѫndріе тн мѫніе, din істерісм тн хіпохонdріе, din хіпохонdріе тн мелапхоліе, ші dintр'ачеаста тн мѫніе ші невѫніе; de се сокотеск ѫнії din бѫні съпътошї, de болнавї de моарте, се тнфіорез de фрікъ ші de фріг тн кълdѫръ ші фѫг ші се аскѫnd тн сінгѫрътате, ші се топеск de тнтрістъчѣне ші de мѫхнічѣне асѫпра лор ші а апроапелор лор; алціі се сокотеск de ѫншіі лѫї Dѫмнеzеѫ, благословеск пе ѫніі ші афѫрісеск пе алціі; алціі се сокотеск de прінції ші тмпъраці ші тмпърцеск аверea ші стъпѫнірea лор; алціі се сокотеск тмпротівъ, din богаці съраче, пътімеск de фоаме ші de фріг ші чер de мілъ de фріка келтѫелії; ѣар алції се сокотеск de філософі, іес тн ръспѫнтії кѫ кѫте ѫн глоб ші се арът кѫ ціn лѫмеа тн мѫна лор ші тмпърцеск правілї; ші ѣаръші алціі се сокотеск de ціnерї, се тмподобеск, daѫ месе, тнвітез пе пріетенї ші рѫde ла нѫнтъ, ші ащепт міреаса чеа сокотітъ тн фатасіа лор; ші ѣаръші алціі се сокотеск din бътрѫнї de тінерї ші de фрѫмошї, петрек zіоа тн фантасіа лор ла тоалетъ, тші скот перії чеї албї кѫ чімбістра din барбъ, die мѫстъцї ші dѫпъ кап, пѫпъ се чіопгеск ші се поческ de

рѣс, ші кꙋ алте тꙋлте асемене сотізе, ꙟші бате връжташꙋл жок de dѣnшії.

Dinтр'ачесте арътате а ле мелапхолієї се веde кꙋрат, къ ꙋна есте сітцірѣ кꙋџетꙋлꙋї ші алта есте гѣndірѣ minцiї, кꙋ парціала лор стінтеалъ, кꙋ прілостірѣ гѣndꙋлꙋї, а цinерії de minте ші а жꙋdекъції, dinтр'о паралісіе а ꙋнеї пърці, саꙋ орган ал органістꙋлꙋї, каре се пресъdеще dела пърінції ла копії; dap се прічіnꙋеще ші din алте органіче стінтелї, ші маї вѣртос ꙟn лъхꙋzіе din deпꙋнерѣ лаптелꙋї ꙟn креерії капꙋлꙋї, а абꙋрілор, а сѣнџелꙋї ші а алтор ꙋmezелї а ле трꙋпꙋлꙋї, din спаїмъ, din mѣnie, din ловітꙋръ ка ші din нащере, прекꙋm веdem mopozітатѣ ла ꙋнеле фамілії, ші сате ꙟнтреџї, ші кꙋ десфрѣната віецꙋіре се десфрѣнеазъ ші фантасіа, de презентеазъ кіпꙋрї стреіпе че нꙋ сѣнт ꙟn фіінцъ, але псевdовіецii, саꙋ ачеле че сѣнт de фацъ ле аратъ ꙟmпротівъ, d'andoaселе ші алтеле асеменеа тꙋлте, каре стінтеск ші прігонеск кꙋпощінца minцiї ші о невꙋнеск, ші сѣнт ꙋпіле ка ачестѣ а се deпърта ꙟn тоатъ времѣ ші ꙟнтѣmпларѣ, фіінd minчinoace ші mѣгліcітоаре de невꙋnie. Ачестор болнаві нꙋ лі се поате da нічї о ꙟnкреdере, ші ла чѣ маї блѣndъ пꙋртаре а лор, лꙋѣndꙋсе ші аскꙋnzѣndꙋсе din прежꙋрꙋл лор, тоате ачеле лꙋкрꙋрї, кꙋ каре се пот стінті пе сіне саꙋ пе алції, ꙟn сінгꙋрътатѣ лор, авѣnd тот ꙟнчепꙋтꙋл de невꙋnie фꙋрії ші пълꙋчірї фъръ весте de стрікъчꙋне ші de omop, ші се ꙟнтѣmпінъ кѣт маї ꙟmпрінъ dела ꙟнчепꙋтꙋл еї, кꙋ слобоzіре de сѣнџе, dꙋпъ старѣ ші вѣртꙋтѣ трꙋпꙋлꙋї фіе-кърꙋꙗ, dap нічї кꙋноск старе de слъбічꙋne астепікъ аша de mape,

ла каре съ нᵫ фі фост тъсърата слобоzіре de сѫнџе, de ѫнвеdерат фолос, кᵫ паza орѫнdᵫелії метоdᵫлᵫї слъбітор, кᵫ лᵫарѣа прафᵫрілор лᵫї dᵫпъ требᵫінцъ, din време ѫн време, dᵫпъ каре кѫnd ачесте-лалте прафᵫрї de dат, ᵫнᵫл diminѣаца ші алтᵫл сѣара кᵫ апъ, пе тоатъ времѣа небᵫнієї, пѫнъ ла чѣа desъвѫршітъ ѫndрептаре.

Ін праф de ръdъчінъ de хелебор негрᵫ, doъ dрамᵫрї. Праф de кокціанелъ, ᵫn dрам.

Праф de тартар тартарісат, треї dрамᵫрї.

Праф de dігіта пᵫрпᵫръ, doъ-спре-zече гръᵫнце.

Магнесіе албъ, doъ dрамᵫрї.

Ачестѣа аместекѫndᵫсъ біне съ се ѫмпарцъ ѫn doъ-спре-zече deопотрівe пърцї ѫn хѫртіоаре ші съ се dѣа спре требᵫінцъ. Кᵫ dепъртарѣа ші непотерірѣа прігоніторᵫлᵫї лор лᵫкрᵫ, ші de тоатъ сᵫпърарѣа de тᵫрбᵫраре de немᵫлцъміре ші de мѫніе ші неказ, ші спре а се цінѣа ѫнтрᵫ тоате лініщіт, се dъ пе тоате zілеле ші кѫте doъ чешчї de чѣаю de папароане, ᵫна diminѣаца ші алта сѣара, ѫndᵫлчіт кᵫ zахар. Ла каре есте ші реліџіоаса чітаніе ші аскᵫлтаре, de о петъгъdᵫітъ імпресіе ші релᵫкраре антагоністікъ, асᵫпра тᵫрбᵫрърії куцетᵫлᵫї лор, пѫнъ ла чѣа desъвѫршітъ ѫndрептаре, кѫnd есте а се скімба ші метоdᵫл кᵫ чел ѫнтърітор.

Боала тᵫрбърії: Хідрофовіа.

Ачѣастъ отръвітоаре боалъ рѣа ші грѣа, се наще ѫn трᵫп, ка ші хіпохондріа ші меланхоліа, че сѫнт кълъᵫzеле мъніеї, dар се ꙗ ші de din афаръ

dела чеɅе търбате віецꙋітоаре, че есте maĭ отръвітоаре, maĭ рєа ші maĭ грєа, de кꙟт чєа пъскꙋтъ ꙟn тръп, ка ші чꙟма ші Ʌꙟnгоарєа, каре аꙋ оарекаре zъбавъ Ʌа zъmісɅірєа, пацерєа ші ꙟnфɅорірєа Ʌор, пе каре Ʌе реформєазъ ші Ʌе продꙋцєазъ пꙋтерєа віецііĭ. Се аратъ кꙋ грєацъ ші кꙋ ікпітꙋрĭ de върсътꙋръ, кꙋ ꙟnфіербінцєаɅъ ші ромацъ de ꙋрекĭ ші de окĭ, ші кꙋ трацере ші атꙟрnаре Ʌа сomn, ꙟndатъ саꙋ maĭ тꙟрzіꙋ дꙋпъ о деспъдъждꙋітъ търбꙋраре de фрікъ саꙋ de спаĭmъ, de пагꙋбъ, de nечінсте, саꙋ de mꙟnіе ші de nеказ, саꙋ dꙋпъ mꙋшкътꙋра de търбат Ʌꙋп, кꙟĭnе саꙋ пісікъ, Ʌа каре се ꙟnсоцеще dꙋпъ деществарєа боɅnавꙋɅꙋĭ, ші о амецєаɅъ ші dꙋрере, к'о вꙟжіаɅъ de кап ші de аꙋz, ші кꙋ ꙋĭmєаɅъ de minте, кꙋ спасmосꙋрĭ търꙋnте, ші mічĭ съɅтътоаре de окĭ, de бꙋzе, пе обраz ші прін піепт, ръспꙋnzътоаре ꙟn гꙟтɅежꙋɅ гꙟтꙋɅꙋĭ, кꙋ о пъɅꙋчітъ фрікъ de фаца апеĭ кꙋргътоаре; dеɅа а трєа саꙋ а патра zі се mъреск ші се 'mꙋɅцеск спасmосꙋріɅе песте тот тръпꙋɅ, кꙋ апрінzєаɅа къɅdꙋріĭ Ʌꙋĭ, кꙋ кꙋтътꙋръ съɅбатекъ ші спъĭmꙟnтоасъ, кꙋ пꙋɅс стрꙟnс, mік ші dес, кꙋ ръсърітꙋрĭ din сomn ші кꙋ спъĭmꙟnтоасе кіпꙋрĭ de вісе стреіnе, ші кꙋ ворбіре аꙟрєа, кꙋ ꙟnгреꙋіерєа ръсꙋфɅъріĭ, кꙋ ꙟnкꙋетꙋра mістꙋеɅіĭ ші а абꙋреɅіĭ тръпꙋɅꙋĭ, ші кꙋ сбꙋрътоаре съцецĭ de жꙟnгꙟꙋрĭ прін кап, ръспꙋnzътоаре прін ꙋрекĭ ші прін гꙟт, ка de френітіс, ші кꙋ nепꙋтінцъ de а бъга чеɅ maĭ mік Ʌꙋкрꙋ ꙟn гꙋра чєа ꙋскатъ, кꙋ сете ші фъръ пꙋтінцъ de бъꙋт; іар кꙋ ꙟndеmnаре ші сіɅꙋірс бєаꙋ боɅnавіĭ ші ꙟnгіт біnе, dар кꙋ mаре псвое, че есте семnꙋɅ чеɅ патогnоmік аɅ хіdро-

фовіеї, ші се багъ de сеатъ къ есте ꙋn ꙟпцепенітор спастос ал первꙋлꙋї гꙟтлежꙋлꙋї; ші пꙟпъ ла а шаптеа саꙋ а поа zi, тор ші се сфꙟршеск ꙋпiї кꙋ епілепсіе, ші есте ісводꙋл боалії, din каре се ꙟпцелеце отръвітоареа еї фіре.

О пегꙋцъторѣасъ мергꙟnd съ'шї скоацъ ꙋn споп de in din къмаръ, а гъсіт ꙋn кꙋїб кꙋ шорічеї ꙟптр'ꙟпсꙋл, пе каре воind съ'л скоацъ афаръ, а апꙋкато шіоарічеле чел маре, че ереа ꙟn споп, de deцетꙋл чел маре ал мꙟniї dрепте, ші пепꙋтꙟndꙋ'л скꙋтꙋра dꙋпъ мꙟпъ ші съ'шї скоацъ deцетꙋл din гꙋра лꙋї, а ешіт ціпꙟnd din къмаръ кꙋ шоаречеле пе мꙟпъ, ші съріnd аї касії ꙟмпреꙋпъ кꙋ стъпꙟпꙋл, п'а пꙋтꙋт съ'ї deсклещеze гꙋра шоаречелꙋї, пꙟпъ пꙋ'л а стрꙟпс de гꙟт ші 'л а оморꙟт, ші кꙋргꙟnd песте 30 de dрамꙋрї de сꙟпце din мꙋшкътꙋръ, с'а фост легат кꙋ саре ші с'а вindекат; dар песте опт ziле с'а поменіт кꙋ жꙋпгꙋрї свꙋрътоаре пріп локꙋл мꙋшкътꙋрії, каре се ꙟпtindеа пꙟпъ сꙋб сꙋпціоаръ, ꙋnde фъкꙋсе скꙋртъ, о ꙋпфлътꙋръ ші кꙋ тот фелꙋл de обложелї ші de аліфії de касъ, пꙋ се пꙋтеа потолі арzътоареле ші съцетоаселе dꙋрерї, ші і се ꙋпфласе мꙟпа кꙟт пічіорꙋл, кꙋ сфꙟршітоаре лешіпꙋрї, ші кемꙟndꙋмъ спре къꙋтареа еї, ам гъсіт пе болпава кꙋ ꙟпфіербінцеалъ, кꙋ пꙋлс стрꙟпс, deс ші мік, кꙋ окії тꙋрбꙋраці, ші кꙋ спастосꙋрї сълтътоаре пе обраz ші de окї; а doа zi с'а поменіт кꙋ гꙋра ꙟпклещатъ, ші кꙋ сꙋгрꙋмаре ꙟn гꙟт, ші 'шї а dат сфꙟршітꙋл ꙟптр'о грозавъ епілепсіе.

2. Ꙋn тꙟпър фрꙋмос, кꙋрат ла кіп ші лъꙋdат de ꙟпвъцътꙋръ ші de пꙋртаре мꙟndръ, de вꙟрстъ de

14 anĭ, венind deла шкоалъ ↑нтрістат, de o нечін-сте че черкасе, с'а болнъвіт кꙋ греацъ ші кꙋ ік-нітꙋрĭ de върсътꙋръ, кꙋ ↑нфіербінцеалъ ші аме-цеалъ ші кꙋ dꙋрере de кап, пе каре візіт↑ndꙋ'л а трея zi, 'л am гъсі кꙋ пꙋлс стр↑нс, mік ші dec de ↑нфіербінцеалъ, кꙋ свꙋрътоаре жꙋнгꙋрĭ прін кап, прін окĭ, прін ꙋрекĭ ші ръспꙋнzътоаре ↑н г↑т, фъ-ръ чеа маĭ mікъ ромацъ ші ꙋнфлътꙋръ а лꙋĭ, кꙋ нетрекꙋте върсате, к'о рошацъ de ꙋрекĭ ші de окĭ, арzътоаре ші кꙋ ↑нкꙋетꙋръ de містꙋnалъ ші de а-бꙋреалъ; а патра zi с'аꙋ арътат сълтърĭ de коар-dеле m↑ĭнілор, comn греꙋ ші ꙋіmіт кꙋ ръсърі-тꙋрĭ, кꙋ кіп спъĭm↑нтат, кꙋ ↑нфіербінцеалъ de о потрівъ ші кꙋ пꙋлс маĭ mік ші маĭ ↑ndeсіт ші кꙋ сꙋгрꙋmаре de г↑т, ші фъръ пꙋтінцъ а лꙋа mъкар о лінгꙋріцъ de dокторіе саꙋ de апъ, ші і с'аꙋ о-р↑ndꙋіт глістіре; а чінчеа zi с'аꙋ арътат спасто-сꙋрĭ сълтътоаре търꙋnте ші mічĭ свꙋрътоаре, пе обраz ші пе трꙋп прін піеле, ші а шасеа zi а mꙋ-ріт.

3. Ла скітꙋл Nіфон афл↑ndꙋшъ, а веніт ꙋn чіо-ван кꙋ ꙋn т↑нър, de вре-о 13 anĭ в↑рстъ, арът↑н-dꙋ'mĭ къ de патрꙋ чінчĭ zіле, ешind т↑нърꙋл ноап-теа спре нояпъ, с'ар фі сперіат de о негꙋръ, ші інтр↑nd ↑н касъ ші adормind, ар фі вісат къ 'л а тꙋшкат ꙋn к↑іne, de к↑nd с'а ші болнъвіт de піепт, пе каре, черчет↑ndꙋ'л, 'л am гъсіт кꙋ ↑нфіербін-цеалъ ші кꙋ пꙋлс стр↑нс, mік ші dec, кꙋ сълтаре de коарdеле m↑ĭнелор ші кꙋ свꙋрътоаре жꙋнгꙋрĭ прін кап, ръспꙋнzътоаре кꙋ сꙋгрꙋmаре ↑н г↑т, къ-рꙋя, d↑ndꙋ'ĭ о лінгꙋръ de апъ, а ъскат гꙋра ші а ↑нгіціто біне; іар zік↑ndꙋ'ĭ тът↑не-съꙋ ка съ'л

ла лѫкрърії органелор еї, саѹ фъръ штінцѣла лор; дар пе орї-каре парте ва фі, ръмѫне о вѫжіалъ де аѹз ѫн кап, к'о фѹрнікоасъ сімціре а аморціцеї пърцї, кѹ ліне свѫрътоаре ші сълтътоаре спастосѹрї, пе чѣ съпътоасъ, каре се ѫмѹлцеск ші се търеск дін време ѫн време, ші маї ла ѹрмъ ші маї тѫрзіѹ сфѫршеск пе болнав кѹ а доа саѹ а трея ловітѹръ дін съпътос, саѹ дін алтъ ѫнтѫмплътоаре боалъ ѫн моарте.

Сомнѹл апоплексіеї есте ѫнтокмаї, ка ші ал лешінѹлѹї де треї деосевіте граде, ші се нѹмеск де нософогї комата; градѹл ѫнтѫѹ се деосібеще де сомнѹл чел съпътос, кѹ адѫнчімѣ ші делѹнцімѣ лѹї, дін каре се поате дещепта болнавѹл, кѹ ѫнщіінцъріле де слобозірѣ ѹдѹлѹї ші а містѹелії, де фоаме, де сете, де фріг саѹ де кълдѹръ, дѹпъ каре се кѹлкъ ѫндатъ ярьші, дар де че се делѹнцѣзъ времѣ, де ачеѣ се ѫмпѹцінѣзъ ші се мікшорѣзъ сомнѹл, кѹ десе дещептърї ші шедерї де ворвъ. Градѹл де ал доілѣ есте маї адѫнк ші маї греѹ де дещептат, кѹ сілѹірѣ сімціріі де слобозірѣ ѹдѹлѹї ші а містѹелії, де фоаме ші де сете, пе каре ле съвѫршаще маї греѹ ші кѹ ѹітѣлъ де мінте, ші атѫрнаре ла сомн, ші ѫндатъ се ші адоарме, фъръ ръспѹндерѣ ѫнтребърілор, саѹ дін треї нѹмаї пе ѹна, ші кѹ атѫрнаре де греѹтате де кап ші де ръсѹфларе, ші ціне пѫнъ ла а 11-а зі а боалії, кѫнд атѹнчї, саѹ се префаче ѫн градѹл д'ѫнтѫѹ кѹ ѹшѹрінца греѹтъції капѹлѹї ші а ръсѹфлърії, саѹ се сфѫршаще к'о а доа ловітѹръ ѫн моарте. Градѹл чел де ал треілѣ есте, чел маї греѹ ші маї адѫнк, кѹ непѹтінцъ де дещептат ші кѹ

nesimцire de фoame ши de сете, de се ѫdъ ши се ѫnтinъ волпавѫл асѫпра лѫĭ, кѫ ѫmпiedекатъ ши греа ръсѫфларе de офтърĭ, кѫ хѫріалъ ѫn пieпт ши кѫ непѫтinцъ de рѫdiкат капѫл, mѫнiле ши пiчioареле, кѫ пѫлс плiн, рар, таре ши прекѫрmътор de вътъĭ, саѣ слаб, mоале ши пiерzътор de вътъĭ; цine пѫнъ а треia zi ши се сфѫршаще ѫn mоарте, саѣ че есте о раръ ѫnтѫmпларе, се префаче ѫn градѫл de ал doiлеа, к'о ѫnфiербiнцеалъ а кълdѫрiĭ, каре се хотъраще пѫнъ ла а 11-а zi, пе mоарте саѣ пе вiацъ, пе каре о поартъ волпавѫл кѫ mаре певое ши кѫ атѫрпарea греѫтъцiĭ аmорцiтеĭ пърцĭ, паралiче, пе каре о тѫраще dѫпъ dѫнсѫл ка пе о парте стреiнъ а трѫпѫлѫĭ, че есте лiпсiтъ de пѫтереа сimцiрiĭ ши а miшкърiĭ, de кълdѫръ maĭ ѫmпѫцinатъ ши de вътаea пѫлсѫлѫĭ maĭ скъzѫтъ ши maĭ miкъ, ши се вещежаще ши се стафidеще кѫ ѫскъчѫнеа еĭ, din време ѫn време, пѫнъ се стiнце de сimцiре ши de хрънiре de тот; кѫnd атѫнчĭ се ѫnтinde аmорцiреа ши копрinde ши партеа чеа сънътоасъ а трѫпѫлѫĭ, de се сminтеще ши се пiерde maĭ ѫnтѫѫ цinереа de minте ши жѫdiкаta еĭ, de mорoziтате, ши maĭ ла ѫрmъ ѫnцеленеск ши аmорцеск ши органеле ѫmпреѫнъ кѫ чеа-л-алтъ парте а трѫпѫлѫĭ, ши се стiнце вiаца ши фъръ алтъ ловiтѫръ ѫn mоарте. Dар се прiчiнѫеще ачеастъ аmорцеалъ, паралiсiс, а ле ѫнор пърцĭ а ле трѫпѫлѫĭ, ши din алте deосевiте ѫnтѫmплърĭ, а пъртенieĭ de сѫс, din къzътѫрĭ ши ловiтѫрĭ греле а ле капѫлѫĭ, каре прiчiнѫеск върсаре de сѫнце саѣ de лimфе ѫn креерĭ, ши кѫ апъсареа лор, се пiерde сimцiреа ши miшкареа пърцiлор трѫпѫлѫĭ de жос,

саȣ кȣ ȣнфлътȣра цестелор пе din лъȣнтрȣл капȣлȣȋ, din матеріе венерікъ, саȣ din dропіка креерілор капȣлȣȋ, саȣ din deпȣнерea пе dѫншіȋ а лаптелȣȋ, ѫн времеa лъхȣziеȋ, саȣ а матеріȋ поdагріȋ; кȣм шi din ѫнсȣфлареa авȣрȣлȣȋ плȣмвос саȣ арсенікос ла топіреa лор, каре пътрȣнde креерiȋ шi отръвеще пȣтереa лȣкръріȋ лор. Іар аморцеaла пърцілор маȋ de жос але трȣпȣлȣȋ, се прічінȣеще din ловітȣра шi стрѫмвътȣра шірȣлȣȋ оаселор, гѫтȣлȣȋ шi а ле гребенȣлȣȋ, кȣм шi din dȣрерi марі ішіатіче шi din алте асеменеa, каре аморцеск шi олоцеск пічіоаре шi алте пърцȋ а ле трȣпȣлȣȋ.

Прічініле апоплексіеȋ сѫнт песте ачеле арътате а ле катароȣлȣȋ, тетанȣлȣȋ, вѫрста бътрѫнецелор, чеa слъбъпоагъ шi сфѫршітъ de пȣтереa віецiȋ; опріреa обічнȣітелор скȣрцерi de фіре шi de трѫнжiȋ, deселе істерікале шi ѫнтѫмпларея епілепсіеȋ, каре прічінȣеск ѫмвȣлzеaла сѫнцелȣȋ ѫн креерiȋ капȣлȣȋ, ѫнкȣетȣра містȣеліȋ шi а авȣреліȋ трȣпȣлȣȋ; тȣрвȣръріле челе dec ѫнтѫмплътоаре de мілъ, de мѫніе шi de неказ, шi маȋ вѫртос патіма веціеȋ шi а кȣрвіеȋ, пе zъdȣфȣріле веріȋ шi песте мъсȣръ; ачеa върсаре de сѫнце саȣ de zер че се гъсеще ѫн креерiȋ морцілор de апоплексіе, сѫнт мъртȣріїле лор, каре се шi късъȣzеск ла ȣніȋ кȣ амецеaлъ шi dȣрере de кап, кȣ вѫжіала аȣzȣлȣȋ, кȣ спасмосȣрi шi мȣшкътȣрi de лімвъ шi кȣ ворвіре ѫмпіеdекатъ, кȣ трѫнdъвіре шi атѫрнаре ла сомн ѫndелȣнгат, кȣ скрѫшніре de dінцȋ шi ръсърітȣрi din сомн, кȣ кап маре шi кȣ гѫт скȣрт шi грос, шi кȣ алте асеменеa; dар се ѫнтѫмплъ апоплексіа шi фъръ тоате ачестеa, шi нȣ се поате ѫнтѫмпіна

кꙋ алт mіжлок, de кꙟт кꙋ паzа dіететічіĭ, орꙟdꙋеліĭ de съпътате, спре а нꙋ се ꙟнтꙟмпла; ꙗр ꙟнтꙟмплꙟndꙋсе din ꙟnвеdерате саꙋ некꙋноскꙋте прічіnĭ, атꙋнчĭ се ꙟнтꙟmпінъ нꙋmаĭ віаца, ꙗр нꙋ ші боала болнавꙋлꙋĭ, dꙋпъ фіреа прічіnіĭ: ꙟn старea степікъ кꙋ чеа maĭ грабнікъ слобоzіре de сꙟnџе ші maĭ вꙟртос din пічіор, къ кꙋ кꙟт се ва zъбові ачеаста, кꙋ атꙟт се zadарнічеще тоатъ nъdежdеа скъпърііĭ, ші кꙋ паzа орꙟndꙋіеліĭ metodꙋлꙋĭ слъбітор, ші кꙋ лꙋарeа прафꙋрілор лꙋĭ, de слобоzіреа місꙋіеліĭ ші а абꙋреліĭ трꙋпꙋлꙋĭ; ꙗр ꙟn старе астепікъ, кꙋ паzа орꙟndꙋіеліĭ metodꙋлꙋĭ ꙟнтърітор, ші кꙋ лꙋареа аръта теле пра фꙋрĭ, doъ треĭ zіле mерeꙋ, кꙋ фачереа de бъĭ калde de пічіоаре, кꙋ пꙋнереа de чінчĭ шасе ліпіторĭ ла ръспꙋnсꙋл шеzꙋтꙋлꙋĭ, кꙋ џінереа de о пꙋнгъ de пꙟnzъ кꙋ саре пісатъ, ꙋскатъ ші рече пе крещетꙋл капꙋлꙋĭ, че есте а се ꙋрmа ші ꙟn старе степікъ, кꙋ фрекътꙋра трꙋпꙋлꙋĭ, а mꙟnілор ші а пічіоарелор кꙋ фланел ꙟнкълzіт, ші афꙋmат кꙋ кіхлібар арс, ші ла непꙋтінца ꙟнџіџіріĭ dокторіілор, кꙋ пꙋнереа de глісті-ре слобоzітоаре, ла doъ чеасꙋрĭ кꙟте ꙋнꙋл; dꙋпъ каре ачестea тоате съ се dea ла старea степікъ ачеастъ бъꙋтꙋръ, dimineаца ші сеара кꙟте ꙋн філіџеаn de zече dраmꙋрĭ, фъкꙟndꙋсъ ші лꙋꙟndꙋсъ ꙟn maĭ mꙋлте рꙟndꙋрĭ ші кꙋ паzа орꙟndꙋіеліĭ metodꙋлꙋĭ слъбітор, пꙟnъ ла чеа deсъвꙟршітъ ꙟнтреmаре.

Іа аркаn dꙋплікат, треĭ dраmꙋрĭ. Апъ de mꙋшъцел, шасе ꙋнціе. Сіроп de ревент, жꙋmъtате ꙋнціе, ші пікътꙋрĭ de афіоn, zече. Ачестеа аmестекꙟndꙋсъ ꙟнтр'о стіклъ съ се dea спре требꙋінцъ.

Іар ла старѣа астепікъ съ се dѣа ачѣастъ-лалтъ бъѫтѫръ, ла патрѫ чѣасѫрї кѫте ѫп філіџѣап de zече dрамѫрї, adікъ dimineaца, ла прѫnz ші сѣара, кѫ паzа орѫndѫіелії методѫлѫї ѫптърітор.

Іа тартар тартарісат, doъ dрамѫрї. Топещел ѫп апъ de істъ. Шасе ѫпціе, сіроп de кермеz, жѫмътате ѫпціе. Ліквор корпѫ церві сѫкціnат, ѫп dрам. Ачестѣа аместъкѫndѫсъ ѫптр'о стікль съ се dѣа спре требѫінцъ.

Іар іспръвіndѫсъ се репетеzе пѫпъ ла чѣа dесъвѫршітъ ѫптремаре, ръмѫind партѣа чѣа аморцітъ ші паралітікъ слобоdъ, кѫ фачерѣа бъілор de лешіе de чепѫшъ, de треї орї пе съптъмѫпъ ші кѫ фрекътѫра еї, кѫ ѫпт de пефт dѫпъ тоатъ ваѧа калdъ.

Боала фѫрнікоасъ. Рафаніа.

Ачѣастъ боалъ віне кѫ фіорї de фріг аместекате кѫ ѫпфіербінцѣалъ, к'о ѫітѣалъ de minте ші к'о фѫрпікоасъ мѫпкъріме песте тот трѫпѫл, de жос ѫп сѫс, din пічіоаре саѫ пѫптече, саѫ din шале ші се ѫптinde спре піепт ші кап, кѫ спастосѫрї сълтътоаре, аместекате кѫ кѫрчее сѫѫрътоаре, каре ѫпцепепеск гѫтѫл, стрѫтбеск ші сѫческ окії, мѫїпіле ші фалка din локѫл еї, фъръ воіе ѫптр'о парте, аdесѣа-орї ѫпковоеск деџетеле мѫїпілор ші а ле пічіоарелор, ші ле ѫпцепепеск кѫ аморцѣалъ временпікъ а бѫрічелор вѫрфѫрілор лор, de ѫnde се слобоаde ші ръспѫnde ѫп гѫт ші ѫп піепт, к'о стрѫпџере а ръсѫфлърії de ѫппекъчѫпе; асеменеа сѫѫрътоаре ші трекътоаре песте ѫп мinѫт doъ

ќінт, ші тѫшкътѫрі de лімбъ din сѫчіреа фълчії, ші фѫріоасе пърері стреіне de мінте, кѫ каре се сфѫршаще періоdѫл ѫнтр'о рѫгѫіалъ, саѹ върсътѫръ саѹ ѫрdінаре, ші віне періоdічеще песте о сеамъ de време, ші маї вѫртос асѫпра сомнѫлѫї, ла о съптъмѫнъ doъ, саѹ ла лѫна о dатъ, dар din ѫнтеціре ѫн ѫнтеціре се ѫмѫлцеск спасмосѫріле, се търеще кѫрчеіѫл ші се ѫndeceск періоаdеле, пѫнъ се ажѫнг кѫ о лінъ ѫнфіербінцеалъ, ла форма епілепсіеі, саѹ ла о временнікъ ѫітеалъ ші пієрdере а сімцірії de каталепсіе; ѫн времеа ръпаосѫлѫї пътімеск болнавії de о амецеалъ de кап кѫ вѫжіала аѫzѫлѫї, сѫнт плъпѫnzі de сімціре ші спъїмѫнтоші фоарте, ші лесне тѫрбѫрътори de мѫніе, ші ѫрмеазъ ачеаста атѫт ла партеа бърбътеаскъ кѫт ші ла чеа фемееаскъ, dар маї вѫртос ла чеї некѫмпътаці ші десфрѫнаці ѫн патіма кѫрвіеї, каре некъѫтѫнdѫсе ші неѫнфрѫнѫнdѫсе маї de кѫ време, се префаче ѫн апоплексіе саѹ ѫн епілепсіе хронікъ.

Се zіче къ с'ар фі прічінѫind ачеастъ боалъ, din пѫїне de аместе кат грѫѹ кѫ тълѫръ, секаръ ші тѫщар сълбатек, ші ар фі ѫрмѫнd маї вѫртос тоамна пе време ѫмеdъ ші рече; dар н'аре а фаче, ші пе кѫт ам възѫт ам черчетат ші ам кътат ачеастъ боалъ, че се ѫнтѫмплъ маї вѫртос пе кълdѫріле веріі ші пе ла верста пѫбертъції, ші ѫнаінте пѫнъ ла 60 de ані, ам афлат къ стъ депъртата прічінъ ѫн плъпѫndъ ші реа пілdѫіtoape крещере, кѫ спъїмѫнтоасе повестірі ші ѫнтѫмплърі; ѫн ѫнтърѫтаре de лімбрічі ші ѫн прівінца ші непѫтінца ѫрмърілор десфрѫнърії, ші din алѫнекареа тінерілор ѫн патіма онаніі; іар ла чеї а-

тꙋтеле асеменеа ꙟтꙟмплърї каре ам кътат, адꙋк спре пілдъ пе ꙋнꙋ de обще кꙋноскꙋт Dimitріе Гісdавец, каре пътimеа de вѫрста de 50 de anї de емоптісіс, скотеа пе тоатъ zіоа песте о літръ de флегmъ кꙋ коптꙋръ ші пе тот anꙋл ꙟn доъ саꙋ треї рѫndꙋрї, dела треї ші пѫnъ ꙟn патрꙋ літре de сѫnџе, кꙋ флегmъ ші коптꙋръ, ші 'л ам ціnꙋт ꙟn віацъ пѫnъ ла 76 de anї вѫрстъ, ші а mꙋріт de лѫnгоаре ꙟn ліпса mеа.

Ꙋрmареа чеа d'апроапе а офтічії есте о moлечꙋne de амортіре, паралісіс, а nервелор артерііlор плътѫnілор, de nꙋ се пот стрѫnџе ші mѫna сѫnџеле dinтр'ꙟnселе, кꙋ актівітате ші тот d'о сеаmъ кꙋ ал inimiї, ші се фаче о ꙟmбꙋлzеалъ ꙟn артерііле ші венеле лор, de nꙋ се пот deскърка de авꙋреала zemꙋрілор челор треzіте de стрікъчꙋne, ші ꙟnвіора ꙟn локꙋл лор, кꙋ аерꙋл вітал; префак калітъціле сѫnџелꙋї ꙟnтр'о ꙟцеалъ а лакцітъцїї, moлечꙋniї лор, лъкръmеz о mатеріе стрікъчіоасъ ꙟn плътѫnї, ш'о dꙋк ꙟn кътара чеа стѫнгъ а inimiї, de ꙋnde се ꙟmпръщіе ꙟn тоате органеле трꙋпꙋлꙋї, ші се репродꙋцеаzъ отрава ші ꙟn ꙟnфіербінцеала офтічії, че аре de карактер патогnоmіческ, гъdілітꙋра ꙟn капꙋл берегъції, ші посоmорѫтꙋрї de mꙋшкії гѫтꙋлꙋї; ачеастъ idее есте а лꙋї Dexen, пе каре nъ 'лаꙋ ꙟnцелес ꙋрmъторії лꙋї, ші ам гъсіт'о аdевърат ꙟn практіка mеа, ші се ꙟnтѫmплъ ачеаста maї dес ші maї кꙋ сеаmъ, din віецꙋіре трꙋdітъ, офтътоаре ші некъжітъ, ші ꙟmпротівъ, din чеа некꙋmпътатъ ші dесфрѫnатъ, кꙋm ші maї вѫртос din ꙟцеала шкрофꙋлілор, а гꙋтꙋраꙟлꙋї ші а літврічілор, каре се ꙟnтѫmпінъ ꙟndатъ ші ꙟn пріпъ

din ꙟчепꙋтꙋл лор, пꙟнъ а нꙋ се форма ші ꙟтпръщіа ꙟн трꙋп, прекꙋм пе ла локꙋріле лор се повъцꙋіеще; dар ꙋнde ші кꙟnd нꙋ вор фі нічі ꙋніле de ачестеа ші нічі жꙋнгꙋ ші стінгеалъ органікъ нꙋ се вор сімці, ші ꙟнтецірꙗ пароксістелор вор ꙋрма, кꙋ топіреа трꙋпꙋлꙋі ші кꙋ о ліпъ ші неперекꙋрматъ тꙋсе, атꙋнчі есте болнавꙋл аплекат ші порніт пе dрꙋмꙋл офтічіі ші требꙋіеще неапърат, а се фаче ꙟнчеркареа ꙟнтꙟмпінърії еі, кꙋ лꙋареа ачестор din тоате маі de креdінцъ афлате прафꙋрі ші пікътꙋрі, лꙋꙟndꙋсе ꙋнꙋл diмінеаца ші алтꙋл сеара кꙋ апъ, бꙟnd dꙋпъ тот прафꙋл ші кꙟте о чеашкъ de 30 de dрамꙋрі de чеаю de папароане ꙟndꙋлчіт кꙋ захар, ші пъзіnd орꙟndꙋіала меторꙋлꙋі сльбітор, кꙋ лꙋареа прафꙋрілор лꙋі, пе доъ треі зіле, пентрꙋ чеі стенічі болнаві; іар пентрꙋ чеі астенічі чел ꙟнтъррітор, кꙋ лꙋареа прафꙋрілор арътате, нꙋмаі пе о зі доъ.

. Іа магнесіе албъ, доъ dрамꙋрі. Праф de гꙋмі амоніак, de кокціонелъ, флоаре de ціперіг ші de пꙋчіоасъ, din кꙟте патрꙋ кꙟте ꙋн dрам. Праф de dігітал пꙋрпꙋръ, ші de екстракт de хіосціам, din амꙟndоъ кꙟте доъ-спре-зече гръꙋнце. Ачестеа аместекꙟndꙋсъ біне, съ се ꙟмпарцъ ꙟн доъ-спре-зече deопотріве пърці ꙟн хꙟртіоаре ші съ се dеа спре требꙋінцъ. Dꙋпъ іспръвеніа прафꙋрілор съ се іа ꙟndатъ ші ачесте пікътꙋрі, о лінгꙋръ de масъ diмінеаца ші алта сеара, пꙟнъ се вор іспръві, іар ла тінерії пꙟнъ ла вꙟрста de чінчі-спре-зече ані, пе жꙋмътате.

Іа тінктꙋръ de ревент de Кіна, шасе ꙋнціе.

Ꙋнт de сапе de чепꙋшъ, треі dрамꙋрі. Пікъ-

тѹрї de diгitaл пѹрпѹръ, ѹn dpam. Ciроп de кepmez, патрѹ dpamѹpї. Ачестѣа amecтекѫndѹ-се ѫнтр'о стiкаъ съ се dѣа сиpe тpeбѹiнцъ.

Iар фтiceле de обще ce ѫнтѫmпin dѹпъ фiрѣа лор, кѹ паза орѫndѹiелiї metodѹлѹї съльiтор, кѹ лѹарѣа прафѹрiлор лѹї, шi кѹ бъѹтѹра фiертѹрiї de сътѫн-цъ de in, пѫнъ ла чѣа deсъвѫршiтъ потолipe а тоатъ сѹпърарѣа шi скѹiпарѣа, шi пѫнъ ла ѫнтретарѣа съ-пътъцiї болнавiлор, кѫnd есте а се скimбa атѹнчї, шi metodѹл кѹ чел ѫнтърiтор de пѹтерї.

Боала ѹрdiнърiї ѹdѹлѹї, Diaбетес.

Пе ачѣастъ боалъ о deскрiѹ Aѹторiї mediцinaл, кѹ mѹлте ѫmпотрiве характере, арътѫndѹ'о de фiре фтiсiкъ шi рар ѫнтѫmплътоаре, шi стъ ѫнтр'о скоа-тере de ѹd maї mѹлт, пе кѫт бѣа шi траце болна-вѹл din аерѹл de din афаръ, репродѹцindѹсе ѫn орraniсmѹл ка шi гръсimѣа лѹї кѹ прiсос; фаца ѹ-dѹлѹї ар фi лimпede шi кѹратъ ка апа шi ар фi а-вѫnd о лiнъ сърътѹръ dѹлче ла гѹст, фъръ ачел mipoс ал amoniѹлѹї, шi вine dѹпъ о deлѹнгатъ di-спепсiе, непофтъ шi греацъ de mѫнкаре, кѹ о ар-depe de лiнгѹрѣа шi dѹрере de фiкат, фъръ ѫнгъл-бенiрѣа окiлор шi а пiелiї шi ѫнфiербiнцѣалъ; кѹ о сimцiре de о dѹрере de шале ла сiлѹiта слобоzipe а ѹdѹлѹї, каре креще din вреme ѫn вреme шi се ѫmѹлцеще кѹ свѫнтарѣа пiелiї трѹпѹлѹї шi кѹ скъ-deрѣа пѹтерiлор лѹї, кѹ пѹлс стрѫнс, mік, слаб шi ѫndeciт, шi кѹ несъцiоасъ сете, пѫнъ се аратъ о ѫнфiербiнцѣалъ кѹ тѹсе ѹскатъ din сѣаръ ѫn сѣаръ, каре топеще шi сфѫршаще пе болнав, кѹ ѹmфлътѹ-ра лабелор mѫїнiлор шi але пiчiоарелор ѫn moарте.

Ачеастъ апріndере а сімцірії de сете о аў вецівії, каре н'аў саціў de бъутўръ ші не dатъ се ші ўd не кът беаў, ші опріndўлісъ бъутўра търбеz de сете, ші есте о боалъ dрепт ѫмпотріва idрофобіеї, пентрў каре нў почиў се dаў нічї о сфътўіре; фііnd къ нў mi с'а ѫнтѫмплат се въz ѫн тоатъ практіка mea мъкар ўна.

Боала каркінўлўї. Канцер.

1307

De кѫnd, ші de чел че с'а нўміт ачеастъ боалъ, опропріўm mediцine, се bede къ н'а фост кўноскўтъ, пе лѫнгъ алте тріўмфе че авеа ѫн mediцinъ ші ѫн хірўргіе, ші нічї ўрмашії лўї нў'ша пўтўт афла фіреа еї, de се каўтъ нўmaї хірўргічеще, кѫнd еа есте чел maї de къпетеніе проблеm ал mediцineї. О! кѫт фолос нў с'ар върса к'о ўnітъ ѫнцелеџере а факўлтъцілор, а академіілор, а органелор ші а тъdўларелор лор! — Практіка mea есте mікъ ші ѫнтрў nіmіка, пе лѫнгъ а тўтўлор, dар пе кѫт аm пўтўт агоnісі кў креdinцъ аdевъратъ, о сўпўнў ѫnaintea D-лор! Dар — пентръ dар! — Акўm съ ворбім ші пентрў каркін.

Ачеста есте о боалъ џенералъ modіфікатъ ѫнтр'о формъ локалъ; ръсаре фъръ алтъ de din афаръ прічінъ, пе тоатъ партеа чеа de din афаръ ші пе чеа de din лъўнтрўл трўпўлўї; dар maї вѫртос пе mўреле лўї, ші maї кў сеатъ пе цѫце, пе фълчіле обраzўлўї, пе бўzеле гўрії саў пе вѫрфўл насўлўї, пе плъmѫnї, пе стоmах, пе фікат, пе mаткъ ші пе челе-л-алте, ѫнтр'о гіndўръ de ўн гръўнц de meiў, фъръ dўрере ші mѫнкъріme; креще din bреme ѫн bреme, ла ўnії ші ѫн ўнеле ѫнтѫмплърі,

кърѧnd саѹ maĭ тѧрziѹ, пѧнъ се фаче кѧт о пѹкъ, шi се нѹmеще скiрос, каре dinтр'ѹn нiчĭ ѹn семn нѹ се поате deосебi шi кѹноаще, din алте ѹnфлъ-тѹрĭ, de кѧт din локѹл ръсърiрiĭ шi ал ашеzърiĭ лѹĭ, пѧнъ ѧnчепе a ѧnфлорi кѹ съцетоасе dѹрерĭ, атѹnчĭ се шi вестеще фiрѣ лѹĭ, есе din фаца пiе-лiĭ ѧn сѹс шi креще din miжлокѹл лѹĭ, ѧnтр'ѹn вѧрф вѧнът de рошѹ, ѧn тоатъ партѣ maĭ кѹрѧnd, de ажѹnџе пе фалкъ, пе цѧцъ шi ѧn maткъ, ѧn a патра парте de an, ла mъримѣ ѹnѹĭ оѹ de гѧ-скъ, ѧmпреѹnъ кѹ вiнецѣла рошецiĭ лѹĭ, каре се ѧnтinde песте тоатъ ѹnфлътѹра, кѧnd атѹnчĭ ѧn-чепе а шi кръпа пiелѣ лѹĭ din вѧрф ѧn лъѹтрĭ, шi а лъкръmа dinтр'ѧnсѹл ѹn венin галбен шi ѹте, ка-ре спѹzеще пiелѣ пе ѹnde се скѹрџе; iар петеzѣ-ла ѹnфлътѹрiĭ ѧnчепе a се ѧnколцора шi а се ѧn-търi шi алте mѹре dѹп'ѧmпрежѹрѹл еĭ, шi а ѧnфло-рi скiросѹл ѧn кiпѹл ѹнеĭ коnопidеĭ, кѹ ѹn miрос фрацеd шi пътрѹnzътор de пѹтоаре, кѧnd атѹnчĭ се нѹmеще каркin.

Ачест каркin dар, есте о отръвiтъ рanъ ашеzа-тъ пе търiа скiросѹлѹĭ, кѹ арzътоаре шi съцетоа-се dѹрерĭ, кѹ marџinĭ ръсѹzате шi ѧnколцорате пе фацъ, кѹ adѧnкътѹрĭ шi арdiкътѹрĭ de цѧцѧnĭ, кѹ ѹmфлътѹра венелор dѹп' ѧmпрежѹр шi кѹ кре-щерѣ ѹnѹĭ пѹтрегаѹ кърпос, сѧnџерос шi пѹтѹ-рос, dinтр'ѧnсѹл, прiн каре се характерiсеще шi кѹ ѹцѣла венinѹлѹĭ, че кѹрџе dinтр'ѧnсѹл, каре dѹпъ векimѣ лѹĭ с'ажѹnџе шi пѧнъ ла mъримѣ d'о кiтръ; iар ла нас, шi maĭ вѧртос ла окĭ, креще maĭ ѧnчет шi есте maĭ miк, пѧнъ ла о алѹnъ саѹ пѹкъ de mаре. Каркinѹл ѹрmѣzъ ѧn тоате клime-

же ші атът ла партеа бърбътеаскъ кът ші ла чеа фетеѣаскъ, dар maĭ вѫртос спре бътрѫнеце ші maĭ кꙋ сеаmъ ла фетеіле челе ертате dе орѫndꙋяла сороачелор ші стерпе, ші тот mіжлокꙋл dе mѫнтꙋіреа каркінꙋлꙋĭ есте, пꙋmaĭ пѫнъ а пꙋ се форmа, кꙋ рісіпіреа саꙋ сковіреа, din чеа maĭ фраџеdъ ръсъріре а скіросꙋлꙋĭ лꙋĭ, кѫnd ші атꙋнчĭ се zadaрnічеще adeсеа-орĭ тоатъ пъdеждеа ші остепеала, ші ꙋndе се тъmъdꙋіеще, аколо пꙋ се поате ѫнкредінџа dе adeвърꙋл лꙋĭ, din алте ꙋпфлътꙋрĭ; ачеаста веdеm къ'л префаче фіреа ѫn алте ꙋпфлътꙋрĭ блѫndе, саꙋ ѫл џіnе ѫпџеленіт din крещереа лꙋĭ, пе тоатъ сеаmа віеџіĭ. Іар тоатъ сѫргꙋінџа кꙋ тоате лъꙋdателе ші ѫнчеркателе mіжлоаче ші леакꙋрĭ, dе рісіпіреа саꙋ префачереа лꙋĭ, din щіінџъ, ле'аm афлат ѫndешерт, афаръ dе кꙋmпътата віеџꙋіре, dꙋпъ орѫndꙋяла mетоdꙋлꙋĭ слъвітор, кꙋ лꙋареа прафꙋрілор лꙋĭ, пе doъ треĭ zіле; яр ѫnaіnте кꙋ лꙋареа ачестор прафꙋрĭ, ꙋпꙋл dіmіпеаџа ші алтꙋл сеара, кꙋ zеаmъ dе фіертꙋръ dе фрꙋпzе саꙋ dе ръdъчінъ dе ꙋрzікъ, че есте а о беа ші ѫn лок dе апъ.

Іл праф dе екстракт dе хелебор пегрꙋ, жꙋmътате dраm. Меркꙋр сꙋблімат коросів, doъ гръꙋпџе. Праф dе фрꙋпzе dе dірітал пꙋрпꙋръ, doъ-zечĭ dе гръꙋпџе. Флоаре dе аmопіак, (џіперіг) жꙋmътате dраm. Флоаре dе пꙋчіоасъ, mагпесіе албъ, zахар ꙋпсос dе лъmѫіе, din кѫте треле кѫте doъ dраmꙋрĭ. Ачестеа аmестекѫndꙋсъ біпе, съ се ѫmпарџъ ѫn чінчĭ-спре-zече deопотріве пърџĭ ѫn хѫртіоаре ші съ се dеа спре тревꙋінџъ.

Іар іспрѣвіndѕже съ се репетезе, пѫнъ ла чеа десъвѫршітъ рісіпіре саѹ префачере а фіріі скіросѹлѹі ѫн копт, пе каре съ се пѹіе ачеастъ аліфіе, премеnіndѹсе diminеаца ші сеара, пѹсъ ші ѫнтінсъ пе о бѹкъцікъ de пѫnzъ.

Іа фіере de боѹ скъzѹтъ, треі ѹнції. Флоаре de пѹчіоасъ, доъ драмѹрі. Флоаре de амоніак, zахар de плѹмб, din амѫndoъ кѫте ѹн драм. Ачестеа аместекѫndѹсе біне, ка о аліфіе съ се dеа ѫн боркъпел спре требѹінцъ.

Ачестеа аѹ а се ѹрма ші а се пъzі ѫмпреѹнъ кѹ орѫndѹіала арътатѹлѹі метоd, пѫнъ ла рісіпіреа саѹ префачереа скіросѹлѹі ѫн коптѹръ, каре опреще ѫnвеdерат ші крещереа ші ѫnфлоріреа лѹі ѫn каркін! —

Прічіnа чеа de апроапе а каркінѹлѹі се ва траце din історіа ачестор патрѹ болнаві, din zече доіспре-zече каре мі с'аѹ ѫнтѫмплат съ въz ші съ каѹт ѫn практіка меа, ші 'мі аѹ фъкѹт чеа маі маре імпресіе: ѹна ера о фатъ ка de 17 аnі вѫрстъ, оакешъ, грасъ ші zемоасъ de трѹп, ші de пъріnці кѹ старе de сънътате; авеа о ѹnфлътѹръ de о палмъ de лѹнгъ ші de ѹn лат de мѫnъ de гроасъ, атѫрнатъ de о ръdъчіnъ кѫт deцетѹл de гроасъ de кліторѹл еі, албъ, калdъ ші кѹ ѫnтърітѹрі прінтр'ѫnса, dар спѹzітъ пе партеа чеа din доc, пе ѹnde се слобоzеа ѹdѹл еі, ші кѹ сѹферітоаре dѹрері, de чіnчі шасе аnі лѹnтъ de іеле; ачеастъ фатъ авеа ѫnтеціrі de епілепсіе din міка еі копілъріе, пе тоатъ сънтъмѫnа, лѹnа, ші ла доъ треі лѹnі о датъ, ші кѹ кътаре докторічеаскъ ші бъбеаскъ с'а прекѹрмат, ші пе ла веnіреа орѫndѹіелііі фе-

шеещі, с'а бъгат ачеастъ ѫнфлътѫръ de сеатъ, пе кѫnd ерea кѫт о кітръ de mape, пе каре am легато, ші песте патрѫ чінчі ziле, кѫ ѫndестѫле dѫрерї а къzѫт, ші ѫn шасе съптъmѫnї кѫ ардереа ръdъчінії ei, кѫ ѫnт de antimoniѫ с'а ші віndекат, с'а търітат ші а фъкѫт копії, de каре am фост ѫnсѫmї ла ѫndоиалъ de а фост каркіn.

Чеа d'ал doiлеа ера о оврейкъ, ѫnde am фост ѫnтѫиѫ консѫлтаnт ші maї ла ѫрmъ кѫраnт; ачеаста авеа ѫn скір ѫn џѫџа чеа dреаnтъ de вре о doї anї, фетееа хръnітъ ші потрівітъ ла кіп, ка de 30 de anї вѫрстъ, каре de пѫџіnъ време ѫnчепѫсе съ сімџъ свѫрътоаре жѫнгѫрї ші dѫрерї пѫnтр'ѫnсѫл; ѫmпротіва пъреріi меле с'а сковіт ші с'а скос кѫ кѫџітѫл, ші ѫn време de патрѫ съптъmѫnї с'а ші віndекат локѫл скіросѫлѫї; dap песте алте патрѫ съптъmѫnї а ръсъріт ѫn локѫл віndекъріi лѫї, ле-шіnътоаре жѫнгѫрї ші dѫрерї, ла каре am фост кіemaт ші am гъсіто пе лѫнгъ арътателе dѫрерї, ші кѫ ѫnфіербінџеалъ а кълdѫріi, ші кѫ пѫлс стрѫnс, тік ші dec ші кѫ лімба кѫратъ; 'ї am фост орѫndѫit о катапластъ de съmѫnџъ de in, кѫ праф de фрѫnzъ de кѫкѫтъ пе локѫл dѫреріi, ші 30 de пікътѫрї de афion, пе 24 de чеасѫрї, ші с'а фъкѫт dѫрерea ші ѫnфіербінџеала прекѫрmътоаре, кѫ ѫnтеџірї ші лъсърї; а doa zi 'ї am ѫndoit пікътѫріле, ші am пропѫс коnсѫлтѫл, кѫnd а чінчеа zi am гъсіт пе болnава кѫ'n ѫnфрікошат теmаn, кѫ гѫра ѫnклещатъ ші џетътоаре, ші кѫ ѫnчепѫтѫрї de ѫnкордаре; чел че nѫ вързѫсе кіп de mілъ ші de ѫmілінџъ, пѫтеа съ'л вazъ ѫn фаџа ei ші а ѫmпрежѫрашілор прівіторї, ші пѫnъ a nѫоа zi с'а сфѫршіт к'о епілепсіе ѫn moapte.

Чел de al треіlea болпав ера фіул упуї сътеап богат, ун тѫнър ка de 20 de anї вѫрстъ, трупеш ші вѫртос de труп ші оакешу de кіп: ачеста авеа ун каркіп de треї патру лупї, пе фалка чеа dреаптъ de търіmea упуї оу de гѫскъ, dap ръzбуzат ші путурос фоарте, ші к'о крескътуръ de ун путрегаіу вѫпът-рошу dinтр'ѫпсул, ку челе maї съцетоасе dуреpї ворбеа, пе каре 'л am фост сфътуіт ка съ'л dукъ ѫнтр'ун оспітал; dap benind ку татъсъу песте кѫте-ва zіле m'а фост ругат ку mілъ ка съ'л каут, ла каре m'а ші аплекат, ші ѫнтребѫndу'л de історіа боалеї din ѫнчепут, 'mї а повестіт пъріnтеле луї, къ de mіка копілъріе а фіулуї de шапте опт anї вѫрстъ, ешind ѫнтр'о поапте афаръ а dат песте іеле, (сівіле), de каре спъїmѫнтѫndусе с'а вътъmат бъіатул ла minте, dap пу фъчеа алте небупії, de кѫт ѫл ѫпгрозеа о фрікъ de се аскуndеа ші пе суб-пат, ші'л ѫнтецеа ачеастъ фрікъ пе тоате zілеле ші de doъ треї орї, ші ку къутаре бъбеаскъ ші ку чітъпії бісеpічещї, 'л а фост ръріт de'ї венеа ла съптъmѫпъ, ла лупъ ші ла doъ треї лупї odатъ, dap уїmіт de minте de се уda ші се ѫпtіпа пе dѫпсул, ші пу череа de mѫпкаре пѫпъ пу'ї da, ші с'а гъсіт о бабъ каре 'л а тъmъdуіт, de сіmцеа певоіле ші требуінцеле луї, пѫпъ акуm de вре о треї патру anї, с'а mушкат ѫп mѫпкаре de фалкъ ші 'ї а ръсъріт ачеастъ рапъ, че ера о гіndуръ ѫп піеле ші тот крещеа пѫпъ а спарт; am пус de 'ї а тъіат тоатъ ръсбуzареа, петеzind каркіпул ку образул ші с'а скос ка о літръ de путрігаіу, с'а спълат ку фіертуръ de фрупzъ de лаурул церас, ші с'а пресърат ку прафул сї ші de mіръ,

орѫndѹindѹ'ї пе din лъѹntрѹ флоаре de пѹчіоасъ шї de amoniѹ; dар ла съптъmѫna adѹкѫndѹ'л хірѹргѹл 'л am възѹт скъzѹт de ѫnвіорарѣа кіпѹлѹї ші de вѫртѹтѣа пѹлсѹлѹї слъвіт фоарте, ші кѹ ръсвѹzарѣа ші пѹтрігаюл крескѹте ла лок, ші temѫndѹmъ кѹ а doа тъере къ ва mѹрі, 'ї am dат dрѹmѹл съ mѣаргъ а касъ, ѹnde а ші mѹріт песте кѫте-ва zіле ѫn ѹрmъ.

Чел de ал патрѹлѣа болнав ера mареле Логофът Міхълескѹл, трѹпеш, хръніт ші вѫртос de съпътате, de кіп бълаю, ші deщепт ші весел de dѹх, ка de 60 de anї вѫрстъ, каре авѫnd ѹn ѹрчіорѹшѹ пе плеопа чѣа din жос din кѫпътѫюл окюлѹї dрепт, кѹ бънѹіалъ ші temере de каркіn, 'л а арс ѹn оператор, кѹ коmпоziціа de арсеnік, dар ѫn лок съ се стрѫнгъ ші съ се віndече локѹл, с'а deскіс maї вѫртос ші а mѫнкат ѫn време de doъ лѹnї mарџіnѣа плеопії, пѫnъ ла кѫпътѫюл чела-л-алт de din афаръ, фъръ сѹпърарѣа ачеї din сѹс, de кѫт кѹ лъсарѣа еї ѫn жос ші кѹ непѹтінцъ de аpdікаре ѫn сѹс, каре ѫnсеmnа о паралісіс din ціnерѣа окюлѹї легат ші ѫnкіс; ші dѹпъ алте патрѹ лѹnї пофтіndѹmъ спре консѹлт, am фост гъсіт окюл ѫntрег ші кѹ лѹmіnъ, ѫntърѫтѫnd ценеле плеопії de сѹс. mарџіnѣа чѣа mѫнкатъ а плеопії de жос, de каре, непѹтѫndѹсе deосебі каркіnѹл de алтъ рanъ ѫnтърѫтатъ, с'а ціnѹт плеопа de жос акоперітъ кѹ скаmъ сѹпціре, mѹюатъ ѫn zѣаma фіертѹрії de фрѹnzъ de лаѹрѹл церасѹл, ші а ѫnчепѹт а скоате рana коптѹръ de пѹроіе, ѫn лок de венin, каре ші ачѣаста нѹ спѹzѣа обраzѹл ші нічї рana нѹ авѣа алтъ крескътѹръ пе dѫnса, нічї ера ръсвѹzатъ ші нічї

се ънтіndea кѕ тънкъріme maĭ mѕлт, din марџі-неа еĭ; dар фіind къ н'аѕ фост кѕ пѕтінцъ ън време de алте патрѕ лѕнĭ къѕтаре, нічĭ съ се вindече, нічĭ съ скоцъ пе болнав din темереа шi бъпѕіала каркінѕлѕĭ, т'ат трас, шi dѕпъ алте шасе лѕнĭ а къzѕт ънтр'ѕн сотn греѕ шi adънк, шi а тѕріт. Шi че требѕіеще отѕлѕĭ maĭ mѕлт, спре а се болнъві шi а се ънсъпътоші, шi спре а се ънцелеџі шi а се пебѕні, de кът ънкреdінцареа?.. Шi есте ънсѕшĭ лѕкрътор de ътпліnіреа лор.

Боала сфрінціеĭ. Лѕес Венереа.

Ачеастъ боалъ нѕтітъ а dѕлчецiĭ віецiĭ, есте чеа maĭ ънфрікошатъ отравъ а omeнipiĭ, каре траџе тінерітеа ла dънса, ка шi лѕтънареа пе первепеле, шi жертфеще торцiĭ чеа maĭ mape парте а еĭ, кѕ челе maĭ грозаве кінѕрĭ, шi ніаръшĭ пѕ кѕтеz а нѕmi нічĭ пе dънса опробрiѕт mediцine; de каре се zіче кѕ'н кѕвънт maĭ de тоцĭ Аѕторiĭ, къ ар фі adѕсъ de Колѕтб ънкъ din леатѕл **1493**, dела Амеріка ън Еѕропа, пе кънd с'а фост апрінс ънтъіѕ, ка о епіdemie кѕ фѕріе апрінzътоаре de тоарте, ънтре оштіріле францоzещĭ, че ера ън Неапол din Італіа, de ѕnde се шi траце нѕтіреа еĭ, шi реѕ се попослѕеще францоzеаскъ, кѕ каре се търџіпеще шi се ънфѕndеazъ тоатъ чеа-л-алтъ афларе а еĭ; dар Амерікапілор че ера некѕноскѕцĭ пънъ атѕпчĭ, ціне шi de ѕnde ле а adѕсо? — Абѕzѕл сълбътъчікпiĭ лор ва фі ръспѕпсѕл; аша dар есте ѕn роd ал тот пътъптѕлѕĭ шi nороdѕлѕĭ нецiвілizат шi некѕлтіват! Іатъ dар къ се dескопере кѕ ісво-

ръл ші фіреа прічініі еі чеа de апроапе, фъръ алтъ тълтъ бътае de кап; къ кът нътаі къ есте търіmеа отръвіі ші а фъріі еі, dъпъ кліmа локълъі; ън чеа кълdъроасъ таі лінъ ші таі ъшоаръ, ші ън чеа џероасъ таі реа ші таі греа; нъ нътаі din фісіолоџіе чі ші din патолоџіа отълъі веdem adeверіndъсе ачеа преа ъналтъ ші ънцелеаптъ провіdенцъ леџюітоаре, ън тоате фъптъріле віецъітоаре, спре тързініреа лор, din каре нъ се пот абате, фъръ пътіmіреа ші стінџереа лор din віацъ! Неажъпсъ саъ пелеџюітъ есте dар къпощінца оmълъі ші а пороdълъі челъі нетързініт, ъnde нъ се пеdепсеще пілdъіреа абъзълъі, аколо се ъndeamнъ, ші че? — О отръвітоаре боалъ а віецїі! каре dъпъ че сфреdелеще ші чюръіеще тръпъл, къ тот фелъл de боале, de бъбе ші de ръні, апоі ъл сфършеск dъреріле de ноапте de тоате пътеріле лъі, de вор ші чер пътіmашіі moартеа ші нъ пот съ moаръ; о! че атъртъ ші тікълоасъ старе ънфъцішеz ачещіа гъверпълъі соціетъцїі лор, къ ратът de стрігърі кътре чер! ші нъ пот съ се тъпъюаскъ, ші din че? dintр'о кліпъ de dълчеацъ а віецїі; кънd с'а adеверіт къ фетеіеа есте ън роd нетънпърціітор, ші тоатъ креdінца еі стъ, ънтр'ън бърбат! ші тоатъ стіnтеала абатеріі еі, се сфършаще ън кървіе, ші ъnde есте кървіа аколо ші сфрінціа! прекът се стрежъіеще тръпъл de mінте, асеmенеа се стрежъіеще ші фечіоара de ън бърбат, юар къ чел de ал doілеа се стрікъ ші се фаче стрікъчіоасъ соціетъцїі, пе кът ръсъчеа фіръл ънаінтъріі лор!

Ачеастъ боалъ а сфрінціеі есте de фіре апрін-

моарте, саꙋ се рісіпеще отрава ꙟн тот трꙋпꙋл ші маі вꙟртос отрава шанкърꙋлꙋі, ші се фаче боала чеа локалъ ґенералъ, ші се арать ꙟн тот фелꙋл de формалітъцї, кꙋ ꙋмфлътꙋръ ші мꙟнкътꙋръ ꙟн ґꙟт, саꙋ се deпꙋне пе оасе ші прічінꙋіеще ꙋнфлътꙋра лор кꙋ грозаве dꙋрері de ноапте, ші чꙋрꙋіеще тот трꙋпꙋл кꙋ тот фелꙋл de ꙟнтърітꙋрі ші ръсꙋфлътꙋрі de бꙋбе кꙋргътоаре пе трꙋп, саꙋ кꙋ сꙟнцерътꙋрі саꙋ кꙋ жꙋнгꙋрі de пꙟнтече саꙋ de піепт, пꙟнъ'л сфꙟршаще ꙟн моарте, саꙋ daꙋ ꙟн копт, спарг ші се скꙋрг de отрава лор, dар нꙋ de тот, фіінd къ се репроdꙋцеазъ ші чеа маі мікъ скꙟнтее а ръмъшіцї еі ꙟн трꙋп, ші се арать dін времe ꙟн време ꙟн тоать сістема трꙋпꙋлꙋі ші ꙟн тоать форма, ші маі вꙟртос ла локꙋл алтоірії еі d'ꙟнтꙟꙋ, ꙋнde се фаче тот фелꙋл de креськътꙋрі de неці, конdікомата. Пентрꙋ ачеаста зік, фіінd-къ deсорганісеще ачеасть отравъ а сфрінцієї ші оаселе, чеа маі таре парте а трꙋпꙋлꙋі, нꙋ поате сь фіе нічі о ꙋмезеалъ, нічі сꙟнцеле ші нічі сътꙟнца че се лъмꙋреще dін сꙟнце, несмінтіте de калітъціле лор, ші нічі оdрасла че ръсаре ші се зъміслеще dінтр'ꙟнса, ꙟн неdепліна пꙋтере а сънътъції ші а ажꙋнцерії орꙟнdꙋіелії віецї еі; кꙟнd веdем къ ꙟн нічі ꙟнтр'о боалъ нꙋ есте пꙋтереа віецїї аша de асꙋпрітъ ші de непꙋтінчіоаса ꙟн лꙋкрареа префачерілор еі, ка ꙟнтр'ачеаста, ші ꙟмпотрівъ пентрꙋ нічі ꙋна нꙋ авем спре тъмъdꙋіреа ші тъіереа отръвії ші а лꙋкрърії еі, аша d'а dрептꙋл спеціфік леак, че есте меркꙋріꙋл, ка пентрꙋ ачеасть боалъ, ші пентрꙋ тоате формалітъціле еі, кътре каре есте а се пъзі чеа маі ексак-

тъ потрівітъ кѫтпъпіре а лѫкрърії лѫї, кѫ сѫпърърiле отръвії еї; къ кѫ кѫт ва тречe песте тъсѫра тревѫінції лѫї, кѫ атѫт се дърапъпъ organicmѫл, кѫ доъ ѫмпротіве отръвї! dintр'ачѣаста сокотеск къ се вор преведе ѫnaintъріле че ѫрmez а се фаче ѫn mediцinъ пе віiторіme, din deсkоперіреа авѫціiлор патѫрії! каре прекѫm vedem n'aѫ фост пекѫпоскѫте вътрѫnimeї.

ШАNКЪРѪЛ, ВѪВА СФРІNЦІЕЇ.

Dѫпъ о ѫmпреѫnаре отръвітъ кѫ ачѣастъ воалъ, ръсар пѫпъ а doа саѫ а треia zi, доъ треї пете вінете, кѫт лінтѣа de марї, ла партѣа бърбътѣаскъ пе капѫл тъdѫларѫлѫрї ѫmпреѫпътор, саѫ пе din лъѫптрѫл саѫ пе din афара пієлії въштѫптѫлѫї, саѫ ѫn ръспѫпсѫл цевії ѫdѫлѫї; iар ла партѣа фетеѣаскъ пе пъртеnіа чѣа din лъѫптрѫл а бѫzелор марї саѫ мічї, саѫ пе клітор саѫ пе din лъѫптрѫл течї, adeсеа-орї пе гѫтѫл саѫ пе гѫра маткії; ачесте пете се ѫnгрош ші креск ѫn жос спре фѫnd, ші dѫпъ че'шї фак ватра лор ѫntр'о ѫnтърітѫръ de rindѫръ, се рошеск ші скот ла міжлокѫл лор ѫn вѫрф алб de коптѫръ, кѫт грѫѫnтеле de меiѫ, кѫ ѫnцепоасъ ші съцетоасъ дѫрере, се спарг к'о арzътоаре сімціре, ші лъкрътеz о арzътоаре ші спѫzітоаре ѫmezѣалъ din гъѫріле лор, фоарте ѫnтърѫтътоаре de ѫmпреѫnаре, ші кѫ кѫт се deскid ші се ръварсъ отрава лор кѫ атѫт се слъбеще; iар кѫ кѫт се вор ѫnkide кѫ атѫт се траџе отрава ѫn сѫnџе ші се ѫmпръщіе ѫn тот трѫпѫл, ші се пѫтеще шанкър,

тѕра кѕ сътѫнцъ de in пісатъ ші фіартъ кѕ лапте dѕлче, саѕ ші кѕ апъ, пѫнъ се ва desѕmфла, ші dѕпъ ачѕаста съ се ѕрmeze арzътѕра прекѕm с'а zic, кѕ каре ѫнтѫрzіере а аpdepiĭ, се прічінѕеще intрарѣа отръвіĭ ѫn сѫнџе ші требѕінца лѕърiĭ de dокторiĭ, ші ѣе din лъѕнтрѕл; кѫnd атѕнчĭ съ се факъ ші съ се ѩа ачесте хапѕрĭ, dоъ dimineaца ші dоъ сѣара, треĭ zіле mереѕ, алте треĭ zіле треĭ dimineaца ші треĭ сѣара, ші алте треĭ zіле, патрѕ dimineaца ші патрѕ сѣара, кѕ паzа орѫndѕіелiĭ meтоdѕлѕĭ слъбітор.

Іа сѕблimат коросів, чінчĭ гръѕнце. Праф de гѕmi аравік ѕn dрam. Ачестѣа фъкѫndѕсъ ші amестекѫndѕсъ віne ѫn піѕліцъ de піатръ, ші тоnindѕсъ кѕ треĭ лінгѕріце de апъ, съ се фръmѫnте віne ші кѕ треĭ dраmѕрĭ de miez de жimблъ moале, ші съ се формеze ѕna сѕтъ de хапѕрĭ, ші съ се dѣа спре требѕінцъ. Ѫmпреѕnѫnd лѕарѣа хапѕрілор, ші кѕ бъѕтѕра фіертѕрiĭ de сътѫнцъ de in ѫn лок de апъ, ші се ва mѫнтѕі; ѩр фііnd боала веке, съ ѕрmeze лѕарѣа хапѕрілор ші ѫnainте, кѫте чінчĭ dimineaца ші чінчĭ сѣара, пѫнъ ла іспръвеnіа лор.

Іар ѫнтѫmплѫndѕсе maĭ ѫn ѕрmъ съ крѣаскъ пескаĭ пецĭ, пе локѕл шанкърѕлѕĭ, съ се таіе ші съ се арzъ ръdъчіnа лор, кѕ піатра ѩdѕлѕĭ, ші се вор віndека кѕ ачѣастъ аліфіе.

Іа mеркѕріѕ преціпітат рошѕл, жѕmътате dрam. Фрѣакъл фоарте сѕпціре ѫn піѕліцъ, ші'л amестекъ кѕ ѕnт de вакъ проаспът несърат, треĭ dраmѕрĭ ші о dъ ѫn боркъnел спре требѕінцъ.

Дѹпъ о ꙟпреѹнаре отръвітъ кѹ ачѣастъ боалъ, а ѹней ꙟпреѹнътоарей пърцї, саратъ ꙟdатъ саѹ mаї тързіѹ, ла партѣа бърбътѣаскъ песте трей патрѹ zіле, иар ла чѣа фетеѣаскъ песте dоъ трей съптъмъні, о гъdілітѹръ пълкѹтъ ꙟтъртътоаре de пофта ꙟпреѹнърії, ꙟн органѹл ꙟпреѹнътор. Ла партѣа бърбътѣаскъ, ла къпътъиѹл цевії ѹdѹлѹї de dіn жос сѹбт аца піелії пе dіn лъѹнтрѹл еї, саѹ пе капѹл короанеї, пе dіn афара лѹї, пе сѹбт піелѣа въшмъитѹлѹї; иар ла фетеї ꙟнтѣака маткії, ꙟн каре се прinde отрава, се репроdѹцѣаzъ, се иѹцеще ші се ꙟпръщіе ꙟтр'о апрinzѣалъ ші спѹzѣалъ локалъ, dін каре лъкрътѣаzъ маї ꙟнтъиѹ о zѣамъ апоасъ арzътоаре, кѹ мънкъріме ші сѹрътоаре съцецї de dѹреpе, ші маї ла ѹрмъ се префаче ꙟтр'о скѹрцере de ꙟоптѹръ, албъ галбенъ, саѹ верdе de пѹрoaie, кѹ съцетоасе dѹрерї ла ꙟкорdарѣа мъdѹларѹлѹї, ші кѹ грозавъ ѹстѹріме песте тот каналѹл цевії, ла слобоzірѣа ѹdѹлѹлѹї, ші маї віртос ла скѹламентѹл dін цѣава ѹdѹлѹї, к'о сімціре de атіпарѣа греѹтъцiї лѹї, de каре се ші ꙟпръщіе отрава кѹ ꙟтinderѣа еї ꙟн пърціле ꙟвечінате, de ле апринde ші ле ѹнфлъ; прекѹм сѫнт мѹреле dін стінгії ꙟн бѹбоане ші а оѹлідор боашелор, саѹ піелѣа въшмъитѹлѹї капѹлѹї мъdѹларѹлѹї, каре, de ва фі трасъ ꙟнаінте, нѹ се поате траце ꙟнdърът, ші се нѹмеще фімосіс; иар de ва фі трасъ ꙟнdърът, нѹ се поате траце dinainte, ші се нѹмеще парафімосіс, ші се ꙟнтъмплъ ачѣаста маї віртос ла скѹламентѹл чел dін афаръ dѹпъ кап, de сѹбт піе-

ле, de сзгрзтъ капзл de кангрена ші къdерва лзї, din търітва апрінzелії ші а зтфлътзрії, каре се ѫнтinde пѫнъ ла бъшіка зdзлзї ші а бъшікзцелор семінцеї, ле апрinde ші опреще слобоzірва зdзлзї, ші прітеждзіеще віаца болпавзлзї кз тоарте, ші maї вѫртос кѫnd вор фі фост amѫndoъ ѫтпрезпъ-тоареле пърцї, отръвіте de ачеастъ боалъ, атзнчї сѫнт тоате ачесте аретате прітеждії, кз ѫndoітъ фзріе ші ѫцеалъ de шапкър, ші апрinde тот трз-пзл maї ѫтпрінъ ші maї ѫнгравъ, ѫп стрікъчѫзnе de тоарте.

Кз тзлт maї ліпе ші maї тічї сѫнт аретателе dзрерї ші съпързрї, ла партеа фетеаскъ, кзт ші ла скзлатептзл чел din афара капзлзї тъdз-ларзлзї, кѫnd се ва ферi апрінzеала ші зпфлътзра піелії, кз аdесеа спъларва лзї кз лапте dзлче ші калd саї кз апъ, ші се ва ферi de ръчеалъ, ка ші ла чеї че аї цеава зdзлзї deспърцітъ, к'о піеле прin тіжлокзл еї, ѫп кзртъzіш, пѫнъ ѫn гзра бъшічії зdзлзї, ла каре се слобоаde зdзл прin чеа de сзс ші прin чеа de жос сътѫнца, ѫп каре се ші прinde апрінzеала спзzелії скзлатептзлзї, ѫп ка-пзл ръспзпсзлзї din жосзл ацеї; пептрз ачеаста нічї се пот фолосі ачещіа аша лесне de бъзтзръ алінътоаре de зстзрітї ші de dзрерї, каре се стре-кор прin зd кз тречерва лзї прin цеава de din сзс; dар нічї сѫнт аша тарї ші се maї алін кз аdесеа фачерва de въї калde de лапте dзлче, саї фіер-тзръ de сътѫнцъ de in, кз ціперва тъdзларзлзї пѫнъ ѫптр'зп сферт de чеас ѫптр'ѫнса, ші кз щер-церва зdътзрії лзї; ѫар ла партеа фетеакъ се поа-те аліна търітеа dзрерілор ші апъра de спзzеала

чеа din афаръ а скърцерії контърії, къ adeceа спъларea течії, къ глістірьл de маткъ, къ лапте саў къ фієртъра de флоаре de сок. Амъndoъ ачесте скъламенте се ънтъмпін ші се віndeк, къ паza орънdьieлії методълъї сълъвітор, къ лъарeа прафърілор лъї н'о zi doъ, ші къ лъарeа ачестор din жос прафърї, ъпъл diminеаца ші алтъл сеара, къ zеатъ de фієртъръ de ърzікъ саў къ лапте de съмънцъ de кънепъ, саў de mirdaле пе zече zіле, къ бъътъра фієртърії de фрънzъ de ърzікъ ън лок de апъ, саў а лаптелъї de съмънцъ de кънепъ, саў de mirdaле ъndълчіт къ zахар; къ спъларea капълъї мъдъларълъї de скърцерea контърії de треї патръ орї пе тоатъ zioa, къ апъ саў къ лапте калd, къ цінерea мъdълаrълъї калd ші ънфъшърат ън кърпе, ші къ adeceа прімeніреа лор, ші маї въртос къ фереала ънпреънърії ші а слобоzірії de съмънцъ, ка de фок, пънъ ла потоліреа dърерії, а ъстърімії ші а скърцерії de тот ші ънтръ тоате; кънd атъпчї есте а се скімба ші методъл къ чел ънтърітор, ші а се ферi ънпреънарeа ънкъ треї патръ съптъмънї, пентръ віndекарeа посгіцїї цевії din лъънтръл.

Іл праф de антіспасматік. Праф de окї de рачї, din амъndoъ кълте треї dрамърї. Праф de екстракт de аконіт, doъ-zечї de гръънце.

Флоаре de пъчіоасъ, doъ dрамърї.

Ачестea аместкъndъсъ ші фрекъndъсъ ън пілъліцъ біне, съ се ънпарцъ ън doъ-zечї deопотрівe пърцї ън хъртіоаре ші съ се dea спре требъінцъ. Dъпъ каре се ші алін dъреріле ші се албеще ші се съпціазъ ші контъра ънтр'о zеатъ апоасъ; іар пеалінъndъсе ъстърімeа ші dърерea ші пе албіndъсе

шi nесъпцiindъсе контъра цевеї, ɪn zече zілe, атъпчї съ се репетеzе прафъріле алте zече zіле. Dъпъ каре тоате ачеле семnе съ се ѩ ачест лапте балсаміт търбърат біne, ла патръ чеасърї кѫте ъп філіцеаn de zече dpамърї, dіmіneаца, ɪnaintea прѫnzълъї шi сеара, треї патръ рѫndърї de стікле тереѷ, къ каре се ва ɪmпъцina шi се ва тъѩ шi скърсъра.

Іа балсам de копае, ъп dpам. Праф de гъmi арабік; doъ dpамърї. Праф de екстракт de аконіт, zече гръъnце. Тоnещеле ɪn апъ de izmъ, шасе ъпцie шi сіроп de керmez, треї dpамърї, шi съ се dea ɪn стіклъ спре требъinцъ.

Іар нетъindъсе скърсъра шi dърере ɪnкордърії тъdъларълъї de тот, атъпчї съ се маї ѩ шi ачесте-л-алте doъ-спре-zече прафърї, пе шасе zіле, ъпъл dimineаца шi алтъл сеара, къ бъътъра фіертърії de съmɪnцъ de in nісатъ, пɪnъ ɪnтр'о літръ пе zi, че се фіербе doъ dpамърї, ɪn doъ літре de апъ шi ръmɪne о літръ.

Іа етіопс minерал, жътътате dpам. Праф de гъmi арабік. Праф de къбебар. Праф de ревеnт, din кѫте треле кѫте doъ dpамърї.

Ачестеа аместекɪndъсъ біne съ се ɪmпарцъ ɪn doъ-спре-zече, deопотрівe пърці ɪn хѫртіоаре шi съ се dea спре требъinцъ.

Іар кɪnd ɪmпотрівъ нъ се ва тъѩ скърцереа нічї къ ачестеа de тот, атъпчї съ се факъ шi съ се ѩ ачесте хапърї, чінчї dimineаца шi чінчї сеара пѫnъ се вор іспръві шi се ва тъѩ.

Іа сълфас фері, праф de ревеnт de кіna. Праф de гъmi кваіак. Праф de гъmi міръ, din кѫте

патрѹ кꙟте доъ драмѹрї. Праф де фрѹнзъ де
дігітал пѹрпѹръ, жѹмътате драм.

Ачестѣ тоате аместекꙟндѹсъ ꙟн піѹліцъ біне, кѹ кꙟт екстракт де пір ва тревѹі, съ се формезе дін тоатъ маса ѹна сѹтъ ші чінчї-зечї деопотріве хапѹрї, ші пресърꙟндѹле кѹ праф де ръдъчінъ дѹлче, съ се деа ꙟн кѹтіе спре тревѹінцъ.

Тоате ꙟнтꙟмплътоареле ѹнфлътѹрї ꙟн кѹрсѹл ачестеї боале де боаше ші де бѹбоане, сꙟнт а се обложі кѹ обложѣлъ де сътꙟнцъ де ін пісатъ ші фіартъ кѹ лапте дѹлче, саѹ ші кѹ апъ, пꙟнъ се вор рісіпі саѹ вор да ꙟн копт ші вор спарџе, ші спъргꙟнд се вор къѹта кѹ аліфіе де васілік, пѹсъ пе скамъ де пꙟнзъ де ін, ші се вор пріменї де доъ орї пе тоатъ зіоа, пꙟнъ се вор віндека. Кꙟнд ші алте деосевіте скѹрџерї ꙟн кіпѹл скѹламентѹлѹї, каре ръсѹфлъ ꙟнтр'о ѹмезѣлъ албъ ші мѹкоасъ, дін боала реѹматісмѹлѹї ші а артрітічеї, дар фъръ дѹрере ші ѹстѹріме де апрінзѣлъ пе мъдѹлар, прін каре се ѹшѹрез пътімашії де сѹпъръріле лор, ші нічї се ꙟмпъртъшаще ачѣастъ скѹрџере кѹ ꙟмпреѹнарѣ, ші се ꙟнтꙟмпінъ дѹпъ фірѣ лор; іар фіінд ачѣ скѹрџере о ѹрмаре а слъвічѹнії, дін тѹлте петрекѹте скѹламенте, ші а деселор ꙟмпреѹнърї, атѹнчї фолосеще ръріmѣ лор, кѹ кѹмпътата віецѹіре, адесѣ спъларѣ мъдѹларѹлѹї, кѹ він калд ші кѹ лѹарѣ пікътѹрілор де фіер бещѹшефії, кꙟте зече дімінѣцꙿа ші зече сѣара, пе о бѹкъцікъ де захар, саѹ ꙟнтр'о лінгѹръ кѹ він, кѹ фачерѣ де бъї кѹ апъ рече вара, саѹ калде де бовочї.

Боала ѫнтѫнечімії ведерії.

Амаврозіс.

Ачеастъ періре а ведерії се ѫнтѫмплъ de віне ѫне-орі, кѫ ѫнчетѫл ші піере din време ѫн време; алте-орі віне de одатъ к'о грабнікъ періре а лѫмінії, фъръ ѫнведератъ стінтѫалъ а окілор, ѫне-орі нѫмаї ла ѫнѫл, алте-орі ла амѫndої окії, фіінd кѫраці ші ѫнтреці ѫн а ле лор мішкърі, фъръ перdѣа ші фъръ чѣа маї мікъ тѫрбѫраре а апелор ші а організаціеї лор, ші се deосібеще ші се кѫноаще ачеастъ орбіре din тоатъ алта, dінтр'ѫнса ші din ѫнцелепіта мішкаре а кѫркѫбеѫлѫї ші а ферестріі лѫї, фъръ сімціреа ѫнтърѫтъчѫнії еї, de лѫміна чѣа din афаръ а соарелѫї, din сънътате, ші се сокотеще къ стъ ачеастъ грешалъ ѫн аморціреа, ѫн паралісіс а нервелор окілор, саѫ а піелії чеї негре din фѫndѫл бѫлбілор лор, че се нѫмеще ретіна, din каре се прелѫнцеще ші се ціне кѫркѫбеѫл, саѫ амѫndоъ, ші поате съ фіе аморціреа нервѫлѫї ѫнтінсъ пѫнъ ѫн кѫркѫбеѫ; de мі с'а ші ѫнтѫмплат съ въz ла ѫнії din ачещі пътімаші, мішкареа кѫркѫбеѫлѫї, стрѫнгѫndѫсе ферестрѫѫ de лѫмінъ ші лъсѫndѫсе ѫн ѫмбръ, фъръ чѣа маї мікъ zъріре de ведере, кѫ окії стрълѫчіці de кѫраці, de мъ преведѣам ѫнтр'ѫншії ка ѫнтр'о огліndъ.

Ачеастъ періре а лѫмінії есте маї вѫртос о ѫрмаре а ле adѫнчілор бътрѫнеце, каре се ѫнтѫмплъ ші ѫн тінереце, din desфрѫната віецѫіре, din некѫте патімі а ле еї, ші маї вѫртос din прѣа кѫрвіе ші онаніе, dар ші din алте маї dinainте пе-

трекѫте боале ші ръмасе нъцелії ън ѫрма лор, din depѫnерѣа материєї реѫматіче, артрітіче; скрофѫлоась саѫ венерее ън креерії капѫлѫї, фак ънтърітѫрї de пієї ші крескътѫрї патологіче, каре апъс первії окілор ші'ї аморцеск de орвіре; dар се прічінѫіеще ші din времелпічеле тѫрбѫрърї de мънie, de спаїмъ ші de некаz ші се префаче маї ла ѫрмъ ън катарактъ, че есте о перdѣа a тѫрбѫрърії лінтеї окілор, ші кѫ скоатерѣа еї, се маї лѫмінеz пътімашії ла веdepe.

Іар кънd ші ѫнde нѫ ва пері ънтѫпечімѣа, ші нѫ се ва пѫтѣа префаче атаврosic ън катарактъ, кѫ кътарѣа чѣа ъмпрінъ, аколо есте пѫцінъ пъdежde de ънdрептаре, ші маї вътрос ѫнde ва фі din вътрънеце, ші чѣа маї страшнікъ ші ъмпрінъ кътаре есте, паза орънdѫіелії метоdѫлѫї слъбітор, кѫ лѫарѣа прафѫрілор лѫї треї zіле мереѫ, ші, deла a патра zi, лѫарѣа ѫнѫї шербет de върсътѫръ, че се фаче din треї гръѫнце de тартар еметік, топіте ън 30 de dрамѫрї de апъ саѫ чѣаѫ de флоаре de теѫ саѫ de сок, ші се ъndѫлчеще кѫ треї dрамѫрї de zахар, din каре се вѣа ла тот сфертѫл de чѣас кънте о лінгѫръ de масъ, ънтр'о dімінѣацъ пе немънкате, ші dѫпъ тоатъ върсътѫра съ вѣа кънте о чѣашкъ de апъ калdъ, пънъ ва върса ън треї патрѫ рънdѫрї кѫ венін, кънd атѫнчї се ші опреще върсътѫра, кѫ мънкарѣа de о літръ de чіорбъ акрітъ кѫ ѫн dрам de кремортартар, каре'л ва ші ѫрdіна оdатъ de doъ орї, ші се ва тъѣа; dар ачещї волнавї съ нѫ фіе din чеї пътімашї de пієпт, кѫ скѫїпаре de сънце, къ ва върса сънце ън лок de венін, нічї сѫрпацї ші нічї фемее

ꙟсърчінатъ; ва пъzі dꙋпъ върсътꙋръ орꙟndꙋꙖала metodꙋлꙋї ꙟтърітор, се ва deскіde ші се ва лꙋкра о візікатоаре пе чѣафъ, ші ва лꙋа арътателе Ꙗрафꙋрї de каркін, пе тоатъ zіоа нꙋmaї кꙟте ꙋнꙋл, diminѣаца ші алтꙋл сѣара кꙋ апъ, пе nemꙟкате, ші нічї съ тъnꙟnче нічї съ бѣа чевашї пꙟnъ ла прꙟnz, 12 zіле mepeꙋ; Ꙗр пе din афаръ съ се абꙋреzе окії кꙋ ꙋn dpam de фікат de пꙋчіоасъ, топіт ꙟтр'о літръ de чѣаꙋ de флоаре de сок, de треї патрꙋ орї пе тоатъ zіоа, ші ръчіndꙋсе съ се ꙟфіербꙟnте de іспоавъ спре абꙋрѣала лор.

ꙞNTꙊNEЧIMEA ЛIΝТЕЇ ОКІЛОР,

КАТАРАКТА.

Ачѣастъ ꙟntꙋnечіme а тꙋрбꙋрърії лінтеї окілор, віне кꙋ ꙟчетꙋл ші креще din време ꙟn време ꙟntр'о тꙋрбꙋраре галбенъ-албъ а еї, че есте ші се веde ꙟndpeптꙋл ферестії кꙋркꙋбеꙋлꙋї, ла amꙟndoї окії, саꙋ нꙋmaї ла ꙋнꙋл ші maї ла ꙋрmъ віне ші ла чел-л-алт, dꙋпъ кꙟте-ва лꙋнї саꙋ анї, ла каре аре кꙋркꙋбеꙋл слобоdа лꙋї mішкаре, de се стрꙟnџе ꙟn лꙋmінъ ші се ласъ ꙟn ꙋmбръ, ꙟn каре ші въd пътіmашії maї біне. Ла ꙋнії ꙟчепе ꙟntꙋnечіmѣа лінтеї din mіжлокꙋл еї, ла алції din mapџінѣа лінтеї, ші креще пꙟnъ се копрінde ші се акопере de тот, ші се пречінꙋеще din delꙋнгатъ ameцѣалъ ші dꙋрере de кап, dap maї вꙟртос din віецꙋіре трꙋdітъ ші некъжітъ, кꙋm ші din mꙟnie ші некаz, ші ꙋnde креще кꙋ ꙟчетꙋл ші кꙋ delꙋнгатъ време, аколо н'аре алт mіжлок ші лѣак de лімпеzѣалъ, de кꙟт кꙋ операціа ші скоатерѣа еї din окї;

ꙗр ꙋnde есте ꙟтꙋнечimꙗ maĭ грабнікъ ші maĭ aкꙋтъ, акоʌо се ші ꙟтꙟmпінъ кꙋ mіжʌокꙋʌ ші ʌѣакꙋʌ чеʌ арътат din сꙋс ʌа amaвросic, кꙋ ʌimпezіꙗ ʌinтеĭ, de onpірꙗ крещерії ꙟтꙋнечimiĭ eĭ, кꙋ каре се апъръ пътimaшꙋʌ ші de ꙟтꙟmпʌътоареʌе певоĭ ші кінꙋрĭ а ʌе операціеĭ.

Боаʌа отръвірії.

Пꙟнъ ачі се аръть отръвітоареʌе ʌꙋкрърĭ de боаʌе а ʌе natꙋрії, ші а ʌе боʌнъвітоареĭ пꙋтерĭ din om; акꙋm с'арът аічĭ ші отръвітоареʌе eĭ meщешꙋцірĭ, каре ʌе ꙟтребꙋінцꙗzъ omꙋʌ din рꙋтате асꙋпра аʌтꙋꙗ, ші сꙟнт асеmenꙗ аероасе ші maтеріаʌnіче de moарте; чеʌе аероасе сꙟнт mꙟгʌісітоареʌе ші аmъціtоареʌе інтріцĭ, de фрікъ ші de бꙋкꙋріе, каре тꙋрбꙋр пачꙗ ші ʌiніщꙗ сіпешꙋʌꙋĭ, ꙟĭ хръпеск крedinца ші воꙗ ʌꙋĭ ші'ʌ ръгъческ ꙟп пръпъстііʌе пеіреĭ; ꙗр чеʌе maтеріаʌnіче сꙟнт абꙋроасе, zemoaсе саꙋ ші maĭ ꙟнкіегате ші maĭ венinоасе отръвĭ, ші кꙋ інтрарꙗ ʌор ꙟп трꙋп, спꙋzеск ꙋпеʌе ʌокꙋʌ інтрърії ʌор, аʌтеʌе нічĭ de кꙋm, ші ꙟndатъ саꙋ maĭ тꙟрzіꙋ, ꙟнкег ꙋпеʌе сꙟнцеʌе ші стінг къʌdꙋра ʌꙋĭ, аʌтеʌе стінг сіmцірꙗ перveʌор ʌꙋĭ de moарте, ші есте ꙋна ші ачꙗ'шĭ ʌꙋкраре а боʌнъвітоареĭ пꙋтерĭ din om! Ꙟнтр'ꙋn фатаʌ вꙗк ші ꙟнтр'о прimeждioасъ старе се афʌъ стъпꙟнії ші пъріпції ꙋнꙋĭ пꙗm ажꙋншĭ, кꙋ некреdinчioшії ʌор сꙋпꙋшĭ ші maĭ вꙟртос кꙋ а пеʌеңꙗꙋірії робіʌор, din nemъpцiniта тіранie ші рꙋтате а пъравꙋріʌор ші а natimiʌор, de се ꙋіт песте ꙋтереʌе ʌор ші есте роаdа desфрꙟнатеĭ віецꙋірĭ! а се отръві ꙋнії пе аʌ-

ціре, каре се пръсъdеск одраслелор ші ле тощенеск копіі dела пъріції лор, фъръ кѫпощінца прічінії ші а ісворѫлѫї лор; ачѣастъ боалъ стъ прекѫт с'а-рътат ѫнтр'о парціалъ плеторъ, ѫнтр'о локалъ ѫм-бѫлzѣалъ dе сѫнџе ѫн таце ші ѫн фікат, каре нѫ се поате ціркѫла ші стрекѫра тот dе о сѣатъ ші тот ѫнтр'о време, кѫ чел-л-алт сѫнџе ал трѫпѫлѫї, ші прічінѫіеще ѫнфлътѫрї dе вене ѫн фікат ші dе цѫ-цѫнї ѫн тацѫл шеzѫтѫлѫї ші ѫн ръспѫнсѫл лѫї, ѫн каре се ѫнгроашъ ші се ѧѫцеще сѫнџеле din ѫнтѫр-zіерѣа лѫї ѫнтр'ѫнселе, ші прічінѫіеще ѫнтърѫтърї dе апрінzелї ші dе dѫрерї, каре кръп ші лъкръ-меz ѫмбѫлzѣала прісосѫлѫї dе сѫнџе, саѫ daѫ ѫн сѫнџерътѫръ маї маре dе прімеждіа віеції, саѫ daѫ ѫн копт, спарг, се скѫрг ші прічінѫіеск фістѫле ла шеzѫт, ші ѫн тот кіпѫл ші фелѫл ѫнгреѫіеz міс-тѫѧала ші слобоzірѣа еї, ла време, ші есте ачеѣа че се нѫмеще трѫнжї. Песте ачестѣа се прічінѫеск din шеzътоарѣа ші трѫфаша віецѫіре, ші аdесѣа а-прінdерї ші тѫрбѫрърї а ле патімілор, ші маї вѫр-тос dе фрікъ, dе спаїмъ, dе мѫніе ші dе неказ, каре ѫмбѫлzеск ші опреск ціркѫлація сѫнџелѫї ѫн фікат, ѫл ѫнгроашъ ші'л ѧѫцеще dе се префаче ве-нінѫл ѫн піетре ші ѫн хроніче ші акѫте жѫнгѧѫрї а ле лѫї, кѫ ѫнгреѫіере ші ѫнкѫіетѫръ dе містѫѧа-лъ, кѫ тѫсе ші ръспѫнdере dе dѫрерї, ѫн піепт ші ѫн кап, кѫ dѫрере ші амецѣалъ, кѫ скѫїпаре dе сѫнџе саѫ кѫ скѫрцерѣа лѫї din нас, кѫ ръвърсарѣа венінѫлѫї) ѫн сѫнџеле чел кѫрат, dе боала гълбе-нъріі, саѫ кѫ ѫнкіегарѣа ші ѫнтъріріѣа лѫї ѫн фі-кат, прічінѫіеще астма, пъdѫфѫл ѫн піепт ші ал-теле асеменѣа мѫлте.

Ачеасть боалъ а трінжілор ꙋртеазъ атіт ла жартеа бърбътеаскъ, кіт ші ла чеа фетеаскъ, dела вірста de 30, ла ꙋнії таї de вреme, ла алції таї тірzіꙋ, кꙋ тꙋлте ші тарї сꙋпърърї. Din стареа копілърiеї се фаче о ітбꙋлzеалъ de сінџе фіреаскъ ін кап, кꙋ adeceа dꙋрере ші атецеалъ ші кꙋ ръсꙋфлареа ші кꙋрџереа лꙋї пе нас, din нꙋџеала ціркꙋлацiеї лꙋї ші din сілніка ші некꙋтпътата інвъцътꙋръ; ін стареа пꙋбертъцiї се кобоаръ ачеа dꙋрере ші ітбꙋлzеалъ de сінџе din кап ін піепт, кꙋ скꙋіпаре de сінџе, din кінтърї ші стрігърї de сітцірї ші dopінџе стреіне ші некꙋноскꙋте, каре кꙋ інтінъчиꙋнеа патітії кꙋрвіі кꙋ върсърї de сътінцъ крꙋdъ ші ла невреме, слъбеще ші інгреꙋнеазъ ажꙋнџереа крещерії трꙋпꙋлꙋї, ла віртꙋтеа съпътъцiї лꙋї; ін стареа бърбътеаскъ се кобоаръ ші din піепт ін пінтече, ші кꙋ віецꙋіреа чеа шеzътоаре ші трꙋфашъ de лъкотiе, се фаче ітбꙋлzеала сінџелꙋї ін фікат ші ін тоатъ сістема пінтечелꙋї ші а тацелор, кꙋ інгреꙋiереа тістꙋіелiї ші а слобоzipiї еї, кꙋ інкꙋетꙋръ саꙋ кꙋ ꙋрdінаре, кꙋ dꙋрере de шале ші непофтъ de тінкаре, кꙋ тінкареа din обічеиꙋ ші кꙋ греꙋтате ші трінdъвіре de трꙋп ші de dꙋх, de се прічінꙋiеще інкꙋieтꙋра абꙋрелiї ші се фак ші варіце de вене, пріn тоате органеле пінтечелꙋї, ші таї віртос пе тацꙋл шеzꙋтꙋлꙋї, каре абꙋреz ші лъкрътеz о ꙋтеzеалъ албъ саꙋ роше de тꙋк din-тр'інселе din време ін време, ші сінт асеменеа прітеждiошї, фіінd-къ крап ші плеснеск варіцеле, цiцінеле, din ітбꙋлzеала сінцелꙋї лор, ші фак върсърї de сінџе ін челе din лъꙋнтрꙋл пінтечелꙋї de тоарте, ші ачеа пꙋтітъ боалъ неагръ

пе шезѫт саѹ пе пащере, кѫnd се ші ръсѫфлъ ші се а-лin тоате, пе о сѣатъ de време, пѫпъ се статорnіческ ла партѣа фетеѣаскъ пе о скѫрџере de поалъ албъ, саѹ пе о ѫрdinаре лinъ ші тѫкоасъ din време ѫn време, саѹ пе ръсѫфларѣа ѫnеі спѫzелі, кѫ тѫnкъріте пе трѫп, саѹ пе ѫnор ръnі пе пічіоаре, че се пѫтеск плескавіџе, ші ѫn алте асеменѣа, каре dела вѫрста de 50 de anі ѫnainte, ѫnчеп періоаdеле скѫрџерії трѫnжілор а се ѫmпѫџina ші а се ръri din време ѫn време, пѫnъ се префак спре бътрѫnеџе, чеі сѫnџерошІ ѫn чеі тѫкошІ, ші ачещіа ѫn чеі орбі.

Тоате ачесте арътате лѫкрърі але трѫnжілор ѫnкішІ ші deскішІ, се ѫntѫmпin кѫ паzа орѫndѫіелії тетоdѫлѫІ слъбітор, кѫ лѫарѣа прафѫрілор лѫі, чел пѫџin шасе zіле тереѹ, ші кѫ бъѹтѫра zemiі de фіертѫръ de ѫрzікъ ші de пападіе ѫn лок de апъ, пѫnъ ла потолірѣа лор de тот ші ѫntрѫ тоате; іар рісіпірѣа апрinzелії, а ѫmфлътѫрії ші а dѫрерілор џѫџѫnілор, din ръспѫnсѫл шезѫтѫлѫІ, се съвѫршаще кѫ лѫарѣа таі сѫс арътателор прафѫрі, de слобоzірѣа тістѫіелії, че есте а се пъzі пе тоатъ времѣа, ші кѫ пѫнерѣа de треі патрѫ ліпіторі, пе партѣа чѣа din афаръ а ръdъчіnії лор, din прежѫрѫл ръспѫnсѫлѫІ шезѫтѫлѫІ, ші къzѫnd ліпіторіле de воѣа лор, съ пѫ се опрѣаскъ лъкрътарѣа сѫnџелѫі, пѫnъ ва ѫnчета de воѣа лѫі, ші съ се пѫе пътіташѫл кѫ шезѫтѫл пе ѫn џѫкал кѫ абѫр, de фіертѫръ кѫ апъ de тѫшеџел ші de сѫлфinъ, ѫn doъ треі рѫndѫрі ѫntр'о zі, ші вор ѫnчета dѫреріле ші се ва рісіпі апрinzѣала ѫmпреѹnъ кѫ ѹnфлътѫра џѫџѫnілор, че сѫnt а се фері de фріг ші de ръчѣала лор, ші а скітба ші тетоdѫл кѫ паzа орѫndѫіелії

ачелуі ынтърітор, ші а се луа алте шасе zіле ші кыте ун драм de тартар тартарісат, жумътате dimineaца ші жумътате сеара ынтр'о чеаскъ ку апъ, ші се вор регула ші ашеzа тоате ла орындуиала лор. Іар неынчетынd ынфрікошата dурере de колікъ ку ачестеа, атунчі съ се тъвълеаскъ о мынъ de гръунце de ціпер, пе о фарфуріе ын фіере de боу съпътос, ші съ се ціе ла соаре сау ла лінъ кълдуръ, пынъ се вор уска гръунцеле, din каре съ ынгіцъ пътімашул 10 20 de гръунце diminеаца пе немынкате, ші нічі съ мънынче нічі съ бea пынъ ла прынz, ші алте 10 20 сеара ку треі чеасурі ынаінтеа чінеі, ші се ва потолі ші вор пері de тот. Іар слобоzітоареле de сынце dокторіі, сынт ка ші ліпіторіле de временлнікъ ушурінцъ, ші н'ау афаче ку слобоzіреа чеа фіреаскъ а луі, фіind-къ урмеаzъ dупъ маі марі ші маі делунгате супърърі ші сынт ачестеа.

Іа алоес сукотріn, adікъ сабур. Праф de ревент de Кіна. Праф de бора de венецia, din кыте треле кыте доъ драмурі. Праф de фрунzе de дігітал пурпуръ, жумътате драм. Ачестеа аместекындусъ біне ын піулiцъ, ку кыт екстракт de пападіе ва требуі, съ се формеze din тоатъ маса уна сутъ ші доъ-zечі de хапурі ші пресъ-рындуле ку праф de ръдъчінъ dулче, съ се dea спре требуінцъ.

Din каре се ынгіт 5 diminеаца пе немынкате ші 5 сеара, ші ау паза de акріме ші de ръчеалъ, пынъ се вор потолі тоате супърърiле, ку порніре de сынце сау de мук ші de місттуиалъ. Кафеаоа, брынzетуріле, пучіле ші de обште тоате меzеліле

шi ѫскътѫрiле ѫнтърѫт шi апрind патiмa трѫнжiлор, шi сѫнт а се depърта пе тоатъ времеа.

Боала опрiрii орѫndѫiелii фемеieщi. Аменореа.

Ачеастъ опрiре а орѫndѫiелii фiрii фетеещi чеа din тоатъ лѫна, ѫрмеазъ din патрѫ deосебiте стърi шi ѫнтѫмплърi; саѫ къ н'а венiт din фетie нiчi de кѫm, саѫ къ есте фетеа ѫнсърчiнатъ, саѫ дъцѫцъ, саѫ къ есте болнавъ; ѫн фетie вiне ла ѫнеле dела вѫрста de 13, ла алтеле dела 15 ani, кѫ маi мѫлте шi маi марi, саѫ кѫ маi пѫцiне шi маi мiчi сѫпърърi, саѫ н'а венiт нiчi de кѫm, din боалъ џенералъ саѫ локалъ: чеа џенералъ есте боала жѫнiеi, а пѫбертъцii, каре с'а арътат ла хлоросiс; iар чеа локалъ поате съ фiе dintр'о грешiтъ формацie а органѫлѫi маткii, фъръ ѫndрептаре, кѫnd атѫнчi ѫndеплiнеще фiреа лѫкрареа еi чеа din тоатъ лѫна, прiн алте мiжлоаче шi канале, саѫ есте посгiца фечiорiеi ѫнтреагъ, прiнсъ de жѫр ѫmпрежѫрѫл течii шi фъръ ръспѫнсѫрi, de слобоzipea кѫрџерii сѫнџелѫi din маткъ, кѫnd атѫнчi пътiмеск фетеле асѫпра сороачелор, de ѫmфлътѫръ шi dѫрере de пѫнтече, шi се ѫndрептеазъ кѫ ръспѫndереа еi кѫ deџетѫл ѫнс кѫ ѫнт de лемn. Iар de ва фi венiт шi ва фi ѫрмат кѫрџереа сѫнџелѫi ѫн маi мѫлте сороаче, шi акѫm нѫмаi ѫрмеазъ рѫndѫрiле ла сороачеле лор, атѫнчi се ѫнтѫмплъ ачеастъ опрiре din сарчiнъ, de шi аѫ ѫнеле фемеi орѫndѫiала лор, de вiне шi ѫн сарчiнъ ѫн кѫте-ва рѫndѫрi шi dела а треia саѫ а патра лѫнъ се таie, саѫ ѫр-

теz таї рар пꙟпъ ла пащерѣ копіллꙋлꙋї; саꙋ есте опрірѣ dinтр'о ꙟтіпатъ ꙟтпреꙋпаре de боала сфріпціеї, кꙟпd се ꙟтꙟтплъ ші ꙟтпротівъ, de віпе сꙟпцеле фъръ орꙟпdꙋіала сороачелор ші ꙟп таї таре тꙋлціте, саꙋ din алте скꙋрцері тꙋкоасе de боалъ ꙋскатъ ші фтісікъ, ꙟп каре се опреще ші се таіе лꙋкрарѣ орꙟпdꙋіелії фірії, каре ачестѣ се ші кꙋпоск dꙋпъ сетпеле лор, ші вор кътате dꙋпъ прічіпа лор; dар се ꙟтꙟтплъ ачѣастъ опріре таї dес, din асꙋпрітъ ꙟпкꙋіетꙋръ de тістꙋіалъ ші de абꙋрѣала трꙋпꙋлꙋї, din ръчѣалъ, саꙋ din віецꙋіре шеzътоаре ші трꙋdітъ de тот фелꙋл de dорiпце ші de певоі а ле пепорочіріі, ші таї вꙟртос din deселе апріпdері ші тꙋрбꙋрърі а ле патітілор de фрікъ, de тꙟпіе ші de пеказ, din тоатъ вретѣ, саꙋ асꙋпра веціріі орꙟпdꙋіелеї сороачелор, de се прекꙋрт din орꙟпdꙋіала лор. Ачѣастъ орꙟпdꙋіалъ фетеѣаскъ, ꙋртѣаzъ кꙋ оаре-каре тꙋрбꙋраре а стъріі сънътъціі, пе ла zътісліреа лꙋтіпії лꙋпії, саꙋ пе ла ꙟтплііпірѣ еі, треі патрꙋ zіле тереꙋ пꙟпъ ꙟп 30 саꙋ 50 de dраттꙋрі de сꙟпце, ші се сфꙟршаще, прекꙋт се ші ꙟпчепе ꙟптр'ꙋп тꙋк спълъчіт de сꙟпце, ші ꙟпчетѣаzъ de тот пꙟпъ ла віітор ꙋл сорок; фіреще се сітте апропіерѣ ші веціреа сорокꙋлꙋї, din ꙋтфлътꙋра ші тꙟпкърітѣ цꙟцелор, кꙟпd сꙟпт атꙟт фетеле кꙟт ші фетееле таї прегътіте de ꙟпсърчіпаре ꙟпdатъ dꙋпъ сорок, de кꙟт ꙟпаіптѣ сорокꙋлꙋї; ші ціпе ачѣастъ орꙟпdꙋіалъ фетеѣаскъ пꙟпъ ла вꙟрста de 45 саꙋ de 50 de апі, ші ꙟпчетѣаzъ кꙋ ꙟпчетꙋл din сорок ꙟп сорок пꙟпъ віпе ла доъ ші треі сороаче о dатъ, ші апоі се прекꙋртъ de тот. Іар кꙟпd се тае de о dатъ de тот, атꙋпчі се

din грѫmazĭ, шi кѫ maĭ ѫнкегатъ din піепт, кѫ о арzътоаре сітціре шi кѫ бътае de пѫлс ѫн пѫнтече, кѫ о апъсътоаре шi стрѫнгътоаре dѫрере de стоmах, de фікат шi de спліпъ, шi кѫ фѫлцероасе съцеџĭ пѫнтр'ѫнселе шi п'ѫн піепт, кѫ ѫmфлътѫра пѫнтечелѫĭ шi кѫ апріndере de палmе шi de тълпĭ, шi кѫ ѫнтърѫтат пѫлс de ѫнфіербінцеалъ, кѫ лімбъ ѫmedъ албъ галбенъ ла рьdъчіна еĭ, кѫ dece шi акре рѫгѫіелĭ, кѫ сете шi бъѫтѫръ фъръ гѫст шi кѫ челе maĭ ѫнфрікошате dѫрерĭ de колікъ, de борборісеск mацеле, се свѫрколеск, се сѫческ, се стрѫнг шi се гemѫіеск ѫн тот кіпѫл, ка de ніще шерпĭ de спастосѫл лор, шi се фаче тот пѫнтечеле кodріĭ шi таре de глоmоаzеле лѫĭ; ачества џin чінчĭ шасе чеасѫрĭ саѫ песте поапте пѫнъ diminеаца, шi се сфѫршаще пароксісmѫл кѫ върсътѫра пеmістѫітеĭ mѫнкърĭ, аmестекатъ кѫ венin апос шi аmар негрѫ верdе, шi арzътор de mъріmеа ѫцелiĭ акріmеĭ лѫĭ, de се стрепеzеск dinџiĭ шi спѫzеще гѫра, кѫ ѫndoітъ шi ѫнтреітъ кѫтъціmе, пе кѫт а mѫнкат шi а бъѫт пътіmашѫл, шi кѫ гроzаве ікпітѫрĭ шi опінтелĭ ѫн апірексіе, кѫnd атѫнчĭ се шi слобоаde ѫнкѫіетѫра mістѫіеліĭ, кѫ о песокотітъ mѫлціmе de вѫнтѫрĭ пѫтѫроасе de стѫрв, шi кѫ ѫd рошѫл арzътор шi тѫрбѫрос, ѫmпреѫнъ кѫ абѫреала трѫпѫлѫĭ, кѫ скоатереа de о флегmъ maĭ ѫнкегатъ шi коаптъ, шi кѫ скъdереа пѫнтечелѫĭ ла стареа лѫĭ чеа din тѫіѫ, пѫнъ ла о алтъ de іспоавъ ѫнтецірe а пароксісmѫлѫĭ, каре віне din рѫnd ѫн рѫnd maĭ комплікат, кѫ върсътѫръ шi ѫрdінаре кѫ сѫнџе, maĭ ѫнтѫіѫ рошѫл шi пѫцін, dар din віітѫръ ѫн віітѫръ maĭ mѫлт шi негрѫ ка катрапѫл, каре топеще пе

вокпаві кѕ піепт ші брац de ѕріаші ↑птр'ѕп скелет, ші'ї сф↑ршаще ↑пграб de пѕтеріле віеції лор.

Ачеастъ боалъ есте maї dec ↑пт↑mплътоаре, dѕпъ к↑т се сокотеще ші се каѕтъ, фііnd къ се асеатъпъ кѕ боала каркіпѕлѕї de стоmах, каре deспъdъждѕіеще пе dоктор ші с↑пт amndоъ хроніче ші кѕ de осеатъ ла ѕпіле сіmтоаmе, кѕ dѕререа, върсътѕра ші кѕ ѕрdіпареа de бепіп пегрѕ ші с↑пџерос, кѕ пѕтоареа de ст↑рв ші пѕ се кѕпоаще de тоцї deосебіреа лор ↑пdестѕл; боала пеагръ аре пароксісте кѕ апірексії ші кѕ maї mapї іптерmісіоапе, скъdерї de фѕрії, есте копрінсъ пѕmaї ↑п органеле п↑птечелѕї ші се тъmъdѕіеще, іар ла каркіп с↑пт сіmтоаmеле maї перmапепте, кѕ maї статорпіче фѕрії, есте копрінсъ ↑п тоталѕл органісmѕлѕї ші п'аре тъmъdѕіре. Прічіпа чеа de апроапе а боалеї пегре стъ, ↑птр'о стіптітъ органіzаціе кѕ ексалтатъ лѕкраре а органѕлѕї фікатѕлѕї, dіптр'о аd↑пкъ ші акоперітъ апрінzеалъ de жѕпгіѕ ↑птр'↑псѕл, каре префаче ші лѕкрареа стоmахѕлѕї ші а сплінії dіп копсепс, ↑птрѕ асеmепеа проdѕкт болпъвітор ші отръвітор віеції органісmѕлѕї лор, пе каре ↑л сторк dіптр'↑пселе, кѕ върсътѕра de ѕп бепіп стрікат ші аmестекат кѕ с↑пџеле лор, ↑п стоmах ші ↑п maџе, dіп каре се deслеагъ ачеа mѕлціmе de в↑пт апрінzътор ші пѕтѕрос, de се ↑mбѕлzеще ші ѕmфлъ maџеле ші стоmахѕл п↑птечелѕї, ↑птр'ѕп бѕрdѕф, ші прічіпѕіеще ачел ↑пфрікошат спасmос, кѕ ↑пкѕіетѕра mістѕіелії, а в↑птѕлѕї, а ѕdѕлѕї ші ачеа лешіпътоаре dѕрере de колікъ, каре скаd ші се потолеск, кѕ върсътѕра а-

чеї negpeлї de materie, пе сус ші пе жос, ші се слобоаde mictrнала, вінтул, удул ші о флегтъ maї інкегатъ щі коаптъ ку тусеа, ші се лініщеазъ болнавул maї mулт сау maї пуцin de dінселе.

Ачеастъ боалъ neagpъ de ші есте de характер астеnік, dap nу суферъ ші nу се інгъdуіеще хранъ, бъутуръ щі ку dокторії апрinzътоаре ші інтъріtoape, віn, ракіу, кафеа ші чибук, ші се іntімпінъ din інчепутул eї, maї лесне ші maї інграб, пінъ а nу се іві сінце ін върсътуръ ші уpdinape, ку слобоzіреа обічнуітелор скурцері de трінжї ші de фіре, ку пунереа de шасе лініторї ла шеzут сау ла пащере, ку dепъртареа прічініlор dепъртате але боалеї, de вор фі ін фііnцъ ші ін лукраре, прекуm сінт турбуръріле патіmілор de mіnie ші de некаz, de лъкоmia mінкъріі щі а бъутуріі, de delунгатъ гіndipe ші бътае de кап, de інкуіетура mістуіеліі, а вінтулуі, а удулуі ші а aбуреліі трупулуі din ръчеала луі, ку слобоzіреа лор, куm ші алте ръmъшіце але петрекутелор боале, ші ку паzа оpіndуіеліі щетоdулуі слъбітор ші ку луареа ачестор din жос інсеmnате прафурі, кіте doъ треї пе тоате zілеле, dimineaца, інаintea прінzулуі ші сеара, ку doъ чеасурі інаintea чіniї, ку уn філіцеаn ку апъ, ші неажунгінdусъ болнавул ку ачест рінd de прафурі de ажутор інdестул, съ се репетеze інкъ уn рінd, пінъ ла інdрептареа ші інтреmареа сънътъціі луі, ку бъутуръ de лапте de migdale dулчї, пінъ ін doъ літре пе zi.

Іа креmортартар пръфуіт сущіре, 6 dраmурї.

Магnесіе албъ, треї dраmурї.

Праф de ревеnт de кіnа. Флоаре de пѕчіоасъ, din амѫndoъ кѫте ѕn dрам.
Праф de екстракт de хіосціам, doъ-zечі de гръѕнце.

Ачестеа аместекѫndѕсъ віne, съ се ѫмпарцъ ѫn doъ-zечі deопотріве пърці ѫn хѫртіоаре, ші съ се dеа спре требѕінцъ.

Іар кѫnd ѫмпотрівъ пѕ се ва ѫnтѫмпіnа боала, кѕ ачеле doъ рѫndѕрі de прафѕрі, ші се ва аръта ѫn върсътѕръ ші ѕрdіnаре ші сѫnце, атѕnчі съ се маі пѕіе ѕn рѫnd de ліпіторі ла ръспѕnсѕл шеzѕтѕлѕі, саѕ ал пащеріі ші съ пѕ се опреаскъ лъкрътареа сѫнцелѕі лор ѫnсіле, чі съ се пѕіе ші съ се скімбе кѫрпе пѫnъ се ва остені de вопа лѕі, ші съ се dеа ачесте-л-алте шаі-спре-zече прафѕрі, ѕnѕл diміnеаца ші алтѕл сеара кѕ апъ, пѫnъ ла іспръвеnіа лор.

Іл тартар тартарісат, пръфѕіт сѕпціре ѕnа ѕnціе.
Праф de ревеnт de кіnа, doъ dрамѕрі.
Флоаре de пѕчіоасъ, doъ dрамѕрі.
Флоаре de ціnці. Праф de екстракт de хіосціам, din амѫndoъ кѫте жѕмътате de dрам.
Ачесте аместекѫndѕсъ віne, съ се ѫмпарцъ ѫn шаі-спре-zече deопотріве пърці ѫn хѫртіоаре, ші съ се dеа спре требѕінцъ.

Боала гълбенъріі, Ікторѕс.

Ачеастъ боалъ сімтоматікъ се характерісеще ші се кѕпоаще din гълбепареа феціі трѕпѕлѕі, каре се ѫnтinde ші пе албеца окілор ші пѫnъ пе ѕnгііле dецетелор, ші есте ла ѕпіі галбъпъ ѫпкісъ

с'а гъсіт венін ꙟтр'ачест сꙟнџе; dap аръташеа есте грешітъ, ші чѣа аdевъратъ есте чѣа ꙟпведератъ търтꙋрісіре; хімічещіле каноане ле modiфічѣазъ пꙋтерѣа віецiї dꙋпъ але еї, ші ачеста есте ꙋн аdевър, каре нꙋ се поате слъбі ꙟн нічї ꙋнеле кꙟтꙋші de пꙋцін, dін бъгарѣа de сѣамъ ꙟн тоате обсервацііле medіцінале, къчї ꙟмпротівъ, ні се ва редꙋче ideѣа органісмꙋлꙋї ꙟтр'ꙋн лабораторіꙋл хіміческ, каре нꙋ есте ші не грешаще ꙟн тоате а ле натꙋрії ші 'н а ле боалеї лꙋкрърї.

Боала Нъдꙋфꙋлꙋї, Астма.

Din тоатъ лꙋкрарѣа органелор органісмꙋлꙋї, есте а плъмꙟнілор чѣа maї de фрꙋнте ші maї ꙟнтꙟю пꙋмітъ а віецiї, каре modiфіцѣазъ ші се modiфіцѣазъ de тоате челе-л-алте, ші поартъ ачѣастъ формъ de боалъ, че се deосібеще de кътре тꙋсѣа конвꙋлсівъ, кꙋ хронікꙋл еї характер, ші есте атꙟт idіонатікъ а органꙋлꙋї еї, кꙟт ші сімтоматікъ а органꙋлꙋї вечінътъцiї лꙋї, че есте фікатꙋл; ачѣастъ боалъ поартъ о формъ періоdікъ, кꙋ ꙟншіpате ші нерегꙋлате рꙟнdꙋрї de ꙟнтецірї de пароксісме, кꙋ ремісіоане, лъсърї de ꙟнтеціре ꙟн ꙟнтеціре; віне ꙟн deосебіте времї а ле зілії, кꙋ фіорї de фріг аместекате кꙋ ꙟнфіербінцѣалъ, кꙋ тꙋсе ꙋскатъ ші кꙋ о хꙟріалъ de грѣа ꙟнсꙋфларе а плъмꙟнілор, кꙋ сімціре de о стрꙟнџере ꙟн кꙋрmeзішꙋл піептꙋлꙋї, каре сілеще не болнав а се скꙋла ші а се стꙟпі не мꙟїнї, de апъсарѣа ші греꙋтатѣа ꙟнсꙋфлърії аерꙋлꙋї, кꙋ апріndере de ображї ші кꙋ тꙋрбꙋраре de окї, кꙋ кълтътꙋрь стꙟлпітъ ші темꙋтъ

de ꙟпекъчꙋпе, креще стрꙟпцереа de ꙟпекъчꙋпе din minꙋт ꙟп minꙋт, ꙟmпреꙋпъ кꙋ тꙋсеа ші кꙋ хꙟріала, de се прекꙋртъ ворба de тот, кꙋ ꙟпвіпецеалъ de бꙋze, кꙋ ръчеалъ de пас, de ꙋрекі ші кꙋ лъкрътаре de окі, ціпе maі mꙋлт саꙋ maі пꙋціп de ꙋп чеас ші ꙟпчепе a се слъбі стрꙟпцереа спасmосꙋлꙋі, тꙋсеа ші греꙋтатеа ꙟпсꙋфлърііі de ꙟпекъчꙋпе, кꙋ о рꙟгꙟалъ ші ікпітꙋръ, adeсеа-орі ші кꙋ върсътꙋръ, ші а се регꙋла пꙋлсꙋл din decimеа ші стрꙟпцереа бътъіі лꙋі, a се ръвърса о асꙋdеалъ песте тот трꙋпꙋл, а се скоате о флегтъ ꙟпкіегатъ ші mохорꙟтъ, а се слобоzі ꙋп ꙋd тꙋрбꙋре, рошꙋ ші dрожdіос ші а се лініщі болпавꙋл din тоате арътателе сꙋпърърі, кꙋ слобоdъ ꙟпсꙋфларе ші ръсꙋфларе, пꙟпъ ла ал doілеа пароксісmꙋл, че віпе кꙋ maі adъогатъ саꙋ maі скъzꙋтъ фꙋріе, ші се сфꙟршаще прекꙋm с'а арътат, кꙋ ꙋп кіп de тіп de о фрігꙋръ ꙟпdoітъ din тоате zілеле, dар фъръ ціпере de сорок, кꙟпd maі ꙟпаіпте кꙟпd maі тꙟрziꙋ, кꙋm ші dꙋпъ пꙋртареа віецꙋірііі болпавꙋлꙋі ші а времііі тіmпꙋлꙋі, ші се ꙟпdесеск ші се mъреск пароксісmеле пꙟпъ се ꙟmпреꙋп ꙋпеле кꙋ алтеле ꙟп moарте, саꙋ піер ші се префак кꙋ о ръгꙋшеалъ ꙟп боалъ хропікъ фтісікъ.

Прічініле ачестеі боале сꙟпт, mꙋлте ші deосебіте, ші din тоате о ръmъшіцъ а челор de maі паінте петрекꙋте боале, кꙋ ꙟптърітꙋръ ші стіпteaтъ органікъ, de спліпъ, de фікат ші de пꙋлmꙟпі, din delꙋпгате ші пекъꙋтате фрігꙋрі, din върсатꙋрі, din тꙋсе mъгърееаскъ, ші гꙋтꙋрапꙋ, кꙋ песъвꙟршіте крісіс, din опріреа обічпꙋітелор скꙋрцері de сꙟпце ші de mꙋк а ле трꙟпжілор, ші а ле орꙟп-

ревматічеї; с'арать фъръ алтъ ѫнведерать прічіпъ, кѫ семпе de трѫпжі, кѫ ѫmпіеdекать ші ѫнгревіать містѫналъ de стрікаре de стomах, кѫ deасъ ѫнгіціре de о акріme de стomах, кѫ ѫп жерегаѫ, че се ѫнтіnde пе піепт, кѫ о ѫнфіербінцеалъ de палme, de фрѫнте, de образ ші de ѫрекі, че се ръварсъ песте тот трѫпѫл, din чеа maї вѫпъ съпътате, кѫnd се ші ѫнфлореще de odатъ кѫ фѫлцероасе арzътоаре съцеці de dѫрере а ѫнеї ѫнкіетѫрї, de mѫnъ саѫ d'ѫп пічіор, а лабеї саѫ а deцетѫлѫї челѫї mаре, кѫ оаре-каре ѫmфлътѫръ ші рошацъ, maї стътътоаре саѫ maї mѫтътоаре de лок, din лабе пе ценѫке саѫ dела ѫп пічіор пе алтѫл, саѫ dела о mѫnъ пе алта, ші се пѫmеще чеа de пічіор подагръ, чеа de ценѫке гонагръ, ші чеа de mѫnъ dѫрере, ѫmфлътѫръ ші рошацъ, хірагръ, ші есте mощенітоаре, de се пресъdеще dела пъріnцї ла копії.

Ѫнтеціріле пароксістелор ачестеї боале, ціn кѫmпъпа стърії времії ші а съпътъції пътіmашѫлѫї, віп maї кѫ сеатъ din сеаръ ѫn сеаръ, кѫ кълъzіте dѫрерї, каре ѫнчеп din ценѫке ші maї ла ѫрmъ се лас ѫn жос пе лаба пічіорѫлѫї, ші а ѫнкіетѫрії deцетѫлѫї, саѫ d'а dрептѫл пе лабъ ші maї ла ѫрmъ се рідікъ пе ценѫке ші се стръmѫтъ ші пе чел-л-алт пічіор, се ѫmпреѫнъ dѫреpea кѫ ѫmфлътѫра ші рошаца локѫлѫї, се ѫnалцъ ла mъріmеа ѫнфіербінцеліі кълdѫрії трѫпѫлѫї, ші тѫрбѫръ кѫ неастѫmпъраре, тоатъ odixna соmнѫлѫї ші ціне maї mѫлт саѫ maї пѫцін de 6 чеасѫрї, пѫnъ деспре zіоъ, de ѫnde ѫнчепе фѫріа пароксістѫлѫї а скъdеа ші а креще ремісіонѫл еї, лъсареа кѫ скъdереа

dȣрерії ші а ꙟфіербінцелії ші а се потолі пꙟнъ ꙟ 24 de чеасȣрї, к'о ръвърсаре de асȣdеалъ песте тот трȣпȣл, кȣ ȣd дрожdіос ші к'о лініщіре de o-dіхнъ de сomn, dȣпъ каре се веdе локȣл dȣрері-лор тот апрінс de рошацъ, ші ꙟсеmнеазъ веніреа ші алтор de іспоавъ ꙟнтецірї de пароксісme, каре се ші ꙟнтꙟmплъ ші він dȣреріле ꙟmпреȣнъ кȣ ꙟн-фіербінцеала ꙟн maї mȣлте рꙟнdȣрї, к'о скъzȣтъ саȣ адъогатъ фȣріе, пꙟнъ ꙟнчеп а скъdеа ші а се ръри ꙟнтецііріле din рꙟнd ꙟн рꙟнd ші а се mъри ꙟm-протівъ реmісіoанеле, кꙟнd атȣнчї скаde ші се рі-сіпеще ші ȣнфлътȣра ꙟmпреȣнъ кȣ рошаца еї de тот, ꙟнтр'о mꙟнкъріmе пе maї mȣлтъ саȣ maї пȣ-цінъ веаmъ de вреmе, фіреще пе ȣн тіmп доъ, ші се афлъ пътімашȣл ꙟнтр'о деосебітъ деще птаре de dȣх, ші de сънътате, весел ші воіос din ꙟmпъка-реа сіпешȣлȣї съȣ.

Ла ꙟнчепȣтȣл формалісірії ачестеї боале, с'а-рът mȣлте ꙟmпротіве семне стреіне, фоарте ꙟнвъ-лȣітоаре ші амъцітоаре ші de чел maї ажȣнс dок-тор, ші maї ла ȣрmъ с'ашеz ла форmа лор, ші віне ла doї ші ла треї anї одатъ, dар din вреmе ꙟн вреmе ші din веніре ꙟн веніре се скȣртез ръпа-осȣріле ші се ꙟнdесеск ꙟнтецііріле пароксісmелор, de він maї ла ȣрmъ ꙟн тот анȣл одатъ, ші maї ла ȣрmъ ші de doъ треї орї пе тот анȣл, прімъвара, тоаmна, ші іарна, ші кȣ кꙟт се ꙟнdесеск кȣ атꙟт се maї ші прелȣнцеск ꙟнтецііріле ші се maї mъреск фȣрііле dȣрерілор лор, ꙟнкꙟт авіа ръmꙟне пъті-mашілор ȣн ръпаос de ръсȣфларе de doъ треї лȣ-нї а ле верії, dінтр'ȣн ан, каре ші ачеста ꙟл порт кȣ mарї гріжї ші ферелї de грабнікъ mоарте. Ла

ѫчепꙋтꙋл боалії се търціnеск dꙋреріле пе о пърtеnie dоъ de лок, а пічіоарелор, каре маї ла ꙋрmъ се ѫmпръщіеz ѫn ꙋрmарєа боалеї, се ѫnтіnd ші се плітв прin тоате ѫnкіетꙋріле трꙋпꙋлꙋї, de nꙋ рътѫnе nічї ꙋnа пе черчетатъ de dѫnселе, ші de че се статорnічеще ші се ѫnвекіеще боала маї мꙋлт, de ачеєа се ші cmінтеск ѫnкіетꙋріле din слобоda лор mішкаре, каре маї ла ꙋрmъ се ші прind ші се ѫnцепеnеск de тот, dintр'о adъогатъ ѫnкіегаре а mꙋкꙋлꙋї лор, че есе ші пе din афара пієлії ѫn кресkътꙋрї ші ꙋmфлътꙋрї сгѫрчіоасе ші тарї, каре аꙋ ѫn пътѫnт върос ѫnтр'ѫnселе; песте ачестєа се фак лесne ші пієтре прin рѫnікї ші се кобор кꙋ гроzаве dꙋрерї ѫn бъшіка ꙋdꙋлꙋї, пе каре ѫл ші опреск, ші кѫте nꙋ се пот кобора прimeждꙋеск віаца пътimашꙋлꙋї болnав, кѫnd маї спре вътрѫnеце се ші deпꙋne матеріа ші dꙋреріле ші пе алте пърцї а ле трꙋпꙋлꙋї, пе креіерї ші прічіnꙋіеще апоплексіа, саꙋ тороціта tєа, пе плъmѫnї прічіnꙋіеще пъdꙋфꙋл de ѫnекъчꙋne, dар маї вѫртос ші маї dec се deпꙋne пе фікат ші пе стомах ші прічіnꙋіеще жъnгꙋрї кꙋ dꙋрерї de моарте, de каре ші мор ѫn челе маї dꙋпъ ꙋрmъ.

Тот ажꙋторꙋл че поате da dокторꙋл ла ачєастъ боалъ болnавꙋлꙋї съꙋ есте, ѫn dоъ времї а ле ꙋї, ѫn времєа ръпаосꙋлꙋї, dела сфѫршітꙋл ꙋnеї ѫnтеціpї de пароксісm ші пѫnъ ла ѫnчепꙋтꙋл алтꙋна, ші асꙋпра ші ѫn времєа пароксісmꙋлꙋї; ѫn времєа ръпаосꙋлꙋї есте наzа орѫndꙋіелії меtоdꙋлꙋї ѫnтъріtор, кꙋ чєа маї кꙋmпътатъ ші регꙋлатъ віецꙋіре, кꙋ mѫnкаре ꙋшоаръ ші лесnе de mістꙋіт, кꙋ ферєалъ de ръчєалъ, de тоатъ тꙋрбꙋрарєа de патimї

ції de ꙟпреꙋнаре, ші маї вꙟртос dę бъꙋтꙋра ракіꙋлꙋї, пъzind къldꙋра трꙋпꙋлꙋї de абꙋреала лꙋї, ші мішкареа ꙟнкіеꙋтꙋрілор, кꙋ ꙋмблетꙋл пе жос, кꙟт de мꙋлт се ва пꙋтеа; іар ꙟн времеа ші асꙋпра ꙟнтецірії пароксісмꙋлꙋї, есте а се пъzі орꙟndꙋіала методꙋлꙋї слъбітор кꙋ лꙋареа прафꙋрілор лꙋї, челе слобоzітоаре de місткіалъ ші de абꙋреалъ а трꙋпꙋлꙋї, кꙋ бъꙋтꙋра фіертꙋрії de ꙋрzікъ ꙟн лок de апъ, ші кꙋ акоперіреа локꙋлꙋї dꙋрерілор, кꙋ мꙋшама сꙋпціре енглеzеаскъ, пꙟнъ ла скъdереа ші потолиреа фꙋріеї dꙋрерілор ші а ꙋмфлъꙋтꙋрії ші а рошелії локꙋлꙋї, ші а ꙟнфіербінцелії пароксісмꙋлꙋї de тот. Пентрꙋ фіксіреа ші статорнічіреа матерії ачестеї боале пе пічіоаре, ші спре фереала dеннꙋнерії еї пе органеле трꙋпꙋлꙋї. Ам афлат акоперіреа лабелор пічіоарелор кꙋ піеле de епꙋре сълбатек, проаспъть ші мꙋіать ꙟн апъ фіербінте, стоарсъ ръкорітъ ші пꙋсъ кꙋ піелеа пе пічіор, de маре фолос.

Боала пієтрілор ші а нісіпꙋлꙋї.

Ачесте пієтре, че се фак ꙟн трꙋп, сꙟнт de треї deoсебіте неамꙋрї; din ренін се фак ꙟн фікат ші ꙟн бъшіка ренінꙋлꙋї, din ꙋd се фак ꙟн рінікї ші ꙟн бъшіка ꙋdꙋлꙋї, ші нісіпꙋл пріꙟнтр'ꙟнселе, ші прічінꙋеск deoсебітеле сꙋпърърї de боале ꙟн парте; піатра din фікат прічінꙋіеще мꙋсе ꙋскать, арzътоаре dꙋрере ꙟн лінгꙋреа, каре се ꙟнтinde ꙟн сꙋс пꙟнъ ꙟн спата dреапть, кꙋ сфꙟршітоаре ші лешінътоаре dꙋрерї de колікъ, adесеа-орї ші кꙋ аморцеалъ de мꙟнъ, кꙋ ікнітꙋрї de върсътꙋръ, кꙋ ꙟн-

тешце idропікъ степікъ; саȣ се ȣmфлъ піелеа феції трȣпȣлȣї de adȣпареа апеї ꙟтр'ꙟпса кȣ ꙟчетȣл, din zi ꙟn zi, ші din време ꙟn време, к'о сіmціре de греȣтате ші de непȣтінцъ, кȣ прекȣрmатъ авȣреалъ ші кȣ ꙟmпȣцінареа слобоzірії ȣdȣлȣї, ші фъръ ꙟnфіербінцеалъ, ші се пȣmеще idропіка астенікъ; ла ачеаста ꙟnчепе ȣmфлътȣра maї ꙟnтѫю dела пічіоаре, креще ꙟn сȣс пѫnъ копрinde пѫнтечеле ші піептȣл пе din афара лор, mѫїніле ші капȣл кȣ образȣл, каре скаde diminеаца ші се adaогъ сеара, пѫnъ се ȣmфлъ de тот, de се асеаmъnъ болnавȣл ка ȣn бȣрdȣф ȣmфлат кȣ вѫnт, ші лȣчеще піелеа de албеца ші ꙟnтіndереа еї; се adѫnчеазъ тоатъ апъсареа dецетȣлȣї ші din грабnіка саȣ zъбавnіка потрівіре а adѫnкътȣрії, се ꙟnцелеце стареа слъбічюnії ші а кахексіеї болnавȣлȣї, ка ші dȣпъ пȣлс; піелеа крапъ пе алокȣреа de mъріmеа ꙟnтіnzътȣрії еї, саȣ скоате бъшічї ші спарг, ші лъкрътеаzъ din кръпътȣрї о zеаmъ галбеnъ; ȣdȣл се ꙟmпȣцінеазъ din време ꙟn време maї mȣлт, есте рошȣ ші dрожdіос; пȣлсȣл есте maї ꙟn тоатъ времеа пліn, вѫртос ші регȣлат, саȣ mоале ші слаб; пофта mѫnкърії de mіжлок, кȣ слобоdъ mістȣюалъ ші кȣ mаре трȣdъ de neodіхnъ de соmn; пѫnъ се ꙟnсоцеще оаре-каре ꙟnфіербінцеалъ кȣ ꙟndесіт пȣлс а кахексіеї, саȣ пѫnъ се фаче върсърї de апъ ꙟn боаше, саȣ ꙟn пѫнтече, саȣ ꙟn піепт, саȣ ꙟn креерії капȣлȣї, ші mоаре болnавȣл de ꙟnекъчюnе din ворбъ.

Прічіnа ачестеї боале есте de doъ deосебіте характере; ла чеа степікъ ші грабnікъ, че се пȣmеще лефкофлегmасіе, есте ꙟmбȣлzеала de сѫnце а

inimiĭ ші а артеріілор еĭ, de нѫ'л поате тълzѫі; авѫріĭ ші ↑мпръщіа de о сеатъ ші de о потрівъ ↑н тоате органеле ші сістемеле трѫпѫлѫĭ, ръсѫфлъ партеа лѫĭ чеа маĭ сѫпціре, че есте апа ↑н піеле, прічінѫіеще idропіка ші се ↑нт↑мпінъ кѫ слобоzіреа с↑нцелѫĭ din м↑нъ саѫ din пічіор, dѫпъ в↑рста ші в↑ртѫтеа болнавѫлѫĭ, ↑н doъ треĭ zіле ші р↑нdѫрĭ к↑те о літръ; кѫ наzа ор↑ndѫіеліĭ метоdѫлѫĭ слъбітор ші кѫ лѫареа прафѫрілор лѫĭ пе треĭ zіле, кѫ бъѫтѫра zеміĭ de фіертѫръ de ѫрzікъ ↑н лок de апъ, ші кѫ лѫареа de ѫн dрам doъ de кремортартар, пе тоате zілеле, п↑нъ ла deсѫмфлареа ші ↑нтремареа болнавѫлѫĭ. Іар прічіна idропічіĭ чеа астенікъ есте маĭ комплікатъ ші о ѫрмаре ачеĭ din сѫс стенікъ, ші а алтор de маĭ ↑наінте нетрекѫте боале, ші маĭ в↑ртос а ърсатѫлѫĭ челѫĭ тік ші ачелѫĭ спѫzос, а артрітічіĭ ші а патіміĭ веціеĭ, de каре маĭ къ н'аѫ болнавіĭ алтъ моарте, de к↑т de ачеаста, ші се ↑нт↑мпінъ кѫ пърсіреа веціеĭ ші кѫ deпъртареа прічініĭ еĭ; іар ѫрмъріле лор, кѫ наzа метоdѫлѫĭ ↑нтърітор, ші кѫ лѫареа ачестор прафѫрĭ.

Іа кремортартар пръфѫіт сѫпціре, патрѫ dрамѫрĭ. Магнесіе албъ. Флоаре de пѫчіоасъ. Праф de ревент de кіна, din к↑те треле к↑те doъ dрамѫрĭ. Праф de фрѫнzе de dігітал пѫрпѫръ, doъzечĭ de гръѫнце.

Ачестеа аместек↑ndѫсе біне, съ се ↑мпарцъ ↑н doъzечĭ deопотріве пърцĭ ↑н х↑ртіоаре ші съ се dеа спре тревѫінцъ. Ші се іа ѫнѫл dімінеаца ші алтѫл сеара, ші кѫ бъѫтѫра фіертѫріĭ de ѫрzікъ ↑н лок de апъ; іар непѫт↑ndѫсе ажѫнце болнавѫл de

съпътате ꙟdестꙋл нꙋmaĭ кꙋ ачестea, атꙋнчĭ съ ꙟтребꙋinцeze фіертꙋра de кінъ пе тоатъ zioa, кꙟте треĭ філіцеnе, diminеаца, ла прꙟнz ші сeaра, пꙟнъ ла чea desъвꙟршітъ desꙋmфларе ші ꙟнтрemаре а лꙋĭ.

Іа праф de коажъ de кінъ рошіе, ꙋна ꙋнціе: Праф de скорцішоаръ, коажъ de пъраmzъ, тъꙗатъ търꙋнт, din amꙟndoъ кꙟте dоъ dpamꙋрĭ. Ачестea фіербеле ꙟнтр'о літръ ші жꙋmътате кꙋ апъ, пꙟнъ ва рътꙟнea ꙋна літръ ші ръкоріndꙋсе съ се стрекоаре zeama ші ръкоріndꙋсъ съ се пꙋе ꙟнтр'ꙟнса лікоb anodin хофmаn, ліквор корнꙋ цербіĭ сꙋкцінат, din amꙟndoъ кꙟте ꙋн dpam. Сіроп de кермеz, ꙋна ꙋнціе. Ші съ се dea ꙟн стікль спре требꙋінцъ, ші есте а се репета.

Боала хідропічіĭ боашелор, хідроцеле.

Ачeастъ боалъ есте о ꙋmфлътꙋръ а боашелор, dінтр'о adꙋnаре de апъ ꙟнтр'ꙟнселе фъръ dꙋрере, de стіклеще піелea de ꙟнтінсоарea еĭ; ꙗр de ва фі ꙋmфлътꙋра албъ рошкатъ саꙋ вꙟнътъ, есте ачea апъ аmестекатъ ші кꙋ сꙟнце, ші ꙟнсеmнeaзъ а фі вре ꙋн коꙗ ꙟнтъріт, ꙟmпіетріт ші стрікат, ші есте о ꙋрmаре din петрекꙋте боале de венеріе, артрітікъ, саꙋ din вре о ловітꙋръ ші стрівітꙋръ de din афара лꙋĭ; саꙋ есте нꙋmaĭ о ꙋрmаре а іdропічеĭ пꙟнтечелꙋĭ, ші кꙋ крестътꙋра ші deшертарea лор de апъ, се ласъ алта ꙟн лок, ші ꙋна фъръ алта нꙋ се поате тъmъdꙋі; ачeастъ ꙋmфлътꙋръ се ꙟнтꙟmплъ adeсea-орĭ ші ла копіĭ фъръ ꙟнвеdератъ прічінъ, ші есте трекътоаре кꙋ облоꙗеala лор кꙋ

ѫmпетріте кѫрпе тѕіете ші стоарсе ѫn фіертѕръ de істъ ші zалеш кѕ віn, ѫn чінчі шасе рѫndѕрі пе тоатъ zіоа, саѕ кѕ афѕтарѣа ѕnѕі фланел ѫndoіт, кѕ фѕт de кіхлібар, пресърат пе кѫцї-ва кърбѕnі de фок, ші акоперіте боашеле кѕ dѫнсѕл; кѕт ші кѕ обложѣала боашелор кѕ фрѕnzъ de пътрѕнжел опъріт, ші пръжітъ кѕ ѕnт de лешn, саѕ кѕ търѫце de грѫѕ фіерте ѫn віn, ші ѫn челе маі dѕпъ ѕрть кѕ апераціа, че стъ ѫntр'о крестътѕръ din жосѕл а піелії лор, каре се ші віndекъ dѕпъ deшъртарѣа апеі, кѕ бластор de dіафілоn.

Боала хідропічії пѫнтечелѕі, Асцітес.

Ачѣастъ боалъ есте adeсѣа-орі о ѕрмаре а idропічії піелії трѕпѕлѕі, din върсаре de сѫнце саѕ de апъ ѫntр'ѫнсѕл, каре се ѫnкіагъ ші апасъ мацеле ші ѫmпіеdекъ віертъпоаса лор лѕкраре; саѕ а ѫnтъріtѕрілор органелор пѫнтечелѕі ші маі вѫртос а фікатѕлѕі, din алте петрекѕте акѕте саѕ хроніче воале, ші ѕnа фъръ алта нѕ се поате тъмъdѕі. Се ѫнчепе к'о асѕпрітъ ѫnкѕіетѕръ а містѕіелії ші а абѕрелії трѕпѕлѕі, ші кѕ ѫmпѕцінарѣа ѕdѕлѕі, каре се ѩцеще, се рошаще ші се тѕрбѕръ de дрожdіос, ші к'о сімціре de dѕрере ѫn партѣа бъшічії ѕdѕлѕі, каре се ѧлінъ песте треі патрѕ zіле ші се ѫntinde ѫn сѕс, ѫn латѕрѣа бѕрікѕлѕі; dintр'ачѣастъ време ѫнчепе а се ѕmфла пѫнтечеле, кѫnd ѫn партѣа чѣа dрѣаптъ кѫnd ѫn чѣа стѫнгъ, кѕ adъогаре de сете ші de греѕтате, фъръ ѫnфіербінцѣалъ, ші кѕ оаре-каре ѕmфлътѕръ а лабелор пічіоарелор, каре нѕ креще ші стъ пе лок; ѩр ѕmфлъ-

те; ꙗр ꙟтꙟмплꙟndꙋсе съ се ковоаре апа din піепт ꙟn пꙟнтече, атꙋнчї се маї прелꙋнџеще моартѣа кꙋ ꙋн че, ꙗр ꙟтꙟмплꙟndꙋсе съ фіе апа ꙟn піелѣа deспърціторꙋлꙋї плъмꙟнілор, саꙋ̆ ꙟn пꙋнга inimiї, атꙋнчї мор ші маї кꙋрꙟnd ші фъръ весте; ші се алін съпъръріле кꙋ паза орꙟndꙋіелії методꙋлꙋї ꙟнтърітор, кꙋ лꙋарѣа прафꙋрілор ачелꙋї слъбітор, ші кꙋ бъꙋтꙋра фіертꙋрії de ꙋрzікъ, ші кꙋ лꙋарѣа арътателор хапꙋрї, ла idропіка пꙟнтечелꙋї.

Боала хідропічії капꙋлꙋї, Хідроцефалꙋс.

1907

Ачѣастъ боалъ ꙋрмѣаzъ маї кꙋ сѣамъ ла копії, ші есте о ꙋрмаре а непꙋтінчіоасеї ашеzърї а трꙋпꙋлꙋї din нащере, ші маї вꙟртос а рахітічеї боале, каре dела о сѣамъ de време ꙟнкоаче, се ꙟмꙋлцеще фоарте, ші се ціне de пашії ꙟnaintърії цівілizaціеї. Се ꙟнчепе маї кꙋ сѣамъ dела ешірѣа dinцілор, ла ꙋnії маї de кꙋ време ші ціne маї пꙋцін, ла алції маї тꙟрziꙋ̆ ші ціne маї мꙋлт, саꙋ̆ маї пꙋцін пꙟнъ ла скімбарѣа лор, ші есте о боалъ фъръ dꙋїnіре de траꙋ̆, ші маї мꙋлт ꙋn кіn ал осꙟndiї пърінтещї; dар се прічінꙋіеще ші din къzътꙋрї ші ловітꙋрї de кап, каре сdрꙋнчінъ креерії копіілор, ші маї ла ꙋрмъ пeсте доъ треї лꙋnї, с'аратъ стінтѣала лор, ꙟn dропікъ саꙋ̆ ꙟn мороктате; idропіка есте о adꙋнаре de апъ de din лъꙋнтрꙋл капꙋлꙋї ꙟn креерї, саꙋ̆ de din афара лꙋї, ꙟнтре піелѣа чѣа пъроасъ ші ꙟнтре цестеле капꙋлꙋї, каре ачѣаста се ші ꙟнтꙟмпінъ кꙋ тъіерѣа піелії din жосꙋл ꙋмфлътꙋрії, ші кꙋ deшертарѣа апії ꙟмпрі-

нъ, њар ачѣа din лъѹнтрѹл креерілор, се ↑тѹлце-
ще ші креще капѹл din време ↑н време, кѹ скъ-
dерѣа челор-л-алте пърцї але трѹпѹлѹї, се ↑ntinde
піелѣа капѹлѹї, се deскid цестеле din кѹсътѹра ші
алътѹрарѣа лор, ші се ѹmфлъ обраzѹл de се фаче
капѹл maї mаре de к↑т тот трѹпѹл, ші кѹ dешер-
тарѣа апії се фаче алтъ adѹнаре ла лок, ші din
търітѣа ↑mбѹлzелії се скѹрџе ла ѹnії апа пріn пре-
лѹнџірѣа тъdѹвії, пе шірѹл оаселор гребеnѹлѹї ла
вале ↑н жос, ші фаче ѹmфлътѹръ de о кокоашъ
тоале ↑n піеле, спіна біфіda, ші ціне п↑нъ тоа-
ре копілѹл, ші нѹ аре алт лѣак ші тіжлок de скъ-
nаре, de к↑т лѹарѣа прафѹрілор челе аръта le ла
пеnѹтінца ешірії dinцілор п↑нъ ла ↑ndрептарѣа
лѹї. Іар ла чеї maї ажѹншї de в↑рстъ се прічінѹ-
еще ачѣастъ idропікъ, din апрінzътоаре жѹnгнѹрї
але піеілор креерілор капѹлѹї, dар maї dеc din
къzътѹрї ші ловітѹрї греле, кѹm ші din ръчелї
тарї de кап; аре тот ачел din сѹс арътат сф↑р-
шіт, ші се алін сѹпъръріле кѹ паzа ор↑ndѹіелії
methodѹлѹї ↑нтърітор, ші кѹ лѹарѣа прафѹрілор а-
челѹї слъбітор, ші кѹ обложѣала капѹлѹї кѹ к↑рпе
тѹете ↑n оцет калd, ші стоарсе ші прітеніте de
чінчї шасе орї пе тоатъ ziоа, de прелѹнџірѣа віе-
цїї лор.

Боала гръсітеї трѹпѹлѹї, Полісаркіа.

Прекѹт се ↑mповърѣаzъ, се ↑nгроашъ ші се тъ-
реще трѹпѹл, din прісосѹл апеї с↑nџелѹї, асеме-
нѣа се ↑mповърѣаzъ, се ↑nгроашъ ші се търеще
ші din прісосѹл ѹнтѹрії лѹї, че есте о неапъратъ

ѕрmаре а ↑mбѕлzелiї, а плеторiї с↑нџелѕї, кѕ о вieцѕiре хрънiтоаре шi шеzътоаре, каре опреще ↑n фраџеdа тiнереџе шi крещерѕа трѕпѕлѕї, шi ла бътр↑неџе miшкарѕа лѕї; ꙇар п↑нъ атѕнчї прiчiнѕiще прiсосѕл апеї шi а ѕнтѕлѕї, боалеле лор, прекѕm прiчiнѕieск шi ↑mпротiвъ лiпса лор алтеле, атрофiа кахексiiлор; dinтр'ачѕаста шi de aiчї се поате веdѕа шi сокотi пѕтерѕа чѕа репроdѕктiвъ а органiсmѕлѕї, шi пѕнктѕл deспърџiтоареї лiнiї, ↑нтре характерѕл стърiї стенiче шi астенiче; dар фiind-къ не стъ пѕтерѕа первоасъ ↑mпротiвъ, din каре веdem пе mѕлџї ѕскъџiвї шi пѕтернiчї, шi ↑mпротiвъ, пе алџї ат↑џї грашї шi zemошї шi непѕтiнчiошї de сънътате, се ↑нџелеџе къ лiпса шi прiсосѕл zemѕрiлор, с↑нт прiчiнiле de старѕа сънътъџiї indiвidѕалiтъџiї, din каре ръсар шi боалеле стенiче шi астенiче; шi гръсimѕа есте о ѕрmаре нѕ нѕmaї а плеторiї, а ↑mбѕлzелiї прiсосѕлѕї de с↑нџе, чi шi о лѕкраре а первоасеї пѕтерї, каре кѕ слобоzipѕa шi ↑mпѕџiнарѕа с↑нџелѕї, нѕ се скаde чi се репроdѕџѕаzъ maї в↑ртос, шi есте ачѕаста ла фiекаре от ↑нтр'ѕн deосебiт граd; ꙇар ла ѕнiї maї кѕ сѕатъ шi кѕ deосебiре, de ↑mповърѕаzъ mѕлџimѕа шi греѕтатѕа гръсimiї, miшкарѕа ↑нкieтѕрiлор трѕпѕлѕї, џiркѕлаџiа с↑нџелѕї, ↑нсѕфларѕа шi ръсѕфларѕа плъm↑нiлор шi челе-л-алте съв↑ршiрї шi лѕкрърї але omѕлѕї, ка шi о боалъ а непѕтiнџiї, шi нѕ се поате сокотi de о старе а сънътъџiї, чi а боалеї, каре ↑ndатъ саѕ maї т↑рziѕ прimеждѕеще вiаџа, кѕ грабнiкъ moарте; фiind-къ се репроdѕџѕаzъ шi се грътѕdеще гръсimѕа din фiе-че храпъ, шi din чѕа maї пѕџiнъ шi слъбiтоаре, шi

dinтр'о апъ шi аер, каре'л ꙟсȣфлъ, пꙟпъ се ажȣнџе гръсiтеа шi пе плъмꙟнi шi'л ꙟпеакъ de тоарте. Ꙟн тембел хана а Џарiградȣлȣi, обiчнȣеа de пȣнеа пе ачещi тiкълошi болнавi, пе коворе лȣнџi, шi патрȣ iншi, doi ла ȣн къпътꙟiȣ шi doi ла алтȣл, ꙟi da d'a дȣра пе ковор, ка съ тiстȣеаскъ тꙟнкареа! непȣтꙟnd'о съвꙟршi кȣ ȣтблетȣл лор. Ачеастъ боалъ се ꙟнтꙟтпiнъ кȣ паза орꙟndȣiелiї тетоdȣлȣї слъбiтор, кȣ лȣареа de чiнчi' dраттȣрi а сърiї атаре топiтъ ꙟn 10 dраттȣрi de апъ кълdiчiкъ, din време ꙟn време, спре слобоdа ешiре de тiстȣеалъ шi а нȣ се denpinde лȣкрареа еї ꙟn обiчеiȣ, шi кȣ трептата шi непрекȣртата тiшкаре а ꙟнкеетȣрiлор трȣпȣлȣї, din тоате zilеле, кȣ ȣтблетȣл пе жос, ꙟнчепꙟnd dела ȣн чеас dimineaџа шi ȣн чеас dȣпъ тꙟнкаре шi съ се adaоџе din време ꙟn време кꙟте ȣн сферт, пꙟнъ ла doъ чеасȣрi dimineaџа шi doъ dȣпъ прꙟnz, кȣ ꙟтпȣџiнареа сотнȣлȣї пꙟнъ ла шасе чеасȣрi de ноапте, каре се шi denpinde таї лесне шi таї ꙟнграбъ, кȣ вꙟнътоареа, шi се слобоаde пе лꙟнгъ аратата храпъ а тетоdȣлȣї de пост, шi лаптеле бътȣт шi акрȣ, шi траџереа de чiȣбȣк.

Боала броащелор, Шкрофȣлiлор.

Ачеастъ рȣшiноасъ de веке шi хронiкъ боалъ, жертфеще торџiї чеа таї таре парте de копiї, din чеї че се наск пе тот анȣл, шi есте чеа таї ȣртътоаре ꙟнтре тоате нороаdеле шi ꙟn тоате клiтеле пътꙟнтȣлȣї, шi чеа таї пȣџiн афлатъ de фiреа стрi-

кънчнпії ей. Есте о ↑пъскътъ боалъ, копрінсъ ↑n тоатъ ашеzарея, ші modifікатъ ↑n старея съпътъцій фіе-кърхї пътімаш, ші кълъzеще тоатъ форта челор-л-алте боале але лхї, ші нх поате съ аївъ ші съ фіе de алтъ фіре ші нащере, de к↑т de a венерей, ші dхпъ времї префъкхтъ ші ажхнсъ ла ачеастъ фортъ а ей de акхт, dар de че нх аре леакхл венерей, о асеменея спеціфікъ лхкраре ші асхпра фірії ей, ачеаста нх нхтем чере кх жхdекатъ, прекхт нх нхтем чере съ фіе о разъ а прістеї тот de хн колор кх алта, ↑n dестхлъ dовадъ не есте, къ аре о таре афінітате асхпра лінфелор, de атакарісеще прекхт веdem din тоате органеле ші сістемеле трхпхлхї, васеле ші тхреле лінфатіче, маї кх сеатъ, пе каре ле ↑нгроашъ, ле ↑нтъреще ші ле хтфлъ, ка ші сг↑рчнхріле кънът↑нхрілор оаселор, ↑n парте ші de тот; dар de че б↑нтхіеще маї в↑ртос раса чеа блondінъ, бълае, фіінd маї славъ, dар нічї чеа оакешъ нх есте пъръсітъ de d↑нса de тот; нар ↑n фраџета копілъріе атакарісеще ші тіжлоачеле оаселор, ші кх ↑тпхтерпічірея крещерії се скаdе нхџеала, ші dхпъ ешірея dінџілор се префаче ші 'шї варсъ отрава ей ↑n келіе! ші хnde нх се поате ръвърса, атакарісеще кънът↑нхріле оаселор, хтфлъ ші апрінde ↑нкеетхріле лор ші тхреле г↑тхлхї, пе каре ле коаче, ле спарџе ші ле скхрџе, ші кх ажхнџерея пхбертъцїї се скаdе ші с'алінъ отрава ей, ші нічї пътімеск тоцї тот ↑нтр'о в↑рстъ ші de о сеатъ, чі хнії ↑n хнеле ші алції ↑n алтеле, dар de обще есте партея фетеяскъ маї пътімашъ de d↑нса, de к↑т чеа бърбътеаскъ, ші маї в↑ртос асхпра пхбертъцїї ші а ертърії ор↑ndхіелії ей,

ші се характерісеще ачеаста боалъ ѫпъскѫтъ, din чеа маї крѫdъ копілърie, din съпціерea ші (моірea) пієлії, din албецea ші ротоколірea ображілор de рѫтенеалъ, din рошаца марџінілор плеопелор о-кілор, dintр'о гросіме а бѫзії din сѫс, din гросімеа аріпілор пърілор насѫлѫї, din окї марї, бобо-нацї ші албастріі, din пър галбен саѫ кастанії deскіс, моале ші лѫнг, ші din рътѫнзімеа пѫнте-челѫї; іар ла ѫнчепѫтѫл ѫнфлорірії еї, ѫнчеп а скоате копіі гѫлчї пе гѫт, спѫзелї ші вѫбе пе трѫп ші маї вѫртос пе ла ѫнкеетѫрї, кѫ dѫрере de кап ші de окї, ші кѫ скѫрџере de ѫрекї ші кѫ ѫнгреѫе-рea ѫмблетѫлѫї пе пічіоаре.

Dѫпъ тоате ачестea веdем къ de ші лъкѫіеще ачеастъ боалъ маї кѫ сеамъ мѫреле трѫпѫлѫї, а-ре о маре комѫнікаціе кѫ абѫрeaла феціїлѫї, къ кѫнd се ръчеще капѫл се ѫнтърѫт ші се ѫмфлъ мѫреле гѫтѫлѫї, ші але піептѫлѫї ѫн гѫлчї, ші кѫнd се ръческ пічіоареле се ѫнтърѫт ші се ѫмфлъ мѫ-реле пѫнтечелѫї, ші есте отрава еї deрiватівъ, къ кѫнd се ѫнтърѫт але пѫнтечелѫї, dорм але піептѫ-лѫї, кѫнd се ѫнтърѫт але піептѫлѫї, dорм але пѫн-течелѫї, ші але гѫтѫлѫї, ші кѫнd се ѫнтърѫт але гѫтѫлѫї, dорм але пѫнтечелѫї ші але піептѫлѫї, ші кѫнd се ѫнтърѫт ші се ѫмфлъ але ѫнкеетѫрілор, dорм кѫте треле рѫнdѫрї; іар кѫнd се ръварсъ о-трава еї ѫн келіе, dорм, се desѫмфлъ ші се лініщеск тоате! — прін каре се deшартъ боала de тоатъ отрава еї ші пе вііторіме, ші кѫ асѫпрірea ші вindекарea келіі ѫмпрінъ ѫнвіez, се ѫнтърѫт, се апріnd ші се ѫмфлъ ѫн рѫnd тоате! кок, спарг

Боала шкрофѕлілор се ꙟтꙟмпінъ, ꙟнаінтеа ꙟнфлорірії еї, маї ꙟнтꙟю кѕ лѕареа ачестор прафѕрї, ѕнѕл діміneaца ші алтѕл сеара кѕ апъ, ꙗр ла копії пꙟна ла вꙟрста de чінчї анї пе жѕмътате, ші кѕ паза орꙟndѕіелії методѕлѕї ꙟнтърітор de пѕтерї.

Іа праф de ревент de кіна, аркан dѕплікат, флоаре de пѕчіоасъ, din кꙟте треле кꙟте доъ dрамѕрї. Етіопс антімоніі, доъ-zeчї ші патрѕ гръѕнце, ші праф de фрѕнzъ de deгітал пѕрпѕръ, доъ-спре-zeче гръѕнце. Ачестеа аместекꙟndѕсъ віне, съ се ꙟмпарцъ ꙟн доъ-спреzeче deопотрівe пърцї ꙟн хꙟртіоаре ші съ се dea спре тревѕінцъ. Dѕпъ іспръвеніа лор есте орꙟndѕꙗла барітѕлѕї мѕріатік.

Іа тера пондероса саліта, жѕмътате dрам.

Праф de гѕмі арабік, ѕн dрам.

Топещеле ꙟн апъ de скорцішоаръ, доъ ѕнціе, ші пѕне ꙟнтр'ꙟнса пікътѕрї de dігітал пѕрпѕръ, жѕмътате de dрам, сіроп de кермез, доъ dрамѕрї, ші ле dъ ꙟн стіклъ спре тревѕінцъ. Din каре се ꙗ кꙟте треї-zeчї de пікътѕрї ꙟнтр'о лінгѕръ кѕ апъ, diміneaца, ꙟнаінтеа прꙟнzѕлѕї ші сеара, кѕ доъ чеасѕрї ꙟнаінтеа чінії, ꙗр ла копії пе жѕмътате.

Іар чел маї de къпетеніе міжлок ші нъdежde de мꙟнтѕіре есте алтоіреа келіі, ꙟн треї патрѕ локѕрї пе крещетѕл капѕлѕї, de ѕн nod de палмъ ꙟмпрежѕр, dѕпъ раdереа пърѕлѕї, се крестеаzъ піелеа капѕлѕї спре фрѕнте, спре чеафъ ші ꙟн лътѕрї, ші се вꙟръ пріn крестътѕрї кꙟте ніцікъ скамъ de пꙟнzъ, саѕ вѕмбак мѕꙗт ꙟн контѕръ de келіе проаспътъ, се акопере к'о бѕкъцікъ de бла-

стор de diaфiлоn, ші се ціne нестрътмтат пе ачеле крестътърі, пжпъ с'алтоеще, кжnd се ші сimте кь о mжнкъріmе а локьріЛор, ші се ціne жn лькраре de жntindере ші скърцере а ei, пжnъ ла чеа desъвжршітъ потоліре а боалеі шкрофълоасе, чел пъціn о лъnъ doъ de вреmе, ші се віndекъ прекът mai жn жос се повъцьіеще, кь паza орждъіелiі meтodълъі жнтъріtор, кь лъареа прафърiлор ачелъі слъбіtор, пе doъ ziле непрекъртаt, пе тоатъ съnтъмжna, ші кь бъътъра zemіі de фіертъръ de ърzікъ жn лок de апъ, пжnъ ла арътатъл сорок de вреmе, кь каре скап ші се mъnтъіеск болnавіі de лепtъ. Іар фііnd боала жнфлорітъ кь тьсе ші кь фълцероасе съцеці пріn пжntече ші пріn піепт, ші deскісъ жn ръnі de глачі de гжт ші de жnкеетърі, ші атъnчі нъ есте алт mіжлок, de кжт тот ачест арътат, dар кь mai пъціnъ ші mai zъвавnікъ nъdеждe, ші кь чеа mai mаре ферѣалъ de фріг, de абъреала тръпълъі ші а ръnілор de аер ші de ръчеалъ, кь чеа mai грабnікъ пріmеnеалъ а лор, кь аліфіе de апъ de вар, че се фаче din ънт de лемn пе din doъ кь апъ de вар, се пъне ші кжте ън dрам de флоаре de пъчіоасъ ла кжте 10 dрамърі de аліфіе, се търбъръ біне, се mоаіе скаmъ кь dжnса, ші жndатъ че се на ъпа се пъне алта пе рапъ, ші се ціne акоперітъ кь бластор de diaфiлоn, ші кь претеnеала de doъ орі пе тоатъ zіоа, пжnъ ла віndекареа лор; нар жnтжрzііnd віndекареа ръnілор песте doъ треі съnтъмжnі, атъnчі съ се на ші кжте ън dрам de флоаре de пъчіоасъ кь zахар, саъ кь zеаmъ de dълчеацъ, пе тоате zілеле пе din лъънтръл, ші съ се пресаре mарціnіле ръnілор кь праф

de піатръ акръ арсъ пе тоате zілеле, ші се вор віndека; dѫпъ каре ачеста тоате съ се факъ ші пѫнъ ла 20 de въĭ кѫ пѫчіоасъ de Nіфоn, саѫ de Кѫмпѫ-лѫнг саѫ de Олъпещĭ.

Боала келіі, Tінеа.

Ачеастъ боалъ есте крісісѫл шкрофѫлоасеĭ боалеĭ; ѫрмеазъ маĭ вѫртос ла шкрофѫлошіĭ копіĭ, dѫпъ ешіреа dінцілор саѫ ѫnaінтеа скімбърііĭ лор; ръсаре ѫн кѫкѫе ґіndѫроасе пе партеа чеа пъроасъ а капѫлѫĭ, се апрind, креск de търімеа алѫнелор, кок, спарг ші скот о контѫръ галбенъ верde, клеіоасъ фоарте ші кѫ ѫн мірос акрѫ пътрѫнzътор, се ѫсѫкъ ѫн кожĭ галбене ѫнкісе ші търѫцоасе, к'о несѫферітъ мѫнкъріре ші к'о ѫцеалъ de роаdе пърѫл ші ѫмфлъ ръdъчініле лѫĭ, ші ле кок de есе лесне din локѫл ръпілор, ші скаde мѫреле гѫтѫлѫĭ челе ѫмфлате ші ѫнтъріте ѫн гѫлчĭ, фъръ чеа маĭ мікъ ѫнфіербінцеалъ de трѫп, ші ѫмфлъ пе челе слобоde ші съпътоасе; dар нічĭ ѫнеле нѫ се рошеск нічĭ се апрind, чі се фак маĭ мішкътоаре ѫн піеле, ші челе deскісе ѫн ръпĭ се віndек ші се ѫнкіd ѫнграбъ, се скѫрг, ші се deшерт de ѫцеала отръвіĭ лор, прін скѫрцереа контѫрііĭ ръпілор келіі, каре ѫнкъцелеск ші се ѫнтind ѫмпрежѫрѫл лор, de се ѫмпреѫн ѫнеле кѫ алтеле, кѫлк пърѫл ѫн тоатъ партеа ші'л пѫслеск de контѫръ ѫнтр'о коажъ маре, каре акопере тоате ръпіле капѫлѫĭ ка о тікіе, ѫн кѫт ажѫнг ръпіле de сѫбт dѫнса ла вале, пѫнъ ла ѫрекĭ ші пе фрѫнте, ші есте фоарте ліпічіоасъ матеріа контѫрііĭ лор,

шi dinтр'о търꙟцъ а еї, кꙟnd се ва лiпi пе пiеле асꙋdатъ шi фъръ пър, dар се цiпе maї кꙋ сеamъ пе чеа пъроасъ парте, шi цiпе ла ꙋпiї maї mꙋлтъ вреme шi ла алцiї maї пꙋцiпъ; iар de обще се ꙟnтin-de шi цiпе чеа de прimъвара пꙟпъ тоamna, шi чеа de тоamna пꙟпъ ла прimъвара, кꙟnd се шi слъбеск шi се дофiлеz копii ла фацъ, de търimеа mꙟпкъpi-miї, шi de mꙋлцimеа скꙋрцерiї materii; de ръmꙟп ꙋпiї шi келбашї de пърꙋл капꙋлꙋї лор; dар din ꙋ-па сꙋтъ шi maї вiпе de копiї пе каре am къꙋтат de келiе, пꙋ щiꙋ не пiчї ꙋпꙋл съ фi mꙋрiт саꙋ съ фi ръmас кꙋ вр'о стiптеалъ ꙟп ꙋртъ, din тоатъ сꙋmа лор, чi maї вꙟртор с'аꙋ ꙟndрептат шi с'аꙋ maї ꙟптремат ла съпътате, шi алцiї кꙋ перdеле пе окї шi кꙋ скꙋрцере de ꙋрекї с'аꙋ тъmъdꙋiт прiп келiе.

Ачеастъ боалъ есте сimтоmатiкъ, шi ваг de сеamъ къ maї тоате сimтоmатiчеле сꙟпт крiсiсꙋл челор idiопатiче боале, шi пiчї боалъ, чi о iсвꙟп-dъ а сꙟргꙋiтоареї фiрї, шi кꙟте de ачестеа пꙋ сꙟпт кꙋпоскꙋте практiчiї, шi сiлꙋiеск вiпdекареа лор, кꙋ челе maї iроiче dокторiї, ꙟп лок съ ле кꙋлтiве-ze, шi съ ꙟплеспеаскъ maї ꙟптꙟiꙋ dешертареа отръ-вiї лор, dꙋпъ каре се шi вiпdек лесnе шi ꙟпграбъ, прекꙋm веdem шi ла ачеастъ келiе, каре се ꙟптꙟm-пiпъ кꙋ пaza орꙟпdꙋiелiї meтоdꙋлꙋї ꙟптърiтор, кꙋ лꙋареа прафꙋрiлор ачелꙋї слъбiтор о zi dоъ пе тоатъ съпътъmꙟпа, кꙋ бъꙋтꙋра фiертꙋрiї de ꙋрziкъ ꙟп лок de апъ, кꙋ лъꙋтꙋра капꙋлꙋї кꙋ лешiе de чепꙋшъ de dоъ орї пе съптъmꙟпъ, кꙋ раdереа саꙋ тꙋпdереа пърꙋлꙋї пꙟпъ ла пiеле, шi кꙋ обложеала ръпiлор кꙋ о кокъ de фъiпъ фъкꙋтъ кꙋ лешiе шi к'о лiпгꙋръ de miере, скꙋцiре ка алiфiа шi ꙟптiц-

каре се слѣтеще ші се скітопосеще тоатъ форма трѫпѫлѫі, ші се кѫноаще ачеаста de кѫ време, din крещереа копіілор maĭ mѫлт ші maĭ кѫ сеатъ ла пѫнтече, ла коателе mѫнілор ші ла ценѫкії пічіоарелор, кѫ толічѫне, скъdере ші вещежіре а кърнѫрілор трѫпѫлѫі, ші ѫn чеа maĭ dѫпъ ѫртъ кѫ стрѫmбареа флѫерелор пічіоарелор, ші кѫ ѫнгреѫереа ѫmблетѫлѫі ші а ціnерії трѫпѫлѫі копіілор пе dѫнселе, каре din mѫнкареа ші din dormіреа лор се сокотеск сънътоші, dap сѫнт чеĭ maĭ непѫтінчіоші de трѫп ші de dѫх, ші о греа осѫndъ пърінцілор, пѫnъ 'шї фак ѫniї вѫлтоареа лор ші се ѫнтреmez maĭ тѫрziѫ ла трѫп ші ла dѫх.

Нѫ кѫноск ші нѫ креz къ поате съ прічінѫеаскъ храпа цѫції mѫmiĭ саѫ a doĭчiĭ ачеастъ боалъ a рахітічеĭ, кѫ тоате къ пріеще ла копіĭ о цѫцъ maĭ біне de кѫт алта; dap ачеаста нѫ стъ нѫmaĭ ѫn фелѫл хрънії, чі ші ѫn пѫтереа містѫіеліĭ стоmaхѫлѫі, прекѫm bedem копіі крескѫції ші хръніції ші кѫ апъ, ші фъръ рахіт, ші н'авеm нічĭ ѫn кѫвѫнт теmеĭnік а ѫнтеmеѫа ачеастъ боалъ пе о апоасъ хранъ ші аер ал локѫлѫі локѫінції. Еѫ am кѫноскѫт пе mѫлції пъріnції de чеа maĭ бѫнъ крещере ші кѫ регѫлатъ віецѫіре, dap шкрофѫлоші, нъщеа копіĭ рахітічĭ, ші mѫреа пѫнъ ла вѫрста de треĭ, de шапте ші de чінчĭ-спре-zече anĭ, ші преа нѫціnĭ ажѫнг о maĭ ѫналтъ вѫрстъ, dap ачеѫ сѫnт ші кѫ талеnт de dѫх, din каре се ѫнцелеце къ ші невоіле боалелор сѫnт ѫn боаd de кѫлтѫръ. Ѫnкъ dела чінчĭ шасе лѫнĭ ѫнчеп копіі рахітоші, a пierde ѫnвіорареа феції лор, ші кѫ кѫт се апроnіе de сорокѫл ешірії dinцілор, кѫ атѫт се слъ-

веск ші се скad de пътереа лор, крескînd нъmaĭ în пîнтече ші ла кап, ші топіndъсе de челе-л-алте пърцĭ але трупулуĭ; dinцiĭ чеĭ ешіцĭ се рущінеск, се înнегреск, се тъпîнк ші каd; піелеа се збîрчеще ші кърпуріле се скаd ші се топеск; стрîмбътура піептулуĭ апасъ плъмîніĭ ші îmпіеdекъ лукрареа ръсуфлърiĭ лор; фалуеріле пічіоарелор се înковоаіе, се стрîмбеск ші ну пот цінеа трупул de дурерĭ пе dîнселе, ші опреск mішкареа лор; пофта суцеріĭ ші а mîнкърiĭ се слъбеще ші скаde din zi în zi, пîнъ се înсоцеще к'о уpdinape пътуроасъ ші о înфіербінцеалъ а трупулуĭ, ку пулс слаб ші dec de бътае ші к'о тусе ускатъ, се умфлъ лабеле mîĭnілор ші але пічіоарелор, ші се сфîршеск în moapте, ла каре се алін ші се прелунцеск невоіле съпуръріслор ку орîndуіреа прафуріслор, челе арътате ла непутінца ешіріĭ dinцілор, ку кît numaĭ, къ вор date ку îndoітъ мъсуръ, ла треĭ чеасурĭ кîте ун праф, ку паza орîndуіелiĭ methodулуĭ întъpiтор, ку фачереа бъілор de пучіоасъ ку сape de букате, ші ку луареа леакурілор întърітоаре de кінъ ші de фіер, прекум есте бъутура ачестор dокторіĭ; dintр'ачест декокт de кінъ, се dъ de треĭ орĭ пе zi, diminеаца, înaintea прîнzулуĭ ші сеара, кîте о лінгуръ de масъ, пîнъ ла вîрста de чінчĭ анĭ, іар ла копіі maĭ марĭ кîте ун філіцеан de zече dрамурĭ.

Іа праф de коажъ de кінъ роше, уна унціе.

Праф de скорцішоаръ, ші коажъ de пъраmzъ тъіатъ мърунт, din amîndoъ кîте doъ dрамурĭ.

Ачестеа се фіарбъ întр'о літръ ші жумътате

кѕ апъ, пѫпъ скаde пе жѕтътате, се ръкореще ші апоі се стрекоаръ ші се пѕне ѫптр'ѫпса, сіроп de кертеz, шасе dратѕрі ші се dъ спре тревѕінцъ, а се бѣа пѫпъ ла о вѕлтоаре de ѫмпѕтерпічірѣа фірії лор.

Боала шкорвѕтѕлѕі.

Ачѣастъ маі de обще ѕртътоаре ші кѕноскѕтъ боалъ, вѫнтѕіеще старѣа ші вѫрста оменѣаскъ, din тоате кліmеле феції пъмѫнтѕлѕі, кѕ церѕл ші кѕ zъdѕфѕл, din чѣа маі adѫнкъ векіме, ші ѕрмѣаzъ ші пѫпъ ѫп zіоа de астъzі, ші маі вѫртос пріп темпіце ші ѫпкісорі, пріп флоте пе маре, ші пріп таберіле ощірілор dѕпъ ѕскат, челе мъpцініте de старѣа ші орѫndѕіала віецѕірії, кѕ ліпса ші кѕ съръчіа; dар din тоате пороаdеле пътімеск маі мѕлт de ачѣастъ боалъ, але церѕлѕі полѕлѕі, de кѫт але zъdѕфѕлѕі, екваторѕлѕі; се кѕпоаще лесне din тоатъ алтъ боалъ, фіінd шкорвѕтѕл чел de кліmъ фрігѕроасъ кѕ чел de кліmъ калdѕроасъ, ші чел de пе апъ кѕ чел de пе ѕскат, ѕпѕл ші ачелаш, кѕ прічініле ші кѕ семпеле лѕі: кліма чѣа цероасъ ръсѕфлъ ші сѕце калdѕра трѕпѕлѕі, пе кѫт о adаогъ deсімѣа аерѕлѕі еі, ші се ѫмплінеще пріп антагопісмѕл пѕтерії віецii, ші есте de о сѣамъ хръпітор; іар кліма чѣа калdѕроасъ ѫпсѕфлъ маі мѕлтъ калdѕръ трѕпѕлѕі, пе кѫт се скаde din ръріmѣа аерѕлѕі, ші din събірѣа антагопісмѕлѕі, че есте пѕмаі de храна віецii, іар de а съпътъцii пътімеще; прічіна чѣа de апроапе а шкорвѕтѕлѕі есте dар, скъdерѣа органічеі пѕтерії

а органістѕлѕї, че аре чѣа таї ѣптѣѣ ѕртаре толъчѣпѣа, скъdерѣа активітъцiї первелор, каре ѣпгреѕнаzъ ші ѣтпiсdекъ тоатъ лѕкрарѣа органелор лѕї, ші кѕ чѣа таї бѕпъ храпъ! ші топірѣа ші сѕбціерѣа сѣпцелѕї; челе depъртате прічіпї есте прісосѕл кълdѕрiї, ал церѕлѕї, ал ѕскъчѣпiї ші ал ѕтеzелiї аерѕлѕї, че аре тот ачѣа тъсѕръ de ѣпсѕфларе, dар пѕ ші тот ачѣа храпъ, ші се келтѕіеще спре ѣтплiпірѣа еї, таї тѕлтъ пѕтере, прекѕт ведет ачѣаста ші ла храпа бѕкателор, de есте карпѣа ѣп тъсѕръ тікъ таї хръпітоаре de кѣт пещеле ѣп тъсѕръ таї таре, ка ші челе проаспете кіелтѕеск пѕтере таї пѕціпъ, de кѣт челе стътѕте ші ціпѕте ѣп сараттѕръ, ла тістѕнала лор, ші de прітеz, асѕпреск пѕтерѣа вieцiї таї тѕлт, пе кѣт о хръпеск, се сѕпціеz ші се топеск zетѕріле ші се скаd лѕкръріле стърiї съпътъцiї ѣп шкорбѕт! прекѕт ведет съвѣршiпdѕсе ачѣаста ші dіп вieцѕіре шеzътоаре ші ѣпкісъ, каре слъвеще ші ѣпцелепеще лѕкрарѣа органелор, спре deосебірѣа ші стрекѕрарѣа zетѕрілор челор треzіте але трѕпѕлѕї, ші кѕ опрірѣа лор се стрік, ші стрік ші пе челе бѕпе ші кѕ чел таї потрівіт ші таї бѕп аер.

Патогпотічеле семпе але шкорбѕтѕлѕї сѣпт, ѕтфлътѕра, тѣпкъріпѣа, ші сѣпцерътѕра ціпцiілор гѕрiї, петеле челе галбепе ші віпете пе трѕп, пепѕтіпца трѕпѕлѕї, ші грабпіка остепѣалъ de чѣа таї тікъ тішкаре ші лѕкраре а лѕї, ла каре се ѣпсоцеск ші алте таї тѕлте, dѕпъ старѣа съпътъцiї ші а вieцѕірiї фіе-кърѕѣа, dѕпъ граdѕл боалеї шкорбѕтѕлѕї; бѕхѕнала фецiї ші а пieлiї трѕ-

пълві, певоеа de пепътіпцъ а mішкърії лві, ѧп-трістарєа ші скъdерєа ѧпвіорърії dъхълві, ѧmпъцірєа съфлърії ші пътрезічнпєа ціпціілор, к'о лъкрътаре de коптръ ла стоарчерєа лор, крещерєа de вп пътрігапъ de карпе dіптр'ѧпселе, каре ѧпгреѣпазъ кв dърере ші сѧпцерътъръ ші mѧпкарєа, de се кълтеск ші каd ші dіпції dіп рдъчіпа лор, ѧпкъіетвра mістъіелії ші а абъвреліі трвпвлві, вскъчіюпєа ші ѧпгълбепірєа пієлії ші ѧпцепепірєа цепвкілор, dіп dърерєа ші петішкарєа пічіоарелор, ѧпвіпецєала ші ѧпегрєала петелор, кв dърері ла піпъіт; dъпъ ачестєа даѣ фѧптѧпелеле, ші тоатъ ловітвра, ѧпцепътвра ші тъетвра лесне ші ѧпграбъ ѧп капгрепъ, петеле се deскіd ѧп ръпі к'о кърцере de о втезєалъ нте mѧпкъчіоасъ ші сѧпцероасъ, се ѧтълцеск ші се търеск, фак крескътврі de вп пътрігапъ de карпе ші ѧтбът пе болпаві de пътрвпзътоарєа лор пвтоаре; dъпъ ачестєа се ѧпсоцеск ші dъреріле de оасе ші de ѧпкіетвріле лор, каре се втфлъ ші ѧпцепепеск, се ѧптіпd ші копріпd ші пієптвл кв жвпгнврі de съцетоасе dърері, кв твсе сѧпцероасъ ші кв пепвтіпцъ de кълкат, кѧпd п'о парте кѧпd пе алта, се фак гіпdврі ші гломоазе пе mѧіпі ші пе пічіоаре, се втфлъ лабеле лор, ші к'о врdіпаре сѧпцероасъ ші пвтвроасъ, се скаd болпавії de тоатъ пвтерєа, ші к'о ѧпфіербіпцєалъ ліпъ, каd ѧп лешіпврі ші се сфѧршеск ѧп moарте.

Ачєастъ боалъ се ѧптѧmпіпъ, кв кѧт mаі de кв време, кв атѧт mаі лесне ші mаі ѧпграбъ, кв паза ордѧпdвіелії metodвлві ѧптърітор, кв слободъ mѧпкаре de тоате верdецеле ші поателе, кв бъ-

тѫрѣ de вin, de вере саѹ de брагѣ, кѹ dѣаса miшкаре а ꙟпкieтѹрiлор кѹ ѹтблетѹл пе жос, кѹ пѣстрарѣа кълdѹрiї шi а авѹрелiї трѹпѹлѹї, кѹ фачерѣа de бъї калde de пѹчioасѣ кѹ саре de бѹкате пе тоатѣ zioa, пꙟпѣ ꙟп 20, шi кѹ лѹарѣа ачестор прафѹрї.

Іл креmортартар прѣфѹiт фоарте сѹпцiре, ѹпа ѹпцie. magнесie албѣ, жѹmѣтате ѹпцie. Сѹлфат de фiер, doѣ dрamѹрї. Ачестѣа amестекꙟпdѹсѣ вiне сѣ се ꙟmпарцѣ ꙟп 30 deoпотрiве пѣрцї ꙟп хꙟртioаре шi сѣ се dѣа спре тревѹiнцѣ.

Din каре шi се ва ѹпѹл diminѣаца пе пеmꙟпкате шi алтѹл сѣара, кѹ zѣатѣ de фiертѹрѣ de ѹрziкѣ, че есте а се вѣа шi ꙟп лок de апѣ, пꙟпѣ ла iспрѣвепia лор; кꙟnd атѹпчї есте а се лѹа din елiкcip de вiтрiол апглiкап, кꙟте 50 de пiкѣтѹрї diminѣаца шi 50 сѣара, ꙟптр'ѹп фiлiџѣап de вiп, пꙟпѣ ла чѣа deсѣвꙟршiтѣ тѣmѣdѹiре шi ꙟптреmаре а сѣпѣтѣцiї болпавiлор. Іар џiпџiiле сѣ се фрече пе тоатѣ zioa de doѣ треї орї, dѹпѣ mꙟпкаре, кѹ рѣап рас amестекат кѹ пiџiкѣ саре шi кѹ оцет de трапdафiрї, пꙟпѣ се вор вiпdека.

Боала рꙟеї. Скабiес.

Ачѣастѣ боалѣ есте о ѹџѣалѣ шкорбѹтiкѣ, а васелор лimфатiче, пе каре о рѣсѣфлѣ фiрѣа ꙟп deспѣрцiте шi к'о рошацѣ околiте бѹбѹлiце, dела тѣрimѣа теѹлѹї шi пꙟпѣ ла бобѹл de mаzѣре, скот ꙟп вꙟрфѹл лор о бѣшiкѹцѣ к'о ѹmezѣалѣ албѣ-галвепѣ de коптѹрѣ, iес к'о песѹферiтѣ mꙟпкѣрime maї ꙟптꙟїѹ пꙟпtре deџетеле mꙟiпiлор, шi maї ла ѹрmѣ шi пꙟптре але пiчioарелор, шi maї ла ѹрmѣ

Боала пъдѫкіосъ, Фтіріасіс.

Аѫторіĭ mediцinaлĭ пomeneск ші de ѫпеле боале, каре фак пъdѫкĭ. ші maĭ вѫртос de тѫсеа тъгъреаскъ, кѫnd тоате боалеле de обще сѫпт пъскътоаре ші de пъdѫкĭ. Mi с'а ѫптѫmплат съ въz ла ѫnкісорĭ ші mоарте din mѫлцimеа пъdѫкілор, каре се къльdърса ѫn гръmъzĭ пе рѫфа mортѫлѫĭ, de се mѫnка ѫnіĭ пе алцiĭ ші се лѫа кѫ пѫmnѫл dѫпъ dѫnсѫл; ші ѫnтр'о mъріme de фортъ кѫ коаdъ, каре апропіа mѫска. Сѫпт de треĭ deосебіте фелѫрĭ: de кап, de рѫфъ ші de пъроаса парте а рѫшiniĭ; чеĭ de кап сѫпт вінеціĭ negріĭ ші maĭ аскѫцiцĭ ла вот; чеĭ de рѫфъ албĭ ші лѫnгѫеціĭ; iар чеĭ de партеа рѫшiniĭ албĭ-галбеnĭ ѫnкіс, ші лътеціĭ ѫn форmа пъdѫкелѫĭ de лemn. Се наск din ѫnгълъчiѫnеа сѫdоріĭ трѫпѫлѫĭ, ші din некѫръцеnia лѫĭ. Сѫпт ші алте фелѫрĭ de пъdѫкĭ арътате, пе каре еѫ n'am авѫт mіжлок съ ле обсервеz ші nічĭ съ ле кѫnоск; iар ачесте треĭ фелѫрĭ се кѫръц лесnе ші ѫnграбъ кѫ спъларса локѫрілор кѫ фіертѫръ de 10 dраmѫрĭ de сътѫnцъ de сабатіліе пісатъ, ѫnтр'о ока de апъ, ші съ се сказъ пѫnъ ва ръmѫnеа треĭ літре, ѫn doъ треĭ рѫndѫрĭ, ші dѫпъ спъларе ші свінтеалъ, кѫ ѫnцерса локѫрілор кѫ аліфіе de арцinт вiѫ, iаръшĭ ѫn doъ треĭ рѫndѫрĭ de zіле, ші вор періĭ de тот, dѫпъ каре съ се цie ші съ се пъzеаскъ кѫръцеnia трѫпѫлѫĭ, а рѫфелор ші а локѫлѫĭ лъкѫiнцеĭ.

Боала лепроасъ, Лепра.

Ачѣастъ боалъ а лѹmiї векї с'а стінс ꙟтр'ачѣастъ de акѹm поъ, mаї de тот, ші се mаї zъреще пе алокѹрѣа рар, скъzѹтъ de отръвітоарѣа еї ꙗцѣалъ ші фортъ; Іпократ о пѹтеще боалъ албъ, ші аратъ къ есте фоарте прітежdіоасъ; патріархѹл Ефстатіе ал Аптіохіеї аратъ асеmепѣа, къ Dѹmnezeѹ а тріmіс'о лѹї Фараоп спре оспda грozъвіілор лѹї, кътре овреіmе; dар веdem din арътъріле алтор скрііторї, къ пътіmѣа ші овреіmѣа de ачѣастъ боалъ албъ, ші ерѣа чѣа mаї ѹрmътоаре ꙟптре Фінічї, пѹртꙟnd doъ пѹmірї: лепръ аръпѣаскъ ші лепръ гречѣаскъ: лепра чѣа аръпѣаскъ, албарас, есте ачѣеа че с'а пѹmіт mаї ла ѹрmъ елефаптіасіс, о боалъ каре аспрѣа ші ꙟпгроша піелѣа трѹпѹлѹї ка а філdешѹлѹї, саѹ біволѹлѹї, кръпа ші лъкръта о ѹпсоасъ ші пѹтѹроасъ коптѹръ, din кръпътѹріле ші ръпіле еї челе свꙟрчіте, ші пъпꙟрліте de пър, к'о лѹчіdъ албѣацъ de ꙗбраш, ші de търіmѣа dѹрерілор de поаптѣа, піерdѣа боллпавії сіmціреа mꙟїпілор ші а пічіоарелор ші се олоцѣа, се търѣа ші се стрꙟmба пасѹл ші ѹрекіле, скотѣа ꙟп обраz піще гіпdѹроасе поdѹрї ші пецї de скіmопосѣа кіпѹл, ка de о ꙗстъ, ръгѹша de глас, ші ворбѣа пе пас de mꙟпкъріmѣа ръпілор ші de ꙟпгрошала гꙟтѹлѹї, ші mѹрѣа фъръ лѣак de mꙟптіре. Іар лепра чѣа гречѣаскъ ерѣа, прекѹm се ꙟпцелеце din арътарѣа челор mаї de кредінцъ ші de щіінцъ скрііторї, о келіе печінціпоасъ песте тот трѹпѹл, ші пе обраz, каре скотѣа din кръпътѹріле ръпії піелії о коптѹръ галбепъ-верde ші пѹ-

съпȣпȣл пе арап, ші че есте maї de mipape, къ с'а търітат ші а пъскȣт копії кȣраціĭ.

БОАЛА ВЪРСАТȢЛȢЇ БЕЦІЕЇ, ГȢТА РОСАЕА.

О асеменеа стрꙟмбътȣръ de пас ші сȣчітȣръ de кіп ка а лепрії, din крескътȣрї de гіndȣроасе ші пегоасе бȣбе, пꙟпъ ла о кȣрта̀ de марї, кȣ о рошаць de пас ші de обраz, mi с'а ꙟптꙟмплат съ вълz, атꙟт ла партеа бърбътеаскъ кꙟт ші ла чеа фемееаскъ din абȣzȣл бътȣрії, вінȣлȣї ші ал ракіȣлȣї, dар пȣ ла тоці беціві de обще; ачесте гіndȣроасе бȣбе търеск пасȣл maї de о сеамъ кȣ обраzȣл, ꙟл сȣческ ꙟптр'о парте, ес ші пе обраz ші пе фрȣнте, се рошеск ꙟмпреȣпъ кȣ окії ші скімоносеск кіпȣл, de пȣ се maї кȣноаще dinтр'о почітȣръ, кок ші спарг пȣmaї ꙟп вꙟрфȣл лор, din каре кȣрџе ȣп веніn клеіос фоарте ші се ȣсȣкъ ꙟп тот фелȣл de форме ші de гросіме de кожї, ші кꙟnd се decгръdinez ші каd ȣпеле, се ꙟпкег ші се фак алтеле, ші ціне ачеаста ꙟndелȣпгатъ време, пꙟпъ ꙟпчепе а се ꙟмпȣці сȣфлареа ші а се ꙟпсоці ші ꙟпфіербінцеала de лепть, ші мор болпавії ȣскаці de тоате кърпȣріле ші пȣтеріле віеції трȣпȣлȣї, ші се ꙟптꙟмпінъ ачеастъ боалъ, кȣ кꙟт maї de кȣ време, кȣ атꙟт maї лесне mi maї ꙟпграбъ, кȣ пърсіреа вінȣлȣї ші а ракіȣлȣї трептат, скъzꙟnd пе тоатъ zioa кꙟте а zечеа парте, ка ꙟп сорок de 10 zіле, съ се прекȣрме бътȣра лор de тот, кȣ паzа орꙟndȣіелії методȣлȣї слъбітор, кȣ бътȣра фіертȣрії de ȣрzікъ ꙟп лок de апъ, ші кȣ лȣареа ачестор прафȣрї.

Іа кремортартар, пръфȣіт фоарте сȣпціре, ȣпа

ꙋnціе ші жꙋтътате. Праф de ревент de кіna, праф de magnecie албъ, din amѫndoъ кѫте жꙋпътате ꙋnціе. Праф de екстракт de хелебꙋр negpꙋ, ші de digitaл пꙋрпꙋръ, din amѫndoъ кѫте жꙋтътате de dpam. Ачестеа amестекѫndꙋсъ біne, съ се ѫmпарцъ ѫn треї-zечї deопотрівe пърцї ѫn хѫртіоаре ші съ се dea спре тревꙋінцъ.

Din каре се ꙗ ꙋnꙋл diminеаца ші алтꙋл сеара кꙋ апъ de фіертꙋръ de ꙋрzікъ, пѫnъ ла топіреа ші кꙋръціреа лор de тот, ѫmпреꙋnъ кꙋ рошаца пасꙋлꙋї, а фрꙋnціï ші а ображілор. Іар пе din афаръ съ се спеле бꙋбеле кꙋ віn калd de треї патрꙋ орї пе тоатъ zіоа; zече zіле мереꙋ, ші dꙋпъ ачеаста съ се спеле кꙋ оцет калd, пѫnъ вор пері de тот; ꙗр челе маї гіndꙋроасе ші маї марї, се пот обложі de сеара пѫnъ diminеаца кꙋ търѫце de грѫꙋ фіерте кꙋ оцет; ꙗр пеpicinindꙋсе ші неперіnd бꙋбеле пѫnъ ѫn doъ съптъмѫnї, атꙋnчї съ се батъ чінчї албꙋшꙋрї de оꙋъ проаспете, пѫnъ се вор спꙋмі de тот, ші аместекѫndꙋле кꙋ чінчї dpamꙋрї de праф de піатръ акръ, ші чінчї de флоаре de пꙋчіоасъ, ші кꙋ 40 dpamꙋрї de апъ de тpandaфірї, съ се моаіе кърпе ѫn патрꙋ ші съ се обложеаскъ бꙋбеле кꙋ ачеаста, аша рече мереꙋ, моіndꙋле ѫn чінчї шасе рѫndꙋрї пе zі, пѫnъ вор пері de тот, ші dꙋпъ ачеаста съ се ꙗ 10 dpamꙋрї de апъ de вар проаспътъ, ші 10 de ꙋnт de пꙋкъ, ші търбꙋрѫndꙋле біne, съ се ꙋngъ тот локꙋл рошецї бꙋбелор, diminеаца ші сеара, пѫnъ ва пері ші се ва албі піелеа ла лок.

ші maĭ грѣа скрѫнтітѹрѣ есте, а флѹерілор пічіоарелор ші a mѫнілор de сѹс ші de жос каре се ші adѹк maĭ греѹ ші maĭ aneвoie ла локѹл лор; de че есте скрѫнтітѹра maĭ веке, de ачеѣа се ѫndрептеазѣ maĭ aneвoie ші требѹіеще сѣ се moaie maĭ ѫнтѫѹ тоатѣ ѹmфлѣтѹра ѫнкеетѹріĭ, кѹ обложелĭ калde de сѣmѫнцѣ de in пісатѣ ші кѹ флѹnze de воziѹ фіерте кѹ лапте саѹ кѹ апѣ, треĭ патрѹ ziле mереѹ, скіmвѫndѹсе пе тоатѣ zioa ѫndатѣ че се ва рѣчі, de патрѹ чінчĭ орĭ, ші dѹпѣ ачеаста цііndѹсе трѹпѹл de ѹпѹл ші ѫнтinzѫndѹсе пічіорѹл саѹ mѫна de алтѹл, ѫn лінia лор чѣа dрѣаптѣ, се апасѣ чел d'ал треілѣа ажѹтор, пісѣлѹгѹл капѹлѹĭ флѹерѹлѹĭ ші с'ашазѣ ѫn піѹліца лѹĭ, dѹпѣ каре се maĭ обложеще ѫнкеетѹра ѫнкѣ патрѹ чінчĭ ziле кѹ тѣрѫце de грѫѹ фіерте кѹ віn, саѹ кѹ оцет, пе din доѣ кѹ апѣ, спре ѫнтѣрірѣа легѣтѹрілор еĭ челе слѣвіте. Іар фііnd ѹmфлѣтѹра локѹлѹĭ скрѫнтітѹріĭ вѫнѣтѣ de сѫнце ѫнкегат ші стѣтѹт, ші ѫнтѣрітѣ ші кѹ dѹрерĭ mарĭ, атѹнчĭ сѣ се пѹіе ѫnaintѣa обложелiĭ еĭ, патрѹ чінчĭ ліпіторĭ пе dѫнса, ка сѣ скоацѣ ачел сѫнце стѣтѹт, сѣ се ѹnгѣ кѹ ѹnтѹрѣ de порк ші сѣ се обложѣаскѣ, пѫнѣ ва скѣdѣа ѫmпреѹнѣ кѹ dѹрерілe еĭ, ші аша сѣ се ѫнчерче adѹчерѣа ші пѹnерѣа скрѫнтітѹріĭ ла лок; ꙗр сѹчітѹріле се adѹк maĭ лесне ла локѹл лор, се обложеск асеmenѣа спре moiерѣа слѣвітелор легѣтѹрĭ, ші се ші цin ѫn лінia лор чѣа dрѣаптѣ, кѹ легѣтѹрѣ de фѣшіĭ de скоарцѣ.

ÎNDREПTAREA СКРÎNTITЅРIЇ ФЪЛЧIЇ DE ЖОС.

Фалка de жос аре ачеастъ neвоie de îптîмпларе, de се скрîптеще ші есе лесne din îпкееторiле латорiлор eї, ачеї din сѕс, че сîпт îndреnтѕл ѕреkiлор, ші maї вîртос ла късkатѕл eї dѕпъ comn, ші рътîne късkатъ ші maї лѕнгъ de кîт чеа din сѕс, de nѕ о поате потрiвi, аmестека ші тîнка кѕ dîпса de dѕрерea коардeлор тѕшкiлор eї, каре се посоmоръск, се îптъреск ші се ѕmфлъ, ші требѕеск асеmеnea тѕiете maї îптîiѕ кѕ обложалъ калdъ, de сътînцъ de in пiсатъ ші кѕ фрѕnze de boziѕ, пîпъ се вор тѕiа ші десѕmфла, ші апої пѕсъ еширea фълчiї ла лок; iар de ва фi скрîптiтѕра de атѕnчї de кѕрînd ші фъръ ѕmфлътѕръ, се поате пѕnе îndатъ ла лок, îптр'ачест кiп; аше-zîndѕсе пътimашѕл пе ѕn скаѕn, îл цine ѕnѕл пе din dос кѕ mîїniле de фрѕnте, реzimîndѕ'ї капѕл de пiептѕл лѕї; iар îndрептъторѕл скрîптiтѕрiї iа ѕn шервет саѕ пешкiр, îпфъшѕръ дeџетеле челе марї а аmîndѕрора mîїнiлор, кѕ кîте ѕn колц але лѕї, каскъ гѕра пътimашѕлѕї ші бъгîndѕле îп гѕръ, ле ашаzъ пе шiрѕл тъселелор, ші цiind фалка de жос кѕ аmîndoъ mîїniле стрîпс, о апасъ de о сeатъ ші d'о потрiвъ îп жос ші îпainte, спре пiептѕл цiiторѕлѕї, ші вine de аmîndoъ пърцiле ла локѕл îпкееторiї eї, de се потрiвеще кѕ фалка de сѕс, ші поате îndатъ а mестека ші тîнка, dѕпъ каре се обложеск латѕрiле îпкееторiї кѕ търîце de гръѕ фiерте кѕ вiп саѕ кѕ оцет, îптр'о zi doъ, спре îптърiрea легътѕрiлор îпкееторiї, ші се iспръве-

апъ, ꙟп ліпса ꙟпфіербінцелії ші а dꙋрерії лор; ꙗр ꙟпdатъ че се ва апріnde локꙋл фрꙟнтꙋрії, кꙋ арdере ꙋmфлътꙋрії de dꙋрерї, съ се прівегезе de ва фі вре ꙋn вꙟрф de осчіор ешіт ꙟп піеле, че есте прічіна апрінzелії, ші съ с'ашезе ꙟпdатъ ла локꙋл лꙋї, ші съ се обложеаскъ кꙋ сътꙟnца de in ші съ се скітбе, ші съ се ціе de орꙟndꙋꙗла metodꙋлꙋї слъбітор, пꙟнъ ва трече ші се ва потолі апрінzеаꙗ de тот, ші ꙗръші съ се скітбе ші съ се пъzеаскъ metodꙋл чел ꙟнтърітор, пꙟнъ ла віndекареа фрꙟнтꙋрії de тот ші ꙟнтрꙋ тоате.

КАП АЛ ПАТРꙊЛЕА.

Віndекареа сꙋрпътꙋрілор.

Пꙟнтечеле есте ватра сꙋрпътꙋрілор, din каре се ласъ прін ръспꙋnсꙋріле піелії чеі din лъꙋнтрꙋл лꙋї, кꙟте о парте de maц саꙋ de прапор, ꙟп партеа чеа din афара піелії, ші се фаче maї ꙟнтꙟꙋ ꙋn кꙋкꙋꙋ, ші се формеазъ maї ла ꙋртъ ꙟнтр'о ꙋmфлътꙋръ тоале, албъ ші апъсътоаре ші mергътоаре ꙟп челе din лъꙋнтрꙋл еї, ші се пꙋmеще бошороцеалъ; локꙋріле сꙋрпътꙋрії сꙟнт, ръспꙋnсꙋл шезꙋтꙋлꙋї, ръспꙋnсꙋл течії органꙋлꙋї ꙟmпреꙋnътор, бꙋрікꙋл ші інелеле din сꙋсꙋл осꙋлꙋї поалелор, але пꙟнтечелꙋї, прін каре се кобор оꙋле ꙟп боаше ші се віndекъ ла ꙋртъ локꙋл; ꙗр maї ла ꙋртъ се deскid din adeсеа апъсареа maцелор пе dꙟнселе, ші кꙋ інтрареа лор се лърцеск ꙟнтр'о пꙋнгъ ші се ласъ ꙟп боаше, ші кꙋ ардікареа лор ꙟп сꙋс, ші кꙋ оаре-каре лінъ фрекаре се траџе maцꙋл, саꙋ прапорꙋл ꙟп пꙟнтече ꙟпа-

поĭ, ші се дешерт воашеле, ѫмпреѹнъ кѹ ѹмфлъ-тѹра дін стінгіĭ ші дін воаше, саѹ нѹмаĭ ла о парте. Прімеждіоаселе сѫпързрĭ але сѹрпътѹрілор сѫнт ѫн времеа кѹкѹнѹлѹĭ, кѹ ікнітѹрĭ ші върсътѹрĭ ші маĭ вѫртос кѫнд се ѫнтѫмплъ де се ѫмбѹлзеще ші се опреще містѹнала ѫн ачел лъсат маџ, атѹнчĭ се ѫнклещеазъ ші с'апрінде маџѹл ѫмпреѹнъ кѹ ръспѹнсѹл інелѹлѹĭ, кѹ челе маĭ грозаве дѹрерĭ де апрінзеалъ ші де колікъ, ші се прімеждѹеще віаџа пътімашѹлѹĭ, кѹ кангренъ де моарте, каре требѹеще ѫнтѫмпінатъ ѫмпрінъ, кѹ лінъ фрекаре а кѹкѹнѹлѹĭ кѹ гіацъ, спре ѫнтоарчереа маџѹлѹĭ ѫн пѫнтече ѫнапоĭ, кѹ пѹнереа ѹнеĭ оале кѹ піцел вѹмбак апрінс пе бѹрік, спре траџереа маџѹлѹĭ ѫн челе дін лъѹнтрѹл луĭ, кѹ пѹнереа де треĭ патрѹ лімітори пе локѹл апрінзелiĭ, ші ѫн чеа маĭ дѹпъ ѹрмъ, кѫнд нѹ вор фолосі ачестеа, кѹ операціа че се фаче де хірѹрг.

Де обще тоате сѹрпътѹріле се ѫнтѫмпінъ кѹ пѹртареа легътѹрілор, де опріреа ешіріĭ лор дін пѫнтече, ѫн пѹнга лъсърілор, че сѫнт ѫнтр'адінс кібзѹіте ші адѹсе ла съвѫршіреа лор, атѫт де стінгіĭ кѫт ші де воаше ші де бѹрік, песте каре нѹ есте алт міжлок ші леак, декѫт кѹ бѹна пѹртаре а легътѹріĭ, пѫнъ ла віндекареа нѹнціĭ ші а лъсъріĭ лор, каре се ші ажѹнџе пѫнъ ѫн доъ треĭ лѹнĭ. Іар сѹрпътѹра течіĭ се ѫнтѫмпінъ асеменеа кѹ пѹртареа де пастѹре, дар маĭ біне есте кѫнд се ва вѫрѫ ѫн теакъ о гѹшъ де гъінъ саѹ де кѹркан, ші ѹмфлѫндѹсе прінтр'о џеавъ кѹ вѫнт ші легѫндѹсе ръспѹнсѹл еĭ кѹ скоатереа џевіĭ, се ва пѹрта маĭ лесне пѫнъ ла вііторѹл сорок ал орѫндѹіелiĭ фетеещĭ,

кѫnd атѫnчі се слобоаde вѫntѫл din бъшікъ ші се скоате бъшіка din тѣакъ, ѫn каре ачѣастъ време се ва пѫрта к'о лінъ тішкаре а трѫпѫлѫї, ші кѫ чѣа maї ѫшоаръ храпъ, пѫпъ ва трече сорокѫл, ші се ва пѫпе бъшіка de існоавъ, пѫпъ се ва вindека ші се ва ѫnтърі локѫл ешіріі сѫрпътѫріі, кѫnd атѫnчі се ва скоате ші се ва depърта пѫртарѣа бъшічіі de тот; іар лъсарѣа ші ешірѣа mаџѫлѫї шеzѫтѫлѫї, се ва спъла ла тоатъ ешірѣа лѫї кѫ черпѣалъ, ші се ва пѫпе кѫ оаре-каре апъсаре ла лок, пѫпъ се ва ѫnтърі ші пѫ ва maї еші, ѫn каре време есте а се пъzі о dietъ ѫnлеспічіоасъ ші слобоzітоаре de містѫналъ, спре а пѫ еші ѫn сілъ ші містѫнала ѫскатъ de тот.

КАП АЛ ЧІNЧЕЛЕА.

BINDEКАРЕА ГѫЛЧІЛОР.

Прекѫm сѫnт mѫлте de фіре пекѫпоскѫте боале ѫn medіцinъ, асеmенѣа сѫnт ші ѫn хірѫргіе гѫлчіле; de обще сѫnт тоате о depѫсъ етерогепъ mатеріе а dіскрасіеї, реѫmатічеї, артрітічеї, шкрофѫлоасеї ші венеріеї, каре de се ші вѣd ші се ціпъе, dар пѫ се пот deосебі ші кѫпоаще ѫпеле din алтеле ѫn deстѫл, ші нічі се пот вindека пѫmаї кѫ кътаре локалъ пе din афаръ, ші челе maї mѫлте ѫnчеркате кътѫрї, аѫ фост ѫпеле фъръ фолос ші алтеле maї вѫртос de стіпtѣала съпътъціі, ші de прімеждіа віецiі пътімашілор, каре фъръ кѫтаре пѫтѣа съ maї тръиаскъ; de обще сѫnт maї тоате албе ла фацъ ші речі, алтеле галбене, рѫmене ші вінете; челе пе ос сѫnт сгѫрчіоасе, тарі ші кѫ dѫрере, челе ѫn піеле сѫnт ѫntіnсе, moї ка пѫфѫл,

албе, кꙋ лінфъ ꙟтр'ꙟселе; ес маĭ вꙟртос пе арꙟтꙋріле мꙟĭнілор ші але пічіоарелор, ші дескізꙟндꙋсе ꙟн ръні, мор пътімашії; алтеле сꙟнт гогонеце ші ардікате ꙟн сꙋсꙋл феції піелії, ші аꙋ о матеріе ꙋнсꙋроасъ, гроасъ, албъ ка ꙋрда саꙋ галбенъ; ші ꙗръші алтеле аꙋ ꙟтр'о пꙋнгъ де піеле ꙋнтꙋръ кꙋ о матеріе спълъчітъ де сꙟнџе, гроасъ ші ꙋнсоасъ, саꙋ ікре гръꙋнцате ꙟнтр'ꙟнселе; ꙋнеле се апринд де сіне, кок, спарг, се скꙋрг ші се віндек; алтеле спарг ші се дескід ꙟн ръні, фъръ апрінзѣлъ, нꙋмаĭ дін ꙗцѣла чѣа мꙟнкъчіоасъ а лор, ші обрінтеск лесне; ші ꙗръші алтеле креск ші скад ꙟмпрекнъ кꙋ вꙟрста трꙋпꙋлꙋĭ; челе греꙋ тішкътоаре, тарі ші не ешіте ꙟн піеле ꙟндестꙋл, сꙟнт ка ші ꙋніі неції (лътеції) ꙟпръдъчінації дін жосꙋл піелії ꙟн карне, ші отръвіції, прекꙋм есте скірꙋл ші гꙟлчіле артрітіче, реꙋматіче ші шкрофꙋлоасе дела гꙟт ші дела ꙟнкеетꙋрі, а кърора фіре нꙋ се поате кꙋноаще ші деосебі ꙟндестꙋл ші десъвꙟршіт, дін нічі ꙋніле семне, де кꙟт нꙋмаĭ дꙋпъ локꙋл ръсъріріі ші дꙋпъ фаца ші мърімѣ лор; челе артрітіче, реꙋматіче ші шкрофꙋлоасе, креск пꙟнъ ла мърімѣ де ꙋн мър ꙟнколцꙋрате ші нꙋ даꙋ ꙟн копт, саꙋ греꙋ ші тꙟрзіꙋ; ꙗр челе венеріе ші чꙗмате кок, спарг, се скꙋрг ші се віндек; челе скіроасе нꙋ креск маĭ марі де кꙟт де мърімѣ ꙋнꙋі оꙋ де гъінъ, кръп, се дескід ші ꙟнфлореск ка о конопідъ ꙟн каркін; челе сгꙟрчіоасе дꙋпъ оасе сꙟнт маĭ мічі, дар скобірѣ лор есте кꙋ лешінътоаре дꙋрері де тетан, ші нꙋ щім че ікономіе поартъ натꙋра кꙋ дꙟнселе, ка ші кꙋ алте фіреңі боале але трꙋпꙋлꙋĭ еĭ; ꙗр челе тішкътоаре ꙟн піеле ка ші челе ешіте дін піеле де

dѣшелії; кѣ паza орѣndѣіелії metodѣлѣї сльбітор ші кѣ лѣарѣа прафѣрілор лѣї ла doъ треї zіле odатъ, спре слобоzірѣа mістѣіелії, кѣ фрекарѣа піелії трѣпѣлѣї кѣ спірт de камфор ші кѣ фачерѣа de бъї калde de пічіоаре din сѣаръ ѣn сѣаръ, пѣnъ ла ѣndрептарѣа ші ѣnтреmарѣа сьnътъцїї пътіmашѣлѣї.

Iа праф de anтіспаmатік de щал, флоаре de пѣчіоасъ, mагnесіе албъ, din кѣте треле кѣте doъ dраmѣрї. Праф de екстракт de хіосціаm, doъспре-zече гръѣnце. Ачестѣа аmестекѣndѣсъ біnе съ се ѣmпарцъ ѣn doъ-спре-zече deопотрівe пърцї ѣn хѣртіоаре ші съ се dѣа спре требѣінцъ.

Ла челе mаї mѣлте ѣnтѣmплърї de къzътѣръ, ловітѣръ ші zdрѣnчіnътѣръ de кап, се сфетеще сmіnтѣала лѣї mаї тѣрzіѣ, ші mаї вѣртос ла копії, кѣnd есте а се пѣne doъ треї ліпітоpї dѣпъ ѣрекї, а се deскіde ші а се лѣкра о веzікатоаре пе чѣафъ ші а се пъzі орѣndѣѣала metodѣлѣї mаї delѣnгатъ време, кѣ лѣарѣа прафѣрілор лѣї ла doъ треї zіле, пѣnъ ва пері сѣпърарѣа сmіnтелеї лѣї de тот.

ПАРТЕА VII.

КАП ȊNTȊIȢ.

Матеріа медікъ.

Лȣкрарѣа тіжлоачелор ші а леакȣрілор.

Аічі се копрінde арътарѣа лȣкрърії, а компȣнерії ші а ȋнтребȣінцърії леакȣрілор. кȣ кътпътȣлор, сокотіте пе тъсȣріле спіцъріілор, че аȢ окаоа de патрȣ лібре, тоатъ ліbра) саȢ літра de 12 ȣнції, тоатъ ȣнціа de 8 dрамȣрі марі ші 10. мічі, тот dрамȣл de 3. скрȣпȣлі ші тот скрȣпȣлȣл аре 20. de гръȣнце; іар кѫтъ бȣрȣіанъ саȢ флоаре се поате копрінde ȋнтр'о мѫнъ, се сокотеще de о жȣмътате ȣнціе, аdекъ de патрȣ dрамȣрі, ші пе кѫт се поате копрінde кȣ треі патрȣ deцете, се сокотеще de 2. dрамȣрі.

Леак есте ші се нȣмеще нȣмаі ачела, каре прімеще ші хрънеще сънътатѣа, атѫт атȣнчі кѫнd се іа, кѫт ші пе віиторіме; іар тоате ачелѣа каре о фолосеск нȣмаі акȣм ші пе віиторіме о стінтеск, сѫнт ші се нȣмеск отръві, ші тоатъ отрава есте dȣпъ фірѣа ші лȣкрарѣа еі, маі мȣлт саȢ маі пȣцін ші ȋнdатъ саȢ маі тѫрзіȢ, скȣртътоаре de віацъ, ȋн ал кърора рѫнd есте а се сокоті ші тоатъ храна стрікатъ, ка ші вінȣл каре не ȋнтъреще ші не ȋн-

пе тот анѫл, фiind-къ нѫ се ціне лѫкрарѣа лор маї мѫлтъ време. Ръдъчiнiле се скот прiмъвара din пъмѫнт, кѫ ѫнколцiрѣа фрѫнzелор, се спъл de пъмѫнт, се крап ѫн doъ саѫ ѫн патрѫ, dѫпъ гросiмѣа лор, се тае мъртѫнт ка алѫна, се ѫсѫкъ ла ѫмбръ шi се пъстреz ѫн съкѫлеце de пѫнzъ спѫнzѫрате ла ѫн лок ѫскат, шi се ѫнсемнеz кѫ нѫмiрѣа лор. Фрѫнzеле шi вѫрiенiле с'adѫн ѫнаiнтѣа ѫнфлорiрiї; флорiле ѫndатъ dѫпъ ѫнфлорiрѣа лор шi се ѫсѫк шi се пъстреz асеменѣа. Ръdъчiнъ de тътънѣасъ, че'ї zіче ѭрба лѫї тат!, (консолida); ръdъчiнъ de пiр. (грамiнiс); ръdъчiнъ de палбъ маре (алтѣа), ръdъчiнъ de щевiе (лапатѫм) ръdъчiнъ de папаdie, (тараксакѫм) ръdъчiнъ de чiкоаре, (цiхорeѫм ръdъчiнъ dѫлче, (лiквiрiцiа;) ръdъчiнъ de анrелiкъ, (анrелiка;) ръdъчiнъ de трестiе мiросiтоаре, (каламѫм ароматiкѫм); din тоате кѫте doъ треї ока ѫскате. Вѫрiенiле асеменѣа de пелiн (абсiнтiѫм); de центаѫръ, (центаѫрѫм;) de коаdа шорiчелѫлѫї, (мiле фолiѫм); de iсмъ de гръdiнъ, (мента;) de zалеш, (салвiа;) de фѫмарie, (фѫмарiа;) de фарфаръ, (фарфара.) Флорiле асеменѣа, de мѫшецел, нѫмаї гъмъліiле лор, (хамомiла;) de сок, (самбѫкѫм;) ѭр de папароанъ роше, (папавер рѣаdос,) нѫмаї о ока. Асеменѣа требѫiеще съ аїбъ ла пъстраре шi ла ѫndъмѫнъ шi о ока de пiатръ de вiн, (кремортартар,) пръфѫiт сѫпцiре; доъ-zечї dрамѫрї de праф de антiспасматiк, о ока de саре амаръ; жѫмътате ока de сiнамiкi, (фолiа сене;) doъ ока de ѫлеѫ; о ока de терпентi; жѫмътате ока de флоаре de пѫчiоасъ, (флорес сѫлфѫрiс;) жѫмътате лiтръ de

флоаре de ціперіг, (флорес caлic apmoniaціĭ;) 20 drpamѕpĭ de marnecie албъ; чінчĭ ока de сътѫпъ de in; чінчĭ ока de сътѫнъ de кѫnenъ, (канаbic); о ока de тѫщар; doъ треĭ ока de ѫпіпер, o вadръ de oцет de вin тape, шi вр'о 200 de ліпіторĭ; кѫ каре ачестѣ се ѫшпліпеще спіцъріа dокторіілор, de ѫптѫmпіпарѣ боалелор ѫпѫĭ сат, чел пѫцін de 50 de фаmiлiĭ ѫптр'ѫп an.

КАП АЛ DOIЛЕА.

ЛѫКРАРЕА СЛОБОZIРІĬ СѫНЦЕЛѫĬ.

Чѣ maĭ хіроікъ шi maĭ грабпікъ лѫкраре а medіціпіĭ, есте слобоzірѣ сѫпцелѫĭ, шi пічĭ ѫна пѫ есте кѫ аша de ѫndemѫпатік тріѫмф шарлатапілор шi пълбапілор, шi къzѫтъ ѫптр'атѫта абѫz, ка ачѣаста. Ачест de обще вътъмътор абѫz се траце din векime, dѫпъ кѫnd се сокотѣ сѫпцеле de ѫп пішат, пе каре 'л dешартъ оаmenіĭ кѫ ѫшѫрінца лор, шi'л сърба ѫп лѫпа лѫĭ Маю; се ѫпшіра бърбаці шi феmeĭ ла бърбіерĭ шi каĭ ла пълбапĭ, de ле слобоzѣ сѫпцеле din бѫпĭ съпътошĭ, сокотіndѫл de о ювѫndъ de mещешѫг! шi фііnd-къ се шi сіmцѣ ѫndатъ dѫпъ слобоzірѣ лѫĭ, о времелпікъ ѫшѫрінцъ de трѫп, се шi amъцѣ оаmenіĭ лесне, шi пѫ пѫтѣ съ сокотѣаскъ сфѫршітѫл ачеĭ ѫшѫрінцĭ шi пе віiторime, къ есте de сmiптѣалъ, de шi bedѣ ѫпіĭ пе алціĭ къzѫnd, din кѫрцерѣ сѫпцелѫĭ, ѫп сфѫршітоаре лешінѫрĭ, ѫп спасmосѫрĭ шi ѫптр'о тѫрбѫраре de пепѫтіпцъ de боалъ грѣ шi рѣ de moapте, de се ѫпгроzѣ шi ѫпсѫшĭ meщepiĭ de meсepia лор; dap фолосѫл ѫп парте шi простimѣ пороdѫлѫĭ пе алта ѫĭ орбѣ, пѫпъ с'аѫ лѫmіпат de щіiпцъ шi аѫ фъкѫт окĭ; dap

Фачерєа zemiĭ глістірȣлȣĭ слобозітор.

Се ꙟа сътꙟнцъ de in пісатъ, фрȣнzъ алєасъ de сinaміkі, din амꙟndoъ кꙟте треĭ dрамȣрĭ, съпȣн прост рас doъ dрамȣрĭ; ачестєа се фіерв ꙟнтр'о літръ шi жȣмътате de апъ, пꙟнъ скаde шi ръмꙟне о літръ, се ръкореще, се стрекоаръ шi се пȣне zєама ꙟn глістір, нȣмаĭ ка лаптеле чел мȣлс de калdъ, шi се ꙟнтребȣінцєаzъ спре слобоzірєа ешiрiĭ de містȣꙗлъ.

Фачерєа zemiĭ глістірȣлȣĭ алінътор.

Се ꙟа сътꙟнцъ de in пісатъ doъ dрамȣрĭ, флоаре de мȣшъцел, патрȣ dрамȣрĭ, се фіербе ꙟнтр'о літръ шi жȣмътате de апъ, пꙟнъ скаde шi ръмꙟне о літръ, се ръкореще, се стрекоаръ шi се пȣне zєама ꙟn глістір, ка лаптеле чел мȣлс de калdъ, шi се ꙟнтребȣінцєаzъ спре алінарєа dȣрерілор шi а скрешетелор de треĭ патрȣ орĭ пе zi.

Фачерєа zemiĭ глістірȣлȣĭ опрітор.

Се ꙟа бȣріанъ de коаda шорічелȣлȣĭ чінчĭ dрамȣрĭ, ръdъчінъ de тътънєасъ треĭ dрамȣрĭ; ачестєа тъіете мърȣнт, се фіерб ꙟнтр'о літръ шi жȣмътате de апъ, пꙟнъ скаde шi ръмꙟне о літръ, се ръкореще, се стрекоаръ шi се топеще ꙟнтр'ачєастъ zєамъ, патрȣ dрамȣрĭ de скробєалъ албъ, шi се пȣне ꙟn глістір ка лаптеле чел мȣлс de калdъ, шi се ꙟнтребȣінцєаzъ спре потолірєа шi алінарєа ȣрdінърiĭ, de треĭ патрȣ орĭ пе zi.

Фачерѣа ші лѫкрарѣа съпѫнелѫлѫі.

Чел маі ꙟdемꙟнат ші маі ꙟлеспічіос міжлок, dе слобоzірѣа ꙟнкѫіетѫрії містѫіелії есте съпѫнелѫл; се фаче dінтр'о бѫкъцікъ dе съпѫн прост, dѫпъ вꙟрста ші търімѣа лѫі, dела о міrdалъ, dар маі сѫпціре ші маі бонт ла вꙟрф, ші пꙟнъ ла търімѣа dе жѫмътатѣа dеџетѫлѫі мік, се ѫнџе кѫ ѫнт dе лемн ші се вꙟръ ꙟн ръспѫнсѫл шеzѫтѫлѫі, ла бърбаці, фемеі ші копії, каре нѫ пътімеск dе цꙟцꙟні dе трꙟнжі, ші песте ѫн сферт dе чѡас се ші слобоd лесне ші ѫшор, ші dе че се ва ꙟноі пѫнерѣа dе ачѣа се ші слобоаdе.

Ꙟнтребѫінцарѣа ші фачерѣа zемѫрілор глістірълѫі dе маткъ, с'а арътат ла боала dе поалъ албъ.

КАП АЛ ПАТРѪЛЕА.

Лѫкрарѣа бъілор dе апъ калdъ ші рече.

Dін чѣа маі рѫшіноасъ векіме веdем къ се скълdа нороаdеле вара, ꙟн рꙟѫрі кѫргътоаре, ші ле плаче ші ле пріеще ші пꙟнъ ꙟн zіоа dе астъzі; маі тѫлт кълdѫра dе кꙟт фрігѫл, ші кꙟтъ dіспѫтъ н'а стътѫт ꙟнтре ꙟнвъцаціі лор, пентрѫ бъіле челе калdе ші речі? арътꙟнd о парте пе челе речі dе ꙟнтърітоаре, ші пе челе калdе dе слъбітоаре; іар чѣа-л-алтъ ꙟмпротівъ парте, аръта пе челе калdе dе ꙟнтърітоаре, ші пе челе речі dе слъбітоаре, dе нѫ щіа нороdѫл пе каре съ крѣагъ ші dе

каре съ се щіе, пѫнъ с'а хотърѫт ѫн челе маї dѹпъ ѹрмъ de амѫndoъ пърціле, челе калde de ѫнтърітоаре ші челе речї de слъбітоаре. Акѹм с'а рidікат ѹн проорок мінчінос пе шена театрѹлѹї прінціпатѹлѹї, лъѹdѫnd ші арътѫnd прін гранѣ ші конdеѣ, бъіле челе речї de мѫнтѹітоаре пентрѹ тоате боалеле омѹлѹї, врѫnd кѹ ачѣаста съ ле маї ѫммѹлцѣаскъ, ші че есте маї de мірare, къ 'шї а ші афлат ѫndатъ о чѣатъ de партізанї, каре акоперind мінорітатѣа лор, ле біне-кѹвінтѣазъ! — Ка ші кѹ вестітѹл Акрѹм! каре а жертфіт морціï невіновата прѹнчіе; кѹ Лероа ші кѹ Морізон, пе породѹл чел пътімаш, врѫnd се скоацъ ші гѹноѣѹл din окї кѹ кѹръценіїле, ші се апере ші тоате боалеле de немѹріре! — Іар кѹ бъіле речї се жертфеск акѹм de обще тоцї! — Nеарътѫndѹле ла каре боале, кѹм ші кѫnd съ ле ѫнтребѹінцеze. Ѫн картѣа апелор металічe с'а арътат фірѣа ші лѹкрарѣа лор, пентрѹ боалеле хронічe, аічї се аратъ нѹмаї бъіле челе калde ші речї, de апъ dѹлче, че лѹкраре аѹ асѹпра сънътъцiї; бъіле челе калde dела 90 ші 95 граde, Фарен хаіт, ші кѹ шеdерѣа пѫнъ ла ѹн чѣас ѫнтр'ѫнселе, моае ші спалъ ѹрdа піеліï феціï трѹпѹлѹї, ші deскіde поріï еї, de абѹрѣала лор, рісіпеще тоатъ аdѹнарѣа ші ѫмбѹлzѣала zемѹрілор локале, ші потрівеще ціркѹлаціа лор кѹ а сѫнцелѹї, de о сѣамъ ші de о потрівъ din тоате органеле ші сістемеле трѹпѹлѹї, ші ле абѹрѣазъ ѫн фаца лѹї, кѹ каре се алінъ тоатъ dѹрерѣа ші сѹпърарѣа, ѫнаінтѣазъ лѹкрарѣа органелор, ѫнвіорѣазъ сістемеле лор, ші ле ѫмпреѹнъ ѫнтр'о хармонікъ лѹкраре ші релѹкраре, слобоаde ѹdѹл, вѫнтѹл ші містѹѣала, скоате флегма пъ-

мѫнілор, deскіde пофта мѫнкърії, ші ѫноеще ші статорнічеще сънътатеа ші поартъ скѫрцереа чеа обічнѹітъ а трѫнжілор ші а орѫndѹіелії фетееші, чеї din тоатъ лѹна; ачестеа тоате се маї мъреск ші се маї ѫнтъреск кѹ інтрареа ѫн ащернѹт ѫndатъ dѹпъ бае, кѹ щерцереа ѹdътѹрії еї, ші кѹ бътѹтѹра de ѹн чеаю de іштъ, кѹ ѫнвеdератъ ѫмпѹтерпічіре ші ѫнвіораре de сънътате. Бъіле се фак ші ѫн парте, парціале, кѹ ціпереа мѫїнілор ѫн апъ калdъ, пентрѹ трацереа ші коборѫреа сѫнцелѹї чел ѫмбѹлzіт din кап ші din піепт, кѹ ціпереа пічіоарелор ѫн апъ калdъ, пентрѹ трацереа ші коборѫреа ѫмбѹлzелії сѫнцелѹї, din пѫнтече ѫн жос, спре слобоzіреа ѫнкѹетѹрії обічнѹітелор скѫрцері de трѫнжї ші а орѫndѹелії фетееші; іар dѹпъ о остенеалъ de ѹмблетѹл пе жос, есте баеа калdъ de пічіоаре de ѫнвеdератъ ѫнтремаре.

Бъіле челе речї ѫнклееск ѹрdа піелії феції трѹпѹлѹї, сбѫрческ піелеа ка de гѫскъ ші ѫнкіde порії еї, мѫнъ тоатъ абѹреала ші ѹмеzеала din фацъ ѫн челе din лъѹнтрѹл лѹї, фаче аdѹнаре ші ѫмбѹлzеалъ de zемѹрї, прін органеле ші сістемеле лор, ші de сѫнце ѫн пѫнтече, ѫн піепт ші ѫн кап, кѹ каре се ѫнгреѹіазъ ші се ѫнтѫрzііазъ тоатъ лѹкрареа лор, ѫнкіde вѫнтѹл, ші містѹіала ѫн маце, ші флегма ѫн плъмѫнї кѹ dѹрерї de колікъ, кѹ сбѹрътоаре жѹнгиѹрї прін піепт, кѹ тѹсе ші кѹ гѫтѹраю, ші се спореще слобоzіреа ѹdѹлѹї, спре оаре-каре ѹшѹрінцъ а греѹтъції лор, ші опреще обічнѹітеле скѫрцері але трѫнжілор ші але орѫndѹіелії фетееші, ші слъбеще ші аплеакъ ші пе чел маї сънътос ла боалъ, ші dѹпъ еширеа din а-

Лѫкрарѣа флоареї de пѫчіоасъ.

Ачест пѫтерпік ші тіпѫпат лѣак, есте пептрѫ боалеле астепіче ші хропіче, din скъzѫтъ пѫтере а фіріі ші префъкѫтъ старе а съпътъцiї, ла каре есте маї de о сѣамъ лѫкрътор, прекѫм есте меркѫріѫл пептрѫ боалеле веперіче, хіпа пептрѫ фрігѫрї ші опіѫл пептрѫ боалеле первоасе, ші маї вѫртос ѫпсоціт ші кѫ а 6-а парте а лѫї кѫ ревепт, adікъ кѫ 10 гръѫпце de ревепт ла ѫп dрам de флоаре de пѫчіоасъ, че се ѫмпарте ѫп доъ пърцї ші се ia ѫп доъ рѫпdѫрї, ѫпtр'о zi, кѫ чѣаѩ de флоаре de сок; ѫмпѫтерпічѣаzъ фірѣа ші deскide абѫрѣала феціі трѫпѫлѫї, deшертарѣа ѫdѫлѫї ші а містѫелііі ші ѫптъреще лѫкрарѣа тѫтѫлор органелор лѫї, ші о рекомаndez кѫ бѫпъ щііпцъ ші кредіпцъ, ші пептрѫ рісіпірѣа жѫпгѩлѫї, пе din доъ кѫ праф антіспасматік, ла артрітіс, ла реѫматісмѫл ші маї кѫ сѣамъ ла гѫтѫраѩл чел прімеждіос ал копіілор, се ia ѫп dрам кѫ 5 dрамѫрї de сіроп de ревепт пе доъ zіле, кѫм ші спре ѫплеспірѣа скоатеріі dinцілор ші а върсатѫрілор лор; асемепѣа се поате орѫпdѫі ші ла боала шкрофѫлілор ші de обще ла тоате хропічіле фъръ апрінzѣалъ, кѫ ѫпвеdерат фолос, ла тѫсе ші кѫ пъdѫф, ші се поате adъога тъсѫра еї, dела о жѫмътате ші пѫпъ ла ѫп dрам, лѫѫпdѫсе ѫп доъ треї рѫпdѫрї ѫпtр'о zi, фііпd атѫт лѣак блѫпd кѫт ші пѫтерпік лѫкрътор, de таie отръвірѣа ші скоате отръвіта бѫбъ а чѩміі ѫп фацъ.

Лȣкрарѣ флоареї de ціперіг.

Лътȣріреа ачестеї сърї, че се нȣтеще флоаре, аре о фолосітоаре лȣкраре асȣпра боалелор, каре се прічінȣеск din ꙟнкȣетȣра авȣреліі трȣпȣлȣї, пе каре о deскіde ші о слобоаde кȣ ȣшȣрінца сȣпъръріλор лȣї, опреще лін ші ȣшор ȣрdінарѣа, слобоаde ȣdȣл ші скоатерѣа флегміі din плъмꙟнї, порнеще пъdȣшала ші алінъ апрінzѣала ші ꙟнфіербінцѣала боалелор, ші ꙟнтꙟмпінъ фрігȣра чѣа din ръчѣалъ, тоае ші сȣпціазъ венінȣл ші ꙟнтꙟмпінъ гълбенарѣа; се dъ ꙟн чѣаю de флоаре de сок, нȣмаї а 8-а парте d'ȣн dрам, кꙟт се ꙗ к'о жȣмътате de пара, de треї 4 орї пе zі, пентрȣ сȣпціерѣа ші слобоzірѣа венінȣлȣї ші а піетріі din фіерѣа фікатȣлȣї; ꙗр пентрȣ ꙟнтꙟмпінарѣа фрігȣріі ꙟн zѣама фіертȣріі de центаȣръ, ші пентрȣ ꙟнтꙟмпінарѣа гълбенъріі ꙟн zѣама фіертȣріі de фȣмаріе, ꙟнсъ кȣ паzа орꙟнdȣіеліі метоdȣлȣї слъбітор, ші dȣпъ лȣарѣа прафȣрілор лȣї, de doъ 3 zіле. Аместекꙟнdȣсе флоарѣа de ціперіг пе din doъ кȣ праф de zахар, ші фрекꙟнdȣсе ȣмфлътȣра лімбаріціі кȣ dꙟнса ꙟн треї 4 рꙟнdȣрї ꙟнтр'о zі, о топеще ші о рісіпеще; топіндȣсе ȣн dрам de флоаре de ціперіг ꙟнтр'о літръ de чѣаю de флоаре de сок, ші аместекꙟнdȣсе к'о лінгȣръ de міере ші кȣ 2 de оцет, се фаче чѣа маї бȣнъ ші чѣа маї фолосітоаре гаргаръ, de топірѣа ші рісіпірѣа гꙟлчілор ші але ȣмфлътȣрілор din гꙟт, ші ꙗръшї топіндȣсе ȣн dрам de флоаре de ціперіг ꙟн 10 dрамȣрї de апъ de трандафірї, ші мȣіндȣсе кꙟрпе ші

облож.indєсе ꙟтърітєріле цꙟцелор din лапте стъ-тєт ꙟнтр'ꙟнселе, ле топеще ші ле рісіпеще; тот а-чѣастъ лєкраре аре ші асєпра ꙟнтърітєрілор піеп-тєлєї ші але пꙟнтечелєї, лєꙟndєсе ꙟн арътата тъ-сєръ кє zѣата фіертєрії de фєmaріе, саѹ ꙟн праф кє ꙟndoіт ревент.

Лєкрарѣа magnesieї албе.

Ачѣастъ magnesie албъ есте ѹн праф алб ші ѹ-шор че се скоате din саре амаръ, ші ѹн маре лѣак пентрє сєгъторії прєнчї, спре алінарѣа dєрерілор мътрічії лор, de каре пътімеск de обще маї тоції ші се жертфеще морції чѣа маї маре парте а лор, ші есте ѹн лѣак атꙟт блꙟnd кꙟт ші пєтерnік; се dъ кꙟте о жємътате de лінгєріцъ топітъ ꙟн лап-теле цꙟцеї, саѹ ꙟнтр'о лінгєръ de чѣаю de мєше-цел, de треї патрє орї пе zі, пꙟнъ се алінъ dєре-рѣа ші се потолеще плꙟнсєл лор; тае ші скоате а-крімѣа din стомах ші din маце, ші слобоаde вꙟн-тєл чел ꙟнкіс ꙟнтр'ꙟнселе, dєпъ каре се ші алін ꙟndатъ спре odіхна сомнєлєї; ачест праф се поа-те da ші аместекат ѹн dрам кє чінчї dрамєрї de сіроп de ревент ші кє алте чінчї de чѣаю de мє-шецел, ла марї невої de мътрічї ші пе о zі, саѹ ші кє ѹнт проаспът de вакъ, ші пе din doъ кє флоаре de пєчіоасъ ꙟн сіроп de ревент, кꙟnd атєнчї есте потолітор ші de сєпъръріле лімбрічілор ші а ле гєтєранєлєї, ші ле пріеще прєнчілор фоарте, ші ꙟнлеснеще крещерѣа лор; се dъ ші челор вꙟрст-нічї, dар кє ꙟndoітъ ші ꙟнтреітъ мъсєръ, кꙟте о лінгєріцъ плінъ de magnesie пе din doъ кє кре-

тортартар, пентрȣ потолірѣа арzътȣрії жерегаꙋ-лȣї дȣпъ піепт, de доъ треї орї пе zi кȣ апъ.

Лȣкрарѣа ȣлеꙗлȣї саȣ а ȣнтȣлȣї de мігдале дȣлчї.

1907

De обще тот ѫнтȣл стінџе ші скоате віермії ші лімбрічії din трȣп, алінъ тоатъ ꙗџѣала ші о скоате din стомах ші din маџе, ші потолеще ші рісіпеще жȣнгꙗл ші domoлеще апрінzѣала лȣї, слобоаde ꙟнкȣіетȣра вꙟнтȣлȣї, а містȣелії ші а ȣdȣлȣї, алінъ тȣсѣа ші ꙟнлеспеще скоатерѣа флегмії, ші се ꙗ ла доъ чѣасȣрї кꙟте о лінгȣръ de масъ, пꙟнъ ꙟн доъ ші 30 dрамȣрї ꙟнтр'о zi. Песте ачестѣа ꙟнвълȣе ꙗџѣала отръвії ші алінъ съџетоаселе ші арzътоареле еї дȣрерї кȣм ші de піатра рінікілор ші а бъшічії ȣdȣлȣї есте ꙟн тоатъ време ȣн маре лѣак ꙟн касъ.

Лȣкрарѣа мȣщарȣлȣї.

1907

Сътꙟнџа de мȣщар пісатъ се фрꙟмꙟнтъ пе din доъ кȣ алȣат, ші кȣ піџел оџет, ші се фаче о тȣртъ кꙟт подȣл палмеї; ачѣастъ тȣртъ моале се пȣне пе локȣріле жȣнгꙗȣрілор ꙟн лок de весікатоаре, се џіне легатъ пꙟнъ ꙟн шасе чѣасȣрї ші траџе жȣнгꙗл ꙟн фаџа піелії ші'л рісіпеще; ꙗр нерісіпіndȣ'л, се пȣн атȣнчї треї патрȣ ліпіторї пе локȣл лȣї, ші траџе ші скоате сꙟнџеле лȣї чел ꙟмбȣлzіт ші стътȣт; ꙗр ла боале апрінzътоаре кȣ дȣрере ші амеџѣалъ маре de кап, се пȣн доъ асеменѣа тȣрте пе пȣлпеле пічіоарелор, се џін 6 чѣасȣрї легате, ші ковор дȣрерѣа ші амеџѣала din кап; асеменѣа се пȣ-

пе ла dѫрерѣ de кап ші de ѫрекї пе чѣфъ ші ле алінъ ші ле ѫшѫрѣazъ; ші прекѫт есте пѫперѣ ачестеї тѫрте ла жѫпгнѫрї ꙟнаінте тергътоаре а лініторілор, асеменѣ сѫнт ші лініторіле ла жѫпгнѫрї ꙟнаінте тергътоаре ла слобоzірѣ сѫпџелѫї din вене, спре а нѫ се слъбі болнавѫл ꙟн фіербере боалії лѫї ꙟndешерт.

Лѫкрарѣ оџетѫлѫї. 1907

Nѫ таї пѫџінъ тѫнтѫітоаре лѫкраре аре ші оџетѫл, ꙟн ікономіа касеї отѫлѫї; абѫрѫл лѫї тае отръвітоарѣ dѫхоаре а болнавілор ші кѫръџъ аерѫл касії ші ал лъкѫінџеї лор; бъѫтѫра лѫї пѫнъ ꙟн 50 dратѫрї тае отръвітоарѣ лѫкраре а атеџітоарелор отръвї, прекѫт есте афіонѫл, кѫкѫта, ѫтбра гарdѫлѫї, лаѫрѫл, тѫрта лѫпѫлѫї, ші ѫнеле чѫнперчї ші бѫреџї; пѫіndѫсе 50 dратѫрї ꙟнтр'о ока de фіертѫръ de орz, се фаче чѣ таї ръкорітоаре бъѫтѫръ а болнавілор, de боале апрінzътоаре; облежіndѫсе гѫлчіле ші ѫтфлътѫріле кѫ кѫрпе ꙟн патрѫ тѫіете ꙟн оџет калd, се алін dѫреріле лор ші се рісіпеск, саѫ се обложеск кѫ търꙟџе фіерте кѫ оџет; ла лешінѫрї есте оџетѫл ші таї вѫртос чел de трапdафірї саѫ de ісмъ, чел таї бѫп ші таї пѫтерпік лѣак, de dещептаре, міросіndѫсе ші фрекѫndѫсе пе фрѫнте, пе тѫнї ші пе пічіоаре, ші пѫіndѫсе ші о фелie de пѫіне пръжітъ тѫнатъ ꙟн оџет пе лінгѫрѣ; ѭр фрекътѫра феџії піелії трѫпѫлѫї, dѫп'о ръчѣлъ ші остепѣлъ de тѫнкъ кѫ оџет калd, есте de ꙟнвеdератъ ꙟтпѫтерпічіре ші ꙟнтретаре а сънътъџії, ші апъръtoаре ші de стре-

dѹналь a enidemiiлор, прекѹm ni с'a вестit de цетѹл de патрѹ хоцї, каре жефѹна пе чеї стреdѣiцї шi еї нѹ се стреdѹна, шi се фаче din ѩnineр nicат, din zалеш, din icmъ, din рѹтъ, din тътъчinъ, din флорї de трandaфiр, de салѣm шi din чimбрѹ, din тоате кѣте zече dрamѹрї, ла ѹna окъ оцет тарe de bin, стъ ла ръкоаре о сълтъмѣнъ шi апоï се стрекѹръ кѹ стоарчерѣа бѹрiеniлор шi се цinе астѹnат кѹ dоп de плѹтъ.

Лѹкрарѣа mieрiï. 1807

Ачѣа cimцiрe de кѹноштiнцъ каре о аѹ оiле de бѹрiеniле челе отръвiтоаре, de ле алецe шi ле ласъ ѣn ѹрmа пъшѹniï лор, есте ла бърбата албiнъ maï ажѹнсъ, de алецe mieрѣа din флорiле кѣmпѹлѹï челе maï de прiiнцъ сънътъцiï, шi е балсаmѹл лор; mieрѣа чѣа спѹmiтъ шi стрекѹратъ de гѹноаеле еï, есте о хранъ de лѣак, пентрѹ тоате боалеле отѹлѹï; се лѣагъ лесне кѹ тоатъ ѹnтѹра, гръсimѣа, акрiтѹра шi сърътѹра бѹкателор; ѣmблѣnzеще шi алinъ тоатъ ѩцѣала, шi ѣnлеснеще miстѹнала лор, maï bine de кѣт zахарѹл; ръкореще ѣnфiербiнцѣала шi апрiнzѣала din остенѣалъ шi de боалъ, ѣnвiорѣаzъ пѹтерiле вieцiï шi хрънеще сънътатѣа, прекѹm bedem къ ѣndѹлчеще шi потолеще тоатъ амъръчѩнѣа шi тѹрбѹрарѣа de спаїmъ, de mѣnic шi de некаz, о лiнгѹръ de dѹлчѣацъ к'о бътѹръ de апъ, топеще шi сѹнцiаzъ флегmа тѹсiï, ка шi miamбалѹл, шi о скоате пе сѹс шi пе жос, шi се ѣnтребѹiнцѣаzъ ѣn тоате; о облоѫѣалъ de miере кѹ фъiнъ, коаче шi спарце бѹбоѩл maï лесне шi maï

ѫпгравъ din тоате; о аместекаре de̅ miepe пе din doъ кѕ ѕлеѫ, есте чѣа maĭ бѕнъ аліфіе de пѕс ші de вindекат бѕбеле; ıар аместекѫndѕсе miepѣа пе din doъ кѕ терпentin, есте чѣа maĭ бѕнъ аліфіе пentpѕ кѕръцірѣа ші вindекарѣа ръпілор. Іар dѕлчецѕріле че се пот фаче кѕ dѫnca, de mepe, de пере, de гѕтѕĭ, de піерсічĭ, de kaice, de прѕne, de вішіne ші челе-л-алте, сѫnт dѕпъ масъ de mѕлт ші mape фолос містѕіелїĭ.

Фачерѣа ші лѕкрарѣа апеĭ de вар.

Се ıа о ока de вар пестінс ші се стінџе ѫn 10 ока de апъ кѕратъ ѫnтр'ѕn вас de лemn, се тѕрбѕръ біne, се ласъ de се ашаzъ варѕл ла фѕnd, ші се лімпеzеще апа ка лакръма; dѕпъ ачѣаста се скѕрџе лімпеzѣа ѫnтр'ѕn клоndір doъ, се цine астѕпатъ ла ѕn лок ръкорос ші се цine пѕтерѣа ші лѕкрарѣа еĭ, пѕmaĭ пѫnъ ѫn 10 zile, кѫnd есте de лепъdat ші de фъкѕт алта; есте фолосітоаре пentpѕ спъларѣа ръпілор, пе каре ле кѕръцъ de пѕтреzічıѕne ші ѫndѣаmnъ вindекарѣа лор; се ѫnтребѕinцѣаzъ кѕ глістірѕл de маткъ, ші спре спъларѣа ші алінарѣа скѕрџеріĭ, de поаль албъ, de doъ треĭ орĭ пе zi; се лаѕdъ ші бъѕтѕра еĭ пѫnъ ѫn 50 de dpamѕpĭ пе zi, ѫn doъ треĭ рѫndѕpĭ, пе din doъ кѕ лапте dѕлче, пentpѕ офтікъ ші лепъ, кѕm ші пentpѕ піатра din рініkĭ ші din бъшіка ѕdѕлѕĭ, dap есте фъръ фолос ѫndестѕл; ıар аместекѫndѕсе пе din doъ кѕ ѕлеѫ, се фаче о аліфіе алінътоаре de ѕстѕріmе ші вindікътоаре de фрінтѕрĭ; ші ıаръшĭ аместекѫndѕсе пе din doъ кѕ ѕnт de пѕкъ, есте о аліфіе de вindекарѣа печінцінілор.

Праф de опрірѣа сѫнџерътѹріі de dinафаръ.

Се фаче din праф de гѹmi кіно, din праф de вітріол алб, din праф de піатръ акръ ші din праф de гѹmi арабік, din кѫте патрѹ кѫте doъ треі dраmѹрі, ші се аmестек тоате біne. Ла mѹлте бѹбе din тъетѹръ, стрівітѹръ, ѫнцепътѹръ ші ѫmпѹшкътѹръ, нѹ се поате гъсі лесne артеріа саѹ вена, чѣа сѫнџеръто аре, ка съ се поатъ лега ші опрі сѫнџерътѹра лор, прекѹm се ѫнтѫmплъ adeсѣа орі ші ла кѹрџерѣа сѫнџелѹі din нас саѹ din локѹл ѹнеі скоасеі mъселі, din каре се прітеждѹеще віаца оmѹлѹі; de ачеѣа се пѹне ачест праф ѫнфъшѹрат ѫн скатъ de пѫнzъ, саѹ се mоае скаmа кѹ піцел оцет ші се тъвълеще ші се ѫнфъшѹръ ѫнтр'ачест праф, ші се пѹне пе локѹл сѫнџерътѹріі ші се ціne кѹ оаре-каре апъсаре пе dѫнсѹл, ші се ші ѫnnoеще mаі deс, пѫнъ стъ ші се тае сѫнџерътѹра de тот.

Пікътѹрі пентрѹ опрірѣа върсъріі съmінціі ші а ѹdѹлѹі din comn.

Се комnѹn din тінктѹръ тонікъ бестѹшефііі, ші din спірт de нітрі dѹлче, din аmѫndoъ кѫте 4 dраmѹрі, ші аmестекѫndѹсе ѫнтр'о стіклѹцъ се ѩѹ кѹ апъ ѫнтр'о лінгѹръ кѫте 20 ші пѫнъ ѫн 30 de пікътѹрі, саѹ пе о бѹкъцікъ de zахар, din сѣаръ ѫн сѣаръ, de ва фі прічіnа din слъбічѹнѣа бъшікѹцелор сеmінціі ші а ѹdѹлѹі, се пѹне ші ѹн блатор de ре-

шінъ пе шале, ꙟар фііnd de алте стінтелї, вор къѕтацї пътімашії dѕпъ фіреа прічініі лор.

Фачереа апеї de скорцішоаръ.

Се ꙟа скорцішоаръ сѕпціре ші бѕнъ ѡ жѕмътатеока, се пісеазъ търѕнт ка търꙟца, се пѕне ꙟн ламбік, къзъпел споіт біне ші кѕрат, кѕ 4 ока de апъ de бъѕт, стъ акоперіт пꙟнъ a dѕоа zi ші апоі се ашазъ пе спѕзъ de фок лін пꙟнъ се доспеще de кълdѕръ, ші dѕпъ ачеаста се adaoгъ фокѕл ші се скоате кѕ пікътѕра пѕмаї пе жѕмътате, adекъ doъ ока, ші се пѕне спре пъстраре ꙟнтр'ѕн клонdір астѕпат кѕ doп de плѕтъ ла ръкоаре, спре тревѕінцъ. Се беа кꙟте о лінгѕръ de масъ, de doъ орі ꙟнтр'о zi, пентрѕ алінареа dѕрерілор de маткъ din ръчеалъ, ші a сꙟнцерътѕрії ei, din търбѕраре de патімъ; ꙟнтъреще стомахѕл, adѕче пофтъ de мꙟнкаре ші deщеаптъ пѕтеріле трѕпѕлѕї. Асеменеа се фаче ші апа de ісмъ de гръdinъ, de мъмъчінъ, меліcъ, de коажъ de кітръ ші de лъмꙟе, de фоі de флорі de трandaфірі, de теїѕ ші de флоаре de портокалъ, че сꙟнт асеменеа пентрѕ челе маї de фрѕнте dѕлчецѕрі de локтацꙟѕнѕрі; ꙟар пѕіndѕсе ꙟн лок de апъ песте ачесте флорі, ракіѕ de бѕкате, се фак вѕтчіле de масъ, че се ші ꙟndѕлческ к'о літръ de zахар ла о ока.

Фачереа апелор de фрорі мірocітоаре.

Се ꙟаѕ фрорі проаспете ші кѕрате de гъмъліі-ле кръкѕліцелор, doъ літре ла 4 ока de апъ кѕратъ de бъѕт, се пѕн ꙟн къзъпел, ламбік, ші се

скоате кȣ фок ліп кȣ пікътȣра пȣmaĭ пе жȣmъта-те, adекъ 2 ока, се пȣпе ↑птр'ȣп кλondip астȣпат кȣ dоп de плȣтъ ші се ціпе ла ръкоаре; аша се фаче ші апа de сок, de тpandaфipĭ, de тeȣ, de ліліак алб, de плȣтъ албъ, de кpin, de търгърі-търел, de пелініцъ, de къпшȣпе коапте пȣmaĭ гъ-mъліїле лор ші челе-л-алте.

Фачерєа апеĭ de обраz. 1307

Din тоате лъȣdателе апе de обраz, каре daȣ лȣстрȣ de фрȣmȣсеңєа ші ↑пвіорарєа обраzȣлȣĭ, сокотеск къ сↄпт ачелєа каре кȣръц петеле, петеzеск пієлєа ші рісіпеск кожіĭ ші ҧеішорȣл din обраz; dap фіind-къ ачестєа сↄпт dȣп'о idee mediціналъ, ȣртърĭ а ле вↄрстеĭ ші але стърііĭ съпътъціĭ кіпȣлȣĭ, ші пȣ се пот depърта пȣmaĭ кȣ лȣкрарєа апеĭ пе din афаръ, фъръ ↑mпреȣпарєа лȣкърііĭ ші ачеĭ din лъȣптрȣл, кȣ лȣаре de лєакȣрĭ; пептрȣ каре ачєаста се ші орↄndȣеще паzа metodȣлȣĭ ↑пъръі-тор, кȣ лȣарєа прафȣрілор ачелȣĭ слъбітор пе 3 саȣ 6 zіле, ↑mпреȣпъ кȣ бъȣтȣра фіертȣрііĭ бȣріе-пііĭ че'ĭ zіче mікшȣпєа ↑п треĭ феце, се фіербе 20 dpamȣрĭ ↑птр'о ока de апъ пↄпъ скаde пе жȣmъ-тате, се стрекоаръ ші се бєа ↑ndȣлчітъ кȣ zахар, саȣ пе din doъ кȣ лапте dȣлче ↑п лок de апъ ↑п-тр'о zi, алте 10 15 zіле, ↑наіптєа ↑птребȣінцърііĭ апеĭ de обраz, че се фаче ↑птр'ачест кіп; din апъ de флоаре de сок, de търгърітърел, de плȣтъ ал-бъ, de кpin фъръ гълбепаре, ші din апъ de къп-шȣпе коапте, din кↄте 5 кↄте 2 ока, кастравеціĭ бътрↄпіĭ тъеціĭ феліĭ сȣпціріĭ, жȣmътате окъ; аче-

сте тоате съ се пѫiе ѫптр'ѫп късъпел, ка de o вадръ шi жѫмътате, dѫпъ ачеаста съ се ia mirdaле amapĭ кожiте шi пiсате търѫпт, 2 лiтре, 50 dpaмѫрĭ de стiрпъ, шi 25 dpaмѫрĭ de гѫmi mipъ, пръфѫiте шi бътѫте ѫп 20 de албѫшѫрĭ de oѫъ de гъiпъ проаспете, пѫпъ се вор спѫmi, шi топiте съ се пѫiе ѫптр'o ока de ракiѫ de dpoжdiĭ, вашка ѫптр'ѫп вас се стеа пѫпъ adoa zi; кѫnd атѫпчĭ съ се аместiче ѫп апеле din късъпел шi ашезѫndѫсе късъпелѫл пе орѫndѫiтѫл лѫĭ лок; съ се скоацъ кѫ фок лiп кѫ пiкътѫра пѫmaĭ пе жѫмътате, adeкъ чiнчĭ ока ѫп 5 deoceбiте клоndipe, пѫmaĭ кѫте o ока, шi съ се ѫпсеmпeze клоndipѫл d'ѫптѫiѫ кѫ No. 1; чел d'ал doiлеа кѫ No. 2; чел d'ал треiлеа кѫ No. 3; чел de ал патрѫлеа кѫ No. 4; шi чел d'ал чiнчiлеа кѫ No. 5; че сѫпт пентрѫ 5 deoceбiте вѫрсте de ѫптребѫiнцат, щергѫndѫсе образѫл кѫ o батiстъ ѫdaтъ кѫ ачеастъ апъ, de doъ opĭ пе тоатъ zioa, dimineaцa шi dѫпъ прѫnz, ѫпсъ din апа din клоndipѫл кѫ No. 1, пѫmaĭ кiпѫл чел de вѫрстъ трекѫтъ de 60 de anĭ; кѫ чеа din No. 2, чел de 50 de anĭ; кѫ чеа din No. 3, чел de 40; кѫ чеа din No. 4, чел de 30; шi кѫ чеа din No. 5, пѫmaĭ образѫл чел de вѫрста de 20 de anĭ трекѫцĭ.

Сфѫршiт.

СКАРА КОПРІNDЕРІІ КЪРЦІ.

ПАРТЕА ȊNTȊЮ.

Фаца.

ПАРТЕА А DОА.

ПАРТЕА А ТРЕІЛЕА.

...СЕМНАРЕА ГРЕШЕАІЛОР ТІПАРУАУІ.

Фаца.	Рɪndул.	
XXXIII	29	чітеще непутінца статорнічіеі ші а нетулцуміреі.
XXXV	27	чітеще ку неɪнфрɪнареа воіеі.
LI	29	— ал континуітулуі характер ал-
22	14	— ші се отръвеск ку ɪнсуші пла-череа.
57	29	чітеще мінтеа ші ɪнцелепчɪунеа.
94	16	— ку мушкътура.
129	22	— деценул арътътор.
136	21	— ку zeamъ de пасъре.
144	3	— de a inimiї ші de a ɪнсуфлърії
145	1	— de фачереа нісіпулуї.
151	3	— ла лешін din мɪnie ші некаz перъсуфлате.
152	5	— требуіеще ɪнфрɪнате.
165	4	— делунгате пъdушелї.
237	31	— се deслеагъ dінтр'ɪнсул ɪn маце
332	7	— ші ку пулс.
346	29	— луатъ din іеле.
428	6	— dулка амаръ.
461	18	— н-ɪнчетат ші'ї ɪмпъртъшеск.
472	30	— de пієпт.